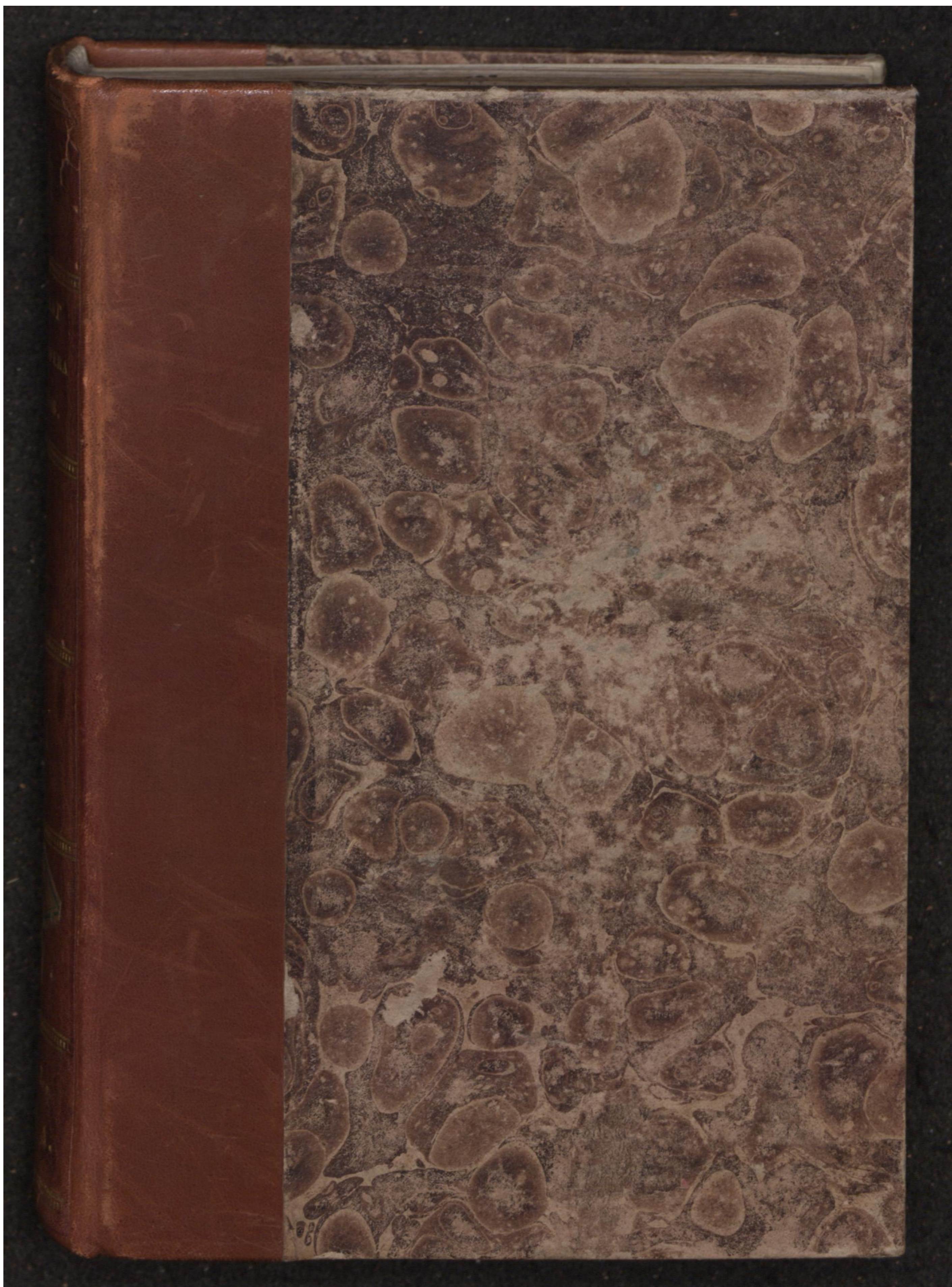
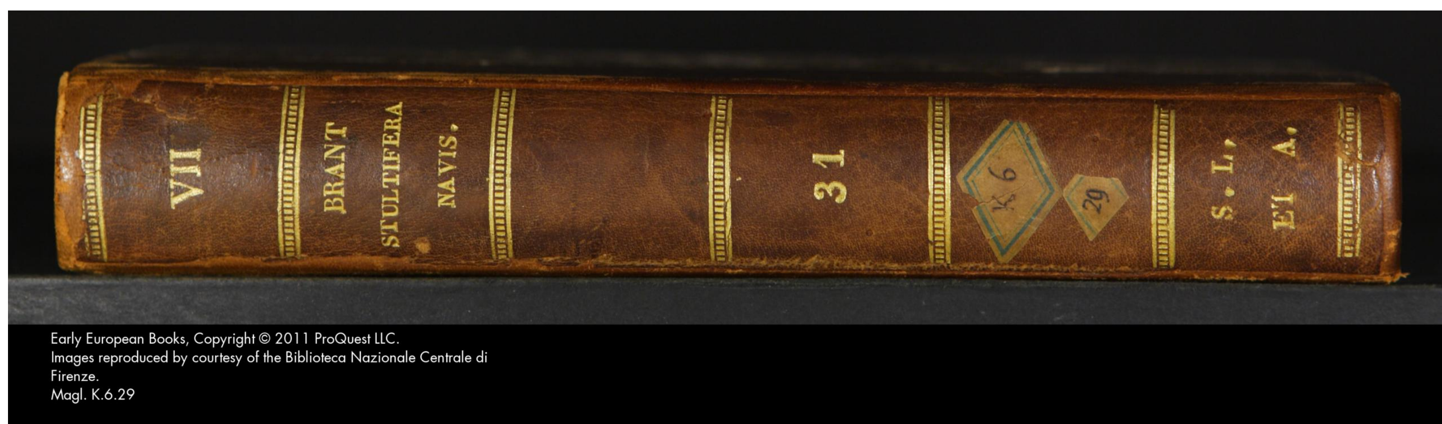

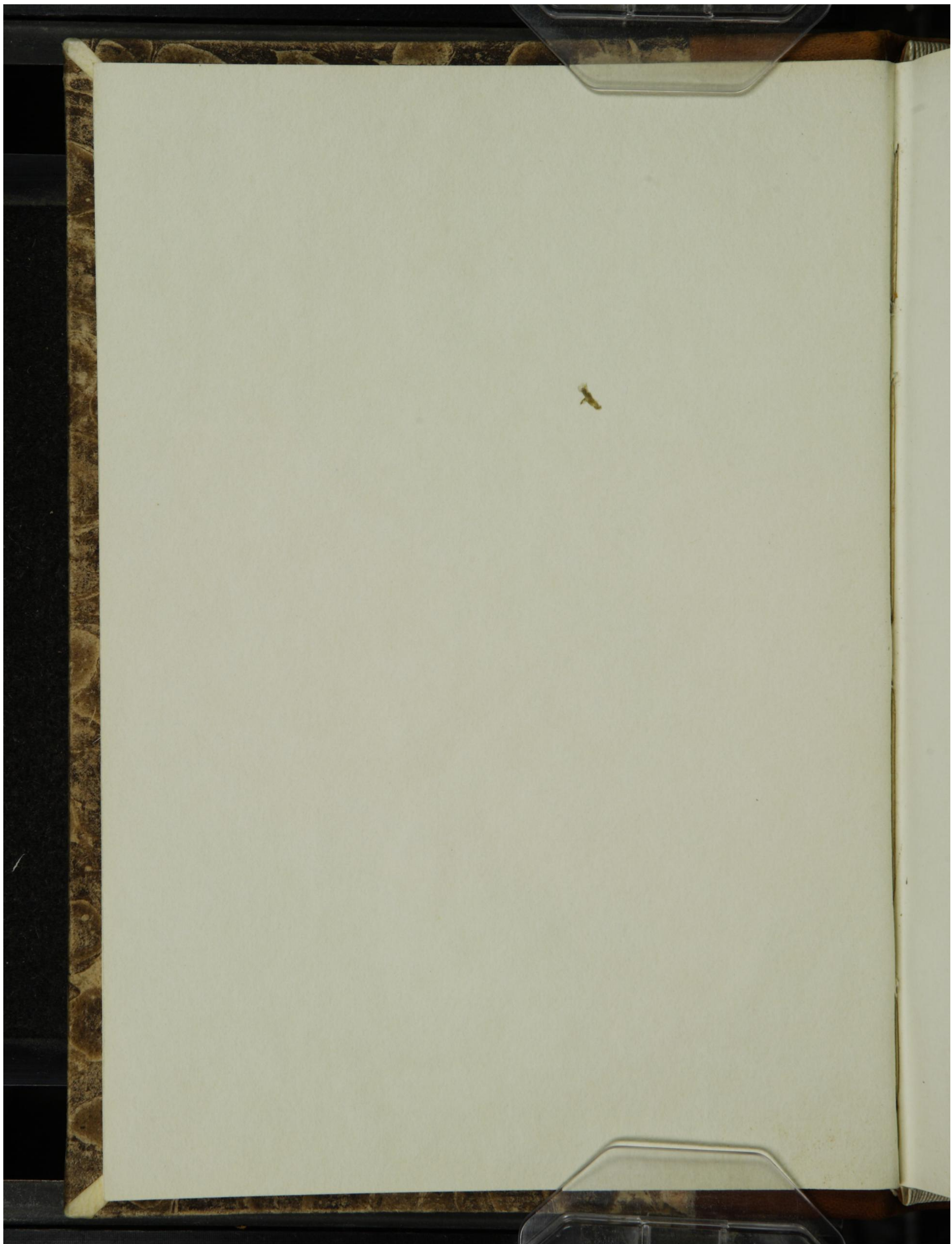

VII
BRANT
STULTIFERA
NAVIS,
31
K.6
29
S. L.
E. A.

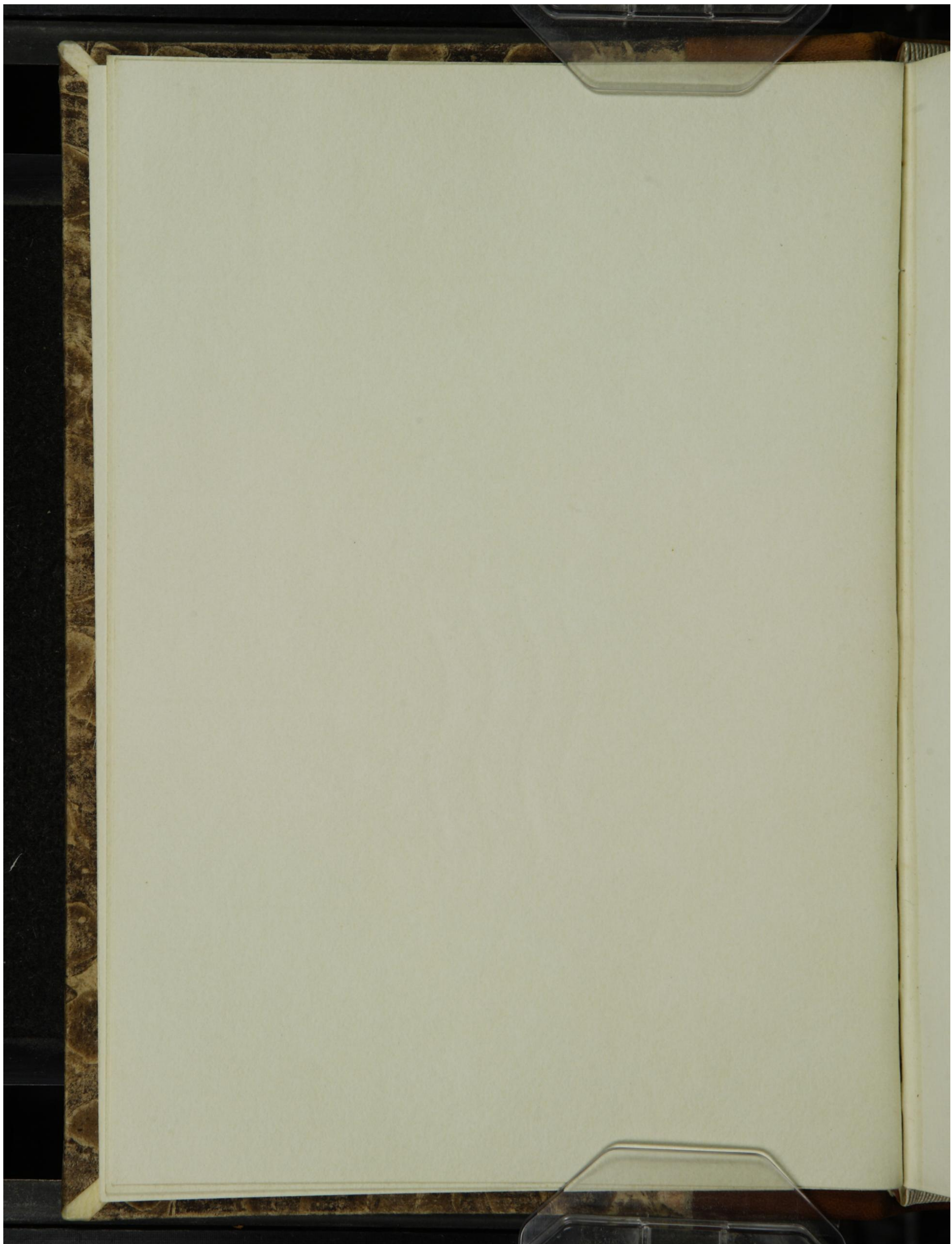

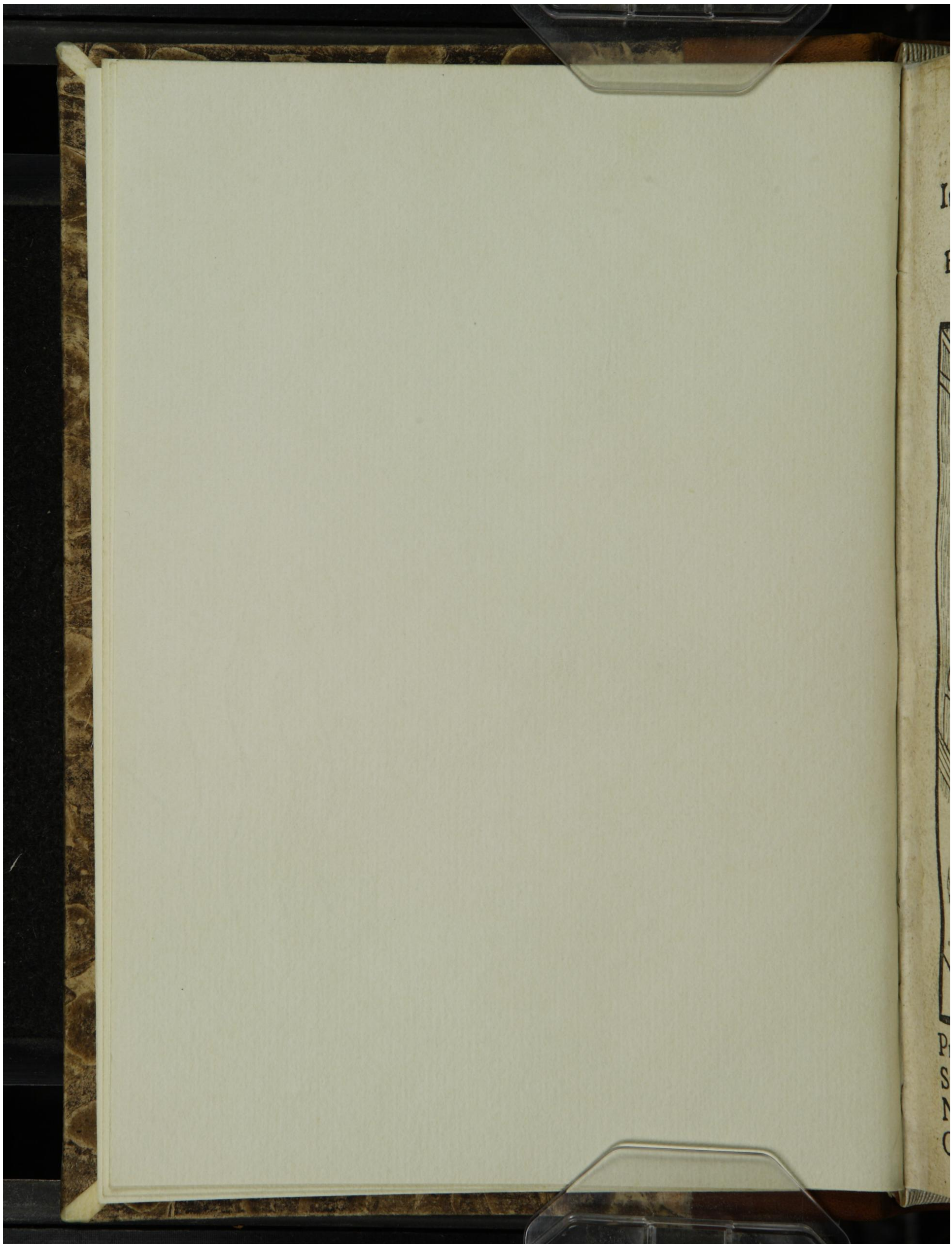

10

De inutilibus libris.
Inter pręcipuos pars est mihi reddita stultos
Prima: rego docili vastaqꝫ vela manu.
En ego possideo multos/quos raro libellos
Perlego: tum lectos negligo: nec sapio:

Inutilitas librorum.

Qꝛ si quis pcurrere omnes scriptores cupiat: opprimetur tum librorum multitudine tum diuersa scribentium varietate: vt haud facile verum possit elicere. Distrahit eni librorum multitudo Et faciendi libros plures non est finis.

Primus in excelsa teneo ꝙ naue rudentes
Stultiuagosqꝫ sequor comites per flumina vasta:
Non ratione vacat certa: sensuqꝫ latenti:
Congestis etenim stultus confido libellis

Diodorus Siculus .li. i.
Ecclesi. xii.

Dabitur liber nescientibus litteras Esaie xxix.

Spem quoq₃ nec paruã collecta volumina prebẽt:
Calleo nec verbũ: nec libri sentio mentem.
Attamẽ in magno ꝑ me seruantur honore:
Pulueris & cariem / plumatis tergo flabellis.
Ast vbi doctrine certamen voluitur: inq̃
Aedibus in nostris librorum culta supellex
Eminet: & chartis viuo contentus opertis:
Quas video ignorans: iuuat & me copia sola.

Ptolomeus philadelphꝰ. cuiꝰ meminit Iosephꝰ li. xii

Constituit quondam diues Ptolomeus: haberet
Vt libros toto quesitos vndiq₃ mundo:
Quos grandes reꝝ thesauros esse putabat:
Non tamẽ archane legis documẽta tenebat:
Quis sine non poterat vite disponere cursum.

Qui parũ studet parũ ꝓficit glo. in .l. vnicuiq₃. C. de. ꝓx. sacr. scri.

En pariter teneo numerosa volumina / tardus
Pauca lego: viridi contẽtus tegmine libri.
Cur vellem studio sensus turbare frequenti?
Aut tam sollicitis animũ confundere rebus?
Qui studet / assiduo motu / fit stultus & amens.
Seu studeam: seu non: dominus tñ esse vocabor
Et possum studio sociũ disponere nostro:
Qui pro me sapiat: doctasq₃ examinet artes.
At si cum doctis versor: concedere malo
Omnia: ne cogar fors verba latina profari.
Theutonicos inter balbos sum maximus auctor:
Cum quibus incassum sparguntur verba latina.

Prouerbio. v. ff. de origi. iur. l. ii. post originem.

O vos doctores: qui grandia nomina fertis:
Respicite antiquos patres: iurisq₃ peritos.
Non in candidulis pensebant dogmata libris:
Arte sed ingenua sitibundũ pectus alebant.

Persius.

Auriculis asini tegitur sed magna caterua:

De bonis consultoribus.

Ciuilis quicunq gerit consulta senatus:
Iustitiamq videns/sensa aliena pbat:
Condemnatq graui miseros errore potenter:
Ille agit/inq scob em trudit vbiq suem.

Prouerbio.v.

Judicis offitium.

Cũ omni solicitudine ac viuacitate veritatis: indaganda est causa. Iudicantes enim oportet cuncta rimari. p̄ oculis habẽtes solum deũ: a quo sicut iudicabunt iudicabũtur. & remetiẽtur in q̃ mensura fuerint mensi. Iudices veritatẽ & legum & iusticię vestigia seq debẽt.

Complures pperant ciuilẽ intrare senatum:
Vt populi ignaui vanos sectantur honores:
Quos leges/fas/iura latent: hũanaq recta
Cõsilia: in tenebris & cęco tramite pgũt.

xlv.dis.oĩs.q iudicat.
Ecclesiasti.ii
ii. q.vii. sicu
xxx.q.v.ind
cantem.

Salusti9. Roma senes habuit consultoresq3 peritos
Qui fas atq3 nefas iuste pensare solebant.
Possidet insignis iam ciuica regna senatus:
l.ii.ff.de ori. iu. Consiliumq3 regit: qui nescit soluere nodum
Hic in consilio magno a pretore rogatus:
Non noua de crasso dictamina pectore profert:
Iudicandum est legib9 non exemplis.l. nemo.C.de sen.& inter Ast alios sequitur: ne sit contemptus ab illis:
A quorum arbitrio dependet publicus vsus.
Heu grauis indocti surgit iactura senatus.
Non satis est alios sectarier vsq3: sed orsus
xi.q.iii.& si ad tempus Tu proferre nouos debes: & voluere mente
Legis vtrumq3 caput: ne quis te iudice stulto
Damnatus: superis diuis tua crimina ploret.
Virgilius. Forte putas summū nusq̄ curare tonantem
Res hominum: cursusq3 vagos: mētesq3 pphanas:
Salusti9 prins q̄ incipias cō sulto. Crede mihi/iuris normam si noscere velles:
Iusticieq3 modum: quo/re sapienter in omni
Consilium monstrare tuum: mentemq3 valeres:
Antea consuleres doctos/iurisq3 peritos:
Q̄ tua de grauibus fieret sententia rebus.
le pe.et re.c. ū ex eo Qua trutinas alios mensura: aut lance rependis:
Aeacus hac eadam stigiis torquebit in vndis.
C.de iudi.l. ē non nouā Est deus omnipotens qui nos post fata: supremo
Iuditio censet: iusta quoq3 lege citabit.
Inueniet quisqs: populos quo iure misellos
Torserit: & facti post mortem premia sumet.
Inter mortales qui non obseruat honestum:
lere iudi. ū eterni li.vi Iusticieq3 viam viuus: post fata seuerum
Questorē inueniet: nec tūc sapientia mundi:
Sap.v. Nec vires animi censuram auertere possunt.

De auaritia & prodigalitate

Pertinet ad proram nauis: cui summa voluptas
Est in diuitiis/terrigenisq; bonis:
Gaudia magna putat nūmos seruare dolosos:
Nec fruitur partis: stultus vbiq; suis.

Auaritia

Mēs auari/semel vinculis cupiditatis astricta: sēper aurum/semp argentū videt. gratius intuetur aurū q̄ solem. Sed nec sacietas vnq̄ neq finis aderit cupiditati.

Qui legit immensum nūmorum pondus & auri: xlvii.dis.
Raraq; de partis captat solatia rebus: sicut.
Stultus ad illecebras/& gaudia sera nepotum Psal.xlviii.
Congerit hos sumptus: terraq; vorace recondit:

Ad stygios penetrat sed cũ defunctus auernos:
Ecclesiasti.v. Ps.xlviii. Et vada cocyti tenebrosi pallida lustrat:
Nil sibi diuitię prosunt: nil sortis auarę
Congeries: sitiens Acherontis flumina gustet.
C.de cura. furio l.i. Stultior est timido multũ (mihi credite) auaro
Prodigus: acceptis qui nescit limina rebus
Ponere: sed vitiis census largitur iniquis.
Vende aĩam lucro. Persi⁹. Et male quęsitis opibus ludibria vendit.
Est qui sollicitis stultus compilat amicis
Diuitias: animę nec vult curare salutem:
Iuuenalis. Sed vigilare metu trepido noctesq; diesq;
Cogitur: vt posita sit magnũ pondus in arca.
Lucę xvi. Heu frustra diues: inferna nocte sepultus.
Iob.xxvii. Non tibi delitias pręstabit copia rerum:
Hęredesq; tui nullo te munere vellent
Soluere: liuentis fugeres vt tartara ditis.
Tantalus Tantalus alter eris: glauco qui postus aceruo
Vndarum: inter eas sitibundo guttere flagres.
Thob.iiii. Dani.iiii. Luce.xi. Tulliusin pa Largiri debes pro diui nomine christi
Pauperibus: cœli capies sic regna sereni.
Optauit nemo sapiens/ꝙ in orbe potenter
Regnaret: diuesq; foret: sed dulce Mineruę vt
Dogma sequi posset: secura vt viueret aura:
Excellit sapiens cuncti spectacula mundi.
Crassus.i.q.i ꝙ quidam crassus. Auri sacra fames Crassum anticipare coegit
Fata: ꝙ is cupidus parthoꝝ vasa sitiret.
Thebanus sophiam cũ vellet discere Crates:
Crates theba nus.xii.q.ii. Gloria epi. In mare ꝑiecit nũmoꝝ pondus & auri.
Qui vigilant igitur terrenis rebus: auernis
Cõmendant animas vacuis: ditiq; parentant.

14

15

16

De doctrina filiorum.

Indulget quicunqȝ suis ad crimina natis:
Sedulus emendat nec puerile nefas:
Sentiet is tandem damnum/serosqȝ dolores:
Ascendetqȝ noue splendida transtra ratis.

De erudi tiõe puerorum.

Qui parcit virge odit filium suum qui autem diligit illũ instanter erudit. Noli subtrahere a puero disciplinã. Si enĩ percusseris eũ virga: nõ morietur. Tu virga percutis eũ & animã eius ab inferno liberabis

Stultus erit semper/miser/& cęcatus ocellis.
Quem non cura trahit natorum: queqȝ modesta
Vita fugit: teneros animos vt moribus ornet:
Temperet aut opera nascentia fata frequenti.

puer.xiii.

Eccle.xxx.
xlv.di.cũ be.

Non errare vetat: ſcelerum nec limina claudit:
Viuendi ve modum natis proponere curat.
Prouer. xxii. Non bene conſulitur laſciuę (crede) iuuentę:
Si ſine morigero paſſim ductore vagatur.
Nume. xxvii Sicut oues curſum linquunt paſtore remoto:
Eſa. liii. Sollicitatq́ʒ vagas nimiū conceſſa voluptas:
Sic tua per ſceleris torturā pignora currunt.
Stulte parens: natos cur excuſare laboras:
Vir⁹ adeo in teneris conſueſcere multum eſt. Q; teneri/nequeant recti conſcendere callem:
Et ſentire nefas: aut veri noſcere curſum?
Non etas mollis: non frontis barba tenellę
Iuuenalis Te excuſare poteſt: teneris ſapientia creſcit
Cordibus: & ſanctę diſponit ſemina vitę:
Quin melius retinent pueri documēta tenelli.
Horatius. in arte. Nam cecinit quondam Romę Venuſinus alūnus
Quo ſemel eſt inbuta recens ſeruabit odorem
Teſta diu: remanentq́ʒ rudis primordia vaſis..
Flexilis eſt iuncus: ſalices flectuntur amarę:
Robora dura minus: q̄d enī nuuc prima moraris
Ouidius de remed. amo. Tempora frugiferis citius depaſcere rebus:
Quid moderata nocet pueris correctio blandis?
ꝓuer. xxiiii. Nam ferulę: morum prebent alimenta bonorum:
Expelluntq́ʒ malos incocti pectoris ęſtus.
Ob culpas aliquando graues luxere parentes
Crimina natorum: & vitam ingemuere nocentem.
Priamus. Adſit in exemplum Priami fortuna potentis.
Iliacas qui fleuit opes: cum nauibus altis
Filius Argolicas properat laſciuus ad oras.
Tarquinius. ſuperbus. Adſit in exemplum Tarquini fama ſuperbi.
Ob ſcelus infandū nati: luxumq́ʒ pudendum:

Quo bona ſtupratę mentis Lucretia luxit: Lucretia
Expulſus regno: latiis errauit in oris.
Tranſtulit innumeros ad nos Catelina nepotes. Catelina
Filius aſſequitur patrē. vitiiſq; viciſſim
Indulget: moreſq; bibit ratione carentes.
Heu melius pueris nunc conſuleretur. inertes
Ductores fugerent: ſi iam ſtultoſq; magiſtros: Qui diſcipu-
Prudenteſq; bonę laudis ſequerentur alumnos. los dimidio reddūt ſtultō
Peleus æmonio quondam rex clarus in orbe: res q̄ accepe-
Curam magnanimi phęnici indulſit Achillis: rāt tul. Pele⁹ de quo Homer⁹
Traderet vt ſanctos tenero pro tempore mores.
Rex quoq; Pellęus magna cum laude Philippus:
Per loca Graiorum quęrebat cuncta magiſtrū: Philippus
Poſſet Alexandrum qui dogmata culta docere:
Doctus Ariſtoteles tandem compertus: adibat Alexander
Magnanimi curam regis: pectuſq; fouebat Ariſtoteles
Artibus ingenuis: dabat & pręconia lingue.
Doctus Ariſtoteles primū documenta Platonis Plato
Candida guſtarat: ſophięq; exceperat artes:
Antea q̄ teneros ſtudio paſcebat alumnos.
Tempore ſed noſtro dementes cura parētes
Nulla trahit: natos videant vt rite peritos:
Conducantq; grauem digna mercede magiſtrū.
Ergo nunc fatuus procedit de patre ſtulto:
Qui vitiis largitur opes: ſtudioq; decoro
Parcit: : & ingenii virtute: negligit omnes. puer. x.
Thebani Cratis triſtis querimonia fertur: crates theba-
Si mihi: dicebat: poſſim clamare liceret: nus.
Vos omnes fatuos vellem appellare probroſos:
Quos agitat nimio funeſta pecunia ludo.

Diuitias legitis natis: & dogmate nullo
Pectora lactatis: nec dexteritate fouetis:
puer.xix. Tandem penitet & sceleris permissio mordens
Ecclesi.xxii. Grandeuũ patrem: sero at medicina petetur.
Natorum quidam sceleratis vndiq; rebus
Deutro.xxi Se sociant: summiq; patris diuina lacessunt
Numina: nonnulli vitam sine fine prophanam
Sectantur: vitiumq; petunt noctesq; diesq;:
Atq; relicta malo fundunt patrimonia ludo.
Quidam delitiis lasciui corporis ardent:
Et luxu flores consumunt temporis omnes.
Ille bibit cyathos sitiens: plenamq; lagenam
Euacuat: nulloq; modo discrimina ponit.
Sed pueri qui non teneris lactantur ab annis
xii.q.i.omis. Artibus ingenuis: studiis nec rite fouentur:
Gene.viii. Ad vitium faciles sunt: & delicta parati.
Nil melius gracilem poterit nutrire iuuentam:
Et morum prestare viam: vitamq; modestam
puer.xix. Quam salubris docti siquidem doctrina magistri:
Ecclesi.vii Principiũ/mediũ/finem quoq; prebet honoris.
Vtilis ad teneros spectat correctio natos.
Nobilitas res magna satis: decorare pusillos:
Seneca Que solet: at proprio non est quesita labore.
Iuuenalis Profuerit quid enĩ maiorũ stemma? quid autẽ
Nobilitate tumes? quã non virtute decora:
Moribus & cultis meruisti o stulte miselle:
Sepe malos catulos pariũt animalia blanda.
Sepe mali pueri casto nascuntur ab aluo.
Sed pater in culpa est: qui non vult esse seuerus
Ecclesi.xxii Dogmaq; nec gnatis viuendi suggerit aptum.

De delatoribus & litigiorū ꝓmotoribus.

Qui duplici lingua litesqꝫ & iurgia vendit:
Et delatoris fungitur offitio:
Inter contiguos ponēs sua crura molares:
In precium sceleris sentiet exitium.

ꝓcuratō
ri rarum

Vir insipiens fodit malū: & in labiis eius ignis exardescit homo ꝑuersus suscitat lites: & verbosus sepat principes. Parata sunt derisorib⁹ iuditia: & mallei ꝑcutiētes stultoꝝ corporibus. Qui in altuȝ mittet lapidē super caput eius cadet. Et qui foueā fodit incidet i eā

Gaudia summa putat quidam miscere sinistris
Litibus: atqꝫ homines ad iurgia vana mouere.
Gaudet & interdum rixis turbare molestis
Pectora: sic igit̄ malesani est criminis auctor: c.ii.

pucr. xvi.
&. xix.
Eccle. xxvii.

Eccs.x. Ore tenet virtus: lingua mendatia fingit:
Atq; dolosos versat: quibus impugnare nocenter
Concordes animos & pectora dulcia possit.
Sępe ferit grauiter/pharetrato verbera linguę
Insontes hominũ mentes: moresq; lacessit
Innocuos vitę: & fautores dispare voto
Inter se semper versari & viuere possit.
puer.xxix. Nec tamen interea sentit sibi vulnus adactum
Vir bonus: accusat quem delatoris iniqui
Lingua: sed adueniũt seri lamenta doloris.
puer.xxiiii. Delatore nihil peius? nil turpius vsq̃?
Cuius in ore sonant lęthalis sibila morsus:
Milleq; pictarũ fraudum mendatia subsunt.
Si videt immoto concordes viuere nexu.
Si sotios aliquos: fidos seu noscit amicos:
Esa.xxxii. Mortiferum virus rauco de gutture ructat.
Vnanimesq; studet comites a fœdere dulci
Soluere: concordes queat vt confundere mentes
Mox tamen excusat linguę rabiosa/proteruę
Sibila: & insontem se a talibus esse fatetur.
Et sceleris tegit occulte maledicta perosa.
Sic quidã applausus quęrunt cupiuntq; placere
Teren. in en. Istis: de quorũ nil sanum pectore manat:
Fallaces Daui: Gnatones: & parasyti:
Horatius Osores rabidi: balatrones: hoc genus omne
Garrula mordacis diffundit semina linguę.
Quisqs amicitię nexum dissoluis: & atro
Sapiẽcie.i. Stigmate concordes maculas: & iurgia vendis:
puer.xix. Indignus vita es pręsenti: carcere dignus:
Perpetuo: ut careas viuaci luce perosus.

Non sequi bona consilia.

Est: & non: solers/causa qui dicere in omni
Nescit: & in quouis tempore recta sequi:
Omnibus in rebus nec sanos consulit: ille
Damnorum fatuus pręmia solus habet.

Sperne-re cõsilia salubria

Est via q̃ videtur homini iusta: nouissima aũt ei⁹ deducũt ad mortẽ. Despexistis omẽ cõsiliũ & increpatõnes neglexistis Ego quoq; ĩ interitu vr̃o ridebo: cũ irruerit repentina calamitas. Salus autem vbi multa cõsilia.

Stultus iners ille est: qui prudens vsq; videri
Gliscit: & assueto tractat ludibria cursu:
Sed dum se nimiũ prudentẽ: & ad omnia vafrũ
Estimat: haud dubito fatuis est stultior illis:

Prouer. xiiii. &.xi.

Quorum somnifero mens est cęcata furore.
Sit sapiens: cędo: munitus viribus: atq;
Dotibus eloquii: tamen hęc ignauia nunq̄
Prouer.i. Deserit assuetas confusi pectoris artes:
Ecclesi.xix. Consilia alterius refugit: spernitq; bonorum
Sensa: quibus proprię mentis corroboret actus.
Effutiūt multi phalerato verba colore:
Et cupiunt verbis prudentes inde putari.
Hi terrā findunt aratro/temoneq; longo:
e.ne. initeris de consti. Stultorum gressu tacito monumenta perarāt.
Consiliis nempe vsq; suis: cœptoq; furori:
Confidunt: nusq̄ monita & meliora sequentes.
Pyrrhus epirotarū Rex Pyrrhus ad ausonios populos non castra locasset.
Haudq; fuga tantas clades comiserit auctor.
Callida si Cyneę docti consulta probasset.
Hector Inconsulta ruit bellis priameia proles
Hector: Achillea misere confossus ab hasta.
Dum fugit annosi temere mandata parentis.
Nero Sic Nero crudelis iustas dum negligit artes
Consiliiq; modos: telo transfixos acuto.
Sera luit meriti malesanus damna furoris.
Thobias Fertur Thobias gnatū monuisse decenter
Vt bona prudentū sequeretur gesta virorum.
Roboam Dum temere antiquos spernit Roboam sapientes
Ecclesi. xlvii. Innumeras perdit gentes: atq; improbat acta.
Plura tibi possem priscorum exempla referre.
Qui dum sectantur propriū caput: & sibi tantū
Confidunt: veterū & nolunt consulta videre.
Incurrunt pęnas meritas: & tristia fata.
Perpetuoq; trahunt fatuę telluris aratrum.

De incompositis moribus.

Qui tenet incomptos mores/gestusq̧ pudendos.
Et gestat vultum mobilitate leuem:
Maturat fieri stultus: turbamq̧ profanam
Querit: & assiduo pilea stulta trahit.

De corruptis moribus

Infantiũ insensatoꝝ more viuentes: ꝑpter hoc tã q̃ pueris insensatis iudiciũ in derisum dedisti: More indisciplinatorum assidue erit. Boni autẽ mores plusq̃ diuitię operantur.

Moribus ingenuis paucissima turba virorum — Sapien.xii.
Iam super est: sed enim plures ad crimina currunt: — Ecclesi.xx.
Et properant gustare nefas: turpesq̧ malorum — Math.vi.
Illecebras: & sic stultoꝝ imitarier escas. — Math.vii.

Treno.iiii. Turpibus(heu miseri mortales)moribus omnes
Esaię.lvi. Sunt modo cęcati:nec curant munera vitę
Math.xv. Candida:nam paribus vitiis iuueneſq; seneſq;:
Aegrotant:nulloq; gradu diſtantia mores
Sepat hoſce malos:mētes nec ad optima trāſfert.
Esaie.xiii. Crinibus intortis quidam ludibria tractant:
ii.thimo.iii. Qui ſe manibus iactant:vultūq; modeſtum
Sapiētie.xii. Aſſumūt nuſq̄:leuibus ſed moribus vſq;
Se fatuos cunctis oſtendūt:ſeq; peroſos
Reddūt:& grauium fugiūt cōmertia rerum.
Iacobi.ii. Inſtabilis vita eſt illorū/ſtulta/pudenda/
Inconſtans/leuis & cum tempore mobilis omni
Inceſſu quidam deformia geſta refringunt
Deformantq; gradus:fatie quoq; mera relaxant
Ludicra:nec quicq̄ faciūt ex ordine certo.
Mens leuis eſt illis:animus quoq; diſſonus:illos
Vexat:& errores oculis & nubila craſſa
Obiicit:& mores vita deturpat inerti.
ff.de tu.&cu. Qui ſapit:& mentem laudatis moribus auget.
l.ſcire. Atq; modum vitę ſtudet obſeruare decorum
Quicq̄d agit: plauſu populi laudatur amici.
Eaſq; putat:quicquid ſapiens agit ille:facitq;.
Sapientie.vi Qui grauitate bonos mores coniunxerit vſq;.
Ps.cx. Incipit(vt docti referūt)ſapientia prima
Moribus a cultis:& dexteritate modeſta.
Et timor ingenue confert exordia vitę.
Et pudor:atq; fides/probitas/conſtantia/virtus
Laudatos faciūt iuuenes:claramq; ſenectam.
Pax etiam tantis virtutibus addita:prętat.
Sinceros vitę mores/& candida fata.

De leſione amicicię.

Qui facit iniuſtitiam
Exercet & potentiam
In viro forſan humili
Hic facit ſcrobem tumuli.

Violare animos.

Ne moliaris amico tuo malũ cũ ille in te habeat fiduciam. Qui vni homini facit iniuriam: multis minatur Potẽtes potenter tormenta patientur.

Eſt fatuus vecors: ſtultus / ferus / atq; malignus
Cuius ſubiectos iniuſta potentia ſtringit:
Et premit inſontes nullo de iure ſubactos.
O iudex attende boni documenta decoris.

Sapientię .v.
Prouer. iii

Eccleſi. xi.

Non licet iniuste nimiū: nimiumq́ʒ potenter
Innocuos turbare viros: & iura superba
Dicere: quę nequeas illęsa mente profari.
Prouer.iii. & .xi. Pessimus ille quidem est: fidum qui pungit amicū:
Et nocumenta suis rebus damnosa ministrat.
Verus amicitię gradus est: prodesse vicissim.
Ecclesi.xxv Et facere alternis vicibus bene facta ꝓpinquis.
Luce.xi. Tempore iam nostro non producuntur amici.
Quales argolicas quondam viguere per oras.
Achilles Filius ęquoreę nymphę formosus Achilles.
Patroclus Atqʒ Menœciades falsis confossus in armis.
Pylades Quas Pylades laudes: pręconia quanta meretur.
Horestes Impiger insanum nusq̃ dum linquit Horestem.
Atqʒ per ignotas terras comitatur amicum.
Demades Quid demaden laudo? qd pythia carmine tollo?
Pythias Pignus amicitię solido qui adamante ligarunt.
Scipio Scipio magnanimus libyę dominator & arcis
Sydonię: charos recte est veneratus amicos.
Lelius Lelius ast itidem nobis exempla probatę
Prębet amicitię: cunctis imitanda per orbem.
Theseus Theseus argiuis timor & formido tyrannis
Qui fuit: & stygio victor bene notus in orbe:
Per diras acherontis aquas: per liuida regna.
Per vada lęthęi fluuii: per tartara nigra
Perithous Perithoum fidum comitem fuit vsqʒ sequutus.
Heu nunq̃ tales nunc inueniuntur amici.
Prouer.xiiii. & .xxix. Ecclesiastici xxxvii. Vtilitas proprii cunctos iam vexat honoris.
Nulla fides: pietas: constantia nulla relucet:
Est animus nobis omni pernitior hasta:
Nec manet incursu mens deprauata benigno.

22

De contemptu ſcripturę.

Si quis credere vult loquacitati:
Atq; omni fatuo: videns libellos
Tot ſcriptos/animę bonum docentes.
Ad noſtros fatuos parat rudentes

Scripture ɔtẽpt⁹

Erit tp̄s cū ſanaȝ doctrinā nō ſuſtinebūt: ſed a veritate quidē auditū auertēt: ad fabulas aūt conuertentur Si quis ex mortuis ierit ad illos pniam agēt habet moyſen & ꝓphetas audiāt illos.

Credere ſcripturis nolit quicunq; vetuſtis.
Atq; ꝓphetarū diuinos negligit orſus:
Eſt fatuus/nugas potius dum quęrit aniles.
Qꝫ bona cœlicolum ſapiens documenta ſequatur

i.ad thim.iiii.
Luce.xvi.

Ecclesi.iii. Credere qui scriptis non vult: quibus arma salutis.
Marci.xvi. Constant: & fidei firmantur robora sacrę:
Iohan.iii. Non hominis vitam gerit is quin more ferino
ps.xiii. Non putat esse deum: nec fata potentia cęli:
Nec superos trepidat: dominũ nec credit olympi.
xl.di.c.si. Nil iuuat assidua quosdam lassare querela:
Atq; docere bonos mores: vitamq; decorã:
Nec iuuat ætherei depromere munera regni:
Aeternosq; choros superũ: sedesq; beatas.
Nec prodest stygias vndas: erebiq; meatus
Pandere lęthiferos: cinctos liuentibus vndis:
Contio quid prodest fatuis? quid lectio sacra?
Ps.xci. Quid prodest recitare sacras per pulpita leges?
puer.xxiii Dogmata quid prosunt a nostris scripta ꝓphetis?
Sunt adeo obtusi quidam: ꝙ credere nolunt
Scripturis fidei: & pręceptis iure probandis.
Prouer.xii At certe hi fatui nullo terrore tenentur.
Iuuenalis. Nec duras barathri pœnas: nec verbera ditis
Esse putant: cęco sic ducunt tempora cursu:
Insanoq; nimis viuendi errore vagantur
Luce.xvi. Ante pedes cernis fidei monumenta sacratę.
Cernis & antiquas leges: christiq; triunphos.
Nec tamen attendis quid diuũ pagina dicat:
Vnde salus animę iuuat/requiesq; perennis:
De cog. spi. cum vir. Non tua simplicitas poterit defendere crassos
Errores: qui te tandem sub tartara mergent.
Ergo malam/cuncti vitam emendare laborent.
Nam deus omnipotens sceleratos lance tremenda
Iudicat: & varias infert formidine pœnas.
Eccle.iii. Math.xxi Lucę.xiii. Immittitq; animas orco quo luce carebunt.

De improuidis fatuis.

Qui non prius scit parare
Sellam: q̄ vult equitare.
Si is cadit inconsultus:
Risum mouens: erit stultus.

Nō pui-dere futura.

Sapiens timet & declinat a malo: stultus trāsilit & cōfidit. Sapiens non dicet: nō putabā hoc fieri sed omnes futuros ꝓuidet euētus Dū prospexero non confundar.

Sunt fatui vlteriꝰ cupio quos rite docere
 Ne semper mentis nubila ceca gerant.
Incautus q̄a nā/demēsq;/imꝓuidus/atq;
 Ignauus: curat fata futura nihil.

pu̅er.xiiii.
ps̄.118.

Seneca — Accidit aduersi si quid sibi: nemo putasset
Hoc fieri/aut illud posse venire malū.
Ecclesi.xxxii — Non tantū lucis presentis cernere cursum
Sat fuerit: sapiens cuncta futura videt.
Post factū: rebus fatuus qui consulit actis.
Stulticię effugiet vix mala damna suę.
Salustius — Consultare prius qui scit. securior omni
Tempore erit: nocuū preuidet atq; malū.
Adam — Anteaq̄ fructū vetitū gustauerat Adam
Si ꝓspexisset damna futura prius:
De paradysiaco non pulsus gramine/nudus
Exisset: facti pręmia dura luens.
Ionathas. i.macha .xii. — Antea si Ionathas caperet q̄ dona Triphonis
Voluisset fraudes: lęthiferosq; dolos:
Non circūuentus strepitu atq; hostilibus armis:
Spectasset populi funera dira sui.
Iulius cęsar — Iulius/externis metuendus Cęsar in oris/
Semper erat cautus: consilioq; potens:
Ast vbi tranquillo vitam ducebat in ęuo:
Languebant capitis ꝓuidi facta sui.
Nam si legisset porrectas ante senatum
Chartas: interitus non properasset atrox.
Ense metunt dextrā linguāq; Nicanoris hostes:
Nicanor i.macha.vii. — Non erat incepti prouidus ille sui.
Qui bene consultat rebus: q ꝓuidus omni est
pver.ii. &.xiii. — Tempore: fœlici tramite fata subit.
Prodest quando quidem cautę meditatio mentis:
Profuit examen: consiliumq; bonum.
Cernimus aduersis vrgeri casibus omnes
Pręter consiliū qui sua facta gerunt

De amore venereo:

Insanos trahimus fatuos cũ fune ligatos:
Quisquis amat: passim retia nostra subit.
Decipimus plures: & sautia mẽbra sagittis
Percutimus: vulnus nulla medela iuuat.

Calamitas amatorum.

Ne intẽderis fallacię mulieris. fauus enĩ distillans labia meretricis. & nitidius oleo guttur ei⁹ Nouissima autem illius amara quasi absinthiũ. & lingua eius acuta quasi gladi⁹ biceps Littore quot cõchę tot sũt in amore dolores.

Quí tua blãda venus: sequitur fera iussa/ dolosq;
Et pperat diros temptare Cupidinis arcus:
Is fatuus/ miseros casus/ & fata subibit.
Quas Venus insignes luxu pstrauerit vrbes:

Ecclesi.xi.
Prouer.v.
Ouidius de remed.amo.

Troia. Quos homines pharetris olim transfixerit atris.
Priamus. Cōmemorare libet: ceciderunt pergama Troię
Et cecidit Priami sedes: sceptrūq; superbū.
Ob Paridis cęcum: quo cum flagrabat: amorē.
M.anthoni9 Marcus romanę princeps Antonius arcis:
Non iugulo sua colla truci/lęthoq; tremendo
Cleopatra Fregisset: si non Cleopatrę iussa tulisset.
Et si non furia tanta tentasset amorem.
Ouidius Quisquis amat: ratione caret: sine lege: modoq;
Discurrit: patiturq; graues in amore dolores.
puer.v. Magna p̄mit cūctos: veneris vehemēsq; potestas.
Nemo satis prudens: qui mollia spicula vitet.
Quem feriunt autem: stultus durabit & amens:
Nam sine mente ruit: constanti pectore nusq̄
Ambulat: ad veneris semper mandata recurrens.
Ouidius.ii. Quisqs enī pueri est pharetris transfixus acutis:
metha. In vultu nescit bene dissimilare furores.
phedra. Si non spurcus amor phędram torsisset adultam:
Non tenerum collum laqueo fregisset iniquo.
Pasiphae. Pasiphae thauri non deperiisset amore
Si procul a veneris stimulo secura fuisset.
Iulia Non tot abortiuis fœdasset Iulia romam.
Messalina Non calidum intrasset proh Messalina lupanar:
Si bene casta/faces Veneris vitasset & arcus.
Ad miseros casus & magna pericla cupido
Subdolus & fallax sexum deducit vtrumq;.
Additio S.Brant. Addo his infames draucos/paticosq; cinędos:
In autē.vt nō Quos contra/vltrices flāme/leges quoq; surgant:
lux.con.na. Horret enī humanū genus hęc cōmertia fęda:
col.vi. Sodoma Ob que flāmiuomo perierunt imbre Gomorrę.

De peccantibus sup̱ dei misericordiam

Quisquis forte putat sola pietate moueri.
Et iustum pariter non putat esse deum.
Qꝫ parcat vitiis semper miserator iniquis.
Humana penitus hic ratione caret:

Peccare sup̱ mia dei

Deus multo ꝓnior ē ad misericordiam q̄ ad pęnaꝫ vel vindictā. Nō tn̄ miseretur eoꝶ q assidue peccāt. vnde nullus expectet donec peccare non possit. penitētia enim serotina multos solet decipere vis ergo euadere quod incertū ē/age penitētiā dū sanus es

Nunc fatuos referā quorum vesania crassa
Omnia cōturbat vitiis/rituqꝫ prophano.
Sunt quidam tantę nanqꝫ impietatis: vt vsqꝫ
Sancta dei spernāt posito decreta pauore.

de pe.dist. ga diuinitatis xciii.dis. dia. de pe. dis.vii. nullus.

25

Eccl'.v.&.cxi Is quia sit cunctis miserator gentibus: atq;
ps.lxxxv. Iudicium non grande ferat: de crimine mundi:
Sit pius atq; bonus: nec iam mortalia curet
Omnia: peccanti liceat sperare frequenter.
ps.cv. Humanum est peccare quidem: delicta parentes
Fecerunt nostri: que nos tortura monebit?
Alter ait comitũ: non sunt pia regna/vel aucis
Facta poli: aut brutis: veterũ scit scripta referre:
Historias recitat: chartasq;/& bibliopolas:
Allegat peccasse patres: hominesq; priores.
Ecclesi.i. Q(uod)q; nouum non sit scelus vllũ tempore nostro
Attamen (vsq; velim) peccator pensitet illud.
Q(uod) delicta patrũ nunq̃ impunita fuere.
Exodi.xx. Semper habet vitium trutinã pœnasq; sequaces.
Sodoma Non Sodome luxus: non magna superbia Rome
Roma Non furor in Mossen toruus: rabiesq; Pharonis.
Pharao Effugit iustam celestis iudicis iram.
Sapientie. v. Dat spacium ad peccata deus: nõ omnibus horis.
Peccantem punit: tamen impia facta malorum
Iob.xxi. Iudicis æterni sententia tristis in orbe
Ecclesi.ix. Persequitur stygio: tenebris flãmisq; seueris.
Luce.x. Sit licet vsq; dei pietas immensa: fauorq;.
Gratia sit numeris nullis prescripta/modoq;:
ps.xlvii. Non tamen a summo diuina astrea tonante
Sapiẽtie.i. Discedit: iusti remanet sed dextera regis.
Esaye.i. Tempore si nostro/pœna sine/crimina currunt:
Morte sed eterna trepidanda piacula soluent:
Deutro.xxiiii O male sperantes: magnus sup ethera princeps
Ecclesi.ii. Iustitie normam semper legesq; tenebit:
Cum quibus ad fetidũ sceleratos trudet auernum

De fatuis ędificandi incœptibus.

Qui vult nunc ędificare.
Et quid magnum attentare.
Sumptus debet pensitare.
Quibus possit hoc parare.

Incipere et nō pri⁹ puidere.

Qui ędificat domū suā impēdiis alienis: quasi qui colligit lapides suos in hyeme. Ve q ędificat domū suā in iniusticia & cenaculū suū ī iudicio Ita expēdēdū est vt annuatim aliqd supsit. propter necessitates supuenientes

Quisquis opus magnū tentat cōponere: sumptus.
Antea nec reputat: nec tempus cōputat ipsum:
Est fatuus plane sapiens nāq extruit illud:
Quod potis ē: tentatq nihil q ferre recusent d.ii

xxii.q.ii. faciat.
Ecclesi.xxi.
Hiere.xxii.

Vires: & rerū cenſus: nūmiqꝫ paterni.
Cœperunt multi ſtruere alta palatia/ & edes:
Nec vires valuere ſuę: ſumptuſqꝫ futuri.
Pęnituitqꝫ operis tandem illos non bene cępti.
Nabuchodo. Rex Nabuchodonoſor faſtu cōmotus iniquo.
Qꝫ manibus Babilona ſuis/ ſtruxiſſet/ amęnam.
Danielis. iiii In caput illius tandem plaga magna reluxit.
Quam recinit nobis patrum ſincera vetuſtas.
Excelſam turrim produxit in æthera Nemroth
Nemroth Quam tumidi nunq̄ poſſent diſrūpere fluctus.
Gene. x. Impfecta tamen molis ſtructura remanſit.
Ecclesi. xxi. Diuitias grandes & plenos poſcit aceruos/
Ieremię. xxii Qui molitur opus manibus cōponere vaſtum
Vſqꝫ adeo quidam fatui ſunt: qui ſatis illa
Non penſant nec ꝓſpiciūt quos dāna ſequūtur
A cunctiſqꝫ irridenť ſtloppo atqꝫ cachinno
Magnificas ędes: opera & ſublimia: pauci
Lucullus Tentarunt veteres: potuit feciſſe Lucullus.
Craſſus Iſtuc & Craſſus: quo vix opulentior vllus
Floruit: Aſſyrias qui ſparſit ſanguine carras.
Saluſtius Quiſquis magna cupit: factū quoqꝫ nitiť ingens.
Sit cautus. nūmoſqꝫ ſuos/ & computet arcam.
Quid poſſint vires rerum: quid parta facultas.
Ne riſum multis creet: & ludibria tollat.
Nempe alias operis cępti: atqꝫ impenſa laboris
Perdiť. incaſſum moleſqꝫ incępta videť.
Seruius. i. en. Incęptare nihil/ melius/ q̄ linquere cœptum.
in autē de nō Qui facit id: damnū is ſentit: labemqꝫ notamqꝫ.
alie. col. ii. Omne hominū inuentū tandem carioſa vetuſtas.
Ecclesi. iii. Conterit: & rapido conſumiť inſuper ęuo.

De potatoribus & edacibus.

Paupertatis onus vix Ganeo pręterit ille
Noctes atq3 dies qui bibit atq3 vorat.
Illius ingluuies: crapula: immoderata voluptas.
Rerum: animę interitũ: corporis atq3 facit.

De epulonibus

Cũ ad ęquales bibit pot⁹ ille plus laudat q̃ plures iebriat: & calices fęcundiores exhaurit. Potores bibuli media de nocte phalerni. Oderũt porrecta negãtẽ pocula. Ebrietas & mẽtis iducit exiliũ: & libidinis ꝓuocat icentiuũ Nõ esset hodie seruitus: si ebrietas nõ fuiss3 Fecũdi calices q̃3 nõ fecere disertũ

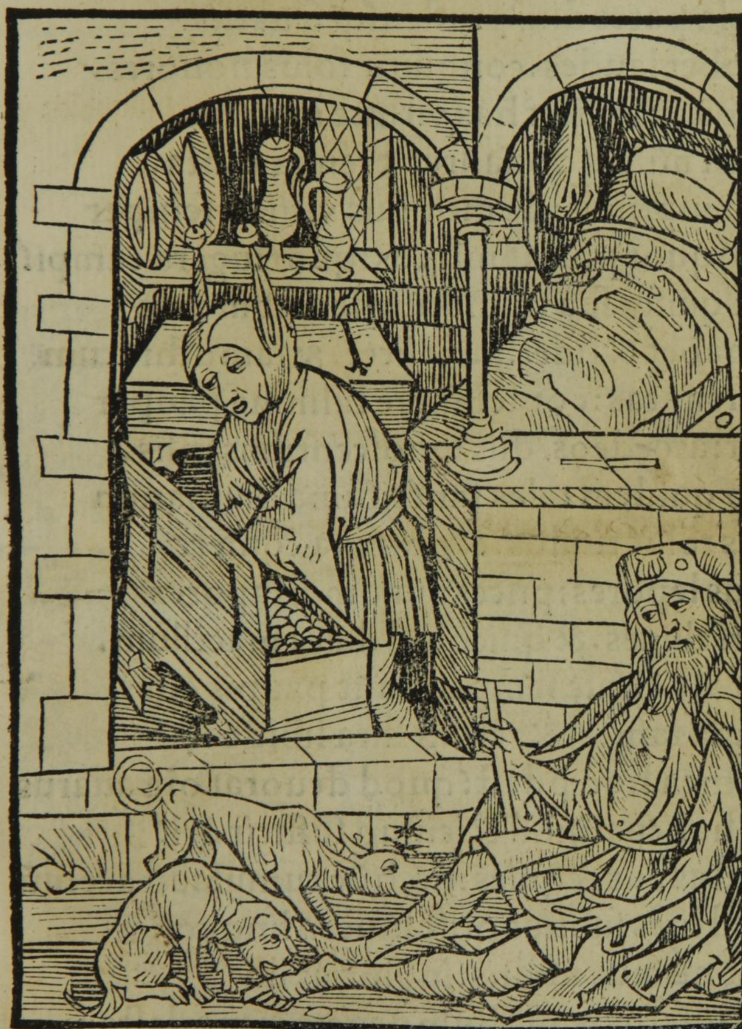
Hic etiam naues fatuo℞ scandit: & amplas
Contrahit antennas manibus/longosq3 rudentes:
Noctes atq3 dies vinum qui ingurgitat ori.
Et farcit stomachũ dapibus victuq3 guloso.

c.a.crapula de vi.& ho. cle.
Horati⁹ i epl'a
xxxv.dis. i ex todie.

Esaie.v. Ecclesi.xxxi — Nil agit hic aliud: q̃ ꝙ certamina vini
Tractat: & euacuat calices/amplasq; lagenas.
de con.dis.v netales. — Immoderata meri rabies: mala tristia morbi
Iuuenalis — Concitat: & nullis rebus discrimina ponit.
Inducit subitas mortes: & tristia fata:
Osee.iiii. — Laxat corporeos nexus: precordia soluit.
Polluit & sensus. caput &/geniũq; modestũ
Luce.xxi. — Contaminat vinum: simul & crapulosa voluptas
xxxv.dis.vi nolẽtum — Vina nocent capiti: faciũt & pectora ceca.
Ingeniũ frangũt nitidũ. mentesq; viriles.
puer.xxiiii — Ebrietas parit omne nefas. & dedecus ingens.
xxxv.dis.ve ter. — Et parit insanos homines sine lege/modoq;
Qui viuunt: sordesq; malas/luxusq; procaces
Obseruant: semperq; meri certamina versant.
Prouer.xx. — Ebrietas venerem stimulat: lumbosq; salaces
xxxv.dis.lu xuriam — Incitat ad luxũ: parit & petulantia corda.
Adephe.v — Ebrietas ratione carens furiosa per orbem
Transuoluat. & finem nullo discrimine ponit.
Hora. in epis. — Ebrietas mores frangit: linguasq; loquaces
puer.vltimo. — Efficit. & mentis secretũ sepe recludit.
xxxv.dis.c.vl — Rancidius nihil est: nihil est sceleratius illis.
Ingluuies quorum vino insatiata: fathiscit.
Herodotus Iustinus li.i. — Non Thomyris natus cecidisset victus ab ipso
Thomyris — Cyro: si tumidi vitassent pocula bacchi.
Cyrus Q.Curtius. — Magnus Alexander morbo ebrietatis inepto
Alexander — Correptus: gladio proprios iugulabat amicos.
i.thimo.v. — Est modus in rebus: vini moderatior vsus
Ecclesi.xxxi. — Nil nocet: interdũ sensus conseruat acutos.
Eccs.ii. xxxv.dis.lu — Qui sine lege bibit: magnas vacuando lagenas
xuriosa. — Sorbet: ad extremũ poenã experiet amaram.

De inutilibus diuitiis.

Diuitias molles clausa qui continet arca.
Et conseruat opes: concumulatq; suas.
Vsq; adeo / vt miserũ nunq̃ soletur amicum.
Hic aliquando petet cum nihil accipiet/

Diuitiarũ sollicitudo

Noli anxius esse in diuitiis iniustis nõ eni proderũt tibi in die obductiõis & vindicte Nil pderunt thesauri impietatis. Iusticia vero liberabit a morte. ve vobis diuitib⁹ qa habetis hic cõsolationem vestrã. Diues & pauper obuiauerunt sibi vtriusq; opator ẽ dominus.

Plurima stulticia est: votũ quoq; inane putamus
Qz colitur tantũ funesta pecunia: & ingens
Thesaurus rerũ: & tam perfidus ardor habendi:
Diuitiis lectis maiores dantur honores.

Ecclesi.v.
puer.x.&.ix.
Luce.xvi.
puer.xxii.
Iob.xxvii.&
ps̃.xlviii.

Quã sophię: meliore gradu ſtant munera ditis.
Nil mores colimus ſanctos: virtutis amator
Nullus adeſt: animos confundit copia rerum.
ꝑuer.xxviii Hic ſapiens ſolus: iuris conſultus: & auctor:
Horatius.ii.ſ Diues in exhauſta nũmos qui poſſidet arca
Curia ſola patet diti/prudenſq; ſenatus:
Ouidius.i.fa Solus habet laudes. conquirit ſolus honores.
ꝑuer.xiiii
Iuuenalis Solus amicitias: licet has virtute meretur
Nulla: ſed nũmis donantur pręmia tanta.
De cenſu inprimis: de moribus vltima ſemper
Quęſtio: quot poſcat nũmos: quot iugera campi?
Eccle xiii. Quantũ quiſq; ſua nũmorum ſeruat in arca
Tantũ habet & fidei: iuret licet. & ſamothracum
Per veteres aras: contemnere fulmina pauper
Creditur: atq; deos/diis ignoſcentibus ipſis.
Prouer.xix Quando quidem tales ſanctiſſima diuitiarum
Maieſtas tollit titulos: & nomina confert:
Diuitibus lepores: piſces: auiumq; ſapores
Atq; apri clunes. & quicquid dulce macellum.
Mittitur aſt vacuę ſemper ſtant paupis ędes.
Ps.xxxvi. Ah veſana fames/& rerum dira libido:
Quid tamen hoc ꝓdeſt? quod deuorat oīa auarus
Ecclesi.iiii Semper habens: nihil & ieiuno ſufficit ori?
Ps.xxxviii
Amos.ii. Nec modus aut requies: nõ hũc cumulauit aceruũ
ꝑuer.xi Is ſibi. ſed lites ſubitas poſt funera linquet.
Math.xix
Marci.x. Vtilis eſt nũmus multis: inglorius illi
Qui neſcit ſeruare modum: legemq; modeſtam
Luce.xii Qui nil pauperibus doni elargitur amicis:
Thobie.iiii Hunc deus omnipotens extremo fine relinquet
Nec capiet vultu placido ſua vota preceſq;

De obſequio duoꝝ dñorum

Ille duos lepores venator captat in vno
Tempore: per ſyluas quos canis vnus agit
Qui cupit ardenter dominis ſeruire duobus:
Hic pluſq̄ poterit: ſępe agitare volet:

Seruire duobus.

Nemo p̄t duob⁹ dn̄is ſeruire: aut eni vnū odiet & alterū diliget aut vni adherebit & alterū cōtemnet. Nō poteſtis deo ſeruire & mā mone. Qui ad vtrūꝫ feſtinat neutrū bene peragit. pluribus intentus minor eſt ad ſingula ſenſus Cor igrediēs duas vias nō habebit ſucceſſuſ

Stultus & is: ſūmo qui vult magnoꝫ tonanti:
Et mundo pariter quęrit ſeruire ꝓphano.
Nam veluti dominis qui ſeruire duobus
Raro fit: vt talis ſemper ſit gratus vtriꝫ.

Math.vi.
Luce.xvi.
Ecclesi.iii.

glo.in.l.fi. C. de asses. Qui captare duos lepores conatur/in vna
Hora: venator comitatus cum cane solo.
Vix sibi contingit leporem q̄ subleuet vnum.
Raro ferit metam: signataq; stigmata luto:
Qui pharetras multas tendit/variasq; balistas
xvi.q.i. pres/biteros. Quisq̄s multa suis humeris imponere regꝝ
Offitia: & solus vastos vult ferre labores.
glo.in c.accu/latus de here li.vi. Difficile est: semper licitū si seruet/honestū &:
Nunc huc/nunc illuc raptus/sine fine vagatur.
Nec pede sic stabili poterit constare/locoue.
Aequora nunc sulcat: trabibus nunc ꝑ mare currit
Iam terram ignotam querit/ gentesq; pererrat.
c.diuers de cie.con. Raro diu perstat qui bina negotia gestat.
Qui facit vt placeat multis: hunc semper oportet
Ecclesi.v. Quemlibet astute blandis palpare lacertis.
Si quid & aduersi contra se percipit: vsq;
c.cū singula de pbē.li.vi. Perferat: offitiis queat vt seruire duobus.
Verba det ingenuo quę sint permixta lepore.
lxxxix.di.c.i Et quod sit placitū faciat sempq; loquatur.
Blandidulis cunctos verbis/manibusq; salutet.
Ecclesi.i.&.ii Iacobi.i. Ceruicem domini succis: & pectus inungat
Illecebris: quo sit solita non maior in aula.
Et caueat ne quē turgenti concitet ira.
Hic quia pręgrauidā gestat cū pondere molem
c. quia i tātū. de pbē. Otia rara simul: mentis raramq; quietem.
Attamen offitii numerus pluralis/auentem
Efficit. vt lucri sudores perferat atri.
xxi.q.i.cleri. cum. Sanctius & melius: domino seruire probato.
Ecclesi.ix. Atq; vno: possis cui per benefacta placere:
Q̄z dño vsq; nouo famularier omnibus horis.

De nimia garrulitate.

Qui linguam frenat: rictus compescit & oris.
Mens angore huius tristiciaqꝫ vacat.
Qui loquitur temere cadit in discrimina: sicut
Quę pullos prodit murmure pica loquax.

Garrula lingua.

Oĩs natura bestiarũ & volucrũ & serpẽtũ & ceterorũ domant̃ & domita sunt a natura hũana: linguã aũt nullus hoĩm domare p̃t. Inq̃etũ maluꝫ plena veneno mortifero. ipsa maculat totũ corpus &c. Qui custodit os suũ custodit aiaꝫ suã: q̃ aũt incõsiderat⁹ ẽ ad loquẽdũ sentiet mala.

Garrulus atqꝫ loquax q̃ tempore blacterat omni
Ad nauẽ is properet fatuã: conscendat in arcẽ.
Carbasa ventus agit: fatui proꝑate loquaces.
Sunt plures quorũ est summa oblectatio vitę.

p̃ue.xiii.&.x
ps̃ cxxxix.
Ecclesi.ix.
Iacobi.iii.

Ecclesi.v. Summus & affectus linguā exercere procacem.
Dum tangunt: quod nemo volet tetigisse: merēt.
Inuidię telum: melius tacuisse profecto
Qui reticere potest cum magno forsan honore:
puer.xvii. Attamen eloquitur: nec vult compescere fauces:
Incurrit quandoqꝫ grauis discrimina noxę:
digito ꝯpesce labellū. Et casus miseros. melius strinxisse labellum.
Iuuenalis. Respondet qui sponte sua: non ante rogatus.
Iob.xv. Se fatuum insulsum cunctis exponit: & offert/
puer.xviii. Obscenę pariter cōmissa pericula linguę.
Sunt fatui plures qui garrulitatis iniquę
Lęticiam capiunt: & linguę gaudia vana:
Qui tamen interdū pęna plectuntur acerba.
Here.xviii Multos lingua procax casus sufferre coegit
Osee.vii. Angustos: quid enim fallax delatio prodest?
Linguosus/sua cum phas est malefacta fateri:
Atqꝫ sacerdoti culpam proferri. silescit:
Nec verbū ructare potest: dum pręmia cęli
Dantur: & examen miserum de crimine fertur.
Multi prudentes & sani forte fuissent.
Si se non proprię fędassent verbere linguę
Adsit in exemplū miseris/normamqꝫ salubrē
Pica Pica loquax. pullos quę garrulitate frequenti
Prodit: & ad nidum nimio clamore susurrat.
Eccš.v. Pauca loqui: & castę seruare silentia linguę
puer.xxv. Tutius & melius. qui respondere laborat
Omnibus: incurrit damnū quandoqꝫ molestū.
Sermo placet modicus: moderato tempore fusus:
Eccš.iii. Virtus clara quidem est tutū seruare labellum.
Rite loqui fas est: quod bona lingua docet.

Inuenire rem alienam & non reddere
Inueniens aliquid proprios quod seruat in vsus
Istud & inuentū qui putat esse suum:
Tanquam iusta dei / sinat id retinere / voluntas
Hunc dęmon fatuum decipit atqꝫ ligat.

Inuenire et nō reddere

Si quid inuenisti & non reddidisti rapuisti: quantū potuisti fecistiqꝫ plus nō inuenisti &c. Vnꝰ qsqꝫ enī scire debet quod suū nō est: ad alium pertinere.

Feruor auaritię mea non sinit vsqꝫ silere
Carmina: sed satyram tendere vbiqꝫ meam.
Iccirco fatuos merito hic dicemus inertes.
Qui sua non solum; verum aliena tenent.

xiiii.q.v.si qd inuenisti

l.cū querebat C.vnde.vi.

Inueniunt quidam thesauros: res alienas.
Vsibus obseruant hecq; reperta suis.
Et tenebris cecis adeo sua pectora firmant.
Vt credant superos hec tribuisse deos:
Non curant ad quem dominū res perdita spectet
Quod fortuna leuis obtulit: vsq; tenent.
Augustinus. Audi: quem tanta trahit impietate cupido
Audi: nec renuas hec documenta precor
A casu si res alienas inuenis: illas
Esse tuas nunq̄ credas: aliena proeecto
Sunt ea. queso tuos: si quos in pectore sensus
i. Petri. iiii. Vsq; geras: censor consule stulte tuos.
Deutro. vii. An bona que proprio non sunt quesita labore.
Rite tenere queas? impius error adest.
Inuenias aliquid: quod nullo iure parasti:
Ad dominū debes mittere sponte suum.
Ange. insti. de re. diui. ifi Si non est notus/res ad quem perdita spectat:
Nescis & heredes quos bona iura manent:
Inuentas debes mox res in pauperis vsus
Vertere: mendicos hisq; iuuare viros.
In proprios vsus qui vertit res alienas:
Quodq; suum non est: conterit atq; rapit.
Hic acheronteis animam demerget in vndis.
Excrutians sese perpetuaq; siti:
Thesauri raptor parū a predone doloso
xxxii. dis. Distat: res raptas prauus vterq; premit.
erubescant Hiere. xvii. En deus omnipotens: teq; extra/atq; in cute noscit
ps. vii. Actus deinde tuos: noscit & ingenium:
In regula pec catū li. vi. Inuenies/si quod sacra iura tenere vetabunt.
Redde: nec iuuentis pollue corda malis.

De eo q̃ in alios aĩaduertit/ & met peccat.

Quiſquis iter planũ poterit trãſire viator:
Quod monſtrat poſita dextera fixa via:
Attamen in cęno: atq; ſitu: craſſaq; palude
Ambulat: is ſenſu/ ſeu ratione caret.

Medice cura te ipſum

Bene docendo & male viuẽdo deũ inſtruis quõ te cõdemnare debeat Qui vidit vtilius & facit deteriora Abſit ei radi⁹ lucis ſine mora. Extersis oculis aliorũ dãna videm⁹. Ad diſcernendũ ꝑpria ſenſus hẽt

Peruolat ad noſtros/ cenſorum turba/ phaſelos
Qui procul aduertunt alienę crimina frontis.
Caſtigant facinus: quod nec cõmittere abhorrẽt:
Et proprias vitii ſordes/ ſceleriſq; patrati

xl. diſ c. i. inſti ꝑ cum eo. ceterũ. glo. i c. ea que de ſtatu regu.

iii.q.vii.indicet & c.in grauibus. Abſcondunt maculas: alios culpare parati.
Omnia facta hominū temere in conuitia vertunt
Ridiculū naſū tollunt grandeſq; cachynnos.
Nec tamen aduertunt q̄ ſautia membra malorum
Geſtent: & morbos vitioſo in pectore natos.
Sepe manus fixa in directo tramite campi
Monſtrat iter rectū: per quod non ambulat ipſa
iii.q.vii.tria Sic faciunt tales / hominū delicta notantes:
Nec ꝓpriū cenſent facinus: vitamq; pudendam
Math.vii. Luce.vi. Quiq; volunt oculo de fratris ſumere ſpinam:
Inſpiciant ſe ferre trabem: ponduſq; moleſtū.
Iuuenalis Multi ſe Curios ſimulant: duroſq; Catones:
Fabritioſq; probos: ſimulant ſanctoſq; Metellos:
Eſaye.lx. Multi Socraticā tentant oſtendere frontem: &
Grande ſupercilium: quorū tamen impia vita eſt.
Iuuenalis Et quorū tacita ſudant precordia noxa.
Cicero Hinc Ciceronis adeſt ſententia clara diſerti
Qua docet: vt nullus peccata aliena fatiget.
Hic niſi ſit vacuus vitiis / & criminis expers.
Multa tibi poſſem dare nunc prouerbia patrū.
Luce.iiii. Nam veluti medicus qui alios ſanare medelis
xxvi.diſ.vna tantum. Molitur: nec ſe poterit ſanare medendo
Sic agit ille quidem: qui alienos carpere mores
i.q.i.multi Gliſcit: & in propriis delictis turpiter heret.
Sunt plures: aliis bene conſultare ſciunt qui.
At ſibimet nequeunt licitum ſuadere & honeſtum
xliii.diſ.ſit rector. Vos quoq; preſbyteri: populo qui concionatis
Iuſſa dei: fideiq; ſimul precepta ſacrate.
xxv.diſ. ꝑmū Quando alios homines verbis culpatis & ore.
xlvi.diſ.i. neceſſe Vita ſit inmunis veſtra / & ſine ſorde probata.

De contione sapientię.

Quem sacra delectat diuũ sapientia: quiq;
Pectore flagranti dogmata sancta colit.
Hic cunctis pręstat: clarosq; meretur honores.
In cęlo datur & digna corona sibi.

Sapientię pręcepta

Vsq;quo paruuli diligitis infantiã & stulti ea q̃ sibi sũt noxia cupiẽt: & inprudẽtes odibũt scientiã: conuertimini ad correctionẽ meam. Discite & o miseri causas cognoscite reruꝫ. Quid sumus aut q̃d nã victuri gignimur ordo Quis datus ã metę q̃ mollis fluxus: & vnde

Clamat voce graui populo sapientia cuncto.
O genus humanũ ad nostrã concęde cathedrã. Prouer.i.
Discite quid recti doceant mea verba/boniq;. Persi9.iii.sat
Discite mortales castę monumẽta Mineruę e.i.

Et ſacrę pariter ſua dogmata diſcite linguę
Stultitiam craſſam tota deponite mente:
Prouer.xiii Quęrite doctrinã/qua conſtat vita/ſaluſq₃.
Quęrite quę bona ſunt: funeſta pecunia nuſq̃
Alliciat veſtros animos ad crimina ſpurca:
Plaut⁹ in amphitri. Sardonychẽ fuluũ ſuperat ſapientia/& aurũ:
Argentũq₃ ſimul/gẽmas/nitidoſq₃ berillos:
Non Ademas melior: non eſt Magneſia cautes.
Eſt maior toto ſapientia ꝓuida mũdo.
Quicquid & optari poterit: non pręſtat aceruũ.
Aequalem ſophię: cunctis pręſtantior ipſa eſt.
Eccle.xxxvii Nil habet ęquiualens: ſimilis nec gloria fulget.
Conſiliis princeps toto dominatur in orbę.
Temperat hęc vrbes: populos: magnũq₃ ſenatũ:
Corporis hęc prębet vires: & corda polita.
Clamitat ad cunctos ſapientia. voce tubali.
Prouer.viii Me duce ſceptra tenent reges/rutilaſq₃ coronas:
His mores legeſq₃ dedi de pectore ſacro:
Me duce principibus regna obſeruantur auita.
Ecclesi.xxi Ac per me gentes: ſincera lege reguntur.
Quę mala ſtulticię fugiunt: cecoſq₃ furores:
Qui me rite colit: qui me veneratur: amatq₃.
Hunc veneror: mitiſq₃ ſequor/cũ laude perhenni:
Prouer.iii. In me diuitię ſacrę: theſaurus & ingens:
Et bona fœlicis conſiſtunt pręmia vitę.
Me deus ęternus diuino numine obumbrat.
Nataq₃ de cerebro: ſum magnũ & ſparſa ꝑ orbẽ.
Cęleſtis per me maieſtas cuncta parauit.
Et ſine me nihil/eſt in celo/atq₃ orbe creatum.
Prouer.i. Inſipiens igitur qui non mea dogmata tractet.

Iactatio & confidentia fortunę
Se fortunatū/fœlicem/seq̨ beatum
Qui putat: & sorti nimiū confidit iniquę.
Laudat & extollit fortunam: sentiet olim
Cum minime retur: tectum crepitare domūq̨

Fortune vanitas.

Successus hūanę ꝓsperitatis veruȝ indiciū ęternę dānationis est. De ꝓpiciato peccato noli eē sine metu neq̨ adiicias peccatū suꝑ peccatū Misericordia enī & ira ab illo cito ꝓximant. & ī peccatores r̄spicit ira illius. Lento eniȝ gradu ad vīdictā sui/diuina procedit ira: tarditatēq̨ supplicii/grauitate cōpensat

Hic quoq̨ dignus erit nosta rate/siue lyburno
Prouehi: & insipidū stultus adire chorum.
Qui iactabundus fortunā semꝑ in omni
Arridere sibi reputat: atq̨ cupit.

Augustinus.
ꝓuer. xxviii.
Eccs.v.
Valeri⁹ li.i

Et iactat ꝙ se gremio fortuna benigno
Respiciat: sint & ꝓspera cuncta sibi.
Esaye.lxv. O fatue: enormis que te vesania torquet?
Quorsum/te rerum fata caduca trahunt?
Cur nimium subitis audes confidere rebus?
Cũ bona fortune non stabilita: ruunt.
Incassum iactas vane ludibria sortis:
Foelix qui se non implicat hisce bonis.
Augustinus. Iactas diuitias: iactas ꝙ copia rerum
Te beat: inq; manus ꝓspera multa fluunt.
Iactas successus faustos/& sortis aceruos:
Cum finem incertũ sors tamen omnis habet
Seneca i hercule furenti Pestifero multos fallit sors nubila vultu:
Instabilemq; trahit/nõ bene fida rotam:
Stultus quem passim reꝝ successus inescat:
Confidit rebus qui bene fortuitis:
Demonis horrendi. mihi credite: filius hic est.
Posthabitis superis: qui bona vana colit.
Quem stygius Pluto conatur fallere: rerum
Prouer.xxi Huic cumulũ prestat diuitiasq; malas.
Que damnant hominẽ sitibundũ in gurgite fusco
Luce.v. In quo ranarum pessima turba fluit:
Stultus qui iactat fortune commoda: certus
Prouer.i. In quibus/& stabilis non solet esse gradus.
Fortunam patienter habe: nec ꝓspera iactes
Iuuenalis Fata: hodie diues: cras quoq; pauper eris.
Non in fortune manibus foelitia rerum
Munera dependent: sed deus illa tenet.
Et mutat quodcunq; volet: tu stulte profanam
Ne sortem extollas: nunq̃ ea firma manet.

De nimia curiositate mortalium.

Qui curas hominũ cunctorum ferre laborat:
Nec proprios fructus: nec sua damna videt.
Is quoq; sit patiens: & discat ferre dolores
Si premitur mundi mole/ruatq;/graui.

Curaiutilis

O curas hoim: o quãtũ ẽ in rebus inane. Aliena curas ea q̃ ad te nõ attinẽt. Noli pl⁹ sapere q̃ oporteat. Alciora te ne q̃sieris: & fortiora te ne scrutatus fueris: sed q̃ p̃cepit tibi de⁹ illa cogita: & in plurib⁹ opibus ei⁹ ne fueris curiosus Non est enĩ tibi necessariũ ea q̃ abscõdita sunt videre oculis tuis &c.

Qui plus ferre cupit: propriis portare lacertis
Q̃ᵹ valet: hic fatuus sua sponte pericla subibit.
Imprudens etenim quisquis ceruice parata
Vult molem sufferre grauẽ: & iuga tristia solus.

de reuun .c.i. in prin. li.vi.
Persius.i.
Teren.
Ad roma.xii.
c.iii.

Cum ſit opus multis talem portare laborem.
puer.xx. Eccl.i.&.xiii Qui dorſo imponit ſpatioſi pondera cœli:
Et capit id quod ferre nequit: velociter iſte
Corruit: & cępti hunc tandē imprudentia mordet
Iuuenalis Hiſtorię nobis recinunt exempla: ꝙ ille
Alexander Magnus Alexander toto ſudaſſet in orbe.
Europę atꝗ Aſię fines: non deniꝗ mundus
Suffecere ſibi: tanꝗ pro corpore paruo
Non ſatis iſta foret tellus quam iure teneret.
Attamen exigua tandem compoſtus in vrna:
Sarcophago cōtentus erat paruoꝗ ſepulchro.
Eccleſi.vii. Mors horrenda docet: quo quis contentus abire.
Debeat: & qualem ſectentur corpora finem.
Diogenes Horatius Cynicus ille/fuit grecis plus diues in oris
Cognitus: & ſophię celebris pręceptor & auctor:
Non ędes magnas: non hic ſublimia tecta
Quęſiit: at vacuo ſpeculatus vaſe: forato &:
Aſtrorum motus: curauit ſęcula nuſꝗ.
Magna quies iſtunc atꝗ ocia blanda manebunt
Qui forti curas abigit de pectore vanas:
Haud onus imponit dorſo quod ferre recuſat.
Iuuenalis Maxima qui tentat: voto qui concipit alta:
Pondus & aggreditur rerū: tolerare laboret
Grandia: quę mordax imponit cura lacertis.
puer.xvii. Quid iuuat ingentē manibus ꝙ vincimus orbem?
Sapientię.v. Angorē fruſtra patimur: curaſꝗ modeſtas:
Math.xvii. Si tandem hanc animā/ſtygias mittemus in oras?
Qui curat quid mundus agat: quo cęſar in orbe
Martem agitet: nunꝗ tranquilla viuit in hora.
Sapien.viii Stultus & is: curans ꝙ nec mutare valebit.

Mutuum accipere.

Haud facile emergit q̄ semp̄ mutua sumit:
Nam lupus/est metę tempora nulla vorax.
Calcitrat hunc asinus plantis quandoq; recuruis
Seraq; mortiferi damna doloris agit.

Mutuū accipere.

A nullo accipiēs mutuum. Qui enim mutuum recipit seruus est feneratoris. Mutuabit̄ peccator & nō soluet: iustus autē miseretur & retribuet. Omia tempus habēt & suis spaciis transeunt.

Multiplicata suis manibus qui mutua sumit
Era: hic versurā soluere stultus habet.
Profueritq; parum q̄ metam & tempora tarda:
Soluēdi statuit: mox q̄a tēpus abit.

Deutro.xv.
Prouer.xxii.
Ps.xxxvi.
Eccs.iii.

ps.lxxi. Expoliant vsura vorax & fœnora multos
puer.xxviii Censibus: ingratam pauperiemq; creant.
Luce.vi. Sepe etiã nudos homines facit es alienum.
Mutua pauperibus exitiosa nocent:
Schemate quid tamen hoc pscripte pagina legis:
Aut Satyre excursus: significare velint:
Accipe: nam fatuos vitiorum semita trita
Quos trahit: & scelerum quos malus error hẽt.
Denoto: qui peccant: vetite quoq; mutua sumunt
Legis: & impuro fœnora corde fouent.
Peccati cumulũ faciunt: atq; aggere magno
Eccs.vii.&.8 Constituunt molem: ponderibusq; grauant.
Imponũt humeris strictum cum mole capistrum:
Pondere suscepto cunctaq; membra tremũt:
Non vt peccatũ cumules: tibi tempora donat
Ecclesi.xii. Hec deus: emendes sed malefacta petit:
xxiii.q.iiii. Vindicat interdũ mortales verbere diro.
Nabuchodonosor. Visitat & lento crimina sepe pede:
Sodoma
Gene.xviii. Adsit in exemplũ Sodomorum tarda ruina:
Qua cecidit iuuenis: decrepitusq; senex:
iiii.Reg.xvi. Et Solyme prebent nobis exempla vetuste:
Thobie.xiii. Propter peccatũ que cecidere malum.
Michee.iiii.
Exodi.iii. Nilicolas itidem plagis subitisq; ruinis
Ob scelerũ molem triuerat ipse deus.
Et plagis variis recutite semina mentis
Iohelis.iii Affecit: quamuis gens benedicta foret.
Amos.ix. Mutua qui sumit nequeat que soluere: stultus.
Esaie.i.
Prouer.xxii. Nam metam positam nõ lupus ipse vorat.
Thobie.xiii. Sic deus omnipotens tribuit tibi tempora vite.
Non vt peccatũ: sed bona perfitias.
Ezech.xviii.

37

De inutilibus votis & petitionibus.

Qui superos passis manibus/votisq; precatur:
Nec tamen ex iusto pectore vota fluunt:
Quod petit a superis votū non percipit illud.
Materiam risus deinde aliquando dabit.

Quid orandum

Ante orationē p̄para aīam tuam. orationes enī iustorum exaudiet dominus Melior est finis ōronis q̄ pricipiū Orandū ēvt sit mens sana in corpore sano. Superosq; p̄cetur & oret Vt redeat miseris abeat fortuna sup̄bis. Scimus aūt quoniā peccatores deꝰ n̄ exaudit.

Carpimus hac Satyra optatꝰ quoq;/& īp̄ba vota
Quę temere a superis nulla tatione precamur.
Voto/homo sępe petit. quę non intelligit ipse.
Sed quę tristia sint discrimina forte datura.

Ecclesi. xviii.
puer.xv.
Eccš.vii.
Lucę.xx.ī fi.
Iohan.ix.

Midas Rex phrygum. Adſit in exemplū Midas rex: ſupplice voto
Ouidius meta. xi. Qui temere optabat ꝙ quicquid tangeret aurū
Eſſet: & hinc ſtolidę damnoſa optatio mentis
Perſius. i. ſa. Huic fuit ad pęnam. nam panis verſus in aurum
Atqꝫ merum fuerat: ſic voti damna luebat:
Auriculas aſini fatua vt ceruice referret.
Prouer. xvii Multi diuitias optant/cenſuſqꝫ ſuperbos:
Et manibus quatiunt: Iouis atqꝫ impellere tentant
Aures: nūmorū vt magnū concędat aceruū.
Sapiētie. viii O male vouentes: funeſta pecunia multos
Ad miſeros caſus: & triſtia fata retruſit.
Lycinus Quid lycini proſunt ędes: quid iugera campi?
Craſſus Croeſus Quid craſſi cenſus? quid Croeſi maxima gaza?
Non fauſtum nacti finem: non funera recta.
Iuuenalis Poſcit opem neruis quidam/longamqꝫ ſenectam:
Poſcit & in longis opulentus viuere ſęclis:
Quem tamen aſſiduę crapulę/tucetaqꝫ craſſa
Debilitant: neruoſqꝫ terit laſciua voluptas.
Ad hebre. 8 In poenam multis fuit olim annoſa ſenectus
puer. xvii. Peleus In qua ſollicito ſudamus ſępe dolore.
Neſtor. Peleus: & Neſtor viuax: Itacuſqꝫ Laertes:
Laertes Horati⁹ ī arte Queſti ſunt ſeram nimiū tardamqꝫ ſenectam.
Accedunt ſenibus quandoqꝫ incōmoda multa.
Sapiētię. v Tum trahit ad votū quoſdam mundana poteſtas
Eccle. xi. Exitium quę ſępe parit/moeſtamqꝫ ruinam:
Exoptant alii formoſos corporis artus:
Atqꝫ animę iccirco perdunt plęrumqꝫ ſalutem.
Optandum eſt/vt ſit mens ſana in corpore ſano
Et bona fama: fides: & morum vita bonorum:
Iuuenalis. Et ſedeat virtus in caſto pectore fulgens.

De inutili studio.

Qui studiũ exercet vanum: sterilemq́ palęstrã:
  Et frustra studii tempora cœpta terit:
Ad partes Satyrę veniat/stultasq́ cohortes:
  Vt videat quid sit perdidicisse nihil.

Inutile studium.

In pueritia requirẽtes modos musicos: & narrãtes carmia scripturarũ ĩ generatõibus gẽtis suę gloriam adepti sunt &c. Ociũ sine litteris mors ẽ. & viui hominis sepultura. Eteni cũ deberetis mgr̃i eẽ ꝓpter tp̃s: rursũ indigetis vt doceami q̃ sit elemẽta exordii sermonũ dei.

Nunc superest satyrę: fatuos vectare studentes:
Qui cappas humeris portant/longosq́ cucullos:
Vnde trahunt post se capparũ in puluere caudas:
Et se scire putant quod non didiscere studendo.

Ecclesi.xliiii.
Ad hebre.v
ii.ad thimo.3

Eccleſi.xxv. Dum ſtudiis teneros deberent tradere mores:
In plateis potius ludibria vana ſequuntur.
Nil ſtudii fructus curat male ſana iuuentus:
xvi.q.i.ſic Cogitat haud artes magna ratione repertas:
viue. Sed potius fatui ſtudio laqueantur inerti:
Vnde nihil morū: nihil & virtutis habebunt.
At ſophia eſt veterū/magno ſudore paranda:
Seneca epi/ Ocia nil poſſunt prẹſtare ignaua ſtudenti:
ſtola.xviii. c.niſi cum pri Hinc magis admiror: ꝙ multi errore profano
dē de renun. Nil niſi nunc manibus triuialia grāmata voluunt.
Grāmatices Priſcẹ ſincera volumina ſpernit:
Cuius Alexander gallus prẹcordia turbat.
xxxvii.diſ. Hic logicẹ nodos ſoluit ſermone rotato:
nonne Et ſylogiſmorum cum garrulitate moleſta
Currere nunc Sortē clamat: nunc ſtare Platonem.
Blacterat: & neſcit verbis imponere finem:
Eccleſi.xvi. Ars logicẹ/falſo nodos/& retia cauta
Nectit: & explicitū/tenebras deducit in atras.
xxxvii.diſ. Noctes atꝗ dies ranarum murmura rauca
legimus. Effundunt: logicẹ verboſaꝗ dogmata clamant.
Talibus illecebris violatur prima iuuentus:
Vtilẹ nil quẹrens: nil delectabile guſtans.
Eccleſi.viii. Hic volat ad Wienā: tenet hunc Erfordia magna
Hunc Baſilea fouet. Lyps iſtū Barbara tellus:
Hic mare ſulcauit. gentes hic vidit Iberas:
xii.q.ii.glo/ Vidit & hic gallos: & magnẹ mẹnia Romẹ.
ria epi. glo.in c.cū ex Ad patrios tandem redeunt ſine laude penates:
litteris de in. Et ſine doctrina: cappas ceruice ſuperbas
inte.reſti. Geſtant: pro ſtulto quẹ reſpondere ſtudente.
Prouer.xiii. Poſſint: incaſſum tractarunt tempora prima.

Temere loquentes contra deum.
Si deus annueret precibus/nostrisq́ȝ petitis
Semper: & ad votū cōcęderet omnia: plures
In lachrymas fluerent męstas: fletusq́ȝ molestos:
Stultitięq́ȝ suę captarent pręmia iusta:

Corripere facta dei.

Sup vacuis laborat impendiis q solē certat facib' adiuuare quoniā diuinę gratię plenitudo adiectiōe humana nō indiget: nec vlla req̄rit cōmendatiōis augmenta. sic q mel multū comedit nō ē ei bonū. Sic qui scrutator est maiestatis opprimetur a gloria

Vanā operā impendit: fatuos stultosq́ȝ labores
Qui solis radios igne iuuare putat:
Et face succensa: si credit lampada phœbi
Augere: vt plenū plenius efficiat.

vi.q.i.si omia
Ecclesi.iii.
Prouer.xxv.

Sultior ille tamen: superi qui facta tonantis
Atq; voluntatẽ corripit æthereã:
Hic superat stultos omnes: vesanior hisq; est:
Eumenides quoꝝ pectora surda premũt.
Ad Roma.x. Nanq; dei nostri tanta est sapientia/ virtus/
Iustitia/ingeniũ/gloria/fama/decus:
Esaye.xl. Consiliũ tantũ/maiestas: tanta potestas:
Non egeat nostro vt sceptriger auxilio.
Prouidus & sapiens adeo est/qui cuncta creauit:
Qui mare: qui terrã: stelliferũq; polum.
Vt sua nec minui poterit diuina voluntas.
Ne ve hominũ augeri/possit ab ore magis.
Omnia dispensans moderatur: & omnia noscit:
xxxii.dis.eru bescant. Cordaq; scrutatur: hunc latet atq; nihil.
Omnia disponit sollerter: legeq; certa
Singula constituit: pręterit huncq; nihil.
Seu deus ergo tonat: niuibus seu spargit harenã.
Seu vibret forti fulmina dira manu:
Seu ros ætherũ mittit: siue astra serena:
Effundit: nimbos seu deus horrisonos:
Sapiẽtie.i. Non homini fas est diuina lacescere iura.
Iactare & contra verba maligna deum.
ps̃.ciii. Omnia disposuit sapienter/maximus hic quem
Sapientie.xi &.xii. Corripis incassum/stulte ꝓterue/ deum:
Ecclesi.xxiii. Vindictam quęris scelerum: pęnamq; malorum.
Cum temere irrumpis: visq; docere deum.
Murmura non fas est: crepitantia verba: susurros
Aduersus summũ pręcipitare deum.
Nũeri.xiiii Israel interiit totiens sic murmure turba.
Iosuę.ix. i.corinth.x Stultoꝝ hoc cecidit pars quoq; magna modo

Qui alios iudicat.

Se iustū quicūq; putat: vitaq; probatum
Iudicat atq; alios homines/censetq; nocentes.
Nec contemplatur semet: capit ille ruinam.
Sit licet in casu: cunctos notat ipse cadentes

Judicar̄ alios.

Nolite iudicare. vt nō iudicabimi nolite cōdemnare & nō condem nabimini: q̄d aūt vides festucaz in oclo fratris tui & trabem in oculis tuis n̄ vides? Tol lere festucā q̄ vis de fratris ocello. Que tua conturbat lumina tolle trabē. iudicet ille de alterius errore q̄ nō h3 in seipso quod cōdemnet

Math. vii.
Luce. vi.
glo. i. c. ea que de sta. reg. iii. q. vii. indicet.

Stultitię vitio metuenda pericula multi
Incurrunt: mortis exitiūq; graue:
Quos spes vana trahit vitę: faustęq; salutis
Prosperitas: quę mox fluminis instar abit.

proverb.xxiiii &.xxvi. Se putat esse bonum/se iustũ: seq₃ potentẽ.
Magnanimũ/& nullũ possit subire malum
Non metuit mortẽ: quoniã spe ductus inani.
Eccs.v. Floccifacit post se quicquid in orbe manet.
Quicquid delirant alii. mox carpit iniquo
Horatius i ep Dente Theonino: nec sua facta videt.
Sed fatuus quiuis spem pectore seruat inerti.
Qua sperat sese viuere posse diu.
Math.vii. Ad Roma.ii. Si videt alterius mortẽ vitęq₃ ruinam
Affore: non meminit se prope posse mori.
Ecclesi.xi. Mox causam fingit: citius cur raptus: aitq₃
Non alias validus/nec bene sanus erat.
Eccl.xxxviii Quin tristis: nigro & suffusus sanguine: plenus
Et scelere atq₃ dolis: improbulusq₃ fuit.
Propterea omnipotens excelsi rector olympi
Fecerat hũc subita morte perire vrrum.
Post mortem fatuus sceleratus/iudicat illum:
Forsitan ætherei quem fouet aula poli.
Sapientie.iii Inter cœlestes sua qui solatia ciues:
Nectare & ambrosia fors bene pastus habet:
Ecclesi.xxi. Iudicat alterius mortem: qui compede strictus
Est scelerum: & vitiis membra ligata tenet.
Eccs.vii. Nec metuit pœnã: neq₃ mortis tempora: quę mox
Obseruans lachesis: stamina fessa secat.
Seneca Apoca.xviii. Terminus incertus lœti est: incerta diesq₃: &
Hora: volunt tacito tristia fata pede.
Vir bonus & iustus: falso quandoq₃ putatur
Esse malus: noscit pectora sola deus.
iii.q.vii. iudicet. Iudicat alterius vitam quicunq₃ probatum:
Sincerum/& iustũ condecet esse virum.

De pluralitate beneficiorum.

Quiſquis cupit poſſidere plura benefitia:
Multa ſolus obtinere poſſit ac offitia:
Plus imponit hic aſello q̄ portare poterit:
Mortem ſaccorum miſello multitudo parturit

Bn̄fitōꝝ pluralitas. Ambicio quorū=dam in tantū pro ceſſit. vt nō duas vł tres ſed plures eccleſias habere ſtudeāt cū vix vni poſſint debitam ꝓuiſionē impede re/ cū tn̄ multitu do ꝑbendarū ca=nonibus ſit inimi ca & valde īiuſtū & iniquum eſt vt multi eſuriāt for te meliores & vnꝰ ebrius forte nullꝰ in verbo/ & peſſi mus i exēplo ha=bundet.

Sunt: quibus eſt animus benefitia plura tenere.
Et ſacrū manibus contaminare bonum:
Nec ſatis illa valent vigili curare labore:
Suſceptū nec onus ꝑficere arte queunt. f.i.

de ꝑben. quia in tantū. &.c. de multa. De cle. n̄ reſ. quia nōnulli .ad cor. xi.

Eccle.xxxiiii Qui ſaccos aſino plures imponere tentat:
Morte fatigatum deſtruit ille pecus.
Et quem ſola quidem poſſet prębenda fouere:
Illius ad vitam quę ſatis vſq; foret:
Hunc ſed amor nummi funeſta pecunia: cogit.
Abſq; modo & numero congerere vlterius.
c.auaricię de pben. Qui cupit aſſiduo beneficia plura tenere:
Copia nec rerum quem ſatiare poteſt:
Vſq; adeo cęcatus erit: preſſuſq; tenebris:
xlvii. di.ſicut Neſciat vt curas cõnumerare ſuas:
Hunc nocturna quies nunq̃ ſolabitur vlla:
Semper hiat: nullo limite vita iacet.
Saccum hic circumfert in quo non fundus habetur
Sed ieiuna fames; atq; cupido vorax.
At magis indignũ eſt aſini/indocti/imq; periti
Q magis hęc faciunt: cuncta tenere volunt:
Eccleſięq; bonis nulla virtute fruuntur:
xvi.q.i.c.vlti. Atq; deum vana relligione colunt.
xxiii. q. viii. conuenior. Hec bona pauperibus largiri cœlica debent:
Vſibus at prauis ſic cumulata ruunt.
Dicite pontifices quid vos beneficia multa
Confertis ſtultis? qui ratione carent?
An quia iumentiſq; aſiniſq; imponere phas eſt
Cunctorum vt ſaccos atq; onera vſq; ferant?
Quin etiam peius: contenti munere nullo
Conducunt cenſus: mutua lucra locant:
Actuũ.viii. Hos nec apud ſatis eſt Hieſy cũ Symone tutus:
i.q.i.petrus & c.qui ſtudꝫ Mangones licitant: vendita rurſus emunt
iiii. Regũ.v. Plures quiſq; igitur prebendas poſſidet: ille.
Extremã expectet cum Ioue tartareo.

De eo qui exceptõẽs querit ad emendandũ se.

Qui cantũ corui/cras cras imitatur: & vsq;
Cras canit: haud animo fata caduca notans:
Semper aget fatuum: nam confidentia stulta hęc
Dicitur: illusit spes ea sępe suos.

Differẽs benefacere.

Non tardes conuerti ad dominũ & ne differas de die in diem Subito enim venit ira illius: & in tẽpore vindictę disperdꝫ te. Hodie est & cras morietᷓ: fenũ quod hodie est cras in clybanum mittetᷓ. Hodie si vocẽ eius audieritis nolite obturare corda vestra.

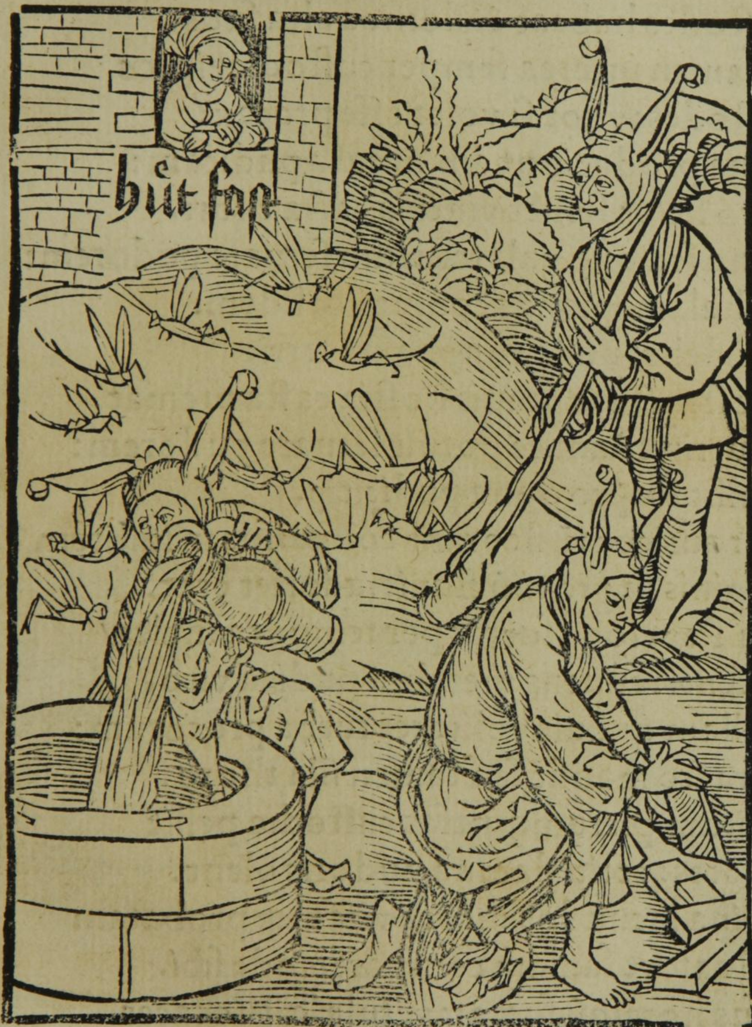
Cui deus omnipotens de cœlo numina mittit: Ecclesi.v.
Illius & mentem lustrat: quo certius inde ps.xciiii.
Omne nefas purget: vite & delicta pactę Ad hebre.iii
Emendet scelerumq; graues eliminet actus: Lucę.xii.

Sit licet hic positus vitiorum in flumine magno:
Sentiat & molem: qua mens agitaẽ iniquam.
Et spatiũ vitę quo recte viuere posset:
Groccitat attamen hic corui de more canendo
Cras cras. in melius vitam mutabimus: aut cras.
Ecclesi.v. Hinc stolidũ / insanum / & stultũ dicimus omnem:
Qui se victurũ cras asserit: atq; fatetur.
Cum tamẽ in foribus mors assidet omnibus horis
puer xxvii. Ouidius Sera nimis vita est que ferẽ crastina: qui scis
An te fata sinant tam longo viuere cursu?
Cras minus aptus eris: hodie bene viuere debes:
Esaye.lvi. Et purgare caput: quod cum sudore grauatum
Pondera peccati gestat: curasq; minaces.
Ad mala veloci volitamns cum pede semper:
Atq; hodie facimus ea: nec differre putamus
Iacobi.iiii Longius: ad q; nephas pręsens nos mãcipat hora:
Et festinamus semper ceruice parata:
Illa tamen nobis possunt que ferre salutem
Spernimus: insanos sic nos dementia turbat.
Si forte immineat scelerum confessio nobis:
Diffugimus: rauci repetentes murmura corui
Et duo cras: aut plus / fatuo ructamus ab ore
Ecclesi.x. Implacata tamen: si mors irrepserit: vt te
Math.vi. Luce.xii Auferat: atq; aĩam sub tartara nigra remittat:
Tunc velles fecisse bonum: potuisse nequibis:
Tunc tua sera nimis vox & querimonia: cras cras.
Esayę.xxii. Stulte quid exigui te temporis oro voluptas
i.corinth.xv. Detinet? illa ruunt: & fluminis instar abibunt.
Incipe cœlestes hodie perquirere sedes:
Prouer.iii. Crastina pręcipitet ne te cunctatio vana.

43

De cuſtodia mulierum.

Cuſtodit pulices fatuus ſub ſole calenti:
  In puteum vndantem & flumine/portat aquã.
Qui gerit vxoris curam metuitq; pudoris:
  Quę ſibi ni cuſtos fuerit: cuſtodia vana eſt.

Obſeruare mulieres. Si ſpũs zelotypię concitauerit virũ cõtra vxorẽ que nihil polluta eſt vel falſa ſuſpitione appetit̃ relinquat deo facti huius iudicium. Ille lauat latereꝫ qui cuſtodit mulierẽ. facilius ẽ ardenti ſub ſole obſeruare pulicesq̃ inuitã cuſtodire mulierem.

Adde ſerã cohibe. ſed quis cuſtodiet ipſos. Cuſtodes. cauta eſt & ab illis incipit vxor.

Stultior/atq; magis furioſo inſanus Horeſte eſt: — Iuuenalis. vi. ſati.
  Spiritus & vexat hunc male zelotypus:
Qui gerit vxoris curam: & cuſtodiam inanem
  Noctes atq; dies: ſollicituſq; tremit: — f.iii. — Eccleſi.vii. Numeri.v.

Eccleſi.xix. Angorem fruſtra tolleras: fruſtraq; labores
Suſcipis: incaſſum te tua cura necat.
Iuuenalis. Pone ſeras: cohibe greſſus mulieris: & omnes
Prouer. xxx. Saltus: & vigil hic latret vbiq; canis:
Conſeret & fortis pręcluſas peſſulus ędes:
Cuſtodes habeat & domos alta ſuos:
Quis tamen interea ſemper cuſtodiet ipſos
Cuſtodes: vxor ſi volet eſſe procax?
Eccleſi.xxv. Fœmina producit quam natura pudicam:
Raro fit/ vt ſeruet vincula caſta thori.
Prouer.xii Fœmina ſed quę vult tenerum ſeruare pudorem:
Et thalami pignus coniugiiq; fidem:
Vinciri debet nulla conpagine ferri:
Nec ſtructura grauis hoſtia caſta premat.
Danae Non turris/ Danaes potuit ſeruare pudorem:
Ouidius.iiii. metha. Amiſit ſtupro dona pudicitię.
Iupiter auricomū flagrans conuerſus in imbrem
Virginis in gremiū fluxit: adulter erat.
Penelope. Libera Penelope fuerat per tempora multa/
Homerus in odiſſea. Abſenti retinens membra pudica viro.
Ouidius in epiſt.heroi. Circa illam quãuis volitaret turba procorum:
Infracto manſit ſed tamen illa thoro.
In vetitum plerumq; nefas cuſtodia pellit
Vxores: vetiti damna pudoris olent.
Eccleſi. xxvi. Fœmina iucundos mores vitamq; probatam
Seneca in de clama. Induat: vt famam compararet inde ſibi.
Et cetus hominū fugiat: vetulaſq; procaces
Et fugiat vafri murmura blanda proci.
Helena Si non legiſſet Helene reſcripta doloſq;
Ouidius in epiſt.heroi. Idęi Paridis; non male rapta foret

De adulterio.

Est fatuus qui scit vigilanti stertere naso:
Et faciem digitis contegere vsq; suis.
Vxoremq; suam subigi permittit: & audit
Illecebras: ridet subdola catta iocos.

Lenocinii fatuitas

Patronus ē turpitudinis qui crimē cęlat vxoris. Qui patit᷑ vxorē suā delinq̄re/ matrimoniūq; suū contēnit: quiq; cōtaminationē nō indignat᷑ pęna adulterii cōfligit᷑: doctus spectare lacunar: doctus & ad calicē vigilāti stertere naso.

Res miseranda quidē/ & censura digna Cathonis.
Qz vult coniugii nemo tenere fidem:
Nullus adulterii legem/ aut pia iura veretur:
Iulia lex dormit: pœna vetusta silet.

Senc. de ira.
Valeri. li. iiii
puer. xxii.
Iacobi. i.
Ecclesi. xxx

Non mulier nec vir sacrati fœdera fulcri
Conseruare solent: mechus vbiqꝫ iacet:
Iuuenalis vi. sati. Multis digna quidẽ res & laudanda videt̃
Alterius lectum concutere/atqꝫ thorum.
Leuitici. xx Deutro. xxii. Nec pudor vllus adest: nemo ensẽ/aut saxa veret̃
Iuditium parcit: pena remissa iacet
ff. ad. l. iul. de adul. Heu vetus in mechos tua lex tua Iulia dormit:
Cesar: ab Elysiis fontibus oro veni:
Turpius idqꝫ magis: sunt qui spectare lacunar
Iuuenalis Docti: vt per thalamum cautus adulter eat.
Apponunt dygitos oculis vigilantibus: atqꝫ
Permittunt subigi pignora chara thori.
c. quemadmodũ de iu. iu. puer. xviii Vxoris ne scelus audes spectare pudendum:
Cognita nec culpas probra? marite taces?
Atteus Expulit a regno fratrem Pelopeius Atreus:
Seneca i thy Fœdasset proprii ꝙ sibi iura thori:
ff. de adul. l. stupor. Atqꝫ duos natos mactauit funere mesto:
Quo luerant mœchi crimina fœda patris.
Lucretia Ingens clamor erat quando Lucretia passa est
xxxii. q. v. lucretia. Stuprum: a lasciuo contaminata viro.
Tarquinius expulsus Collatinus enim coniunx rumore leuato
Tarpeia regem pellit ab vrbe malum.
Clodius Clodius in cũctis dominat̃ gentibus: eheu:
Clodius impune tractat adulterium.
Heu mala dira parit putide mechatio mentis:
Prosiliunt ire/mortis & exitiũ:
C. de adul. gracchus O vos mortales concordi viuite nexu:
Fœdera quid thalami sic violare iuuat?
Sit veneranda fides vxoris: sitqꝫ mariti:
Mutua sint semper gaudia: paxqꝫ frequens.
Prouer. vi.

Semper fatuus.

Est qui contendit se prudentem vsq; putari
Cum sapiat penitus nil (mihi crede) boni:
Non discit mores: non est virtutis amator:
Sed manet infœlix anser / vt ante fuit.

Stultitia gaudiũ stultorũ

Vir prudens dirigit gressus suos. Cęlum non animum mutāt qui per mare currunt. Sapientior sibi stultus videt̃ septem viris loquentibus sententias.

Qui bona multa videt: preclaras perlegit artes:
Audit & egregium quicquid in orbe viget.
Virtutis monumenta sacrę: moresq; politos
Conspicit: & studii flumina amęna videt

pner xv.& xxvi. Horati⁹ i epi.

Seneca pegrinatio nō facit medicum. & nulla ars discitur loco.

Gymnasium: ludos celebres: spectacula mundi
Lustrat: & arrectus per loca multa volat
Nil tñ addiscit: neq enim hęc monumēta vetusta
Prosunt: vt melior fiat & vtilior.
Quicquid habet rerū alterius collecta suppellex
Aedibus id semper gliscit adesse suis.

Ecclesi.xxix.

Hoc desiderio stultissima vota notant:
Res semper fatuis ex nouitate placent:

Prouer. xxvi Luce.xv

Ad gentes currunt varias populosq peragrant
Ignotos: lustrant quicquid in orbe iacet.
Ne quid in externis maneat regionibus vsq
Intactum: peregre stultus vbiq volat.
Ad Pataui muros: ad celsę mœnia Romę:
Ad Solymas currunt: Assyriosq lares:
Currit ad Lybien: penetrant Memphitica regna.
Pyramides lustrant. Attica regna vident.
Attamen apportant sapientis premia nulla:
Non specimen morum. non decus ingenii:

Horatius in epist.

Cœlum non animū mutant qui trans mare currunt
Stulti discedunt: mox fatui redeunt.
Possumus hos mores inter cęnacula nostra
Discere: si imprudens vis fore: siste pedem:
In patriis laribus tam stultas carpimus artes.
Non aliena opus est perquirere inde loca
Quin animo exculto diuinum imitare Platonem:

Plato de quo Hiero. in prologo biblie

Vt saperet doctos quęsiit ille viros:
Nec sine doctrina Graias concessit ad oras:
Quo tandem ingenuas cōcumularet opes

Ad hebr.xiii

Quisqs ab ęde sua patria/volat improbus anser:
Ille domū rediens/anser vt ante/manet.

De iracundia ex leui causa.
Assiduis flagris tardū qui pungit asellum:
Sępius ad longas corruit auriculas.
Ira breuis furor est/nil indignatio prodest
Sincerę mentis est inimica minax.

Irasci sine causa.

Vince iras aīmq₃ tuum qui cetera vincis: Impedit ira animū ne possit cernere verū. Iratus nil nisi crimis loquit̄. Debet homo lentū vehemens equitare iumentum.

Hic fatuus semper pigrum conscendit asellum:
Turbida quem motu concitat ira graui.
Latrat & exclamat circū se more canino:
Nec verbū placidū toruus ab ore vomit.

xxxii.q.vii.
quid in noīb⁹
Sapiētie. xiii
Ad. Roma.ii
Hiere.xxix

Perſius puer.xx. Rancidulo ſemper ructatur in ore cānina
Littera: nec motus mitigat ille ſuos
Prouer.xxvii Gaudet/ & a populo metui ſua facta: furoris
Plena mali: mentis conſcius ille nihil.
Dicit a cunctis: furioſum cernite ſtultum:
Et ſibi de fatuo hoc quilibet abſtineat.
Nam putat ille quidem ſtultos non antea viſos:
Perſius puer.xi. Auriculas aſini ſolus habere cupit.
Ira necat ſenſus: premit indignatio mentem:
Precipitem inuertit illa vel illa virum
Archytas. Archytas ſophię iccirco ſpectabilis auctor:
Ille Tarentina natus in vrbe procul:
Peccanti ſeruo: turbatus mente pepercit:
Atq; irę ſtimulos ſic moderatus erat
Plato. Sic Plato: ſic alii motus ſedare ſolebant.
Socrates Socratici & plures doctiloquiq; viri.
puer.xxx. Nempe furor ratione caret: pręcordia frangit:
Ecclesi.xix. Debilitat ſenſus/ ira ſeuera nimis
xi.q.iii.ira v.q.ii.rẹlatū. Hos contra motus/ certa innitamur habena:
&c.ſeruetur. Et frenum: atq; ſuum ſentiat ira modum:
puer.xxii. &.xvii. Non ſapientis erit triſtari: aut corde dolere.
Paſſio/ prudentis pectora/ nulla premit:
Ioh.xxxvi Eſt ſapiens ſemper: tranquillus mente quieta:
Prouer.xii. Ira trahit fatuos inſipidoſq; viros.
Tempore/ cuncta quidē ſapiens moderat̃/ in omni
Addit & in cunctis rebus vbiq; modum:
Sed fatuus nullo penitus moderamine ductus:
Eccſ.vii. Stulticiam effundit ſemper vbiq; ſuam:
Ergo pręcipites aſinum conſcendite ſtulti:
Quo celeres fatuos bęſtia tarda vehat:

De fortunę mutabilitate.

Quem rota fortunę cupida ſpe continet: atq;
Voluit in excelſo ſors ſibi fauſta gradu:
Ille etiam metuat lapſus quandoq; nocentes:
Perpetuo neſcit ſors reſidere loco.

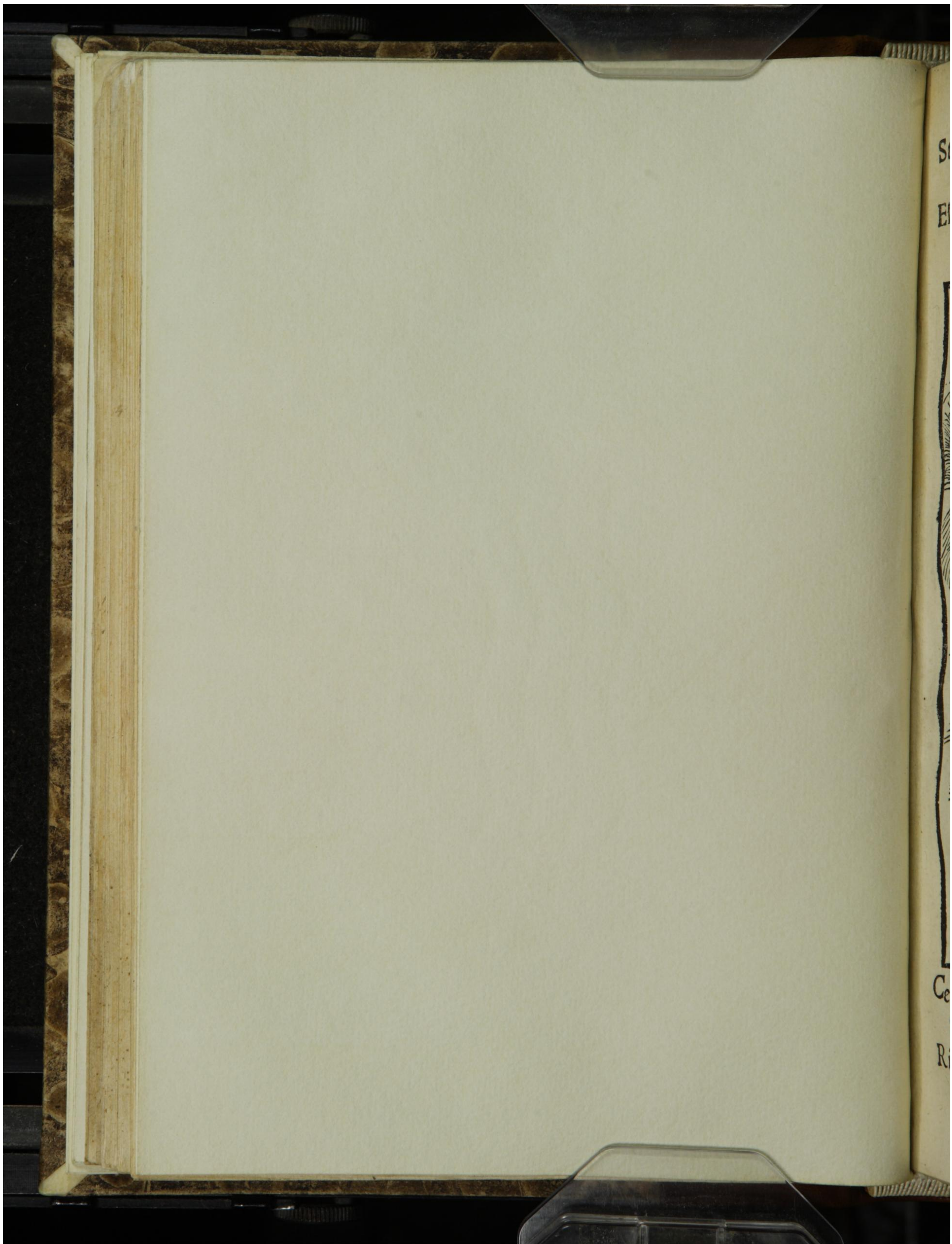
Fortune mutabilitas.

Tolluntᷣ in altuʒ vt lapſu grauiore ruant. Nemo cõfidat nimiũ ſecũdis Nemo deſperat meliora lapſis Miſcet hec illis ꝓhibetq; Clotho. Stare fortunam. rotat omne fatũ Nemo tã diuos habuit fauentes Craſtinum vt ſibi policeri poſſet.

Complures fatuos/latum fortuna per orbem
Efficit inſtabili voluit eoſq; rota
Fortunam multi ſitibundo pectore verſant:
Et loca continuo ſcandere cęlſa petunt.

Ecclesi.x.
i.mach.ii.
Prouer. xiii i
Sene.in her.
fur.

Claudianus. de pe. diſ. iii. q̃d ergo ĩ glo. Inquiruntqꝫ gradū: qui ſit ſibi viribus impar:
Nec lapſum fati pectora ſtulta vident.
Prouer. xvii. Nil adeo excelſum eſt/ꝙ non trepidare ruinam
Debeat: ad mortem cuncta creata ruunt.
Horatius Omnia que terris nunc ſunt innata/ſeneſcunt:
Labitur & quicquid terra beata dedit.
Sene. ĩ her fu Quis fuit in tanta mortalis ſorte locatus?
Craſtina ꝓmittat tempora vt ille ſibi?
Aut ſe victurū fortuna ſemper eadem
Spondeat? inſtabili voluitur illa gradu.
chi serà quel ... tal sorte che sempre habia non la morte;
Martialis Nam lacheſis duri ſemper pręnuntia fati
Non tibi permittit ducere fila diu.
Atropos haud noſtris mulcetur turbida votis:
Vt nobis longos pręſtet in orbe dies.
Ad caſum ſubitum plures funeſta poteſtas
Allicit: vt lœtho tunc grauiore ruant.
Iulius ceſar. Iulius immenſo dominator cęſar in orbe.
Dum nimium ſortis numina blanda colit:
In medio ſenſit mortalia fata ſenatu:
Hunc fortuna nihil iuuit ab exitio.
Tullius in of Ecclesi.xx. Semper habet trepidos inuiſa potentia greſſus:
Inuiſus multis imperioſus homo eſt
Delitias raras prębet metuenda poteſtas:
In ceruice ſua triſtia damna gerit.
Sapientie .v. Quem metuunt multi: multos metuiſſe neceſſe eſt
Odit quem metuit/perdere plebſqꝫ ſtudet.
Ecclesi.xxi. Imperioſus homo nullo palpatur amore:
Nec populi hunc plauſus: nec bona fama colit.
Ergo mobilibus non ſic confidite ſceptris:
Nam rota vertetur cū deus ipſe volet.
Non te fidar ni humane perche se hogi ...

Fatuoꝝ damno sapiẽtes nos fieri cõuenit
Stultoꝝ lapsum miserum / subitamq̃ ruinam
Qui videt: astutus nec sibi deinde cauet.
Est stultus: ceco nec recto tramite pergens:
Et fatui barbam mulcet vbiq̃ manu.

Alienis picul' fieri sapiẽtẽ

Attẽde in illis ne forte cadas Fęlix quem faciũt aliena picula cautũ. Casus dementis correctio sit sapiẽtis. Via impioꝝ tenebrosa nesciũt vbi corruant.

Cernimus assiduos casus / lapsusq̃ frequentes
Stultorum: & risus cernimus inde graues.
Ridentur passim fatui: luduntur in omni
Tempore: nil sapiũt: nil quoq̃ scire volũt.

puer.4. &.15
Ioh.xvii.

g.ii.

Ecclesi.xxv. Sunt & contempti multũ a prudentibus ipsis
Qui cappam in fatuis frontibus vsq; gerunt.
Eccs.x. Accusat stultum stultus: conuitia iactant
Impia: sed gressus stringit vterq; pares.
Hiere.vi. &.vii. Ecclesi.i. Errat & assidue nec vult curare ruinam:
Complures fatui qua cecidere prius:
Nil exempla trahunt stultos/lapsusq; molesti:
Semper ad interitum quid bone stulte ruis?
Admoneāt saltē fatuos exempla malorum:
Discant alterius viuere rite malo.
Math.xv. Luce.vi. Exprobrat cęcum cęcus/visuq; carentem:
Attamen in foueam sępius ambo cadunt.
Esopus ĩ apo. Incusat cancrum cancer retrorsum abeuntem:
Ibat directam nec tamen ipse viam.
Ecclesi.iii. &.xli Qui matris non vult documēta sequi/ille nouercę
Imperium toleret obsequiumq; graue.
Qui patris nunq̃ sequitur pręcepta salutis:
Difficilem ingreditur sępius ille viam.
Phaeton. Tullius in of Si Phæton quondam consulta salubria patris
Ouidius.2 m Audisset: currus non periisset iners:
Non iouis æthereum sensisset fulmen & ignis:
Nec lacerum corpus volueret Eridanus.
Icarus. Oui. viii.metha. Icarus ingenui patris non iussa sequutus
Prouer.xv.& xxiii. Altius euolitans: nomina fecit aquis.
Hi duo in imberbi tristes cecidere iuuenta:
Nam voluit neuter iussa paterna sequi.
Ecclesi.xi Corruere insanũ fatuũ qui cernit: & audit:
Exemplum capiat: effugiatq; malum.
Esopus Horatius in episto. Cauta fuit vulpes nolens intrare cauernam
Viderat vt nullam vafra redire feram.

Nil curare detractiones hominum.

Non campana sonat quę malleolo atq; bacillo est
Expers: sit vulpis insita cauda licet.
Iccirco stultum est omnes curare loquelas.
Cum surda possis effugere aure sonum.

Nil cura re detracti ones ho- minum

Cum recte viuas non cures verba malorū. Arbitrii nostri nō ē quid qsq; loquat̄. Multū farris habet q̄ cunctis obstruit ora.

Quisquis in hoc mundo tranquilla viuere mente
Gliscit: & in requie ducere sęcla bona:
Non curet voces populi: famamq; malignam:
Nec curet lingue sibila rauca malę.

ps̄.cviii.
Prouer.xiiii.
Sapiētie.ii.

Ad philip.ii. Prouer.xiiii. &.xviii. Qui cupit in mundo sese exaltare superbo:
Et stabilis magnum scandere rite gradum
Est opus vt curas toleret quandoq; molestas
Multa oculis videat non bene grata suis.
Ad hebre. xi At sunt qui firmo tentoria rure locarūt:
Mundum spernentes: orbis & illecebras.
Nil modo securū: nil tutū: nilq; videmus
Tranquillum in mundo. nulla & vbiq; fides:
Multi vrbes & opes/populos/cetusq; pphanos
Fugerunt: tutus vt foret inde status.
Iohan.xv. Sapien.xi. Qui statuit iustam semper traducere vitam
Et mores sanctos & benefacta sequi:
Non curat quid mundus agat: tacitasue querelas
Attendat: iustis nil mala lingua nocet.
Satyri Prophete Si vates satyri quondam: sanctiq; pphetę
Pensassent hominū murmura lœthifera:
Nec monumenta bonę monstrassent vera salutis:
ps.lii. Hic famam: hic meritum perderet atq; decus.
Sapien.vi. Nullus in orbe quidē viuit tam sanctus: vt omni
Nunc fatuo placeat: qui probitate caret.
Ecclesi.viii. Qui cunctis posset recte seruire: beatus
Is foret: & seruus nobilitate bonus.
Eccle.xxxvii Noctes atq; dies opus est confringere somnos:
Qui cunctis iamiam rite placere volet:
Quis farre/aut dygitis stultorū claudere rictus
Iam poterit? loquimur: pęnitet inde cito.
i. Corin.iii. Nil aliud mundus didicit: nisi vana profari
Verba: quibus iustos contaminare solet.
Ecclesi.ii. Prouer.xv. Eccā.vii. Nil sapiens curet vani ludibria mundi:
Attendatq; nihil quod vaga turba ferat.

De sub sannatoribus & calumniatoribus.

Stulti qui lapides iactant. & saxa retorquent:
Hos fugiat/sapiens qui volet esse/procul.
Nam trahit a vitio fatuos correctio nulla.
Nil discunt moris: nil probitatis habent.

Abstrahere a bono

Abominãt iusti virũ impiũ: & abominant ĩpii eos qui recta sũt ĩ via Sapiẽtia custodiuit illum ab inimicis. & a se ductorib⁹ tutauit illum videbunt finẽ sapientis, & nõ intelligẽt quid cogitauerit de illo de⁹

O fatui excordes nostrã ad properate palestrã:
Incipiam verum iamq3 docere bonum.
Vos sacrę legis: patrum & documenta docebo
Quę mõstrant rectũ ꝓsperitatis iter.

Ecclesi.xxii. puer.xxiii. &.xxix. Sapiẽtię.x.

Atq; viam pandunt/prudentũ calle politam.
Quare agite & pedibus currite queſo citis:
puer.vi. Diſcite quid virtus: quid ſit prudentia rerum.
Baruth.iii. Et fatui tandem deſinite eſſe meri.
Ad Titũ.iii. Virtutes ornant homines: prudentia veſtit
Sapien.vi Ecclesi.xvi. Munditiis: ſapiunt pectora ſtulta nihil:
Sed modo riſores fatuos: ſannaſq; proteruas
Corrigimus: ſtrigili hos ſcalpare nempe iuuat.
Iob.xii. Sunt fatui qui nunc rident documenta ſophię:
puer.xiiii. Inq; bonos cunctos probra pudenda vomunt.
Aduertuntq; nihil: bona ſi quandoq; docentur:
Quin cuncta irrident mox documẽta palam
Prouer.ix. Increpat hic ſtultum qui verbis: aut corrigit ore
Inpingit ſannam ſępe met inde ſibi.
Ecclesi.xix. Corrige prudentem: qui tẽpore diſcit in omni:
Feſtinatq; oris verba tenere tui.
Si cadit in iuſtos homines correctio iuſta:
Pręceptum accipiunt/cum pietate/bonum.
puer.xxv. Iniuſtus pręceptores diffamat: & odit.
Sępe repercuſſus in ſua tela ruens.
puer.xix. Crede mihi ſannis qui alios: riſuq; laceſcunt
Naſuto: tandem pręmia digna ferent.
Iuuenalis. iii.q.vii.qui ſine. Loripedem rectus derideat ęthiopem albus:
Eſt ſine qui vitiis rideat ille malos.
Nabal i.Reg.xxv. Stulte Nabal lueres ſannas/toruoſq; cachynnos:
iiii.Reg.ii. Ni regem iratum flecteret Abigayl.
Quid pueros memorem qui vati illudere ſancto
Dum certant? vrſis mordicus intereunt.
A grege ſtultorum caueat ſibi quiſq; maligno:
Qui ſaxis iuſtos/innocuoſq; petunt.

Contemptus ęternorꝝ gaudiorꝝ.

Q̄ꝫ male delitias dūtaxat temporis huius
Cogito: nec celeres pensito abire dies:
Et regni æterni ꝙ gaudia sperno beata:
Causa est: me genuit Simea stulta/parens.

Trāsito-ria p̄ferr̄ eternis

Mēdaces filii ho minū in stateris. vt decipiāt ipi de vanitate i idip̄m Quid ꝓdest hoi si mundū vniuer suꝫ lucret: anime vero sue detrimē tū patiet? Aut q̄ dabit hō cōmuta tionē ꝑ aīa sua?

Occurrit fatuę rursus mihi turba cohortis:
Quę requiē satyrę non sinit esse meę.
Stultus eni certe est: animo iactare superbo
Qui solet: & nimiū verba pudenda loqui:

Eccles.xiiii
ps.lxi.
Mar.viii.
Math.xvi.

Sapien.i iii / Ad Roma.ii — Ecce ait o superum / nitidi quoq; rector olympi:
Nil opto sedis regna beata tuę.
Amos.v. / Eccs.ii. — Id saltem liceat: multis mihi viuere lustris:
Orbis & extremũ cernere posse diem.
i.iohan.ii. — At non laudato / rectę virtutis / amore
Tam longas æui poscit habere vices:
Sed magis exoptat: queat vt conuiuere laute:
Cum sociis paribus: delitiisq; frui:
Luce.vi. — Nec timet inferni fumantia tartara ditis:
Non acherontęos post sua fata lacus.
Prouer. xiiii. — O fatue insignis: nil vani gaudia mundi
Mellis habent: illis copia fellis inest.
Tullius de senectute — Quid rogo delitias: tanti quid gaudia vana
Stulte facis: pereunt quę cito: more niuis?
Iob.xviii. — Gaudia (crede mihi) terra℞: felle replentur
Nec manet in cunctis perpetuata quies.
Prouer.xix — Quo fit / vt infamis / lasciua & spurca voluptas
Quem trahit: & fastus orbis: & illecebra:
Hic fatuus: mundi curas gustabit acerbas:
Iob.vi. — Et mortis rapidum sentiet esse diem.
Transibit mundus: transibunt gaudia mundi:
Eccs.iii. / Sapiẽ.ii.&.v — Transibit pariter quicquid in orbe viret.
Iacobi.i. / Lucę.xii. — Cernimus & tales hominũ sine fine ruinas:
Cernimus occasus: cernimus exitia:
Apoca. xiiii. &.xx. — Rectorem cœli tandẽ spectabimus omnes:
Hic ad lętitias: alter ad interitum:
Se cupit a summo qui segregare tonante.
Lętitię / & longos optat habere dies:
Cimmeriis tenebris est obcęcatior ille
Math.xxv. — Pro vano linquens cœliça regna luto.

Tnmultus & confabulatio in ecclesia.

Accipitrem gestans per relligiosa deorum
Templa. & quem sequitur sedula turba canum
Deuotos homines / & debita vota moratur.
Et cuculum manibus palpat vbiqꝫ suis.

De honestate ecclesias

In sacro sãctis ecclesiis / cũ pace & qete vota cõpetit celebrari. decet ei domũ dñi sanctitudo Cessent i ill' cõsilia: contõnes parlamẽta: cessẽt vana & multo fortius fęda & ꝓphana colloquia. Et postremo q̃cunqꝫ diuinũ pñt turbare officiũ / aut oculos diuię maiestatis offendere &c.

Sunt quos latratu / strepitu / clamore / susurris
Non pudeat sacras contaminare domos
Dum canit offitium: dum debita sacra sacerdos:
Tractat: & extendit vota precesqꝫ deo.

De imu. eccle c. decet li. vi l. denũciam⁹. C. de his qui ad ecc. confu.

Dum fluit ad populũ diuinę contio legis.
    Ecclesięq; pium pangitur offitium:
Prouer.v. Treno.i. Ingreditur fatuus quē rostris calceus vrget:
    Stat simul in manibus nisus/& accipiter:
Siue velis cuculus. magno clangore vagatur
    Per sanctas ædes/sacrificosq; focos.
Latrantesq; canes/vlulatu & cuncta replentes
    Ductitat: in strepitu turba benigna silet.
Iam clangunt nolę: resonat latratus ad aures:
    Nunc pedibus pulsant: nũc manibusq; strepēt.
Nulla quies penes hos/fastu pompaq; furentes:
Iohan.xii. Non ꝓpter christũ. Lazarus artat eos.
Tractantur causę: reꝝ cõmertia: quęstus:
    Contractus omnes. offitiumq; fori.
Conspicit hic oculis matronas. ille puellas:
in antē. vt lic. Hic aliud tractat quod probitate caret.
ma. & auie in fi. col. viii. Quidã etiã strepitus sua per calopodia stulti
    Concrepitant turpes: impediuntq; bonũ.
Stultitiã quid enĩ querimur? solitosq; furores?
    Quos semel insipiens condere nemo cupit:
Iohan.ii. Cum tamē exemplũ christus deus ipseq; reliquit.
    Nullus vt in templũ turpia facta ferat:
Ecclesi.xxi. Sed precibus suplex/deuoto & pectore: patrē
Iohelis.ii. ps.i. Aeternũ oraret: cœlicolumq; choros.
Marci.xi. Expulit & ferulis tractantes fœnera mercis:
Luce.xix. Cum locus in templo sit sacer vsq; deo.
Bernhardus. Qui si de templis homines pulsare ꝓphanos
    Nunc volet: atq; ædes euacuare malis:
Pauci quandoquidē sacrata in gente manerēt:
    Thura decent superos: verba ꝓphana nihil.

De proteruo ac spontaneo periculo

Qui cadit in flãmas & dira pericula querit
Sponte sua/in puteum prosilit atq; libens.
Exitium merito patitur: si mergitur vndis:
Vritur aut flammis: dignus enim interitu

De pteruo ac spõtaneo periculo

Qui amat pículũ in illo peribit. Sit phas liceatq; pire malignis si inuitũ qui seruat idẽ facit occidenti Qui scis an prudens huc se deiecerit? an ne seruari nolit?

Est fatuus qui sępe deum superosq; precatur
Et supplex manibus cũ pedibusq; rogat:
Se putat & proferre preces ex corde benignas:
Clamando assidue: me deus alme iuua:

Ecclesi.iii.
Math.vii.
Lucę.vi.

Vt mea stultitiã solitã modo pectora linquant:
Et sapere incipiant: Iupiter alme iuua.
Iuuenalis Attamen hic cappam stultorum semper anhelans
Persius Induit: ingratas nam putat esse preces:
Q̃z non mox voti compos: deus insuper illum
Audierit: quia non cuncta petita dedit.
Math.xx. At fatuus plerumq̧ rogat/superosq̧ precatur.
Marci.x. Et nescit stulto quid sibi corde roget:
Ad Ro.viii.
Horatius In puteum qui sponte cadit: tentatq̧ periclum:
Seq̧ in fonte tñ mergier vsq̧ timet:
Si clamat/vocesq̧ graues emittit in vndis.
Clamatio diues iam date presidium?
Nullus erit: restes/aut apportare rudentes
Qui velit: hic merita morte/lueq̧ cadit.
Empedocles. Stultitia Empedocles simili cecatus: & excors:
Corporis exitiũ sponte/necemq̧ tulit.
Aetneos quoniam preceps collapsus in ignes:
Stulticie vt faceret morte sua inditium.
Quisquis eum ardenti fatuũ extraxisset ab etna:
Hic vitam inuito/stultior ipse daret.
Nempe adeo cecatus erat: rationis & expers:
Tentasset rursus impia fata quidem.
ꝓuer.xxviii Sic facit ille: deum rogitans noctesq̧ diesq̧
Eccl.iii. &.35 Debeat in cœlum vt se trahere vsq̧ deus:
Esaie.i. Detq̧ sibi semper viuatia munera: detq̧
Fortunam validam: det bona magna sibi.
Qui rogat & nescit supremũ rite precari
Luce.xx. Rectorem: ventos sufflat in ore leues.
Quem tenet intutus status: & damnosa voluptas
Si ruit: ex merito iusta pericla ferat.

De via fœlicitatis & futura pctõꝝ pęna

Multi stultitię currum/rhedamqꝫ/bigasqꝫ
Viuentes vitiis criminibusqꝫ trahunt.
Cunqꝫ sua reputant tales nece abire labores:
Quadriiugas retrahent post sua fata rotas.

De via fe licitatis.

Sapiẽtia callidi ẽ ĩtelligere viã suã & prudẽtia stultorũ errans. Est via q̃ videt hõi iusta nouissima aũt eius deducũt ad mortem: vir insipiens nõ cognoscet. & stultus nõ intelliget hęc. Nescierunt neqꝫ intellexerũt in tenebris ambulant

Non sinit ipse deus fatuũ quemcunqꝫ prophanũ
Scire sup terrã quę nam miracula fecit:
Quotidieqꝫ facit: quapropter pars perit ingens
Stu ltoꝝ: morit̃ terreno in corpore semper.

Prouer.xiiii.
ps.81.&.91.
Sapien.xiii

Prouer.v. Eccs.ii. Ecclesi.ii. Qui moritur vitiis hac in tellure malignis:
Cogitur extremos alibi tolerare dolores.
Nosse deũ qui non vult hic/ & discere leges
Quas pater omnipotens tribuit mortalibus ęgris
Eccle. xii. &. xl. Quasq; super cunctos statuit: iussitq; teneri
In terra: cunctisq; dedit/bene viuere/normam:
Treno.iiii. In mundo quemcunq; trahit malesana voluptas:
Iniustęq; suę consumit tempora vitę:
Is trahit hic currus/molem/curasq; molestas:
Sapien.xix Cogitur æternas post mortem soluere pœnas:
Perpetuo & tractu cogetur plaustra mouere.
Virgi. vi.en. Seneca. Ne modo stulte viam quęras quę ducit ad orcum
Et phlegetontęos fluctus/cęcasq; tenebras:
Hęc via plana quidẽ est/pedibus calcata frequẽter
Math.vii. Est aditu facilis: multũ penetrabilis: atq;
Innumeros fatuis calles hęc semita monstrat:
puer.ii/&.4. Plana quidem & trita est(fatuos quia facta p̱ oẽs)
Virgilius Hęc habet assiduos motus/gressusq; frequentes.
Ecclesi.xxxii Noctes atq; dies patet hec nullũq; refutat
Lucę.xiii. Qui cupit ad fatuos cursim properare furentes.
Fœlicitatis iter quod cœlum tendit in altũ:
Et quod prudentes recipit: solosq; beatos:
Est nimis angustũ: patulo nec calle patescit:
Nec tritũ a multis: quoniã(q̃ maxima turba est)
Sapiẽtię.v ps.vi. Gens mala vitat iter: iustis sanctisq; paratum
Mentibus: iniustus non has calcabit harenas.
Virtutem posuit deus vt sudore paretur:
Prouer.xiiii. &.xv. Ast pauci tentant fœlices figere gressus:
Ezech.vii. Ad bona supremi regni/nitidamq; cateruam
Inde est q̃ multos orcus capit: æthraq; paucos.

Praua maiorum exempla.
Cum pater & genitrix ollas/paríterqꝫ matellas
Collidunt: pueri cacabos confringere discent.
Fiunt ęquales nati genitoribus: illic
Sunt vbi non casti signa & monumenta pudoris.

Mala ex empla pa rentum

Virga atqꝫ corre=
ctio tribuit sapiē
tiā. puer aūt q dí
mittit voluntati
sue: cōfūdit mrē3
suā Maxia debet
puero reuerentia
si qd turpe paras
ne tu pueri cōtēp
seris annos. Sed
peccaturo obsi=
stat tibi fili9 infās
Si dānosa senem
iuuat alea: ludat
& heres Insequit
leuit filia mr̄is iter

Grandęui properate senes/fatuiqꝫ parentes
In vos nam satyrę torqueo tela meę:
Audetis prauos coram matre atqꝫ puellis
Effari mores: ridiculumqꝫ nefas:

puer.xxix
Iuuenalis
Vale.li.ii.c.i
Sapiētię.iii.
Ecclesi.xli.

Ecclesi.iiii. Nunc veneris nugas: nūc vos dictatis amorem:
Et natis teneris: ad mala: signa datis.
Non pudor in verbis: non est reuerentia vitę.
Eccs.x. Non decus aut specimen/ingenuusve nitor:
Non pueri mores discunt: non fœmina seruat.
Signa pudititię: turpia cuncta souant.
Fœmina de fatuo carpit mala signa marito:
Sectatur proles moribus ipsa patrem.
puer.xix.& xxix. Non docuit genitor fatuus bene viuere natum:
Iure igitur natus moribus alter erit.
Iuuenalis Si sunt lusores patres: pueri atq; nepotes
Rebus in his prauis se similare solent.
glo.in.l.ꝗ si nolit.ff.de ed edic. Trita etenī veterū dicunt prouerbia: prauo
Sępe solet similis filius esse patri.
glo. in c.fi.de con.dis.v. Ludere phas monachi reputant sibi: qn̄ reponit
Abbas taxillos: alea iacta placet.
O mores miseros: o tempora plena furoris:
Plenaq; stultitię: num deus vsq; feret?
Se similem patri natus: se filia matri
Reddit: ad exitium semina prima fluunt.
Non lupus vllus ouem genuit: nō Tygride sęua:
Aut vitula aut agnus nascier vsq; potest.
Esop⁹ i apol. More patris cancer retro serpitq;/meatq;.
Sectantur pueri sic mala signa patrum.
Ecclesi.vii. Quin & morigeros possunt generare parentes
Filiolos: qui sunt morigeri atq; boni.
Diogenes Cynicus vt puerum temulentū viderat: inquit:
Fili/te genuit ebrius ecce pater.
Eccle.xxxvii. puer.xxii. Aedibus iccirco propriis: sic viuat honeste
Quisquis: ne pueris dogmata praua ferat.

De voluptate corporali.

Simplicitate rudes/ad se lasciua voluptas
Allicit interdũ: more ouiumq́ necat.
Quosdam etiã firmo/thaurinos detinet/vnco:
Ast alios volucri fune/fugaq́ ligat.

Voluptatis incõmoda.

Mulier ornatu meretricio p̃parata ad decipiendas aĩas: irretiuit eum multis sermonibus Statim eam seqt̃ q̃si bos duct⁹ ad victimã & q̃si ignis lasciuiens & ignorãs. velut si auis festinet ad laqueũ: & nescit q̄ de periculo aĩe illius agitur.

Aequipat sese meretrici blanda voluptas:
Quę compta in platea sedet & nudata mamillas:
Et redimita comas: spurcum mercatur amorem:
Pellicit & molles ad se: blandũq́ cubile

Prouer.vii.
Iuuenalis
Eccš.ix.

Ezech.xvi Mox reſerat: vilem ſumens de crimine mercem:
Micheę.i. Et rogat vt quiſq; ſecum luctetur/iniquis
Prouer.vii Delitiis: pariter falſo oblectetur amore.
Illius inq; ſinũ/nullo moderamine ſtulti.
Eccleſi.xix Proſiliunt: veluti bos vinctus tranſit/& agnus
Ad lanii cultrum: iugulumq; exponit ad ictus..
Accipe ſtulte precor q̃ ſit fugienda voluptas:
Hiere.xli. Hęc animam damnat: ſtygis & mergit in vndis:
Hęc ſenſus lacerat: confundit ſemina mentis:
Contaminatq; malo pręcordia recta ſapore.
Parua voluptatis quãuis ſint gaudia: longa
Prouer.v. Pœna tamen ſequit̃/miſero permixta dolore:
Eccs.ii. Deſine delitias mundi ſectarier vſq;:
Luce.viii. Non durant: fugiunt mox: & mutant̃ in horas.
puer.8.&.13. Quiſquis in hoc forſan contemnit gaudia mundo
Eccleſi.i. Vana voluptatis: nec ſeſe inmergit in illas:
Ille ſapit vere: & poſt mortem gaudia cœli:
Sardanapal⁹ Ambroſiamq; ſacram guſtabit lege perenni.
Iuſti.li.i. Sardanapalus enim/ſpreto virtutis honore:
Sola voluptatis celebrabat ſacra/ focoſq;:
Corporis illecebras. ſpurcum & libabat amorem:
Cenſuit ęſſe quidẽ explendũ p̃ſentibus ipſum
Delitiis animũ: quoniã poſt fata voluptas
Nulla foret: ſtygii eſt hęc nam ſententia ditis.
Micheę.vi. At pater omnipotens hunc fato ſuſtulit atro:
Tartareiſq; animã tandem damnauit in vndis.
Prouer.xxiiii Delitię mundi: quas promit praua voluptas
Eccs.v. Eccleſi.xxv. Sunt procul a nobis pulſandę: dira venena
Ex ipſis manant: & fellis copia magna:
Has igitur fugiat ſapiens: & honeſta ſequatur.

Archana esse recondenda.

Qui non in tacito poterit secreta tenere
Pectore: & occultum condere corde suum:
Est fatuus: nescitqꝫ suam compescere mentem:
Tristiciam incurrit sepius inde grauem.

Secreta tacenda.

Quę silere me vis primū ipse sileas Secretū mētis nū q̄ tu pāde maritę In secreto cubiculi tui nō maledixeris diuiti: quia & aues cęli portabūt vocē tuā. & q. hn̄t pennas annū ciabūt sententiā. Amico & inimico noli narrar̄ sensū tuum: & si est tibi delictū noli denudare.

Qui secreta suę non vult abscondere mentis: — Sene. de mori
Vxoriqꝫ suę vel cunctis gentibus offert — Iob. xviii.
Quid velit/ & statuat/ vel quid concęperit/ ipsa — Catho.
Mēte: merus fatuꝰ docto reputat̄ ab omni.

Iudicū.xiiii. &.xvi. Sampson: qui quondam fuit fortissimus heros:
Non oculis orbaretur: nec crine sacrato:
Secretum mentis si non resciffet amica.
Statius i theba. Amphiareus vates dum fata futura timebat
Augurii: latuit: thebanaq; prelia fugit:
Proditur at tandem proprio de coniugis ore:
Eccs.x. Historie recinunt veteres/& dogmata prisca:
Q mulier nusq̄ secreti sit bona custos.
Ecclesi.xix Matronis igitur celemus pectora semper.
Qui sua non nouit cōmissa archana tacere:
Prouer.xxi Quiq; ad cuncta suum pendit secreta labellum.
A tali caueat sapiens sibi quisq;/catusq;.
Horatius in episto. Percunctatorem hunc fugias/quia garrulus ipse ē.
ꝑuer.xxviii. De rebus magnis/est qui se iactitat vsq;:
Et ꝙ res cuncte sibi sint in amore secunde.
Rimari si quis vellet tum verba dolosq;.
Rebus in his cunctis mendacē offenderet ipsum
Ex qua stultitia sapiens intelligit omnis.
Q scabrum foueat cuculū/manibusq; remulcet.
Condita si mentis cupias archana manere:
Seneca Fac mihi ne dicas: quod vix abscondere possim:
Occultumq; tuum secreto in pectore celes.
Haud aliis pandas: sed sis taciturnus vbiq;.
iii.Reg.xxi Si non vxori Iezabel prompsisset Achab rex
Verba sue mentis: Naboth non morte periret.
Prouer.xxv. Qui gestant in corde suo secreta: cati sint.
Et caueant aliis temere vt non talia pandant:
Sic mage securi: semper tutiq; manebunt.
Dixit enim quondam sancta de gente ꝓpheta:
Esaie.xxiiii. Secretū mentis mihi met seruare studebo.

Vxorem ducere ꝑpter opes.
Diuitias propter solas: non prolis amore:
Vxorem ducens/coniugium ve petens:
Hic patitur merito lites: & iurgia/rixas:
Et pacem/ & perdit cõmoda connubii.

Nubere ꝑpter diuitias.

Impat ergo viro Intolerabilius nihil ē q̄ fęmina diues. Domus & diuitię dant a parē tibus: a dño autē ꝑprie vxor prudens Tecta iugit̄ p stillãtia litigio/sa mulier. Si verū inquiras sacc⁹ nō vxor amatur.

Aruinam multi quęrunt sub podice aselli:
Et cumulant trullas: stercora vana petunt:
Vxorem ducunt vetulam dum turpiter Eglen.
Q꞉ nūmos habeat/diuitiasq; leues.

Iuuenalis
i. ad Cor. vii.
Prouer. xix

Iuuenalis. puer.xix. Nulla quies illũ recreat: pax nulla fouebit:
Semper habet rixas: litigiumq̧ frequens:
Nulla voluptatis spectabunt ocia talem:
Magnarum allexit quem male saccus opum.
puer.v. in fi. Nullaq̧ speratur proles: dilectio nulla:
Vnam pacificam vix aget ille diem.
Prouer.ix. Quin sibi continuo saccus transuerberet aures:
Quem propter stultus factus/inersq̧ fuit.
Ecclesi.xix. Raro hos fortunę facies comitatur amica:
Qui nũmis nubunt: non sibi: non pueris.
Ducitur in thalamũ funesta pecunia sola:
Propter opes trahimus grandia aratra thori.
Iustitia & doctrina nihil curatur: honestas
Nulla: sed ad censum pectora stulta ruunt.
Iuuenalis Prouer.vii. Ecclesi.x. Nam socer in primis: q̄d enĩ gener (in q̄d) in ęre
Possidet/aut nũmis? iuggera quanta tenet?
Nec patris aut proaui ꝓbitas/virtus/vel honestas:
Queritur. an vulgi semine prodierit?
Iuuenalis Protinus ad nũmos: de moribus vltima fiet.
Questio: sic fient nunq̄ in amore pares.
Prouer.xxi. Inde fit/vt multis deserta habitare seorsum.
Plus leue sit: talis q̄ iuga ferre thori.
Prouer. xxv. Ecclesi. xxv Namq̧ loquax mulier/verbosa: corpus adurit:
Atq̧ animã & vires: membraq̧ cuncta terit.
Propter opes tenerã vendit quicunq̧ iuuentã:
Mercatur lites & sine fine dolos:
Huic nihil est fidei: nihil & probitatis: ad omne
(Spes modo sit nũmi) transeat ille nephas:
O male prudentes: qui tam cõnubia sęua
Eccs.xii. Queritis: & seruum tenditis esse pecus.

.64

De liuore & inuidia.

Inuidię telum lato torquetur in orbe:
Est status in terris hac sine nullus erit:
O dia dira volant magni per climata mundi:
Nec dum Nithardi semen abiuit atrox.

Inuidie pprium.

Qui sibi inuidet nihil ē illo nequiꝰ & hec redditio ē malicię illius. neq̄ est oculus liuidi. Inuidus alterius rebusmarcescit o pimis. Ne comedas cū hoīe īuido & ne desideres ci bos eius: quoniā in silitudinē ario li & coiectoris esti mat quod ignorat. Comede et bibe dicet tibi & mēs eiꝰ nō ē tecū.

Liuor edax: fatuos multos: animosqꝫ malignos
Concitat: & stultos pungit sine fine proteruos:
Nascitur inuidię telum: quod liuida corda
Parturit: & multos nusq̄ sinit esse quietos:

Ecclesi. xiiii.
Horatius iu episto.
xlvi. di. cleri.

Salustius. Duceris inuidia: ꝙ ego te possideo plus.
puer.xxviii. Aut mihi sunt plures nũmi: seu maior aceruus
Cicero Rerum: vel mihi ꝙ plures reddunt honores.
Ecclesi.xiiii. Aes petis atqꝫ meum: quod nullo iure teneres.
Vel quia fastidis nostrum & contemnis amorem.
Ouidius in meth. Lethale est adeo vulnus liuoris acerbi:
Vt nequeat penitus sanari/aut rite mederi.
puer.xxiii. Est ea proprietas liuoris semper edacis:
Si sibi constituit quenq̃ mordere: quietem
Nullam agitat donec facinus perfecerit illud:
Non somnus: non vlla quies: non vlla voluptas
Est adeo dulcis: seu delectabilis vsq̃:
Vt possit cordis procul extirpare dolores
Descriptio Inuidie ex Ouidio Pallentes ideo fauces: pallentiaqꝫ ora
Semper habet liuor: macies in corpore toto
Glauca sedet: visus toruus: squalentiaqꝫ ora
Scintillãt: rabidus nec plenis liuor ocellis
Suspicit in quenq̃: furibundo pectore torpet.
Ioseph geñ 37 Cuius preceptum tibi fert exemplar Ioseph:
Quem nunq̃ intuiti sunt recto lumine fratres:
Raro etiam inuidia nisi mersis flumine ridet
Nauibus: aut si fors perit ingens copia rerũ.
Ecclesi.xlviii Verum continuo rodat licet inuida corda:
Inuidia: ex ꝓprio sentit sua damna dolore.
Alanus Nec quicq̃ nisi se valet ardens æthna cremare.
Maior & inuidia est fraternis cordibus orta.
Lucanus Fraterno primi maduerunt sanguine muri.
Gene.iiii. Hoc Abel atqꝫ Chayn: hoc Atreus atqꝫ Thyestes
Statius i the Ethiocles cum fratre suo: pluresqꝫ docebunt.
i.Petri.ii. Inuidiam iccirco fugias sapiensqꝫ bonusqꝫ.

De impatientia correctionis

Tibia cui fatuo/tantum solatia prębet.
Nec curat cytharam: plectra & amęna lyrę:
Hic propere ascendat stultorum (posco) carinam.
Et remos celeri concitet ille manu.

Nõ velle corrigi.

In auribus insipientiũ ne loqueris qa despicient doctrinã eloquii tui Musica in luctu iportuna narratõ Cũ dormiente loquit qui enarrat stulto sapientiã. Non patitur stultus sua verba aut facta reprendi.

Stultitię infaustę certissima signa videntur
In fatuo: qui non verbis auscultat amicis.
Nam stolidę illius tanta est correctio mentis:
Audire vt nequeat sapientes digna loquentes.

Prouer.xxiii
Ecclesi.xxii

Prouer.i.& xviii. Cū tamen & prudēs: bona quę sunt iugiter audit
Et sapere vt possit: sapientes semper honorat:
Suscipit: & sequitur: sua quo sapientia crescat.
Fistula sed fatuo solatia dultia prębet:
puer.x. Nec curat citharę sonitus: nec barbitos illum
Ecclesi.xv. Oblectat: fidibus non delectatur amęnis.
Nil magis vsq; placet fatuo: nil dulce videt:
Q̄ baculus crispus: q̄ rustica fistula stulto.
puer.xxiiii &.xxvi. Nec sinit vt quisq̄ sibi dogmata sana ministret:
Nec patitur quenq̄ qui corrigit/aut monet ipsum
Inde fit vt magnum fatuorum crescat/& ingens
Agmen vbiq; nimis: q d sis precor improbe stulte
Sapietie.vii. x.&.xv. Disce: hominē te scis mortalem: scisq; caducū:
Ad Roma.vi De cęno terrę genitum: de stercore factum.
Ex cinere/& terra/limo/cęnoq; lutoq;
Compositum: at sensus tribuit natura scientes:
Ecclesi.xxv. Et data clara quidem ratio est: animalia bruta
ps̄.cxviii. Qui nobis cędunt: sed tu pręcordia stulta
Qui geris: acceptę rationis munera rumpis.
Quid tua te nimiū iactat funesta potestas?
Quid te nobilitas? facies? quid culta iuuentus?
Quid te diuitię molles? quid corporis artus
Eccle.3.&.17 Extollunt? tibi quę damnū & nocumēta ministrāt.
Tulli.in para Est sapiens solus/locupletior omnibus: idem
Eccs̄.vii. Fortior & cunctis: hunc audi: illumq; sequaris.
Est melius: prudens si dure corripiat te:
Iob.ii. Iob.xxviii. Q̄ si te fatuus mulcenti arrideat ore.
ps̄.xviii puer.i.viii. Quādoquidē hic fœlix homo: q sqs corde pauorē
Math.xi. Semper habet: pœnas semper meditat acerbas.
&.xxiii. Atq; dei suffert/primis iuga dulcia ab annis.

63

De fatuis medicis & empericis.

Artem qui medicam tremulis molitur in ægris:
Nec tamen indocta scit medicare manu.
Arte carens: vires naturę nescit / & herbas:
Ludius & fatuus / ridiculusqꝫ manet.

Medicus indoctus.

Licet medico euẽtus mortalitatis imputari non dꝫ eiꝰ tñ imꝑitia annumeratᷓ culpę si seruũ malo secuerit aut ꝑperam ei medicamẽtũ dederit Solis igitur medicis impune hominẽ occidisse phas ẽ A medico idocto a cibo bis cocto: & praua mulierẽ: libera nos domine.

Hic etiã nostrum poterit conscendere currum
Et modo stultigerę carbasa ferre ratis:
Visitat empericus q̄sq̄s morbo ve grauatũ: aut
Morte laborantem quẽ videt atqꝫ notat:

Iusti. de le. ac qui. iperitia. ff. de re. iu. im peritia. xxix. dis. c. fi.

Seneca de clemē. ad Nero. Eccle. x. & xliiii. Prouer.vi.

Atq; ait: expecta donec documenta librorum
Inſpiciam: quo te rite iuuare queam.
Dumq; domum medicus redit: & concępta libelli
Scrutatur: mortis hunc fera fata premunt.
Atq; animā expirat: ſoluuntur corporis artus:
Sera nimis medici ſtulta medela fuit.

Eccl. xxxviii.

Nituntur plures artem tractare medendi:
Et quorum penitus pectora nil ſapiunt:

Io.an.de ſen. ex.c.i.li.vi

Non voluūt libros: aut quas Podalyrius artes
Inuenit: Meſues nec documenta legunt:
Nō Auicēna docet medicos tam dogmata vana:

Sapien.xii.

Nec tales medicos: docte Galene: foues:
Sed ſua in herbarū diſcunt medicamina libro:
Multa ſupſtitio: dogmata falſa patent.
Et vetulę prauam pręſtant medicaminis vſum.
Quas ſequitur paſſim ſedula turba tamen.

glo.in.c.fi. xxix.diſ.

Profitentur enī cunctos ſanare dolores:
Perq; horas cunctas / per loca / perq; dies.
Et ſua ꝙ puero atq; ſeni collyria proſint:
Quod matrem iuuit: proſit ideēq; ſeni.

Seneca.

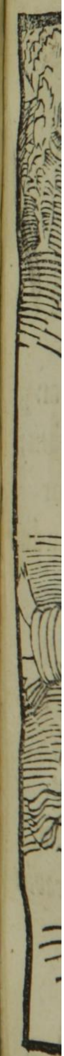
Non opus eſt cauſas rerum atq; elementa tueri:
Naturę vires hęc medicina premit.
Et morbos varios vna diſſoluit in herba:
Qualem forte ſibi Theſſala ſaga dedit.

Cuculus chirurgicus

O cucule emplaſtro quis te docet / aut alabaſtro
Ex vno cunctis poſſe preeſſe malis?

Sapien.i.

Eſt medicus: veluti indoctus ſolet eſſe patronus
Conſultus / qui non ſcit dare conſilium.
Aut te non medicum dicas: aut diſce mederi:
Aut ſi vis medicus: ſis fatuuſq; ſimul.

De prędestinatione.
Quí precium poscit quod non meruisse videtur:
Atqꝫ super fragilem ponit sua brachia cannam:
Illius/in dorso cancrorũ/semita stabit:
Deuolet inqꝫ suum rictum/satis assa columba.

Prescien tia dei.

Elegit nos in ipo añ cõstitutõnem mũdi vt essemus sancti & imaculati in cõspectu ei⁹ in caritate q̃ p̄destinauit nos iadoptionem filioruꝫ Omnes quidẽ p̄sciti pauci vero ad vitam p̄destinati Nouit de⁹ q̃ sũt eius: ex his nemo seducitur.

Scire nefas homini quę sit diuina voluntas:
Quid ve deus statuat: quis finis: quę sibi merces:
Hęc fatui quęrunt: quibus est nimis anxia cura
Nosse: quod a superis decernit̃: atqꝫ ꝓbat̃. i.i.

Ad ephe.i.
de pe.dis.iiii.
c. benedictu s
ii.thimo.ii.

Ad Romã.i. Pręcipue iccirco fatuos hoc carmine verſo:
puer.xxvi. Ignaui qui ſũt: qui vix elemẽta ſacrarũ
Hiero.in plo/go biblię. Guſtarunt legũ: docti tamen atqꝫ periti
Eſſe volunt: libroſqꝫ reuoluunt: more ſiniſtro.
Exponũt falſo / quod ſanxit diua voluntas.
Arbitrioqꝫ ſuo ſcripturã & dogmata ſacra.
Atqꝫ reluctantem conanť vertere ſenſum:
Audi igitur fatuos: qui ſęuo errore trahunť:
Audaceſqꝫ volũt ſuperũ depromere mentem:
Audi quę referant ſtulta & petulantia verba:
Grego. in dia Si deus æternã requiem ſedemqꝫ bonorum
xxiii.q.iiii. obtineri Pręſcripſit cuiq̃: nihil eſt quod vertere poſſit
Aut mutare: ſibi ſtatuit quod diua poteſtas.
Iohan.vi. Sed deus ad pœnas ſi quem pręſcripſit auerni:
Tartereis tenebris ſi quem damnauit & vmbris:
Hunc nihil eripiet. tanq̃ deus optimus auctor
xxiiii.q.iiii Omnipotens non ſit: non iuſtus: non metuendus:
Nabuchodo/noſor Dat precium nulli niſi qui meruiſſe videť.
Sapiẽtie. x. Pro meritis reddi: debenť pręmia iuſtis:
Hiehemię.li. prouer.xxiiii Iniuſtos pœnas dignũ eſt perferre minaces.
Ecclesi. xii. Qui domino ſeruit ſincero pectore: leges
Et fidei obſeruat: preciũ & votumqꝫ capeſcet.
Math.xvi Deſine ſtulte precor ſuperũ confringere fatum.
Ad Roma.ii Nos deus omnipotens ad gaudia magna creauit:
Apoca. xxii. Omnibus & nobis cœlorũ regna parauit.
Non vult ꝙ nigri ſubeamus tartara ditis:
At propria ruimus culpa: ſuperoſqꝫ negamus
Reddere qui iuſtis animis pia gaudia poſſunt.
Deſine ſtulte loqui: petulans compeſce labellũ:
Iſaię.xlv. An vigulo cacabus dicet: cur vrceus haud ſum?
Ad Roma.ix Sic placet artifici. bene qui bona cuncta parauit

66

De obliuione sui ipsius.

Qui volet alterius subitas extinguere flãmas:
Atqꝫ sueꝫ patitur vrere tecta domus:
Est fatuus: decet & stultorum fistula talem
Aduocet vt stolidos ad sua vota viros.

Neglige re ꝓpria.

Agris suis sitiẽtibus: alieni irrigãdi nõ sunt. Ordinata charitas incipit a seipsa. Qui sapiẽs sibi ipsi ꝓdesse nequit / nequitq̃ sapit. Miserere aĩme tueꝫ placens deo.

Qui curas hominũ tolerat: semperqꝫ laborat
Vt res alterius peragat / fructumqꝫ ministret:
Nec curare suas properat res / cõmoda / fructus:
Quin sua pꝰponẽs facta atqꝫ negotia passim i.ii.

in.l. culpa est ff.de re iu. & in.c. nõ est sine culpa. de reg.iu.li.vi.

Ecclesi.xxx Iu rebus propriis stultus dormitat & excors
Intentisq; oculis aliena incōmoda pensat.
Hic legat interea nostri documenta libelli:
Qui sua cōtemnens aliena negotia versat.
de pe.dis.ii Cum tamē omnis amor: prima a se exordia sumit
qui vult Incipit a seipso: proprio nil gratius vsu.
Therentius Hoc docuere sophi/docuitq; Therentius illud:
Hoc docuit veteris sanctissima pagina legis
l.preses.C.de Qui vult alterius res explorare frequenter:
ser.& aqua. Se prius inspiciat: sibi consulat: atq; labores
Inde suos prudens proprios conuertat in vsus.
Cicero in epi. Alterius iactum lusos qui attendit: & vsq;
Negligit ille suum: stolidus rationis & expers:
xxiii.q.v.si Qui vult flāmiuomas vndis sedare fauillas
placet Alterius tecti: proprioq; in culmine flammas
Prouer.xi. Conspicit: atq; suis laribus succurrere differt:
&.xxxi. Ille parū sapiens: sua non bene comoda curat.
Alterius qui portat onus/suffertq; labores:
Negligit & ꝓprium: discrimina solus habebit.
xix.q.ii.due. Qui causa alterius facit id: quod parturit ipsi
xiiii.di.ꝙ ait Contemptum: risus/incōmoda/damna/labores:
Vix nostrā effugiet fatuā quin scandet in arcē:
At asinū manibus ducens ludibria tollat.
Prouer.v. Quid te stulte iuuat peregrinas voluere causas?
&.xxvi. Quid ve alios curas? proprii sis tutor honoris.
Disce domus proprię/causas/res/cōmoda/primū.
Prouer.xx Quęrere: & inde tibi sit cura labor quoq; amici.
Est penitus fatuus qui curat res alienas:
Prouideas domui proprię/dispone/ministra:
iiii.Regū.xx Hoc decet: inde tibi sit proxima cura sodalis.

De vitio ingratitudinis.

Qui sibi vult fieri offitium bonitatis amicū
Atq; operas promptas appetit alterius:
Est tamen ingratus: nec munera prompta vicissim
Offitii prestet: nil probitatis habet:

De igratis

Quicunq; tibi aliquid opatus fuerit: stati ei mercedem restitue. Et merces mercenarii tui apud te omnino nō remaneat Fecūdos dec; imitari agros qui mlto pl⁹ reddūt q̄ acceperūt. Oēs sapientes odere īgratos. Ingratitudo exsiccat fontē bonitatis.

Est fatuus qui multa petit: semperq; reposcit
Offitium alterius. & negat ipse vices:
Qui sibi vult fieri quicq̄: debebit honores
Reddere/ & æquiualens munus amicitię.

C. de liber. & eo. li. l. i. & . ii. xii. q. ii. octa. Tullius in of. i. iii.

Ad collo.iii Leuiti.xix. Tobię.iiii. Eccle.xxxiiii
Qui capiti alterius curas magnosq; labores
Imponit: preciū conferat ille simul.
Dedecus est ingens: si quis benefacta laboris
Accipit: ęquales denegat atq; vices.

Plautus i asi.
Qui cupit ex aliqua lucrum nanciscier arte:
Hoc sibi proponat menteq; constituat:
Eroget impensas: nec rebus parcat auaris.
Si saltem laudem poscat habere bonam.
Et si pręcipuos acquirere tentat honores:

Prouer.xxii.
Munificus/blandus/sit pius: atq; bonus.

Sapien.xvi Eccle.xxix.
Qui bene contentus: facto nequit esse labore.
Quem modico precio soluere/habere potest.
Non indignetur: sibi sit querimonia nulla:
Si labor/ & meritū forte negetur ei

Eccles.vii. Malach.iii
Qui petit alterius opas/benefacta/labores:
Ingenioq; frui: munera rursus agat.
Verum a priuatis liceat descendere rebus:
Ingratas vrbes cōmemorare simul.

Camillus de q̄ Titus liui9.
Roma quid ingrata quondam impietate Camillū
Tractasti: pro te qui fera bella tulit?
Tu procul emeritum pepulisti ex vrbe Camillū
Quo duce fregisti gallica castra tamen.

Solon de quo Herodotus
Attica terra ferox/pepulisti ingrata Solonem:
Qui statuit leges & bona iura tibi:
Pro merito ingenti: pro sudore atq; labore:
Exilium dederas: Attica terra viro.

Lycurgus de quo Iustinus
Nec taceo ingratos ausus/ꝙ Sparta lycurgum:
Latorem legum pellis ab arce tua.

Scipio affri Titus liuius
Scipio qui fuerat patrię seruator honestus:
Ingratam patriam sensit & ille suam.

Sui ipsius cōplacentia.

Pulmentum fatuis prȩsens mea decoquit olla:
Adsit stultoꝝ sordida turba precor:
Adsit qui speculo vultum/facie mq̃ frequenter
Inspicit: & semper cui sua facta placent.

Sapie p prie consi dere

Ne innitaris prudētię tuę. Astutꝰ oia agit cū cōsilio qui aūt fatuus ē aperit stulticiam Cū sua cuiq̃ placent facta atq̃ negotia soli. Hinc stultis tota est terra repleta viris.

Hic bene pulmentū posita cōtundit in olla:
Atq̃ coquit fatuis sua pulmentaria crassis:
Qui se prudentem fors estimat/atq̃ decorum:
Cui sua sola placent: & quē vesania ductat:

pner.iii c.ne imitaris de consti. Ad Ro.viii i.iiii.

Vt ſpeculo ſemper ſe cõtemplet̃ inani.
Prouer.xiii Cũ tamen: in vitio fatuũ quoqꝫ cernat inertem:
&.xiiii. Quamuis non videat/capitis quas porrigit aures.
Hic ſi deberet dygitis iuuare leuatis:
Cũ de formoſis/ſapientibus/atqꝫ peritis
Ecclesi.xx. Iob.v&.xviii Sermo foret: ſeſe cunctis prȩſtare putaret.
Et ſibi non ſimilem in ſpacioſo crederet orbe:
Prouer. xxxi Iuraretqꝫ ſimul ꝙ deteſtatio rerum
Ezech.xvi Esaię. iii. In ſe nulla foret: ſe pulchrũ/ſeqꝫ beatũ
Eſtimat/atqꝫ homines audet iurare deoſqꝫ
Conſulit hoc ſpeculũ ſemperqꝫ & fungit̃ omni
Tempore: ſeu ſomno iaceat lectoqꝫ ſupinus:
Siue ſtet erectus: vitro ſuſpenſus inhȩret.
Otho impera Quid ſpeculũ memorẽ Pathici geſtamẽ Othonis:
tor ſpeculũ ſp Quod ſecũ in caſtris cȩſar geſtare ſolebat.
ſecũ habuit Iuuenalis Quottidie barbam qui raſit/glaber vt eſſet:
Vngebatqꝫ cutem cũ ſucco lactis aſelli.
Saluſtius. Offitiũ muliebre quidem eſt: hos fœmina quȩrit
Ornatus: ſpeculũ & pendet de fronte puellȩ/
Retiolũ: & mundũ: contexta monilia: veſtem:
Ordinat: idqꝫ mares hodiȩ comitant̃/agũtqꝫ:
Vt ſibimet placeant: ſeſe mulieribus ȩquant.
Emius Tullius in of Noſtri etenim iuuenes habitus geſtãt muliebres
Illaqꝫ virgo viri: nulla eſt diſcretio rerũ.
Pygmalion Pygmaliõ effigiem fertur de marmore quondam
de quo Ouidi Feciſſȩ: & ꝓpriũ ſibi tam coluiſſe laborem:
us.x.metha. Perditus vt fuerit vecors in marmora verſus.
Narciſſus de Fonte ſup vitreo periit Narciſſus amore:
quo Ouidius iii.meth. Dum ſua forma placet fatuo quam vidit in vndis:
Prouer.xiii Stultorum numerus ſic creuit: & impia turba.

De choreis & saltationibus.
Qui choreis gaudet ant saltibus imoderatis:
Vt cuculã ducat stultior ipse manu:
Ille deũ offendit: perdit quoqꝫ tempora frustra:
Contrahit inde etiam plurima damna sibi:

Choree fatuitas

Nil placet i tota sapientibus vsqꝫ chorea Quod iuuet/aut ꝓsit: con deceat ve bonos In circuitu impii ambulant.

Hos quoqꝫ non sanos fore dicimus: imo furentes: Exodi. xxxii ps̃. xi
Qui choreã quęrũt: quos labor ille iuuat:
Vt currant passim: veluti furiosa vagatur Orgia bacchi
Thyas: vbi erectus Thyrsus in arua vocat.

Druyde de q̃bus Iulius cesar in cōmen.
Salii de q̃bus Virg. ii. geor

Vt Druydę ſaltant pulſantes tympana galli:
Vertice in ideo: cū furor vrget eos.
Ceu quondā Salii fetidos ſaliere per vtres:
Turba/Cybeleios ſic agit illa choros.
Quid rogo quid fatui plantas in puluere laſſas
Efficitis? quę merx digna labore tamen?
Aſt ego dū meditor fatui primordia ludi:
Principii cauſas cōmemoro eſſe malas:

Exodi. xxxii.

In ſtatua vitulū dęmon cū poneret aureum:
Contemptum faceret impius/atq; deo:

i. corin. x.

Cum bene potaſſet populus: perſuaſit ad illam:
Luderet inq; chorū turba proterua: iubet.

vide nota glo. in cle. i. de cel miſſ. in cle. attendē tes de ſta. rel. de vi & ho. cl. cum decorē.

Illecebrę tales pariūt incōmoda multa:
Ad vitiū prębent ſemina multa frequens.
Concurrunt illic pompoſa ſuperbia: luxus.
Et petulans ſaltus: & furioſa venus:
Nam venus imprimis/choreis ſolat̃ in illis:
Hanc ſequitur pedibus turba peculca citis.

Prouer. ii.

Ludus in orbe quidē eſt nullus damnoſior iſto:
Contaminat ſtimulis pectora caſta ſuis:
Ludus & iſte quidē: non pax/ſed pugna videt̃
Clamando currunt/vociferantq; nimis.
Quis locus immunis: quē non veſania talis
Contaminat? templi vix loca tuta manent.
Clerus: & in cappa monachus: puer atq; puella:
Et iuuenes blandi: decrepitiq; ſenes:
In girum ſaltant pedibus: ductantq; choreas:
Atq; incōpoſitis moribus vſq; ruunt.

Virg. ii. geor
Iudith. ii.

Ruſticus in circo teneram cū flectit amicam:
Non ſitis hunc tota nocte/die ve premit.

De nocturnis ioculatoribus.

Qui cythara/aut aliis ludis de nocte vagat:
Ante domum stulte cantando pulsat amice
A dulcique mouet luctantia membra sopore:
Hunc fatuū oblectat/moriatur frigore noctis.

Nocte lu dere i pla teis.

Quorum sunt in tenebris opa: & dicūt qs videt nos? & quis nouit nos Insanie plenas vigilias habētes neque vitam neque nuptras mūdas iā custodiūt. Stult9 p plateas nocturno tpe currit Carmē & exclusus flebile cantat amans.

Iam satyre finem posuissem pene: ratemque
Mouissem ad portū: celsaque vela simul:
Sed mihi propositum rapiunt nūc turba/cohorsque Esaie.xxix.
Stultorum: vigili qui modo nocte volant. Sapien.xiiii.

Iob.xxxiiii Dũ mollem capiũt animantia cuncta soporem:
Dũ requies animis corporibusq; datur:
Prouer.vii Ebria turba vias/vicos/strata/atq; plateas
Occupat: & clamat: stultaq; verba canit.
Nocturni lemures stigiis de fontibus orti:
Hos homines turbant: eumenidũq; cohors.
Hy cytharas feriũt: hi dulcia barbita tangunt:
Hi fidibus ludunt: Ismariaq; lyra.
Ouidius in arte Ante domũ cantus charę modulant̃ amicę:
Lucę.v. Et stantes vlulant: cantica stulta canũt:
Non abeunt: donec fundat̃ vrina matellis:
In caput aut donec saxa/vel olla volat.
Quin etiam hęc peragũt hyberno tp̄e stulti:
Cũ glacie & niuibus candida tecta rigent.
Sapien.xvii. O male prudentes: quid vana hęc gaudia noctis
Iohan.xi. Delectant? quid vos currere nocte iuuat?
Nec solũ iuuenes; humili de plębe creati:
Cantando tacitę ludicra noctis agũt.
Hoc p̄ceres faciũt: clerus/monachi/atq; sacerdos:
Ad ludũ hos omnes fistula stulta vocat.
Hic latrat: ille boat: balatum ructitat alter:
Toruius exclamans: plus sibi laudis habet.
Hac etiam in turba reperitur sępe maritus:
Qui solet in fatuo ducere fune chorum.
Vxoremq; suã viduo in lodice cubantem
Deserit: & causam dat sibi sępe mali.
Iuuenalis. Dũ cuculam pascit vir: fœmina sępe nouellam
Currucam admittens: oua aliena cubat.
Ad ephe.iiii. Vos igitur moneo facitis qui talia: vestras
i.thessa.iiii. Obseruare fores: seu remanere domi.

De mendicis & eoꝝ vanitatibus.

En metui ne me stultę defectio sectę
Afficeret: numerus nec satis vsq; foret:
Sed mendicorũ turbas scrutatus vbiq;:
Inueni paucos (credite) vbiq; bonos.

Medicã-tes sibi.

Tot mẽdicoꝝ cernis fraudesq; dolosq;. Vt merito hos fatuis grandibus accumulem. Vtili⁹ esuriẽti panis tollit̃ si de cibo securus iusticiam negligatq̃ esurienti panis frangatur. vt iniusticię seductus acqꝫ scat.

Inter mendicos fatuorũ est magna caterua:
De quorũ ritu nostra camęna refert.
Se plures nutrire volunt: natosq; tenellos:
Hoc studium multis: hęc quoq; vita placet:

C.de mendi. vali. li.xi. v.q.v.nõ oĩs. 86.di.c.pasce glo.sup math

c. auaricie de preben. Prouer. xiii
Clericus: & monachus rerum qui seruat aceruū:
Mendici exercet attamen offitium:
Paupertatis onus tales plerumq; queruntur:
Ast opibus pleni / diuitiisq;: rogant.
Luce. xi. Tobie. iiii. & xii. Ecclesi. iii. ps. xl.
Vsu oportuno est elemosyna sacra statuta:
Vtq; inopi solū / pauperibusq; detur.
Hanc dedit oīpotens homini vt releuamen egen●
Esset: sed tamen hanc plebs vitiosa rapit:
Danielis. iiii
Non prior in claustro: non abbas: presbiter atq;:
Censibus in propriis cor satiare queunt.
Plus cupiunt: saccos / capsasq; inferre per vrbes
Mandant: hisq; domus / limina cuncta premūt:
Ecclesi. vii.
Per plateas currunt mēdici: perq; tabernas:
Nullus ab his vacuus nūc locus esse potest.
de pe. & re. c. cum ex eo
Sunt qui reliquiis sanctorum munera poscūt:
Et questū faciunt per loca cuncta suū.
Spirituū vendunt pennas sepe æthereorū.
Vanaq; nō nunq̄ corpora / & ossa ferunt.
Ecclesi. xix l. vna. C. de mēdi. vali.
Sunt alii qui cū validi sint corpore & annis:
Mendicant tamen: & crimina grandia agūt.
Fraude sua pueris effringunt membra parentes
Vt morbos vlulent: vulnera grata fleant:
Et stipem precibus poscant: manibusq; quadrātē
Vide librum stultorꝫ in lingua theutonica latius
Quas fraudes melius theutona scripta notant.
Mēdicant multi iuuenes validi atq; potētes:
Causa est: ꝙ labor his atq; opus omne graue est
His q̄a plus placuit alienis viuere rebus.
Paupertatis & hinc pondera grata gerunt.
xlii. di. quiescamus i glo.
Si mēdicorum pergam memorare profanos
Ritus: & mores: pagina deficiet.

De iracundis mulieribus.

Sunt plerique mares/asinos equitare frequenter
Qui cuperent: si non fœmina prima foret:
Sed qa precipitem mulier contorquet asellum:
Fœmineo hinc generi pareat vsque pecus.

Jram fe-
bris.

Mulierē bonā qs inueniet? pcul de vltimis finibus p̄ciū eius. Melius ē habitare in terra deserta q̄ cū muliere rixosa & iracūda Cōmorari leoni & draconi placebit pl⁹ q̄ habitare cū muliere neq̄. Breuis oīs malicia sup maliciā mulieris. Et nō ē ira sup irā mulieris.

Fœmineū laudare genus mea carmina vellent
Nunc potius: sed me causa maligna mouet:
Si natura negat: facit indignatio versum:
Fœmina me patitur praua silere nihil:

puer.xxi.
Ecclesi.xxv

Prouer.xxi Cõmendare bonas mulieres ſemper amabo

lege prauas Sed paruas verſu dilacerare decet.

Ad quod ſecurũ facit / & dictare paratũ:

Nulla ꝙ hanc Satyram fœmina docta leget:

Cornelia Gracchorum mater leget hos Cornelia nunꝗ̃

Verſiculos: mulier nulla diſerta leget:

Propterea audaci depromam carmina vultu

Laudabo iuſtas: dilaniabo malas.

Eccleſi.xix Fœmina quę ſophię iucũdo lacte fouet:

Et quam delectat cũ probitate decor:

Non facile ad crimen putidũ: moreſ& pudendos.

Corruit: aut tentat dedecus atq nefas:

Eccleſi. xxvi. Fœmina iuſta quidem mulcet plerũq maritũ

Iratum: placat ſeuitiamq viri.

Heſter Rex quondã Aſſuerus: mandauerat enſe necãdos

Hebręos cunctos / & iugulare viros:

Heſter ſed verbis placabat pectora regis:

Iratũ blanda molliit atq prece:

Abigail i.Reg. xxv. Rex pius a Nabal ſpretus: lenit ab vna

Eccleſi.xl. Abigayl: gladiũ / continuitq manũ.

Prouer.vi. Conſiliũ dat caſta bonũ: dat fœmina mores

Salomon iii.Reg.xi Ingenuos. mala ſed non pia vota parit.

Eccle.xlvii Conſilio Salomon mulierum infectus iniquo:

Prouer.ix. &.xxv. Vt coleret falſos / in ſua damna / deos.

Eccleſi.xxv. Linguulaca eſt mulier: ſemper profundere voces:

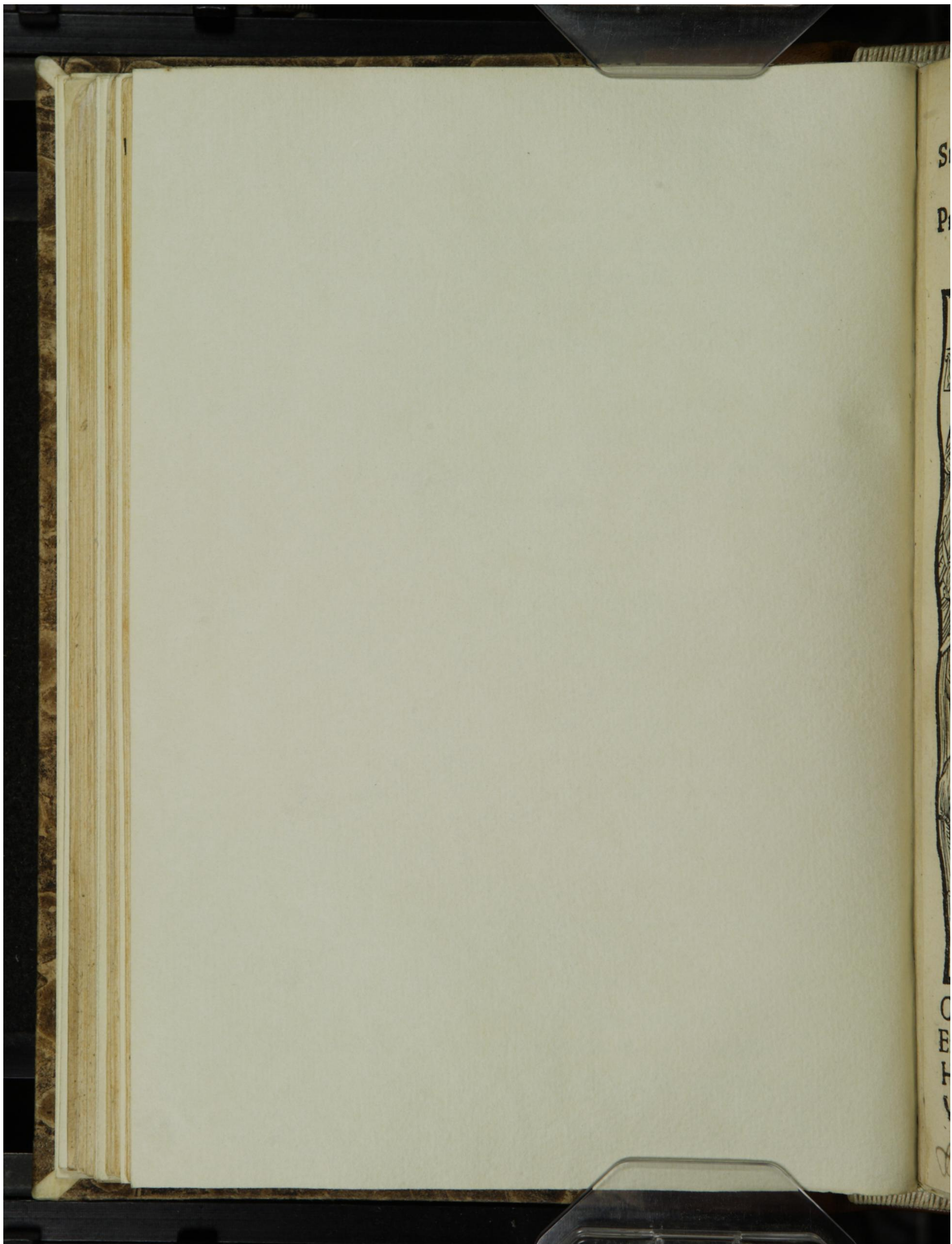
Eccleſi.xlii. Verba dira cupit: & ſine fine loqui.

Ouidius.v. metha. Pieris innumeros pullos eduxerat olim:

Longius emiſit ſemina pica loquax.

Prouer.ii. Erue diue pater / rex cœli & conditor orbis:

Eccꝰ.vii. A nequam & praua nos muliere precor.

74

De potentia fatuitatis.

Stultitia extendit castra & tentoria passim:
Et secum totus militat orbis iners:
Precipue stulti. quos magna potentia vectat:
Et qui diuitiis/presidiisq; valent.

Potētia fatuitatis

Oibus in terris tenet isipiētia sceptra. Illi9 & sequit regia turba pedes Rapinas meditat mens eo℞: & fraudes labia eo℞ loquunt. Iccirco lapsi i die angustie minuet fortitudo eorum. & lucerna impiorū extinguetur.

Cum tibi nemo ausit prauos ostendere mores:
Esse scitus qui contendis stultissime diues:
Hinc ceco incedens in tramite: turpius erras.
Vis sapiens cunctis reputari & ditier/horis:

Sapien.v.
pver.xvii.
&.xxiiii.
Eccle.xxxiiii

Tu licet inscitię plenos effuderis orsus.
ps.ix. O quotiens cũ nemo velit pręponere stultum
puer.xxvii. Se laudat: fatuusq; refert mauortia gesta
Ecclesi.xv. xxii.q.ii.pri. Plurima: cũ malesana tamen/ quę prodit ab ore ẽ:
Iob.xxxvii. Laus ꝓprio: ascribit solus sibi fortia stultus.
puer.xx. Fortunata nimis tellus quę principe diuo
Eccs.x.
Sapien.vi. Ornat̃: quem vix sup̃et vel magnus Vlysses:
Tempora partit̃ prudens: cũ tempore versat
Singula. nõ illum nũmus: nõ munera captant.
Virtutis cultor sed enim: & sua prospera regna:
Eccs.v.&.x. Ve terrę cuius rex est puer: illius atq;
Prouer.xxx Consulibus tuceta placent. nocturnaq; vina.
Hic etenim imperiũ regnũ quoq; dissipat omne.
Sapien.xi Stultus in arce sedens palpatus munere spurco
Ecclesi.x.
Inuertit leges: consessus/ rostra/ virosq;:
Alter amicitiam pręfert: insontia damnat:
Sancta hinc simplicitas terit̃q; caditq; nefande:
Sap.vi.& xii Aequo deberent libramine iura foueri:
Danie.xiii. Sed vereor sint pseudo senes quos casta Susanna
ii.macha.iiii. Allicit: Andronici ꝑ quo perimat̃ Onyas.
iii.Reg.xx. Vota etiam Benedab fregit dum munera vidit.
i.Macha xii Et Ionatham Triphon per munera missa fefellit:
Iugurta de q̃ Salustius. Sic Romam quondã tetigit clamando Iugurtha
Vrbem venalem cũ diceret: & perituram
Oui.de arte Munere: si diues emere illam temptet iniquus.
Hora.i epis. Munera crede mihi placant hominesq; deosq;:
Omne genus nũmũ venerat̃: pectore vincit
Eccs.x. Ecclesi.x. Fortia: inaccessum linquit nihil: omnia vastat.
Quo sibi concumulet numerũ ingentemq; cateruã
Stultitia. & regnet cũcto & dominet̃ in orbe.

De cura astrologie.

Est fatuus siquidẽ/vanusq;: incredulus atq;:
Ex astris cupiens nosse futura poli:
Rusticus & quiuis indoctus: certat haberi
Astrologus: fatuas fingit ephimeridas.

Astrologie vanitas

Futura p̄scire solius dei ē: q in sui cōtēplatōne etiā angelis illa p̄scire facit. Non liceat igit̃ xp̄ianis tenere traditiōes gēti liũ & obseruare & colere elemētum aut lunę: aut stellaꝝ cursus: aut inanē signoꝝ fallaciā ꝑ domo fatiē da vel ꝑpter segetes vl̃ arbores plā tandas vel coniugia socianda.

Astrologus etiam decet huc arcessere vanos:
Atq; mathematicos/ariolosq; simul:
Huc ades astronõe/atq; plāetista/augur/aruspex
Sortilege/& quisq; sydera sola colis.

29.q.5.non liceat christia. et p totum et 26.q.7.nõ obseruetis &.c.se

Ad Gall.iiii. 26.q.7.quis existimaret.	Singula facta hominū parua atq; minuta recenses Exponis vano sydera iuditio. Stultorꝝ in numero plures nūc scire futura Conanť: rebus peruigilantq; malis:
26.q.2.ipsos.	Astrorꝝ cura est illis; & sydera spectant: Omne quod ostendunt astra referre volunt.
Exodi.xii	Archanas rerū causas: elementa/planetas: Spectant: & quicquid lucidus orbis habet.
Planetistę	Errorem hic lunę variū: solisq; labores: Astrorū motus: inspicit atq; vices.
Saturnus. Mars Venus Mercurius Iupiter.	Hic docet immitis quid sydus triste minetur Saturni: quid Mars significare velit. Hic aperit quo lęta Venus se proferat astro: Atlantisq; nepos. Iupiter atq; pius. Saturno genitos ad furta & probra recensent: Quos tamen atq; bonos reddere fata queūt. Et natos Martis referunt ad tristia bella: Quos pace interdum cernimus vsq; frui.
Ad Titū.ii. Ptolomeus.	Iuste age: nec dubita/sapiens dominabiť astris In manibus summi stant elemēta dei
Ad Roma.xi Ecclesi.i. ps̄.xxxv.	Iuditium siquidem & mentem vis scire tonantis Stulte mathematice o: te furor vnde rapit? Tu facis: omnipotens tanq̄ sua fata reuelet Mortali cuiuis: iuditiumq; poli.
de pe.dis.iiii. in domo	Omnia linquamus supero: qui cuncta creauit Qui nutu/cœlum/& sydera clara regit
Ad ephe.i Ad Rom.viii 26.q.5.non lz 26.q.3.admoneant.	Astra quid aduersi possunt portendere? si nos Defendit: cuius gloria summa/deus. Quicquid ephimerides referunt: ꝑ inane laborāt: Nil genesis: sortes/nil quoq; fata valent.

De geographica regionū inquisitione.

Qui cœlum & terram: latū metitur & orbem:
Climata describit: & memorat populos:
Hic fatuū instantē crassa a ceruice repellat.
Nil bonitatis habent hęc monumenta quidem.

Mathe
matice supstitio.

Stultior ille qdē q mēsurā vndiq terrę. Metit: nec se nec sua scire valet. Furor est: pfecto furor egredi mūdū: & tanq interna eius cuncta iam sint nota: ita scrutari extera. Quasi vero mensurā illi9 rei possit agere/q sui nesciat: aut hoies possint videre q mūdus ipse n capiat

Non satis est sapiens: non est ratione politus:
Sed nostra in naui carbasa plena trahat:
Qui latera immensi mundi metit/ & orbis
Climita: stat fatua circinus inq manu:

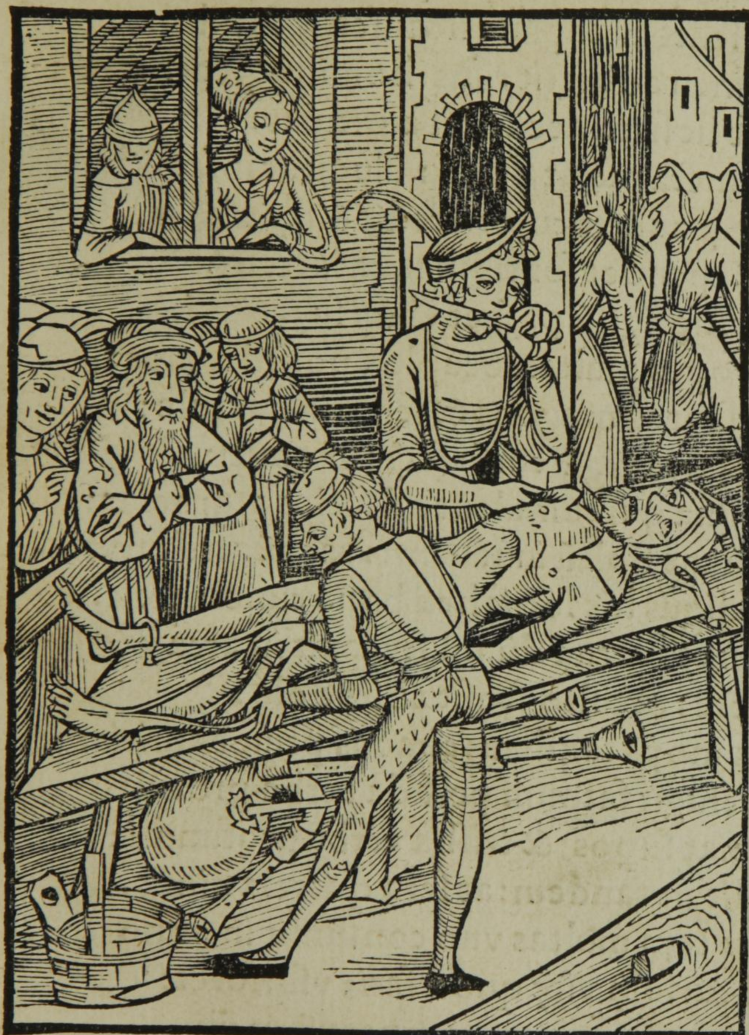
Plinius li.ii. circa prin.

26.q.7.c.igitᵗ Nosse cupit cūctas regiones/& loca cuncta:
Humano siquidem/cognita non generi:
Esa.xl. &.48 Nunc orbis lati metas: longosq; reflexus.
Eccs.iiii.
ii. Corin.x. Pensantur: fatuos sedula cura mouet.
Noscere conanᵗ gentes quas spectet Eous:
Quas calor australis: occiduusq; tepor.
Abacuc.iii. Stultus hyperboreum mensuram flectit ad axem:
Et querit populos hac regione feros.
Mensuratq; vrsam dygitis quandoq; minorem:
Quo populos tali sub regione notet.
Europe atq; Asie spatium collustrat vtrūq;:
Grecos/Aeolios/Cappadocas/Cylices:
Et lybie gentes rutilo sub sole iacentes:
Atlantem/& Calpen: Herculis atq; fretum:
Semotam Thylen: querit vel in orbe Brytannos
Extremo: & radio Theutona claustra notat
Nosseq; vult tumido positas in gurgite gentes.
Et causas reflui succiduiq; maris.
Prestita cosmographi lustrat documenta Strabōis
Strabo Intactum toto nil sinit orbe quidem.
Eccs.vii. Quid geometer enim tantas in pectore curas
Concipis? incassum circulus ista terit.
Plinius Plinius errauit: quamuis spectabilis auctor:
Errores varios & Prolomeus habet.
Ptolomeus Inuauū siquidē multoꝝ corda laborant:
Sapien.iii.
Hiere.ii. Rebus in incertis quos ita sudor agit.
Ezech.xiii Antea que fuerat priscis incognita tellus:
Eccle.xxxiiii Exposita est oculis & manifesta patet.
Ferdinandus Hesperie occidue rex Ferdinandus: in alto
hispaniarum Aequore nunc gentes repperit innumeras
rex.

77

De eo qui non vult esse fatuus.

Marsia cũ docto certauit Apolline: victus
Amisit palmam: perdidit atq cutem:
Attamen in manibus pendebat fistula stulti:
Et fatuus mansit Marsia vt ante fuit.

Nõ velle stultitiaz
ꝓpriam recogno
scere.

Si cõtuderis stul=
tũ in pila q̃si ptisa
nas feriẽte desuꝑ
pilo: non auferet̃
ab eo stultitia ei9
Plus ꝑficit corre=
ctio apud prudẽ=
tẽ q̃ cetum plagę
apud stultũ. Ex=
pedit magis vrsę
occurrer̃ raptis fę
tibus q̃ fatuo cõfi
denti sibi in stulti
tia sua.

Quilibet hanc fatuus naturam continet in se
In solita vitę proprietate manens:
Rideri q nõ sentit9 se: illudier atq:
Marsia propterea decoriatus eras.

ꝓuer.27.&17
Oui.6. meth.
Oui.vi.fas.
Iuuenalis

Nam phœbum cythara doctum irritauerat ille
Ad pugnam: propter quam ſine pelle iacet.
Huius ad exemplū: tantis obducta tenebris
Eccs.ii. Stultoꝝ mens eſt & ratione carens:
Prouer. xxvi Vt fatuus quiſquis ſe tempore credat in omni
Prudentem: ſapiat cū tamen ipſe nihil:
Ecclesi.xx. Nec tamen aduertit riſus: hominūq; cachinnos
Sapien.iiii. De ſe ſic fieri: nec videt auriculas:
Seria cuncta putat / cū riſu illuditur ipſe:
Ecclesi.xix Quęq; audire cupit: credit & illa libens.
Tibia dependet ſolitis innexa lacertis:
Stultitię ſignū prębet vbiq; ſuę.
Oui.i. triſtiū Si quis opes multas locupleti poſſidet arca:
Prouer. xix Theſauros magnos & tenet in cumulo:
Hunc plures vigili curſu ſectant̄ amici:
Semina qui cumulent ad ſcelus atq; nefas:
Lucę.xv. Et ſpoliant ſtultū iuuenem: : vacuūq; relinquūt.
Prodigus his ſociis heu bona cuncta terit.
Tulli⁹ de amicitia. Amplius & vacua dū nil ſeruauit in arca
Nec res occulto ſenſit abire dolo:
Factus inops tandem: cunctis priuat̄ amicis:
Et refugit fatuum perfida turba procul:
Acclamat ſupos: & triſtia verba profundit:
Penituit tandem: at ſera querela nimis.
l. ius alimēto rū.ff.vbi pup edu.deb. Qui res tam multas vno conſumit in anno
Ad curſum vitę quod ſatis vſq; foret:
Eſt fatuus: vafris / res compartit̄: at illi
puer.xxviii Plus nūmum quęrunt q̄ vel amicitiam.
Ex quo paupertas: cōtemptus / riſus / egeſtas:
Proueniunt: ſtultus & ſine honore ſedet.

De non intelligentibus ludos.
Qui vult cũ pueris / & stultis ludere: debet
Illorum lusus & tolerare iocos:
Ad clauum ne sit nauis reuocandus: & alta
Vela trahens: malũ frangat. & inde ratem.

Jocũ nõ itelligere

Ludere cũ fatuis qui vult puerisve benigne Illorum toleret verbera / verba / iocos A facie verbi parturit fatuus tanq̃ gemitus part⁹ infantis Sagitta infixa femori canis sic verbũ in corde stulti Ludus aũt noxi⁹ in culpa est

Ludere cũ fatuo qui vult: tolerare nec ipsum
Cogitat: ad fatuos cõnumerandus erit.
Cum puero siquidem qui vult contendere; stultus
Si non ipsius ludicra ferre potest.

Math.vii.
i.dis. in prin.

Prouer.xvi. Stultus & hic pariter mouet ad conuitia risum:
Ebrius: obtusus/ dicitur atq; puer.
Ecclesi.i. Qui vult cũ pueris & stultis sępe iocari:
Alternis vicibus ludicra verba ferat.
Venari qui vult: opus est vt retia ponat:
Sectetur canibus: cunctq; labore feras.
Quisquis forte globo cupiat subuertere stantes:
Erigat ille simul mox quoq; pyramides.
Ecclesi xix Pro verbo verbũ: pro luso ludicra dantur:
Stultus qui poterit non ita ferre vices.
Intolerabilius tamen est/ & semper iniquum:
ps.xxxvii. Pro pietate bona reddere forte malum.
Ad Roma.ii. i.ad Thess.v. Hęc fatuos natura monet/ quod rarius vsq;
1.Petri.ii. Condignas referunt pro bonitate vices.
Versari sapiens vir cũ prudentibus optat:
puer xiii. Ecclesi.xiii &.xxviii Cum fatuo stolidus quęrit habere locũ.
Prouer.xxvii Q fatuus tolerat nullũ: sua sola putanda est
Ambitio: cunctos nam regere ipse cupit.
c.quia p ãbi. de elec.li.vi. Est dolor in stolido vehemens: si pręsidet illi
Prudens. se meritum nam putat esse virum.
In summa nostram poteris sic carpere mentem:
Insipiens solus sceptra teneri petit.
Lucan⁹ i prio Non vult ferre parem: maiorem ferre recusat.
Cuncta sibi in terris inferiora putat.
Hester.iii. Gaudia non Aman male sanus tanta putabat
Q cuncti colerent omnia iussa viri:
Quantus erat dolor huic/ q Mardochęus apella:
Non caput atq; genu flectere vellet ei.
Eccle. viii. & xx.&.xxii Qui sapiens igitur dici cupit atq; probatus:
Insanos fugiat/ insipidosq; viros.

Malefacere & non expectare.

Ille quidem celerem contorquet in æthera pilā:
Nec spectat lapsam quo cita pila cadit:
Qui facit infęstos multos sibi: reddit & hostes:
Nec lapsus spectat consimilesqꝫ vices.

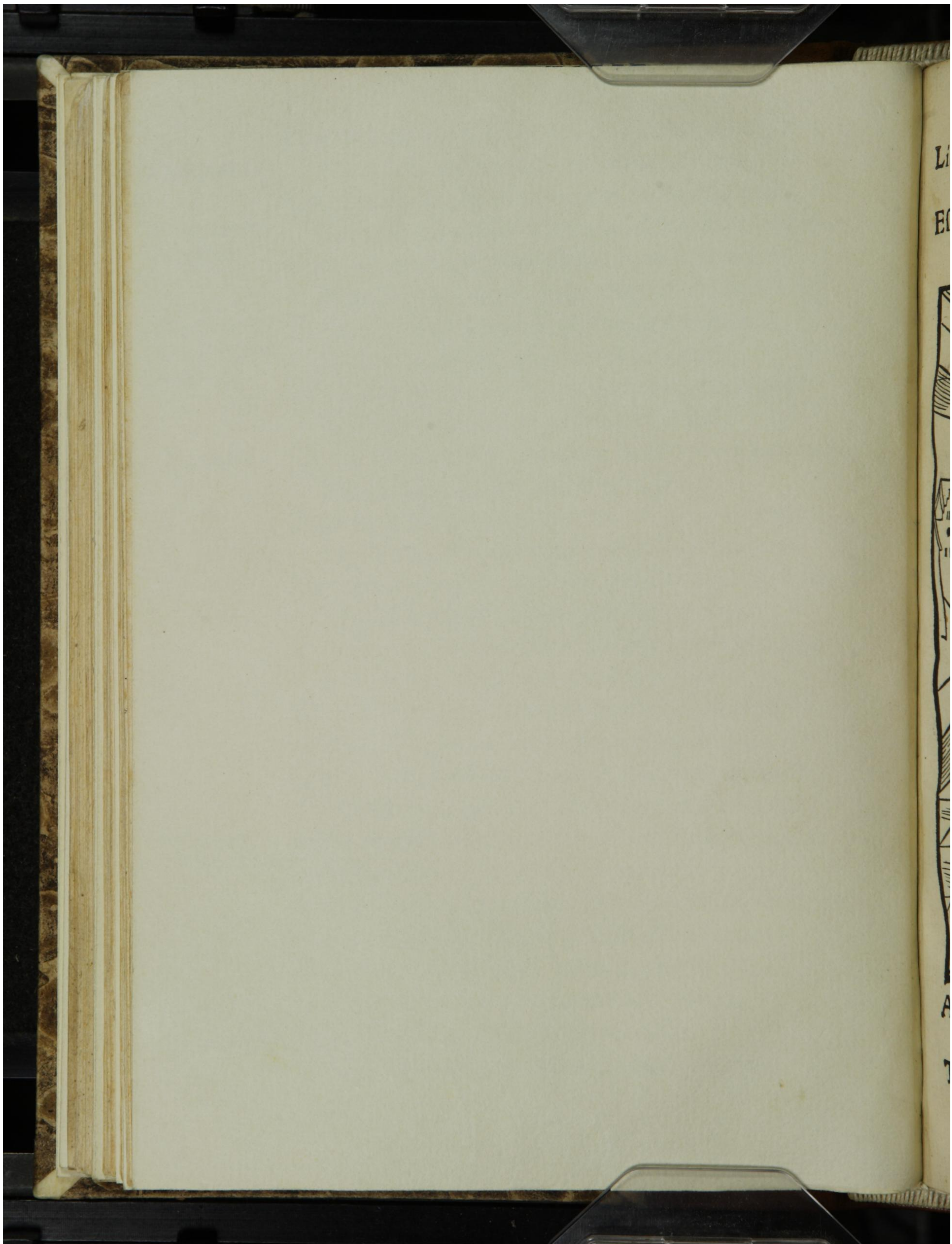
Multos ledere

Heus oīm rerum vicissitudo. Qđ tibi vis fieri: mihi fac: quod nō tibi noli: Sic potes in terris viuere. iure poli. Ab alio expectes. alteri qđ feceris. A quo ꝓcedit fraus/ sępe reuerberet ip̄m

Insulsos etiam fatuos referam qui lędere multos
Percupiūt: lędi non tamen vsqꝫ putant.
Insanum penitus fateor: qui crimina iactat
In faciem alterius: conspuit atqꝫ caput:

Math. vii.
In prohe. decre. i. c. dilecti de ma. & obe. ii. q. vi. qui se scit.

Nec tamen hęc rursus fieri pateretur ab illo:
Sapien.xviii Nec vice consimili: pertolerare iocum.
Quid sis facturus bene pręmeditarier ante
Eccle.xxxiii. Conuenit: haud facias: quod tolerare neges.
&.xxxv. In saccũ qui vult alios detrudere: sumat:
Maxilli pariter plagam aliquando sui.
Perillus de q̃ Fecerat vt thaurum infœlix ex ęre perillus:
Ouidius.i.de In quo mugitus ęderet ore nocens:
arte. Imbuit at primus vaccam quam fecerat ipse:
Criminis atq̃ sui pręmia iusta tulit:
Math.vii. Quod tibi non fieri cupias o stulte prophane.
Ne facias aliis.ne malefacta feras:
ps.vii. Sępe facit foueam fatuus/nocuũq̃ foramen
Prouer.xxvi In damnũ alterius: quo tamen ipse perit:
Ecclesi.xxvii Nempe crucẽ quondã fecit maledictior Aman:
Hester.vii. Qua Mardochęi frangeret ille gulam:
In caput illa suũ sed crux descendit: & in aqua
Suspensus/laqueo deperit ille suo
Prouer.xvii. Conuenit cunctis bene te confidere: sed tu
Ecclesi.vii. Prouideas fraudes: pręcaueasq̃ dolos:
Qui bene confidunt sępe experiuntur amarũ
Virus: nam quis scit in cute quanta fides?
Ecclesi.ix. Non conuiua homini nequã/cui liuida corda
Prouer.xxiii Sunt: & secretũ pectoris exitium:
Ede ait hic hospes: nunc fercula sumito nostra:
Iam bibe: de cęna vt possis abire satur:
Attamen aduersus te virus/corde sinistro
Portat: liuentes aufuge docte viros.
Ecclesi.xiiii Sępius arridet te risu forte iocoso:
Qui cuperet mentem dilaniare tuam.

De litigantibus in iuditio.

Litibus & rixis qui delectat: & omni
Tempore contendit: iuditiumq; petit.
Est fatuus vehemens: nempe excecare laborat.
Iustitiam : & legum contaminare fidem.

De rixosis

Sicut coruus sequitur cadauera: ita rixosus lites. Nō contēdas aduersus hoīez frustra cū ipse tibi nihil mali fecerit. Nō iudices cōtra iudicē quoniā scd̄m q̄ iustū ē iudicat.

Acrior ad reliquos fatuos consurgere dignū est.
Quos agitant mesti iurgia vana fori.
Turba quidē est ingens stultoꝝ: copia pregnās:
Horū/qui lites iuditiumq; petunt:

i. Corin.vi.
Prouer.iii
Eccleſi.viii.
Ad Titū.iii

l.i.

ii.thimo.ii. Pro causa exigua: minima pro re vel inani:
Math.v. Contendũt stulti: concipiuntq; dolos:
puer.xvi. Iuditii amfractus fatuo quęrunť ab omni
Esaię.lvii. Et gaudent lites ꝙ sine fine gerant.
Iacobi.iiii Tardo etiam strepitu/plures ambagibus vti
Conantur/longis iuditiumq; trahunt.
Prouer.xvii. Scilicet vt nocui fugiant decreta/sacratę
Iustitię: leges aufugiantq; bonas.
Ecclesi.vi. Est qui se patiť banniri/iu iusq; vocari:
Hiere.ii. Excludiq; sacra stultus ab ecclesia:
Prouer.xxvi Nil tamen hęc curat: ius fraude lacessere tentat
Iusticiam fugiens impietate sua:
Ecclesi xxviii Nec saltem id fatui meditanť: qui fora quęrũt.
Et lites varias: iurgia vana mouent.
Esaię.lviii. Inuiduam ꝙ tunc incurrunt: quodq; dolosos
Ecclesi.viii Causidicos ditant: qui sibi dona petunt.
Postq̃ te scribę calamus conpinxit auarus:
Ponit & incrasso codice verba tua:
Ecclesi.viii. Tu tamen insipiens tua cuncta impendere liti.
puer.xviii Et causę intendis quę loculũ euacuet.
Prouer.iii Corrumpis nũmis: alio vel munere/iuris
Custodes: melius vt tua causa sonet.
Eccš.vi. Pinguius & melius siquidem declamat/agitq;
Causidicus: palpet quem tua larga manus:
Sępe oratores spatioso ex orbe vocamus.
Quo prolongari iurgia nostra queant:
Vtq; phaleratis verbis diffundere causam
Possint/& legum garrula verba loqui.
Ecclesi.xl. Causidico a tali iudex cito fallitur/is qui:
Prouer.xxiii Iuditii sceptrũ simplicitate regit.

De obscęnis fatuis.

Colloquiū prauum: & lingue lasciua pudende
Verba: bonos mores contaminare solent:
Inducuntqʒ malos ritus: vitamqʒ prophanis
Gestibus: inuertunt ingeniumqʒ pium.

De turpi loquio stultoꝝ

Coinquināt mores bonos sermo malus. De altitudine vētris inferi: & a lingua coinquinata: a verbo mēdacii: & a rege ir ī quo. libera nos dn̄e. Ve mūdo a scandalo.

Fęsta noui patris celebrant plures Grobiani:
Magna cohors vigili hunc sedulitate colit.
Illius obscęnis lustrantur ritibus arę:
Nō nisi pęstiferos hic Grobianus amat.

Eccles.li.
i.esdre.vi.
Math.v.
i.Corin.xv.
28.q.i.sepe
l.ii.

Ezech.ix. Ecclesi. xxix. Iob.xxvii.

Ad templũ mixtim currunt iuuenesq́3/senesq́3/
Et pariter mulier: virgo/puella/puer.
Thura ferunt manibus. grobiani festa colentes
Sordidulis verbis. rancidulisq́3 litant.

Oui.i. meth. ps̃.xi.

Iam pudor ex terris abiit. petulansq́3 remansit
Spurcities: hominũ qua perit vsq́3 genus.
En fatuus porcũ cęnosum continet aure.
Campanam manibus concutit atq́3 suis.

Ecclesi.xx. prouer.xi.

A porco trahit̃ fatuę (mihi credite) nauis
Prora. per æquoreum quę comitat̃ iter.
Pondera ne puppis tumidis mergant̃ in vndis
Turbaq́3 stultoꝝ: quam superesse sat est.

Eccs̃.v.

Nam si non haberet vinũ stultissima secta:
Munera iam bacchi merce minuta forent.

ii.Petri.ii.

Sus tamen innumeros porcellos parturit: inde
Magna cohors hominũ festa suina colit.

Ad ephe.v ps̃.xl.

Obsceni mores: & tnrpia verba: colendos
Effitiunt homines: nil pudor ipse valet.
Turpibus ecce viris primi nũc dant̃ honores:

Hiere.ii. Esaię.xli.

Gloria prima datur fœdiloquisq́3 viris:
Iam porcus viridem gestans in fronte coronam
Admittit fatuos ad sua iura viros.

Ad Collo.iii. Ad Titũ.i Horestes prouer.xii.

Quidam sunt adeo obscęni/turpesq́3 relatu:
In quorũ saliunt verba pudenda genis:
Insanus quales si nunc spectaret Horestes:
Eheu clamaret: q̃ furiosa cohors:

Ecclesi.xxxi.

Illos delectant crapulę: tucetaq́3 crassa:
Atq́3 cadus vini: verbaq́3 mixta iocis.

Eccle.xxxii Esaię.lxvi.

O grobiane tuas fatuus quicunq́3 per aras
Sacrificat: fatua hunc morte perire decet.

De ſtatus ſpiritualis abuſu.

En ſtatum multi/modo ſpiritalem
Appetunt: primis iuuenes ab annis
Pęnitet tandem fatuos: relicto
Viuere modo.

Oēs mo docupiūt clericari.

Quid Romę faciam: mētiri neſcio mulos. Qui vel equos ſtrigilant: pinguia queqꝫ ferunt. Clerice qui neſcis quid ius & quid ſit honeſtū Aptius eſt aratrū q̄ ſacer ordo tibi

Reſtat adhuc aliquid: quod nr̄o carmīe dignū eſt: viii.q.i.iſcrip turis &.c. moyſes
Quodqꝫ locū in fatua puppe tenere ſolet.
Omnis homo pueros ſacris mō deuouet aris.
Viſqꝫ ſacerdotem ruſtice habere tuum: l.iii.

xviii.dis. nos aūt.glo.i. xxi.di.cleros Non hoc ꝓposito: supremi vt sacra tonantis
Rite colat: placeat aut sua vita deo:
Verum vt seposito vitam sudore quietam
Ductitet: illecebris inuigiletq; malis.
xxiii.dis. his igitur. Nil animę curat fatuus/mentisq; salutem.
Sola placent rerū sordida lucra sibi.
xii.q.i.quia Nil doctrina iuuat: funesta pecunia princeps
Sacra dei inuertit/sacrificosq; lares.
Ordo sacerdotum fatuo turbať ab omni:
Labitur & passim relligionis honos.
Numa.pom. Non Numa presbyteros tales in templa sacrauit
Prisca: sed in cunctis integra vita fuit.
xxxvi.dis. oportet Pontificis culpa est: diuinos vendere honores
Iam stultis solitū est/pęstiferisq; viris:
xcv.dis.ecce xcvi.dis.quis dubitet. Quis furor o miseri ad vos mistica sacra ꝓphanos
Compellit? procul hinc tollite quęso manus.
xliiii.di.ꝑ to. Non status in terris nūc est damnosior illo:
O quali superos relligione colunt?
Monachi Quid fratres memoro subductis colla cucullis
Gestantes? miseri o nūc sacer ordo vales:
Augustinus. vii.q.i.nōaūt Augustinus enim dederat confratribus olim
Viuendi salubres cum pietate modos:
Hos monachi obseruant lasciui/more sinistro.
Moyses. Augustine parum iam tua scripta valent.
Deutro.xviii xxi.q.iii.hi qui &.c.sacer dotum Non quales statuit primęuo tempore Mosses
Presbyteros: tales sęcula nostra fouent.
Iudocti (fateor) nūc pinguia vota sequuntur.
puer xxi. ii.Petri.iii. Ecclesiāq; sacram sordida turba regit.
glo ii.q.vii non omnis xl.dis.c.fi. Post sua fata tamen. quid sit rexisse videbunt
Ecclesias: mores nec coluisse bonos.

De inani fastu & iactatione.
Mendaces fatuos: de quorum pectore nugas
Bullatas capimus: nostra hos vehet illa carina
Gestarũ rerũ / falso preconia fingunt.
Militiã hic iactat: doctrinam iuris & alter

Se iactare.

Multi nunc sunt heu doctores / Militesq̃ puersores legis & iustitie. Qui se iactat & dilatat iurgia concitat. qui vero sperat in dño saluabitur. Qui genus suũ laudat aliena laudat. Propria laus sordet. s3 nobilis est aliena

Feruida iam dygito compescere labra volebam:
Et finem numeris ponere forte meis:
Turba tamen stolidis frontem redimita corymbis
Percita stultigero gesta furore refert.

xii.q.ii.gloria episcopi. xxi.q.i.ois. puer.xxviii. l.iiii.

Alter enim miles gestat calcaria ahena:
Alter & in manibus romula iura gerit.
Miles ab antiqua se nobilitate superbum
Iactat: & a Tullo tempora rege notat.
Aut genus a claris patribus quos Romulus olim
Legerat: atq; alios enumerare solet.
Forte tamen patres habuit/qui fœnore iniquo:
Fraudib⁹ aut aliis stemmata parta gerunt
Plures se faciunt:ex nobilitate supbos
Quam virtute sua non meruere tamen.
Nobilitas virtute bona: meritisq; beatis
Constat: diuitię stemmata nulla parant.
Candorem tituli: qua nam virtute mereris?
Aut quid gessisti: quod tibi stemma dedit:
En ais: externis martem diduximus oris:
Cognita sunt variis gentibus acta mea.
Me Solymę videre sacrę Memphitica tellus.
Gallia bellipotens: marticolęq; Getę.
Atq; alias bello regiones fortis in armis
Lustraui: merita nobilitate feror.
Doctoris quidem titulum nomenq; tenere
Gliscunt: se iactant: & dicere nihil.
De rebus fatuis vanissima verba loquunt:
Esseq; prudentes / doctiloquiq; volunt.
Nil sapiunt penitus: tantũ de cortice libri
Sumpserũt tituli nomina vana sui.
Cũ manibus ductant fatuũ. pręconia iactant
Que nũq̃ meritis sed peperere suis.
Sed q̃d multa loquar: fatuis innata superbis
Hęc mala: quod non sunt: protinus esse volũt.

Milites Tulli⁹ hostil'

prés cõscripti

ps̃.lxi.
ꝑuer.xxviii

Iuuenalis.
Seneca

i.corin.iiii
de ꝑben.venerabilis.
Bar.in.l.i.C.
de icolis li.x.

Doctores

xlix.dis.sacerdotes.& glo.i l.i.C.de athl.
li.x.

Prouer.xxvi

De lusoribus.

Multos ludorum fatuos damnosa voluptas
Sollicitat: tantumq; iuuat
Nil aliud curant: nec delectatio maior.
Iacturam neq; pensiculant.

Ludo intenti

Pone merũ & talos pereant q̃ crastina curãt Mors aurẽ vellens: viui te ait/ venio. Sedit populꝰ cõmedere & bibere & surrexerũt ludere.

En iterũ nostis offert se turba camœnis
Sordida: ludorum concomitata iocos.
Initio/ furiis ego sum tribus addita quarta
Ludus ait: fatuos hic numerabo meos.

in autẽ. de sac epis. interdicimus.
Vir. de ludo
Exodi. xxxii
i. corin. x.

l.fi.ff.de alea. Quidam ſunt adeo incenſi certamine ludi:
Et ludos tanta ſedulitate colunt:
glo in.c.pe.de vi.& ho.cle. Voluere taxillos reputant ſibi gaudia ſumma.
xxxv.diſ.c.i. Tres bene currentes/gaudia ſola parant.
glo.i. Noctes atq; dies ludi certamina verſant.
Alea diſcurrit: ſordida lucra petit.
Hunc ſenio ditat: damnoſa canicula mordet
Illum: ſed Venus hunc radit iniqua cito.
Iuuenalis Ludus agit bilem: mentis ſecreta relaxat.
Inficit ingenium: ſenſibus atq; nocet.
de ex.pla.iter. Efficit iratos homines: precordia frangit.
dilectos vbi. Alea ſollicitos efficit vſq; viros.
glo.& doc.do. Nil curant aliud luſores: tota voluptas
Car.in cle.ii. de vi.& ho.cl. Sortibus infixa eſt: irrequieta quidem:
Per noctem vigilant: latrant(iurantq; frequenter:
Nulla fames illos: nec ſitis vlla mouet.
Leuiti.xxiiii Sepe furore graui diffamant vulnera chriſti.
Ad Roma.ii. Torquent ad ſuperos verba nefanda deos.
de cle. male.c i.&.ii. Tanq̄ peſtiferos luſores/conditor orbis
Curet: & ad ſtulti turpia verba fleat.
de iudi.c.ii. l.vi. Spurcidius tamen hoc. q̄ foemina ludit/iniquis
Intermixta viris. & tabule vſq; vacat.
Nobilis: & clerus/ciuis/iuueniſq;: ſenexq;:
Cum tenui vulgo ludere ſepe ſolent.
no.in.c.cleri. Quem decet vt modicū ludat: ſibi congrua ſumat
de vi.& ho.cl. Tempora/perſonas eligat atq; pares.
Omnipotens cūctos luſores odit iniquos:
Et ludos vetuit regula ſacra patrum.
hoſt.in ſum. Nam mala proueniūt ex ludo crimina multa:
de ex.prela. qualiter Ludus opes minuit: & bona cūcta terit.

De suppressis fatuis.

Est (scio) turba meo fatuorum picta libello
Magna: sub insculptis atque locata notis:
In tergū illorum capitosus saltat asellus
Depressos monstrans/stultigerosque viros.

Multe fa tuorum pres sure

Multimodos fa-tuos presens con torquet asellus. Et stultos plures calcitrat ille nimis Qui se spōte sua p aperta pericula mittunt. Auriti & pecoris sub pede crebro iacent.

Transtra per & remos collecta est tanta caterua:
Et numerum tantū nostra carina vehit:
Vt prope stultorum sine me discederet ingens
Copia: sed monuit noster asellus herum.

Prouer.i.
Eccle.xxxiii.

Nauiculam merito ſtultis conſcendo paratam:
Sum quia quem torquent omnia facta nimis.
Exiguus pro me locus in rate: & angulus arctis
Sufficit incꝫ foris: me mora nulla tenet:
Ne me continuo calcat ve/premat vel aſellus:
Quem piger in tergo cogor habere meo:
Sapien.ii. Si ſaltem patiens ad mandata illius eſſem.
Ad hebr.xii. Libera ſperarem membra abitura cito.
ii.q.i.multi At beat hoc vnum: ſocios comiteſcꝫ tenemus
Plures: qui viuunt conditione pari.
Prouer.i. Hi ſunt: prudentum nunꝗ conſulta ſequunt̃
Qui bona: nec capiunt conſiliumcꝫ ferax.
puer.xxvii. Hi ſunt: quos irę ſtimulus per crimina iactat.
Ob cauſam nullam: ſed ratione carent.
puer.xvi. Hi ſunt qui lites mercantur: quicꝫ dolore
Ecclesi.xlviii Inuidię marcent: cauſa doloris abeſt.
puer.xiii Hi ſunt: audaces/qui natos quoſcꝫ/proteruos
Dum virgis parcunt verberibuſcꝫ: parent.
Prouer xxvii Hi ſunt: vicinis qui ſęuos: quicꝫ moleſtos
Ecclesi.xxxi. Se prębent: vel quos pocula magna iuuant.
Pręterea in pedibus quos torquet calceus arctus:
Ecclesi.viii Quem tolerant: hi ſunt quis bona nulla placet̃
Eccs̃.ii. Sunt & lurcones/ſua qui patrimonia perdunt:
Qui plus conſumunt: ꝗ ſua aratra ferunt.
ff.de adul.ma riti.&.l.ii. Hi ſunt: lenones proprias ꝗ ad crimina męchis
Vxores ſtolidi: ſacrilegicꝫ locant.
de pe. diſ.iii. Sultus & hic pariter ſua qui peccata recenſet.
quia dimiſſa. &.c.nihil.& Et pœnas: vitam ſed gerit vſcꝫ malam
c.in ſalicibus Hi ſatis a duro fatui calcant̃ aſello:
Sed tamen hac iuncti naue: ꝑ ęquor eunt.

De militibus & scribis.

Dum captant equites hominem: scribeq; maligni
Villanum: & qui sit simplicitate rudis:
Si saltem nūmos habeat: spoliat̃ ab illis:
Cogitur vt soluat rusticus ille minis.

De scribis et eq̇tibus

Rapinę impiorū detrahēt eos: q̄a noluerīt facere iu= dicium. Ve vobis scribę: qui cōme= ditis domos vidu arꝫ. ve vobis viri impii. Neminem cōcutiatis neq; ca lumniā faciatis & cōtenti estote sti pendiis vestris

Ad naues nostras/equites/scribasq; citamus:
Ad fatuam sectam dant monumenta mihi:
Auriculas asini gestant: titulosq; merentur
Quos dabimus: dignis pro meritisq; suis.

P̄uer.xxi.
Math.xxiii
Ecclesi.xli
Lucę.iii.

Accelerate precor: quoniam mea nauis abibit:
Quę vos ad remos/transtraq; longa vocat.
Est labor æqualis: studium simile: atq; facultas
Ezech.xxii. Par: q̄ scriba gerit. q̄ malefidus eques.
Esaię.x. Iob.xxx. Hic rapit insidiis: spoliat clam prędo per agros:
Publicitus scribę decipiunt homines.
Sub madidis pluuiis eques/& sub frigore duro:
Corporis exponit fortia membra sui.
Math.v. Hic animam calamo infuscat: perditq; salutem
Iob.xxvii. Auri & nūmorū est his quia magna fames.
prouer.xi. Accendit prędo villas: flāmisq; perurit
Mich.ii. Culmina: quęrit opes: exuuiasq; petit:
Rusticus a scriba simplex seducit̄: atq;
ps̄.ix. Cogitur in pennas soluere cuncta suas.
Lucę.xxi. Quęrit opes quiuis: preciū quoq; captat iniquū:
Amos.iii. Est spoliatorum turba maligna nimis
Ecclesi.x. Offitium si quisq; suū moderamine iusto
Rite ministraret: laus sibi magna foret.
Iacobi.iiii ii.thimo.ii Hic eques/vt gladiis inopes defenderet: atq;
Cum viduis pueros: emeritosq; senes:
Quo duce tuta foret semper respublica: quo ve
Latrones fugerent per fera lustra procul.
Esaię.iii. Hic calamo iustas leges conscriberet: atq;
Math.xiii Iustitię normam panderet arte sua.
Sed modo pupillos inopes/viduasq; relictas
Math.xxiii. Ille armis: calamo hic: expoliare solent.
Zach.vii Malach.iii Non dolus in terris maior: fraus turpior vsq̄
Ex scribis q̄ ꝙ tot mala proueniunt.
Ast equites faciunt: ꝙ semita nulla viarum
Lucę.iii. Tuta est: impune crimina tanta volant.

88

De stulta nuntiorum legatione
Cursor ego velox longis de partibus orbis
Aduenio: nec vas potui euacure bibendo
Donec has fatuis sulcantibus ęquora passim:
Prębęrem chartas: nauita siste ratem.

Nuncius inutilis

Sicut frigus niuis i die messis: ita legatus fidelis ei q̄ miserit eū: aīam ipsius reqęscere facit. Claudus pedibus & iniquitatē bibēs q̄ mittit viā p nuncium stultū Nuncie sis verax tacitus/celer atq3 fidelis.

Proposui fateor nullos vehere in rate nostra
Cursores: agitur res quia nostra mari.
Nauis in vndosa rapitur volat atq3 carybdi:
Nec reuocare potest nuncius vllus eam:

Qualis debeat esse nūcius: pōit spe. in tide execu.
Prouer. xxv

Ezech.xxx. At tamen ex istis: quidam sibi tradere partem
In rate: pro fatuis nuncius esse cupit.
Prouer.xiii Qui chartas scriptas / cera impressasq; sigillo
Portet in ore suo: gestet & in manibus:
Ne fiant madidę: capiant ne ve altera damna.
Ambulet & tutam nuncius usq; viam.
Quidam cursores: plusq̃ cōmittitur ipsis.
Expediunt: nugas concipiuntq; meras.
Prouer. xxvi Sępius ex magna tamen ebrietate morant.
Offitium tardant: expediuntq; nihil.
Atq; vias calcant infidi tempore multo.
Otia longa terunt confitiūtq; moras.
prouer.xxiiii Caupones omnes lustrant: omnesq; tabernas.
Vt capiant dulci vasculo plęna mero
Ter legit atq; quater chartas: manibusq; reuoluit
Nosse volens: quid nam littera missa canat.
puer.xxv. infi. Non alia ratione tamen sic scire laborat
Scripta: nisi vt valeat dicere multa noua.
Negligit interdū: nec scit cōmissa referre.
Et sine responso perfidus inde redit.
puer.xxvi Sapien.v. Tempore ceu messis recreat nix corpora nostra:
Et sicut requies quęq; cupita iuuat.
Sic recreat dominū per quem legatus abiuit
Nuncius: & chartę credita iussa refert.
Hi sunt: quos volui: stulti qui nuncia verba
Transuectant: currunt nec sine vase meri.
Iecur habent calidum: calor hic innascit ipsis.
puer.xx. Ob cursus volucres: nugiloquasq; genas.
Hiere.ii. Nuncius hic dignus pretio / titulisq; decoris.
Eccle.xxxiii. Expedit impositę qui cito iussa rei.

De cellariis & cocis.

Et venit aucta cohors promorū iamq̄ coquorꝝ.
Cōmissęq̄ domus cetera turba venit:
Ad nauem ꝑperant. & forti robore sulcant:
Adiuta his citius carbasa nostra volant.

Coqui et cellarii.

In cella atq̄ penu gens hęc furit. inq̄ culina. Et meliora bibēs/ piguia queq̄ vorat. Consumentur carnes & coquat̄ vniuersa cōpositio & ossa tabescent.

Est damnosa nimis dominis hęc turba penatū — Ezech. xxiiii.
Cuius iam crapulas: luxuriemq̄ vides.
Est natura coquis/ & promis semꝑ iniqua:
Quos domini nulla sollicitudo manet. m.i.

pũer.xxi. &.xxiii Inq3 vicem iactant: quoniã nos sola voluptas
Potus iucundi confouẽt atq3 cibi:
Esaię.lxv Edendum est igi᷑ nobis/semperq3 bibendum:
Nos cibus/& pascunt vina aliena quidem.
pũer.xix Math.xxiiii Inuenies raros custodes esse fideles/
Aut seruos dominis. perfida turba laris.
Sopito domino reserat cellarius vrnas:
Atq3 aperit sapidi vasa vetusta meri.
Eccle.xxxi Oenophorum vino complet: vacuatq3 lagenas
Bacchi: quas seruat ad sua gaudia herus.
prouer.xii. Contenti non sunt: proprio consumere luxu.
Credita quę manibus sunt bona cũcta penus.
Adducũt alios ganeones atq3 bibones:
Quoꝝ opera possint euacuare cados.
Lucę.xvi. Nulla fides illis: iacturę damna futurę
Hi nihil aduertunt: decipiunt sed herum.
Treno.v Prouer.xxix In lecto recubans/censu pereunte/patronus
Nil sentit: seruos credit habere bonos.
Sed cũ forte iubet sibi dulcem afferre lyęum:
Bombo vasa sonant euacuata graui.
Eccle.xxxii Est dolus in promis: est & versutia fallax:
Lucę.xii Infidi dominũ decipiuntq3 suum.
Quid coquus imundus facit: & q̃ fraude patronũ
Decipit? en audi: sordida gesta cano:
Adephe.vi Ista caterua quidem nulla pietate mouetur:
Edunt: consumunt/& bona cuncta vorant.
Emptaq3 fumosam veniũt quęcunq3 culinam:
Immundus gustat fercula prima coquus.
Inde fame si quis coquus aut cellarius vnq̃
Deperit: at crapula dicitur vsq3 mori.

De rusticorum arrogantia.
Villanę siquidem superest dementia sectę
Quę cupit in fatua ducere vela rate:
Ergo mihi parcat villana superbia: quam nunc
Pungimus in teneris versibus/atq; notis.

Rusticorũ ãbitio

Nihil ĩpudẽtius arrogantia rusticorꝝ. Non oderis laboriosa opa. & rusticationẽ creatam ab altissimo Putrescere faciaʒ supbiã & populũ istũ pessimũ q nolũt audire verba mea. & ambulãt in prauitate cordis sui.

Simplicitate rudis quondam natura colonum
Extitit: atq; humilis conditione fuit:
Si numerũ ætatis poscas: non sęcula longa
Fluxerunt: in quis simplicitas nituit:

xlvi.dis. i pri. l.nup.C. de mã.& col.pa. glo.in.l. fuis. vr.ff.de le.iii.

Oui.i.fast. &.i.meth. Iustitię soliũ turritas liquerat vrbes:
Virtus: rusticitas/cũ probitate fides:
Migrauere simul quondam ad triuialia tecta:
Adq; casas humiles: stramineosq; lares.
Iuuenalis Non dolus in villis: non fraus in rure fuerunt.
Hos pedes astreę sacra cathedra fuit.
Ecclesi.vii. Ardor auaritię nullus: non fœnore lucrum
Mutabat mentis rustica turba rudis.
Auri nulla fames: non fastus corporis: at nec
Ornatus: quales ciuica turba gerit.
Hiere.xiii. Sed modo cœperunt habitus gestare superbos
Villani: quoniam pristina vita ruit.
Crines in nodum tortos/crisposq; capillos.
Et calamistratos rustica turba gerit.
Vestes partitas scutulis/varioq; calore
Gestant: quas cingit fimbria picta quidem
In manicis sculptas externo more figuras
Et tunicas portant cũ breuitate bonas.
Sapien. xvii. Discit ab agricolis gens vrbica/fraudibus vti
Atq; dolos multos: & noua cuncta mala.
Iob.xxiiii. Esaię.v. Sola tenet nũmos gens rustica: solaq; saccũ
Ingenti ęre replet: diuitiisq; studet.
Proh pudor vnde venit: tam morbida vita colõis!
Vnde sitis rudibus/improbitasq; viris!
Hiere.li. Villanus diues: mox fit mercator auarus.
prouer.xxiiii Mercatorq; studet nobilitate frui:
Tempore sic nostro villani: nomina clara
Iuuenalis Nobilitatis habent: simplicitate carent.
Quęrere proh pudor est nimis alta & inania sp
Ecclesi.iii. Stare nec in ꝑprio/nec remanere statu.

De paupertatis contemptu.
Paupertas fugitur/totoq3 arcessitur orbe:
Vndiq3 nūme places: pauper vbiq3 iacet.
Ridetur solus pauper: solusq3 fugatur.
Cędit inops cunctis: nūmus in arce sedet.

Paupta tis contē ptus.

Pauptas nō ē de genere malorum Et munera nōdū intellecta deum. Mens auari semꝑ vinculis cupiditatis astricta: sempꝫ aurū sꝑ argentuꝫ videt: sꝑ redditꝰ cōputat: gracius intuetꝛ aurum q̄ solem.

Nummosos plures fatuos vehit illa carina:
 Sola quibus rerū copia vana placet.
Quos magis oblectat cupidi possessio nummi.
 Q̄ morū ꝓbitas/egregiū ve decus. m.iii.

xlvii.di. sicut ꝓuilegia pau. vi.in.l. siquis ad.C.de epis. & cle.arch.xi q.iii.pauꝑ

Sapien.v. Paupertatis onus omnes iam ferre recuſant.
Virgi.iii.en. Auri ſacra fames pectora cuncta quatit.
Iuuenalis Haud facile emergũt quoꝝ virtutibus obſtat
Res anguſta domi: pauperieſqꝫ grauis.
Sapien.ii. Amplius haud titulos: claroſue merent̃ honores
Eccleſi.ix. Qui ſophię cultus & monumenta colunt.
Iamqꝫ viri iuſti poſtrema ſede locant̃:
puer.xxiii Diuitibus ſolis munera prima patent.
Eccleſi.x.
Oui.i.faſt. Nam quia collectus tribuit modo cenſus honores
Cenſus amicitias: pauꝑ vbiqꝫ iacet:
Iuuenalis At qui diuitias ingentes tentat habere:
Eccs̃.v Curat opes grauidas & cumulare ſibi:
Mich.vi. Hoc modo conſtituat vitam: ſit ſpretor honoris:
Et fidei ſeruet pignora nulla ſacrę.
Eccle.xxv. Per ſuperos iuret: fallatia vota per aras
37.diſ.nonne Iactitet: emineat nullus in ore pudor:
Eccs̃.iiii. Nil ſcelus atqꝫ nefas: nihil & peccata peracta
xlvii.di.ſicut Eſtimet: & cecus ad mala cuncta ruat.
Eccleſi.xiii. Exercet rapidam vſuram: dygitoqꝫ tenaci
Amos.v. A miſeris capiat fœnora dira viris:
Eſaię.x. Delatoris agat fraudes: voceſqꝫ doloſas.
Auribus inſtillet ſęua venena bonis.
Iob.v. Infectus vitiis iſtis nunc voluit̃ orbis
Totus/ & ad nũmos ſędula turba ruit.
Prouer.xi Vendit̃ omne nefas nũc ꝑ quadrante minuto
Vendit̃ & virtus/iuſtitięqꝫ rigor.
xi.q.iii.pauꝑ Plures ex merito mortemqꝫ & fata ſubirent
xxiiii.q.iiii. ne amiſſo Ob ſcelera: & vitę crimina magna ſuę.
Apo.xviii. Ob furtũ plures furcaſqꝫ crucemqꝫ ſubirent.
Ni ſacer hos nũmus a laqueo eriperet.

 92

Impunita manent nũc crimina multa virorum Eccſ.x.
Nũmus ab exitio liberat atq; nece.
Furibus ignoſcit magnis cenſura: columbas
Vexat: & ad laquęũ guttura parua ligat. Iuuenalis
Contentus regno quondã non perfidus Achab Achab
Cogitat atq; inopes exſpoliare viros. iii.Reg. xxi.
Ortus erat Naboth/patria quem lege colebat Eccſ.v.
Vir bonus & frugi: gratus & ipſe deo:
Ortũ hunc rex diues/a paupere habere petebat
Hunc ſibi: ſed Naboth cũ ratione negat.
Propterea miſere ſaxis trucidatus: & enſe
Corruit: vt tandem rex fera fata tulit.
Solus inops premitur: ſaccos geſtare neceſſe eſt: xi.q.iii.paup
Truditur in ſaccum pauper vbiq; grauem.
At pauptatis (quando ętas aurea mundum Iuuenalis
Luſtrabat) laudis gloria magna fuit Lucanus
xv.q.ii.illa
Parcus erat victus: frugalis vita laborq; no.de reſcrip.
Cõmunis: feruor/nullus auaritię: ſtatutũ li.vi
Omnia maiores: cõmuni iure tenebant: bea.tho. ii.ii.
q.clxxxviii
Non ita diuitias legerat vllas auus. ar.iii
Paupertatis amor peperit pręconia priſcis puer xix.
xii.q.ii crateſ
Quorum perpetuo gloria parta viret. Roma
Paupera Roma fuit quondam pauperq; ſenatus
Atq; inopes habuit bellica Roma duces.
Curius inſignis dux paupertate decorus:
Sub iuga Samnites/traxit & Auſonios. Q.Curius
Publicolam extollunt: qui paupertate benigna: dentatus
Emeruit laudes/æthereumq; decus.
Fabricium colimus: qui Pyrrhi munera ſpreuit Publicola
Cui ſatis exiguus cenſus & arca fuit: Fabritius

m IIII

M.regulus de q̄ tulli⁹ i of — Regulus & meruit pręconia magna: decuſq;.
Iugera cui exiguo parua fuere loco.
Apulęius. — Paupertas tribuit noſtris primordia ſęclis.
Hęc vrbes ſtatuit: ſceptraq; digna dedit.
Iſta magiſtratus ſtabiliuit: regnaq; mūdi.
Inuenit meritis dogmate cuncta ſuis.
Gręcia — Gręcia clara quidem cū paupertate decora
Promeruit laudem perpetuūq; decus.
Ariſtides. Epamyuūdas — Iuſtus Ariſtides pauper: fuit Epamynūdus
Dux equidem paup: fortis & indomitus:
Homerus — Et fuit inſignis vates quoq; paup Homerus
Dū tonat heroo troica fata pede.
Socrates — Socrates ætherea ſophia ſuccinctus/ & arte:
Diuitiis vacuus/ non ſine laude fuit.
Ecclesi.xi. — In mundo nihil eſt tam cęlſum: tanq; ſuberpum.
Ex riuo quod non fluxerit exiguo.
Roma Auguſtinus. — Pauptatis honor: Tarpeias extulit arces.
Atq; vrbi titulum principiūq; dedit.
Pauperibus Roma eſt quondam paſtoribus orta.
Ruſticus exilis nomina tanta dedit.
Ouidius Eccle.xviii. Carthago. — Diuitię molles fregerunt regna ſuperba:
Propter opes cecidit Roma: cadetq;: potens.
Propter opes: miſeras paſſa eſt Carthago ruinas
Paupertatis honor ſed ſine fine micat.
Prouer.xxii Iuuenalis Cręſus. de q̄ herodo.li.i. — Quid tantū cupimus? funeſta pecunia multos
Mortales damnū iuſſit inire graue.
Diuitię Crœſo regi nocuere ſuperbę:
Propter opes/ mortis triſtia fata tulit.
Prouer.xii. Eccs.vi. Marci.x. — Sit venerandus apud mortales pauperis vſus:
Nam cœlū diues nullus inire poteſt.

93

Non perseuerare in bono.

Hoc manibus multi cupidis contingere aratrū
Accelerant: cœptum sed continuare laborem
Postponunt: quoniam nondū ratione politi.
Assidue cuculū pascūt: nidoqꝫ reponunt.

Non perseuerare
in bono.

Nemo mittens manū suā ad aratrum & aspiciens retro: aptus ē regno dei. Qui tenet aratrū. & qui gloriat in iaculo cor suū dabit ad versandos sulcos & vigilia eius ī sagina vaccaꝝ. Multi bn̄ incipiūt q ī malo vitā finiūt.

Feruet opus primū dum rusticus vrget aratrū:
Fit labor ardenti primus vbiqꝫ manu.
Quid velit ergo mei sententia carminis: audi.
Vt capias alacri nunc documenta manu.

Luce.ix.
Eccl.xxxviii.
de pe. dis .ii. c multi.

Abacuc.i. ii. Corin.vi. Hos vocat ex merito fatuos ſtultiflua nauis
Iure ſuo remos: velaq; celſa trahunt:
Ad ephe.iii. Qui ſatis incipiunt bene viuere tempore primo:
Et vitam oſtendūt ducere velle bonam:
Ad hebr.xii. Ad ſophię ſtudiū proni: documenta ſequunt̃
Et bona: quę ſternūt fœlicitatis iter:
Eccſ.ii. Non tamen ad cliuū: montiſq; cacumina ſcandūt
In quo ſuprẹmū cernit̃ vſq; bonum.
Pythagoras Virtutem poſuit ſapiens in vertice collis:
Qui nitidis animis monſtrat ad aſtra viam.
Ioſue.vii. Prouer.xxvi Sed facie auerſa plures / oculiſq; retorſis
Aſcendūt: quibus hęc inferiora placent:
Exodi.xvi. Nume.xiiii. Et placet Aegyptus: in qua tenebroſa patrarant
Multa: retrocędunt facta priora petunt.
Math.xv. Lucę.xi. Qui prius inſigni coluit pietate tonantem:
Mutatus / recedit ad ſcelus atq; nefas.
Apo.iii. Hiere.iii. Eſt ſtatus illo℞ damnoſus: nec bene tutus
Qui bona poſtponunt: & malefacta colunt.
Nam veluti egrotus tremulo qui pectore languet
i.q.i. ventum Viribus effœtus: ſemianimiſq; iacet:
de pe.diſ.i Corporis optatam poterit ſperare ſalutem
quē penitet Non: niſi doctrinam viuat ad impoſitam:
xcii.diſ. pluri Deſerat aduerſum vulnus: quod corpus egenū
mos.xvi.q.i Inficit: interdum deteriuſq; facit.
in canonibus Eccleſi.xviii. Nil eſt q̄ iactas: nihil eſt q̄ murmure clamas:
Te feciſſe bonū: te coluiſſe deum.
Eccſ.vii Non ſatis eſt patraſſe ſemel benefacta. ſed vſq;
Sapien.v. Ad finem vitę continuare iuuat.
Math.x. Deutro xxxii Diſcite queſo bonum: facite & bona: continuate
Eccſ.ix Optima quęq;: deo ſic bene cœpta placent.

De neglectu mortis.

Nõ generi/aut opib⁹/virtuti/aut moribus o mors
Parcis vbiq̃ bonis: cuncta creata rapis.
Quo magis hos stultos reor insanire profecto
Qui tua prouideant non bene tela cito.

Mortis neglect⁹.

In hoc omẽs falli mur q̃ mortẽ nõ puidemus: cum nihil certi⁹ mor te: nihil incertius hora mortis. Iste morit̃ robust⁹ & sanus diues & fe lix: viscera ei⁹ ple na sunt adipe. & medullis ossa illi us irrigant̃ Alius vero morit̃ i ama ritudie aĩme sue absq̃ vllis opib⁹ & tñ simul in pul uere dormiẽt: & vermes opiẽt eos

Fallimur o fratres: error quoq̃ singula torquet
Viuida: quippe nimis incauti pergimus omnes
Terrorem mortis: & inexorabile fatum
Negligimus: nihil attenti/q̃ terminus instat:

Seneca
Iob.xxi
Iuuenalis

Et si certus: at incerto versatilis auso:
Iob.xviii Quo medio.ignoras / & qualiter / aut vbi / quando?
Tu moriere tamen: fato concędere certũ est.
ii.Reg.xiiii. Omnes trasimus pariter: fluuialis vt vnda.
Oui.x.meth. Sed quia tam varie morimur: tu cras / hodie ve:
Serius aut citius sequitur vicinus.eo fit:
prouer x. Eccš.ix. Credula decipiat vt spes / mortalia cuncta.
Sapien.ix Genef.ii. Hora incerta simul rapiat iuuenesq; senesq;.
Ad Roma.v. Arra subest: contractus habet sua iura: rescindi
Non poterit: peccata necem fecere nephandam.
Seneca Nemo satis tardus: mors oĩa tempore quo vult
Ecclesi.xi Ad Roma.vi Absumit: tibi forma licet sit pulchra: venusta aut:
Iob xxi. Sis validus: fortis / nil refert / morte peribis.
Iuuenalis Nec mora: ferali monstro correptus: abactis
Viribus: exhalas / corpus sudore rigescit
Frigidulo: mox forma nitens pallore putrescit:
Ecclesi.xvii Corda tremunt: stridor dubius: ritubantia verba.
Vita cadit: mors instat atrox: sic sternimur omẽs
puer.xi O fatum crudele nimis: funesta profecto
Ecclesi.xli Hora illis lœthi quos vana pecunia vinxit.
Virg.vi.en Et qui diuitiis soli incubuere repertis:
Delectat mũdi quos gaudia: mox sed eundũ est
Horatius Pallida mors: ęquo pulsat pede regia cuncta
Iob.xv. Ecclesi.xlviii. Vestibula (vt flaccus resonat) miserasq; tenebras
Fastus non curat: pomposaq; pectora spernit.
Muneribus nullis placatur: florida cessant
Iob.iiii. Verbaq;: rhetorico quę sunt prolata boatu.
Eccš.ii.&.iii Eccle.xiiii. Papa sacer: villanus iners: discrimine migrant
Consimili: effugiet nec enim qui euadere tentat.
Nec quisquis securus erit: mors omnia tollit.

Cuncta rapit. si Nestoreũ quis vixerit ęuum. — Nestor Sybilla.
Siue Sybillinũ: vita aut breuiore fruat̃.
Nil refert: pereunt moribundo tramite cũcti.
Mille hyemes viuas: moriere tamen: tibi finis
Morte datur: rarus centũ qui viuit in annos: — l. fi. C. de sac. san. eccle.
At tandem inuitus moriet̃: sępe volensq̃. — Iob. iii
Post patrem / modico viuit quoq̃ tempore natus
Morte patrem interdum pręcurrit filius: vnus
Post alium vadit: donec pater atq̃ iuuentus
Deficient: tandem flãmęq̃ elementa repurgent. — Apo. xxi.
Cur ergo ploras: malesane. & funera planctu
Defles horrisono. fatuũ est turbare quietem
Sopito: vixit sua tempora: moxq̃ sequemur: — i antẽ. de nup deiceps col. 4
Mortis & inferias gustabimus: ibimus omnes.
Adde q̃ ante diem multis fuit vtile quondam — Iuuenalis
Posse mori: & vite miserę finire labores.
Consciuere sibi plures medicamine mortem:
Ast alii laqueo / aut ferro: vitamq̃ perosi — Virgi. vi. en.
Proiecere animas: multis res cõmoda mors est. — Sapien. iii
O quot captiuos e carcere liberat acri: — Iuuenalis
Soluunt̃ fato funes: tormenta: catastę.
Et qui torquendi fuerãt sine fine flagello.
Libera fortunę mors est. quę pauperis ędes — Horatius
Et regum turres ęquo moderamine versat.
Et si partit̃ male opes fortuna nefanda: — Virgi. de for.
Inq̃ bonos sęuit: tollit vel in astra malignos:
Id tandem ęquali / mors horrida / lance rependit
Quam sibi periodum / metam / seriemq̃ diemq̃ — Martialis
Mors statuit: seruat: firmo hanc adamante ligatq̃
Hęc precibus cessura nihil: sola illa refutat — Eccle. xxxix.

i. Corin. xv. Quicquid in orbe placet: preceptaq; nulla veret.
In girum versat vestigia dira: choream
Saltat & horridulã: cui nemo obsistere possit:
Ecclesi. xlviii Eccs. ii. &. iii Non papa: aut cesar/rex/presul/ciuis/egenus:
Sepe prius lassare pedes mors perfida cogit
Q̃ credas: cantũq; tube obseruare ferocem.
Sarcophagũ facias quid prodest marmore & auro
Horatius Qui bonus est: coelo tegitur/si non habet vrnam
Arthemisia de qua Hiero vii. a. g. li. x Acta errore quidem/vano Arthemisia struxit
Mauseolũ. septenã inter spectacula mundi
Quod prisci annumerant: auro gemmisq; relucẽs.
Chemnis. de q̃ diodo. li. ii Extulit hinc Chemnis stupidam per secula cũcta
Pyramidem: qualem nec sol/neq; tellus obiuit.
Millia tercentena hominum: per lustra quaterna:
(Vt diodorus ait) molem hanc vix cõdere possũt.
Quid. q̃ opes pene exhausit Memphitica tellus
Quo plebem artificũ solis radicibus: atq;
Exiguis herbis aleret? quis cetera narret
Fercula? vix aliquis sit vel ditissimus ipse
Rhodopis de q̃ herodo. li. ii Princeps ex nostris (nisi fallar) solueret illa.
Amasis hero do. li. ii. Pyramidẽ Rhodopis struxit: diues quoq; Amasis
Quid tamen hoc? frustra est orbẽ diducere totũ.
Eccs̃s. viii. Math. xxiii. Est res vana quidem/quam vix hec nostra carina
Luce. xi. Concipit: impensas tot frustra inferre sepulchris:
Et cineri atq; luto tantam edificare speluncam.
Esaie. xxii Eccs̃. vii. Interea vna salus anime: contemnitur: atq;
Negligit: q̃uis viuat per secula mille.
xiii. q. ii. vbicunq; Terra deo benedicta omnis: decorata sepulchra
Iustus habet: vel sub diuo/aut alicunde quiescat.
Seneca Prouer. xi Tempestiue igitur venturam dirige mortem:
ps. xxxiii. Conciliare deo: scelerati pessima mors est.

vnis pre hallex

Contemptus in deum.
Qz deus ad pœnas non pronus ſeuit amaras.
Crimina quamque hominũ ſępe impunita relinquit:
Non ideo ſtolidam prębet tibi vellere barbam:
Nec deus ignoſcit ſceleri: quin puniat olim.

Contẽnere deum.

Quid tumet contra deũ ſpũs tuus vt pferas de ore tuo hmõi ſermones? Nõ eſt in hominis poteſtate phibere ſpiritu3 Nec habet ptãtẽ ĩ die mortis Nec ſinit quieſcere in gruẽte bello. Ne quam ſaluabit impietas impiũ.

Quis tolerare queat fatuos? qui ſępe tonantem — Iob.xv
Contemnunt verbis: & certant murmure contra: — ps̃.cviii.
Noctes atque dies patris mandata ſuperni — Eccs̃.viii
Confundunt: linguę petulantia verbaque promunt. — Exodi.xvi — Daniel.iii

Sapien.xi Tanq̃ de nostri generis sit semine natus:
Aequalis nobis: nec sit metuenda potestas
Persius Iuditii supeꝝ: nec p̄sens pœna nocentũ.
De ioue quid sentis? cuius sic vellere barbam
Audes: & teneras aures impellere tentas?
Eccs.viii Mox deus ad pœnas cũ te nõ trudit amaras.
Ignouisse putas? quia cũ tonat: ocius Ilex
Fulmine discutitur rapido: q̃ tuq; domusq;?
O male fidentes: vitam sic ferre nocentem
Quid iuuat vsq; adeo? deus est sup omnia iustus:
Ad Roma.ii Cuncta videt: cõtundit eni sua lumina nullus.
Nõne putas vitę meram durare perennem:
Vt sint ad veniã tibi tempora longa precanda?
Prouer xxvii O fatue enormis noli confidere rebus
Ecclesi.xvi. Fluctiuagis: omnes horrenda morte peribunt.
Hiere.xiii.
Esaię.xlvii. Te peccare sinit siquidem diuina potestas:
Temporis ad spaciũ/parcit quandoq; nocenti:
Valeri.li.i. Sed grauius tandem tormentũ rector olympi
Iniungit: torquetq; magis delicta nocentũ.
Eccle. xxxvii O male prudentes: quoꝝ sic corda tenebris
Ad Roma.ii. Obfuscata iacent: nequeant vt credere recte.
Et curare deũ: quo sunt elementa creata:
ps̃.vii.&.xlvi A quo processit nitidus sol: lucida phœbe:
Qui statuit lucem/& noctes/& tempora cuncta:
Eccs̃.v. In cuius manibus spacium dependet vtrumq;:
Et vitę mortisq; gradus: deus omnia nouit.
Ecclesi.ii Quem peccasse pudet: cui tędia vita probrosa
Hiere.xviii Efficit: & curat cursum emendare priorem
Ezech. xviii. Hic speret veniam facti/ pacemq; benignam:
Math.iii
Lucę.xiii. Nam deus omnipotens lugentem exaudiet ipsum

De blasphemiis in christum.

Proh quicunqꝫ deo maledicis: conuitiumqꝫ
Indignum iactas: lingue & petulantia dicta:
Dignus es vt primū moriaris corpore: honore/
Atqꝫ anima: Iudex qui sinit ista: luet.

Contra blasphematores.

Nō sumes nomē dei tui in vanum Si qs blasphemauerit ī spiritū nō remittit ei nec in hoc seculo/nec in futuro. Lōge grauius ē eternam q̄ tpalez ledere maiestatez de here. c. vergentis.

Funde pias lachrymas: fletus/mœstāqꝫ querelā:
Et gemitus tristes/docta thalia precor:
Non sine luctifica possum deflere camœna
Crimina/q̄ temere pfidus orbis habet. n.i.

Math. xii. xxv. dis. q̄lis de pe. dis. i. pena bea. tho. ii. ii. q. xiii. ar. i.

Leui.xxiiii. Nam frustra fatuos culpauimus hactenus omnes
Si minus hos stultos concumulemus eis.
Contenti quidam nō sunt ꝙ crimina mundi
Omnia pertractent: deteriora petunt:
Luce.xii. Prohpudor: in christū lingue temeraria dire
Tela vibrant: summo nil nocitura deo.
Marci.iii. Inuidie contra celestem verba parentem:
Esaie.lii. Mussant: & laceri pectoris arma petunt.
Hic capiti christi blasphemat: murmura iactat
xxii.q.i.si qs per capillū Alter in ætherei membra sacrata dei:
Per iecur / atqꝫ genas / iurat rigidamqꝫ coronam:
Per cor: perqꝫ pedes hic maledicta vomit
in aut̄.vt non Alter testatur transfixi vulnera christi:
lux.cō.na.cir Ille crucem sacram: polluit ille manus:
ca me.col.vi. Hic ex spurcidico supplantat verba palato
Improba: supremū torquet vbiqꝫ patrem.
ii.mach.xii. Inmoderata nimis talis vesania: sepe
de pe.dis.iii. Qua superos temere ledimus atqꝫ deum.
auctoritas.in Hoc facit inmodicus ludus: certamina vini
tex.& glo. Hoc faciunt: quibus est ebrietatis honor.
Ad Roma.ii. Gloria prima datur: qui scit maledicere christo.
Qui iurat diuum / per caput atqꝫ pedes.
Leui.xix. Propterea mortes subite: discrimina seua:
Math.v. In nos: & cœli fulmina iusta cadunt.
Nos patimur tremulis horrenda pericula mēbris:
Impunita deus non sinit esse mala.
xxiii.q.v. O pater omnipotens: veniam dato / nec tua iusta
quid ergo Vindicet ira malos qui maledicta serunt.
ii.para.xxxii Sennacherib nam sic periit: seuusqꝫ Nicanor:
ii.mach.xv
ii.mach.v Anthiochusqꝫ ferus: multi aliiqꝫ simul.

Ego fabius [illegible] hoc [illegible]
[illegible] finale pagamento

De plaga & indignatione dei.

Miratur fatuus: putat & portenta subesse
Magna: ꝙ interdū nos ferit ipse tonans.
Q̄ꝫ deus omnipotens punit mortalia facta
Rite fit: heu nullus extat in orbe pudor.

Flagella dei.

Pro mēsura peccati erit & plagarū modus. Si steterint Moyses & Samuel corā me non ē aīa mea ad populū malum. Peccatores ꝑsequ tur malum. & iustis retribuent̄ bona ꝑsequeris eos in furore & conteres sub cœlis dn̄e

Quid prodest stultis christi monumēta tenere? Prouer.xiii
Christicolum nomen prauus habere potest. Treno.iii.i fi
Aduersus summi facimus pręcepta tonantis: Deutro.xxv.
Nil modo curamus q̄ statuere patres. Hiere.xv

Eccle. xxxvii Nos christi titulũ rapimus: documenta negamus:
Esaię.lii. Et sequimur temere dedecus atq; nefas:
Lucę.xxi. Nomen habere iuuat christi/fideiq; sacratę:
Iacobi.vi. Verum opera horremus/negligimusq; bona.
Iohan.viii Iustitiam fugimus: virtutis sacra fugamus
Dogmata: sic mũdus transit/& alma fides:
Libertate vaga facimus peccata maligna.
Vix maiora quidẽ crimina/Thurcus agit.
Iob.xv. Heu genus humanũ violatũ crimine multo:
Eccs̃.vii. Et vitiis: contra nititur esse deum.
Exodi. xv Cũ tamen omnipotens: mea si pręcepta tenetis
Deutro.xi. Ducam (ait) ad superi vos pia regna poli:
Math.vii. Sin leges positas & dogmata spernitis: atra
Iohan.xv. Vos pœna afficiam: pęste/lueq; graui.
Leuiti.xxvi. Quo fit vt ad prauas/horrenda piacula/gentes
Numeri.xiiii Mittat: & ardenti tela trisulca manu.
Ezech.38. Plagas in terras varias: sęuosq; dolores
Esaię.lix
Deutr.xxviii Inmittit iusti dextra seuera dei.
ii.Reg.vii. Iam modo mauortis trepidantia bella videmus:
Lucę.xii. Mortibus innumeris pęstiferumq; malum:
Apoca.xviii. Interdũ patimur rabidos sub sole calores:
Nõnunq̃ rigidi frigora dura poli:
Fulmina dira: niues/ bolides/tristesq; cometas:
Cernimus: & summo fulgura missa Ioue:
Et varios mundi casus: plagasq; timendas.
Ouidius i ep. Quę venit ex merito: pœna ferenda quidẽ est:
ps̃.v.&. xliii. Sępe palęstinos deus a regione paterna
Esaię.xxii Expulit: & sedes iussit adire nouas.
Iohel.ii.
prouer.xiiii Propter peccatũ: plagas sufferre coacti.
Treno.v. Crimen persequitur: sic deus omne malum.
Hiere.xxix

De fatua permutatione.

Qui pro ſtultiſona non bene tibia:
Cōmutat vel equū: noliger hic/nihil
Lucri conſequitur: ſic ſibi & accidit
Qui pro re fragili: perpetuū fugit.

Fatua ꝑ mutatio.

Qui videt vtilius & ſumit deteriora: abſit ei radius lucis ſine mora: Stultis nō ſuccuritur/ſed errantibus. Via impioꝝ tenebroſa neſciunt vbi corruunt

Sępe ſolet fatuus plures tolerare labores:
Atq; humeris grauius ſollicitare iugum:
Quomodo tartareis aīam ſubmergat in vndis.
Et videat ſtygii guttura paſſa canis.

glo. inſti. ꝙ cū eo q in ver. ſ3 erit & in autē. qui mo. na. eff ſui coll. vii. l. p e. ff. de iur. & fact. ig.

Ad hebr.xi Q̄ qui forte heremū colit/inter luſtra ferarū
Continuo effundit vota preceſq; deo.
puer.ii.&.4. Nos ſcelera impellunt plures ſubiiſſe labores
Sapien.xii Q̄ virtus: facilis ad mala cuncta via eſt:
Eccle.2.et.32 Cernimus en quales pompoſa ſuperbia/faſtus
Eſaię.lvii. Exigat: atq; operis ſit polienda quibus.
Terentius Ornamenta petit capitis: frontiſq; coronas:
Vnguentum: veſtes/atq; monile graue.
Hora.in epiſ. Ardor auaritię per ſęua pęricula multos/
Per caſus varios: exitiumq; trahit:
Sapien.xiiii. Nauigat hadriacū pelagus fluctuſq; trementes
Quem ſtudium nūmi/curaq; vana trahit.
Claudiaꝰ de Non metuit fluctus: tempeſtateſq; ſonoras:
raptu ꝓſerpīe Auri ſacra fames: pectora tuta facit.
Ecclesi.v. Nec dulces ſomnos capiunt/mollemq; quietem:
In epiſt. Sap phus Funibus immitis quos Cytheręa trahit
Semper habent curas luſores: ſępe dolores
Noctes atq; dies pertolerare ſolent.
Treno.iiii Quid ganeos memorare velim: ꝗ ventre refarto
Iuuenalis In crapulis ſemper delitiiſq; iacent?
Quid referam fatuū: quem vexat cura laborq;
Coniugis: in thalamo mutua ſtupra timens?
Sapien.v. Nemo tamen propter chriſtū ſufferre labores
Promptus: ad interitū corpora noſtra ruunt:
Iuuenalis Optima raro placent: probitas laudat᷑: & alget.
Eccſ̄.x. Nempe homines cūctos/iam malefacta iuuāt.
Virtutem ſtudeat ſapiens amplectier vſq;:
Crimina proueniunt peſſima ſponte ſua.
Math.vii. Qui pro cœlorum regno mercatur iniquas
Ezech.vii Illecebras mundi: ſtultus inerſq; manet.

Honorare parentes.

Hos reror insulsos fatuos: pietate parentes
Qui non pręcipua venerantur: quicq iuuamen
His placidū pręstare negant. qui verbera dira
Iurgiaq his referunt: tales ratis illa recenset.

Honora repentes.

Qui honorat patrē suū iocūdabitur ī filiis: & ī die orōnis suę exaudiet: Qui honorat prēm suū vita viuet longiore. Qui timet dn̄m honorat pntes & quasi dn̄is seruiet his q se genuerūt in ope/& sermōe & omī paciencia Qui maledicit prī suo & matri/ extinguet lumen eius in mediis tenebris.

Hunc etiā esse puto fatuū/stolidūq parentem:
Largitur natis qui bona cuncta suis:
Cum quibus ipse suam posset sufferre senectam:
Morte grauescētes & recreare dies.

Ecclesi.iii. 3.q.v.cēs qui. 1.Thi.v. Prouer.xx. &.xxviii.

Beatus tho. 2. 2.i.q.22.ar.v Improbus inde ſenem natus caruiſſe parentem
Suſtinet: & modicũ fert ſibi pręſidiũ.
Prouer.28 Si nimiũ viuax pater eſt: ſibi triſtia fata
Oui.in meth. Exoptat natus: mortis & exitium.
Ecclesi.iii.& vii. Non ꝓbitate quidem: nulla pietate mouet̃
Pro vita effœta: pro ſenioq; patris:
Leuiti.xx. Deutro.v. Stulte parens: cur tu nato bona tota dediſti?
Deut.xxxiii. Qui te nunc paſcit impietate truci.
Exodi.xx Malach. Attamen iſte diu non viuet: tempora vitę
Math.xv. Multa nec implebit: morte repente perit:
Mar.vii. Qui patri & matri dignos non pręſtat honores:
Adephe.vi Nec colit hos quorũ ſanguine vita data eſt.
Deutro.27. Prouer.xx. Morte mala dignus: reuerenter ferre parentes
Qui negat: eſt ſtygiũ dignus adire lacum.
Abſolon ii.Reg.xv.& xviii. Abſolon inſignis iuuenis: formaq; decorus
Contempſit patrem: morte quoq; interiit.
Cham Geneſ.ix. Q; Cham nudaſſet ſtultus pudibũda parentis
Leuiti.xviii. A patre cœleſti mox maledictus erat.
Sennacherib ii.para.32. Sennacherib manibus natoꝝ morte ꝑemptus:
At regnũ potuit nullus habere tamen.
Danielis.v. Balthazar ex merito ducebat tempus & annos
Luctiferos: ſecuit hic q̃a membra patris:
Thobie.iiii. Nato ſacra dabat ſenior documenta Thobias:
Vt matrem ingenti ferret honore ſuam.
iii.Reg.ii. Propterea Salomon rex ſe de ſede leuabat
Regali: matrem condecorare volens.
Corylaus Plutarchus Roma Corylao lueres/pęnaſq; dediſſes:
Si veritus matrem non foret ille ſuam:
Hiere.xxxv Vnde etiam Rechab natos/deus ipſe probauit:
Ecclesi.xxiii. In patre ꝗ fuerãt: in quoq; matre pii.

101

De cauillatione sacerdotũ in choro.

In choris sacris fatuos videmus
Prauitas oris quibus impudici est:
Eliquant nugas recoluntq; totum
Gesta per orbem.

Garrulitas chori

Cessent i ecclesiis vana & multo fortius fœda & p phana colloquia cessent confabulatões q̃libet &c Secularia negotia in ecclesia nõ debent tractari

In templis fatuos plures nunc esse videmus:
Stultorum in sacris stat quoq; turba choris.
Qui nugas spargunt varias/& murmura lingue:
Atq; cauillantur vocibus assiduis:

c. decet de in mu. eccl. li. vi c. cũ decore de vi. & ho. cle.
Hieroni. ad damasum.

xxxviii Consilium capiunt: quo narragonia fluctus
.lxxii Peruolet Ionias: plaustraqꝫ lata parant.
d ephe.iii O quales ritus seruat nunc sanctio quondam
Ecclesię o leue q̄ continet illa decus?
Nil agitur totū rigido Mauorte per orbem
Accidit externis nil quoqꝫ grande locis:
Quod non in sacris recitetur sedibus: ad qꝫ
Peruolet extremos vltima fama choros.
Pręlia gesta quidem fors in regione Britanna:
Pręliaqꝫ a Thurco pontica gesta truci
Prouer.v. Illic narrantur: quoniam reuerentia nulla
Diuini cultus: nec pudor vllus adest.
ota dormen arium Discurrit baculo quoqꝫ dormentarius albo:
Et noua multa refert/per loca cuncta chori.
Sępe matutinas/rerum nouitate relata/
Incipiunt: nugas cōmemorantqꝫ nouas:
Hoc rumore solent totum cōsumere tempus
Soluere quo decuit cantica sancta deo.
o.c.fi de cle. ō resi.li.vi Feruor auaritię multos ad limina templi
Conuocat: ob nūmos carmina rauca canunt.
s.xv Tutius vsqꝫ foret sacros vitare penates:
Q̄ꝫ sic sacrilego polluere ore choros.
Jeremię.xiii. Extra stare velis potius sacra limina templi
ecclesi.xxi. Si placare deum garrulitate putas.
vi.q.vii.& oc diximus. Simplicibus prauos mores/exemplaqꝫ praua
Prębiteri monstrāt: scandala plura mouent.
An ne putas tali ritu te posse mereri
Act.xii. Presbyter ecclesię/& dona sacrata deo?
4.q.i.oībus x.c.quare ex pla. Nam pręcibus votisqꝫ piis laudare tonantem
Conuenit: hinc nugas pellite ab ęde sacra.

Superbię ostentatio.

Sordida laus semp̄ proprio quę prodit ab ore:
Hanc sapiens refugit.
Efficit & fatuos pomp̄osa superbia plures
Tartara quos rapiunt:

Supbia

Auerte faciē tu:
a muliere corru
pta: & ne circun
spicias spēm alie
nam: p̄pter spē
mulieris multi p
rierunt: & ex ho
cōcupiscentia q̄
ignis exardescit
Gladio propri
ei⁹ supbia amp
tet . capiat laq
oculoꝝ suorū i
me & p̄cutiā eur
ex labiis charita
tis meę.

Efficit & fatuos insana superbia multos
Quos vehit in nostro carmine cymba leuis.
Est vitium sceleris plenū / & cunctis fugiendum:
Sordibus excędit crimina quęq̄ʒ suis:

Eccle.ix.et
Iudith.ix.
ps̄.xc.&.12
Prouer.vii
Eccs̄.vii.
Oui.i.meth

de pe.dist.ii. Primus apud supos nauē hanc fabricauerat olim
hinc etiam Nequitię inuentor perfidięq́ parens.
Esaię.xiiii Qui genuit fatuos quosdam: fastusq́ superbi
Progeniem: ponens se procul ante deum:
Thobie.iiii. Corda rapit quoq́ pomposa superbia: iactant
Iacobi.iiii. Qui quoq́/quod studio non meruere suo:
vi.q.i. imitare Dicit enim fatuus me docta Bononia pauit:
Artibus: & sophię dogmata culta bibi.
xii.q.ii. gloria epi iu fi. Hinc dignus primā mereor conscendere sedem:
Atq́ inter claros continuare locum:
Alter in argiuis ludos celebrasse palęstris
Se iactat: nouit vix elementa quidem.
Peregrinatio nō facit medicū. nulla ars Si cuperes sacrę suauissima dona Mineruę
Carpere: sufficeret theutona terra tibi:
loco discit͛ vt ait Sene. Pascit & egregios iuuenes Germania pugnax:
Eloquii quoq́ nunc monumenta vigent.
Iohel.ii. Hinc tumida debes nō mente superbior esse:
Vidisti externi q̄ loca magna maris.
Ecclesi.x.& xxvii. Sed quia principiū vesana superbia cœpit:
Hanc fugiat sapiens: effugiatq́ bonus:
Lucę.x. xxiiii.q.iii. Lucifer ætherei clarus confessor olympi
quidā ver.luciferiani. (Candor erat cuius mirificusq́ nitor:)
Corruptus fastu cœli contemnere patrem
Iob.xl. Ausus: tartareas mersus iniuit aquas.
Prouer.xv.& viii. Hunc sequit͛ pomposa cohors ad tartara nigra:
Ad stygias vndas turba superba ruit.
Ps̄.xvii. Sapien.v. Lucifer & socii: fatuis nunc retia ponunt:
Inflatas animas cum quibus vsq́ rapit.
Prouer.xiiii. Virtutes cunctas/moresq́/superbia sola
Iob.xxvi Ecclesi.xi. Destruit: indecores hęc facit esse viros.

Fœmineũ in primis genus ampla ſuperbia vexat: Prouer.xi. Eccs.vii.
Qua ſe continuo veſtit/ & vſq; polit.
Fœmina quã faſtus tumidus rapit atq; ſuperbus: Eccle.xix.
Seducit multos: inſipidoſq; facit. Prouer.v
Adſit in exemplũ Iudith: qua dux Holofernes Holofernes
Interiit: q̃uis fœmina caſta foret. Iudith.ix.
Ieſabel vngebat faciem vultũq; fucabat. Ieſabel.iiii. Regũ.ix.
Dũ putat inſigni poſſi placare Iehu.
Eſt mulier vitanda procax: ſapientia clamat: Ecclesi.xiiii
Laſciuis oculis pectora caſta necat. xxvii.q.v. nec ſalomon
Fœmina vera humilis titulos ſectatur honoris. Prouer.xiiii.
Laudibus & fruitur fœmina caſta bonis. Ecclesi.xxv.
Berſabee ſi non nudaſſet crura venuſta. ii.Reg.xi.
Rex dauid: facinus non ſubiiſſet atrox
Plures ſeducit faſtus: mentiſq; ſuperbę Ecclesi.x
Gloria: quę fatuos iam ſine fine parat. Iohel.ii.
At deus omnipotens mentes/animoſq; ſuperbos Nume.xv
Faſtidit: pœna perſequiturq; graui. Thobie.iiii.
Fœlix cui nondũ veſani gloria mundi
Imperat: aut qui non ambitione cadit.
Cogitat æterni quę ſit poſſeſſio regni.
Angelici lapſum cogitat atq; chori.
Rebus in externis nil ſordida nomina quęrit.
Contentus paucis: & moderata colit.
Luciferi caſum fatui experiunt̃ inertes. Iob.xli
Pręcipitant ſtygiis corda ſuperba vadis. Eſaię.xiii Nume.xvi
Dum ſibi/dũq; ſuis: choreq; Dathanq; Abyronq;.
Offitium vſurpant: ferreq; thura parant. ps̃.cv.
Scandere dũ fecit: veſana ſuperbia ſtultos.
Deglutiit viuos terra recluſa viros.

De vsurariis & fœneratoribus.

Quos vsura vorax rapit/ & malus ardor habēdi.
Ad naues fatuas properent/ strictosq rudentes.
Hi sunt qui spoliant inopes: hi fœnora iactant.
Vendūt: rursus emūt/ rapiunt/ sed merce dolosa.

vsurarii.

Exigua dabit & multa improperabit. hodie feno rat: qs & cras repetit: & odibilis ē hō hmōi Mutuū dantes nihil inde sperantes. Si qs vsuraȝ accipit: rapinam facit: vita non viuit.

Prouer. xx Lucę. vi. Inno. iii. c. i. de vsu. Bal. in aūt. ad hęc C e. ti. xiiii. q. iiii per totū

Peior adhuc superest: fatuorū & turba ꝑbrosa.
Quam cupiunt satyri dilaniare canes.
Est nimiū mendax: est sordida/ turpis/ auara:
Fit nullis opibus hęc satura innumeris.

Pestiferam hanc turbam iuris torquere potestas c.i.de emp.& ven.
Debet: & ad meritū perdere supplicium.
Digna quidem flagris: rapidissima turba peculi Ecclesi.xlii
Nudare exutos impietate studet. Esaię.xxxiii.
Atq; auidis nūmis cumulat frumenta: merūq; Ezech.xiii.
Frugibus aggestis horrea plena facit. Abacuc.ii.
In cella atq; penu spumantia vasa phalerni
Continet: & cererem / & grana vetusta nimis: xiiii.q.iiii.canonū.& c.se.& ca.pe.
Sola tenet frugum / vini quoq; pessima turba:
Ciuibus innumeris quod satis vsq; foret.
Nil metuit superos: nil fulmina dira tonantis:
Per scelus atq; nefas sordida lucra parat.
Parturit illa famem fœdissima turba sitimq;:
Et plures inopes impietate necat. Math.xxiii.
Iustior & melior nunc est recutita caterua: Leui.xxv.
(Vsuram q̄uis exigat illa grauem:)
At magis est fœnus tale intolerabile: quod nūc Deutr.xxiii. Exodi.xxii.
Nostrates rapiunt: christicolumq; genus. Hiere.v.
Pellitur a nostris iudęus finibus exul:
Sunt quia christigenis fœnora vota viris.
O q̄ dura nimis nudos exactio vexat Luce.xix. Ps.lxxi.
Nunc homines: inopis perforat hasta latus.
Quos rrahit vsurę quęstus: lucrumq; dolosum: Ecclesi.xxvii
Ardor auaritie quos trahit / atq; sitis.
Non fęcunda petunt telluris semina: vites
Exoptant steriles: vt fluat inde fames.
His quia frumenti: rerū est & copia cornu:
Mox ridet: si fors culmina grando ferit. xiiii.q.iiii. nec hoc &.c.se.&.c.quicunq;
Sunt spurci penitus: q̄ turpia lucra requirunt
Alterius damno: diuitiasq; legunt.

De vana ſpe futurę ſucceſſionis.

Rebus in externis eſt qui ſucceſſor haberi
Sperat: & alterius de funere gaudet acerbo.
At ſępe ante illũ mortẽ pręguſtat. & is quem
Ad tumulum deferre putat: ſepelitur ab illo.

Optare aliorum mortem.

In mortẽ alterius ſpẽ tu tibi poner̃ noli. Hereditas ad q̃ feſtinatur in principio: in nouiſſimo bñdictio ne carebit. Expectatio iuſtorũ lętícia: ſpes aũt impiorum peribit.

de cõceſ. pbẽ. c.ii. & .c.necaptande eo.ti. li.vi. l.ſtipulatio ff.de ver.ob. l.quidã ff. de dona.

Quis fatuos tolerare queat/quos ardor habendi
Protinus inſanos: inſipidoſq; facit?
Qui cupit alterius rerum ſucceſſor haberi
Et bona nanciſci/qui cupit alterius:

Expectet fatum: quod dissolutio vitę est: Ecclesi. xxxi.
Successor fieri qui cupit alterius.
Sed quia mors hoim manibus nō ponitur vllis Treno. v
Cernimus hos fatuos sępius ante mori. Esaię. xxx.
Alterius mortem sperantibus: accidit inq̄ i. thim. o. vi.
Sępe prius mortem vt pręcipitanter agant: Prouer. xx.
Nonne furor stolidus: mortē sperare propinqui Ecclesi. xliiii.
Vilibus in rebus hęres vt esse queas?
Spes tua vana nimis: quoniā tua funera nescis: Hiere. xii
Te sequit̄ pedibus mors properata citis. Sapien. iiii.
Narragonū in patriam te pręceps ducet asellus: Ecclesi. vi.
Quem trahis: vt fatuos possis vbiq; sequi.
Spes est quę nutrit: spes est quę pascit iniquos:
Spes reficit dominum fallit & ipsa suum.
Quamuis possideas robustę membra iuuentę Ecclesi. 38
Viuida: sis fortis/sit tibi sana cutis:
Attamen expectat te formidabile letum: Prouer. x. Osee. ix.
Morte cadunt iuuenes / decrepitiq; senes. Prouer. xii
Sępe pater nati męstissima funera luget:
Ergo spem fatuam crassaq; vota capis.
Rex Priamus natos fortes occumbere vidit: Priam⁹ de q̄. Iuuenalis
Quos tamen optabat tunc super esse sibi:
Absolon/egregii dum sperat sceptra parentis: Absolon
Non dum maturus funera męsta dabat. ii. Reg. xviii.
Hęredem quandoq; facit. mors pallida: quē non Hiere. viii.
Sperabas: fatuos fata futura latent. Nume. xxv
Non super humanis rebus / spem ponite vestrā: Ps̄. xxxvi. Ecclesi. iiii
Sperandum est soli viuere posse deo. Prouer. 28
Spes ea stulta nimis/semper sperare caduca: Ecclesi. x. & xix.
Et non quo tandem sistere fine velis. Ps̄. liiii.

Non obſeruare dies feſtos.
Qui diem feſtum meritis decoris.
Non colit: tractans auidos labores.
Simeę currum/fatuamq; rhedam:
Scandere debet.

Non obſeruare
dies feſtos.

Memento vt diē ſabbati ſāctifices ſeptimo enī die ē ſabbatū dñi dei. Sex diebus opa= beris & facies oīa opa tua. Septīa dies ſabbati ē: id ē requies dñi dei tui. Nō facies in eo quitq̄ opis &c

Exodi. xx. & xxxi.
Leuiti. xxvi.
Iohan. xvii.
Deutro. v.

Proh pudor in cęcis nūc gens humana tenebris
Ambulat: & ſani nil modo cordis habet.
Eſt data chriſticolis ſupremi gratia regis.
Vt noſcant fidei per documenta deum.

Electiq; deo sint: ad sua regna vocati:
Qui tamen illius dogmata nulla colunt.
Sancta fides cultu nunc flaccida facta pudendo
Vix specimen priscum continet atq; decus:
Pontiffices sanctiferias statuere solennes: Hiere.xvii. de fer.c.i.& vl. Ce.ti.l. oēs de con.di. iiii.c.i.
Festaq; sanctorum/sacrificosq; dies:
In quibus æterni resonarent cantica patris:
In quibus angelicus concineretq; chorus.
Sed quia curamus plus vani ludicra muudi:
Et plus sordiduli corporis illecebras:
Negligimus fidei specimen: ritusq; decoros: xxxiiii.q.i. odi.de cō.dis. i.in die.
Curamus legum mistica sacra nihil.
In sacris agimus conuiuia crassa diebus:
Continuis crapulis cœlica festa madent. xxiiii.dist.cū liceat
Ocia cum dantur: ferię & mortalibus/illi xxiii.dist.his igitur.
Non pręce/nec templo: at ebrietate litant. xliiii.dis.non oportet
Antea q̃ festis reseratur porta diebus
Ecclesię: populis vncta taberna sonat Seneca ad lu cil.in epistola xviii.c.placi/ta.xiiii. q.iiii
Ille bibit stomacho ieiuno. deuorat alter.
Anteq̃ templi limina sacra videt.
Quę nō concessis volumus tractare diebus.
In celebri cupimus continuare die. De cō.dis.iii. irreligiosa.
Dum serit in templo fidei pręcepta sacerdos.
Assum atq; elixum/vinaq; larga glutis. i.Thessa.v. Act.ii.
Non nisi thuriferas concędis potus ad aras.
Orando ructas: euomis atq; preces.
Stulte labor manuū sacris cessare diebus
Conuenit impositis disce vacare bonis. Esaię.xxviii.
Sabbata sanctifices: cecinit tibi pagina christi. Hiere.xvii Leuiti.xxv
Sepositis rebus; hęc sacra sola cole. Marci.ii. Io.ix.

Largiri & pœnitere.

Qui dolet & meret propter/quod vertere nequit:
Est fatuus: quoniam cura torquetur inani.
Preterea est stultus: qui dum largitur amico
Penitet: hic donū perdit: meritūq; ꝓphanat.

Cuz tristi vultu donare.

De facie leta: sine leticia faciei. Quod dederis ꝑdis rem meritūq; rei Hylarē datorem diligit deus. Beati⁹ est ſꝑ dare q̄ accipere.

glo.in.c.i.de dona.23.q.6. ex his oibus. 2.Corinth.9.

Quid sit largiri: quid sit donare docebo.
Virtus magna quidem est: si pietate facis.
Mentibus humanis gignit solatia leta
Hec virtus: si quid dexteritatis habet:

Munera qui placidis manibus largitur amico.
Donat & emerito pręmia digna viro. Ecclesi.xii.
Laudibus egregiis/fama est cantandus & acri. Iob vi.
Is virtutis item nomen habere potest.
Ille tamen fatuus: qui cum largitur amico: Ad coll.iii
Pęnitet hunc missi muneris atq; dati. Ad hebr.iiii.
Sępe etiam donat hilari non mente bonaq;: Ecclesi. xviii.
Pallor at in facie/tristitiesq; sedet.
Atq; datum ꝑpter/fatuos euellere crines
Audet: & improperat quę dedit ante/cito: Ecclesi.xx.
Munera perdit iners: nam grates soluere nemo
Huic cupit: ingrata qui bona mente facit.
Ille tamen peior: pro christi qui dat amore:
Pęnitet atq; operis/muneris atq; cito. Ecclesi.xxv.
Quippe deus fatuo non semper pręmia/mox ve
Transmittit: sapiunt libero dona deo. Cantico.viii.
Nam deus omnipotens hominis nil munera curat Ecclesi.xiiii
Ast animi donum pensitat ipse pii.
Lęticia vultus/inopi qui donat amico: Prouer.iii Ecclesi.iiii
Largiturq; bonis ex pietate viris.
Consequitur laudes: & grates semper habebit
Optima de grato munera corde fluunt. ꝑuer.xxviii
Pungimus interea fatuum quoq;: munera semper
Qui capit: ingratus attamen vsq; manet.
Spurcidius nihil est ingrato: nil quoq; peius: Seneca de in gratitudi.
Hoc vitio rapitur maxima turba nimis tullius in off.
Vir bonus & sapiens grato cito donat amico: Sapien.xvi. Ecclesi.xxix
At studeat gratas ille referre vices.
Si donare velis. fluat hoc ex corde benigno. ii.thimo.iii.
Sic dabitur meritis gratia prompta tuis. Lucę.vi.

De accidię vitio.

Desidę vitium toto dominatur in orbe:
Segnitiesq̧ hoīm nunc genus omne premit.
Corpora seruorum torpent/fugiuntq̧ labores:
Somnia agunt vetulę: sed precium accipiunt.

Accidia

Somniferū semē spgo atq̧ papauer: vt inde Dormiat & deses dormiat vsq̧ piger. Vult & non vult piger: aīa autem opantiū inpiguabit Sicut acetum dentibus & fum⁹ oculis: sic piger his qui miserunt eū vsq̧quo piger dormis qn̄ cōsurges e somno tuo? paululū dormies paululū dormitabis: & veniet tibi q̄si viator egestas

bea.tho.pte.i q.lxiii.ar.ii &.22.q.35. ar.ii.&.in.q. de malo. q.ii. ar.ii.

Torpor sit q̄uis mentis destructio: cunctis
Pernities: tn̄ hunc sedula turba petit.
Vnde etiam accidiam vitiū pręgrande putamus
Ex cuius gremio proh mala magna fluunt.

Quem premit vſqꝫ adeo torpenti ĩ corpore langor
  Accidię: aut cuius marcida membra iacent: Prouer.vi.
Deſidiam propter neq̃at ꝙ voluere crura: Sapien.xv
  Sed patitur laſſos/igne perire pedes:
Eſt fatuus vecors/& nigro ſtigmate dignus ꝓuer.xv.& xxvi.
  Pręſtet vt exemplar deſidię vſqꝫ ſuę. Prouer.xviii
Deſidioſus homo cunctis incõmodus horis Prouer.x.
  Luminibus fumus ceu malus eſſe ſolet. Eccſ.x.
Aſſidue ſolitus flãmas ſeruare camini.
  Obſtat enim ſibi met ſolus vbiqꝫ piger.
Fœlix qui iuſto exercet ſua membra labore: Prouer.xx.
  Et manibus panem quęritat vſqꝫ ſuis.
Sed deus hunc punit tormento ſępe cruento Prouer.xxi
  Quem premit aſſidue torpor & accidia. &.xxii.
Pręmia largitur deus optimus ampla labori Iob.v.
  Non is manducet quiqꝫ labore caret
Accidię vitium metuenda pericula mundo Eccſ.ii.
  Intulit: ad facinus principiumqꝫ dedit. Ecclesi.li.
Rex Dauid torpore graui/& cum deſide vita ii.theſſa.iii.
  Factus adulter erat/atqꝫ homicida ſimul ii.Reg.xi.
Roma labore vigil/fregit Chartaginis arces: Aug° de Ro-
  Deſidia interiit Roma ſubinde cito: ma.
Poſtq̃ militia & belli ſudore vacabant
  Romani: & nuſq̃ bella vel hoſtis erat:
Accidia & luxu/Robur Romana iuuentus Appianus
  Perdidit: hoc cecidit inclyta Roma modo
Nam prius externis pugniſqꝫ & marte feroci Ouidi.in faſ.
  Paſcebat fortes bellica Roma viros.
Sed poſtq̃ luxu fracta eſt: veneriqꝫ parentans
  Illecebris/vires perdidit illa ſuas.

De externis & infidelibus fatuis.

Hic posui externos fatuos/qui nomina gestant
Stultitię: nostrisq; fidem insipientibus addunt
Quamuis non digni nobiscum soluere nauem.
Sunt tamen ad sortem puppis numerūq; vocati

De extraneis fatuis.

Generatio hęc ꝑuersa est & ifideles filii. Incrassatus est. dilatatus & recalcitauit inr crassat⁹ īpinguatus dilatatus dereliqt deū factorē suū & recessit a deo salutari suo. ꝓuocauerunt eū in diis alienis & i abominationib⁹ ad iracūdiā cōcitauerunt.

Ecclesi.x. ii.chorin.iiii. &.vi. Sapien.xiiii.

Ecce sed externi fatui subsellia ponunt
Vt possint pictę nauis habere locum.
Insuper occurrit fatuoꝝ maxima turba:
Quę pene & terras & freta cuncta tenet.

Quos ideo externos reputo / quia sunt ꝓcul extra
Septa dei: & veram catholicamq; fidem.
Negligere hos potui: tenebrisq; relinquere: q̃d nã
Ad nos de fatuis quos foris error habet?
Sunt adeo cęci: nullo medicamine possunt
Sanari: vt linquant quos coluere deos.
Liberius fuerat gentes transire silendo
Sordifluas: quarum pectora dęmon agit.
Tantus itẽ numerus: tanta est fera turba / cohorsq;
Stultorum fidei quę sacra iura negant:
Vt nequeat cunctos parui membrana libelli
Complecti: sectas est meminisse satis.
Thurcorum gens prima locum stultos tenet inter
Atq; Saraceni: Tartareiq; canes.
Quos Mahumętanę legis tenet impius error:
Aphrica quo tota est capta: Asia atq; potens:
Magna quoq; Europę iuncta est mõ portio: nauis
Quã mõ nostra vehit: Sarmaticosq; Scythas
Secta Bohemorũ fidei ludibria tractat:
Et Morauis nolas stultitię illa dedit.
Qui merito in prima fatuorum puppe locantur:
Stulti etenim ignaui dogmata falsa colunt.
Pragensis schola p̃cipue / quę fulguris instar
Decidit a summo / sponte sciensq; gradu.
Cõmemorasse velim cunctos qui dogmata falsa:
Ararumq; colunt vana ministeria:
Nostra quibus sacra relligio / veneranda fidesq;
Censetur mendax / falsa / prophana / leuis.
Inter eos fatuos memorem quoq;: mortę cruenta
Aut laqueo frangunt: qui sibi sponte gulam:

i. corin. vii.
ii. q. i. multi de diuor. gaudemus
xcii. dis. plurimos.
xvi. q. i. in canonibus.
thurci
Saraceni
tartari
Scythę
Bohemi
Morani
Praga.
Hęretici
C. de his qui sibi mor. cõsci l. vna.
xxiii. q. v. placuit.

De fidei catholicę / & imperii inclinatione
Vos o christicolę proceres / ex corde precamur
Qui manibus vestris fidei monumenta tenetis:
Consilio magno / rerum perpendite casus.
Et mihi stultigerā: quā monstro: relinqte mitrā.

De reipublice christiane interitu.

Omēs vobis dies ac noctes contingat cū oī lucubratiōe & cogitatiōe degere sp / volētib⁹ vt aliqd vtile & placēs deo subditis pbeat: & noctib⁹ sub eqlitate dieꝶ vti: quo vobis subiectis sub oī quiete cōsistant / solicitudine liberati: nec cessare iqrere si qd sit &c

in aut. vt iud. sine quo suff. in prin. col. ii. in aūt. vt diui iuss. in prin. col. viii.

Dum meditor lapsus: quales respublica christi
Perfert: & fidei damna verenda sacrę.
Innumeris cogor lachrymis propere ora rigare
Et gemitu sortem plangere sępe grauem:

Luctiferis deceat contundere pectora palmis:
Feraliq; tuba grande fugare nefas:
Nemo adeo durus: nemo tam saxeus vsq̄:
Qui non hos casus lugeat atq; fleat.
Ecclesię videat cum sic decrescere sedem:
Quandoquidem in lapsu sacra cathedra iacet:
Roma caput mūdi nutat/tremit/atq; labascit: Roma de qua Lactantius
Debilibus vehitur sors modo nostra rotis:
In miseroq; gradu christi respublica passim
Fluctuat: & subita mobilitate fremit:
Dogmata non solum fidei: legesq; sacratę
Decrescunt: sed enim sanctio quęq; ruit:
In culpa proceres sunt: & torpentia corda Causa destructionis fidei.
Regum: qui manibus bellica tela gerunt:
Hi fidei q̄uis clypeum: sceptrū: armaq; portant
Lumine sed patulo/tristia fata vident:
Nemo rapit galeam: nemo iam classica pulsat:
Magnanimo nullus pectore signa gerit.
Vt modo romanam defendat marte parentem: Math. viii
Nauiculam Petri ventus & vnda quatit.
Vna fides christi toto venerabilis ęuo
Quę potis est cunctos sanctificare viros:
Nunc titubat: lapsumq; timet: subitamq; ruinam:
Et casus metuit pręcipitanda truces.
Arma parant contra/peruersę Martia gentes
Ecclesiam: tumido quę tremit acta freto.
Vix tenet illęsam christi respublica sedem:
Cladibus at tandem: mox quoq;/lassa ruet.
Impugnat Thurcus/Scythicis primū ortus ab oris
Ecclesiam Petri/dilaceratq; fidem: Thurcus

Mahumętus Impía iura dedít Mahumętus pſeudo ꝓpheta
Gentibus immodícis legifer ílle fuít:
Pęſtiferas totum ſectas diffudít ín orbem:
Arabia. Atq; Arabis primũ dognata falſa dedít:
Aſia. Inde Aſiam inuertit maíorem: Afríq; ſequuti
In ſua íurarunt ímpía verba virí.
Aphrica Soldanũ Aegyptí/Mauroſq;/& Thartara regna
thurcus ex ca Et cladem fidei/Thurcum habet ille/ſacrę:
ſpiis mõtibuſ Quí Getícis níuibus quondam contentus. & aruís
Sarmatícis: pontum nunc habet Ioníum.
Boſphorus. Boſphorus at Thracię: ſeptẽ quoq; regna Triōnis:
Thratię Nec fuerant Thurco regna paterna ſatis.
Lybia Perdidímus Lybię gentes: Aſiamq; mínorem:
Aſia minor Quę quondam coluít dogmata ſancta patrum
Europę multos populos amíſimus eheu:
Hungaria Hungarus atroces ſenſit adeſſe manus.
Dalmatia Dalmata mortíferos inſultus ſępe/cruento
Marte tulit: Thurcos díſpulit atq; truces:
Raro ſed auxilium chriſti de milite ſenſit:
Deſerímus fidei culmina ſponte ſacrę.
Heu níhil accreſcit nobís: ſed cuncta labaſcunt.
Decreſcít virtus: marcet vbiq; fides.
Tríſtibus in lachrymís qs non hoc flebile fatum
Hiere.ix. Plangat? cęſaríem dilaníetq; ſuam?
Treno.ii.
Gręcia Perdidimus Graíos. fideí quos dagmata noſtrę
thracia Continuere díu: perdidimuſq; Thraces.
Sub íuga Thurcorum Macedon trãſiuit: Achíuus
Macedonia Ceruícem pariter ad íuga díra dedít.
Achaia
theſſalia Perdidímus Spartã: Thebaſq;/& Theſſala tempe
Myſia Nos Myſias nuper perdidímuſq; duas.

Gallata nunc seruit: noua Romaq; cęsare digna — Cōstantinopolis.
Imperiū amisit/cum Trapezonte/suum. — Trapezos
Quid iuuat innumeras chartis memorare ruinas?
Christicolis pudor est sic cecidisse fidem.
Oia Thurcus habet: nec enim cōtentus est in illis
Quę male possedit: nos quoq; habere cupit. — Istria
Non satis Istricolas/Styriosq;/& Pannona rura — Pannonia
Tutari a Thurco gens modo nostra valet.
Illyrici trepidant: insultus Appula rura — Illiria
Thurcorum metuunt: Itala terra tremit. — Apulia Italia
Vix se defendet fumantibus ætna cauernis: — Sicilia
Enceladi ceruix sentiet illud onus.
Ister & indomita Sueuorum ab origine natus: — Danubius
Thurcorum metuit nunc tolerare iugum.
Sancta Rhodos defende fidē: mahumetica sacra — Rhodos
Dirrue: saluificam contueare crucem:
Bagiazit princeps: sua gens quem nomine diro — Baiazit Ildrimi
Ildrimi vocitant: arma seuera parant:
Horriferis bellis nostras contendit in oras:
Et properat sanctam vertere vbiq; fidem.
Percitus est furiis: facies pręcincta colubris
Eumenidum: cordi bacchicus ardor inest:
Sanguine christicolas laceratq;: & morte cruenta
Afficit/abducit: carcerat/interimit.
Ista sitis Thurci satiatur sanguine nullo. — Esaię.lvi
Marte fores pulsat christicolumq; lares: — Ecclesi.xii.
Roma decus fidei: Petri sanctissima sedes — Roma
Ni caueas: lacera fronte capistra geres.
Euomit en rabiem toruam hęc Acherontia secta:
Et furit: vt laniet teq;/ sacramq; fidem.

xliii.dis.sit re ctor &c.c.ephe siis. Heu lupus innocuũ passim consumit ouile.
Et vorat insontes dissipat atq; viros.
Diripit infantes: matres castasq; parentes
Enecat: imberbes cũ senibusq; rapit.
Torpor habet mentes nostras: pręcordia marcẽt
Perpetuusq; premit pectora nostra sopor.
Nos apud indomiti lex est & copia Martis:
Sunt & magnanini/ signiferiq; duces:
Sunt vires animi: sunt & conamina belli:
Consilium prudens: ingeniumq; ferax:
At tamen inmanes patimur procędere Thurcos:
Perdimus & nostro crimine sponte fidem.
c.q̃uis de reg. iu.in anti. Dormitant reges/proceres: palinurus in vndis
Mortiferis recubat/ qui caput orbis habet.
ps̃.lxxv Dormitat nunc Petre tuę ditissima sedis
Naũ.iii. Turba: patet Thurco dilanianda fides.
Nemo vetat sęuire trucem/ ꝑ regna/ per vrbes/
Esaię.li. Hostem: sponte sua quisq; perire cupit.
Europę magnã partem perfregit/ habetq;:
Extenuat nostram victor vbiq; fidem.
Thurcorum rabiem iam crimina nostra merent:
Ob scelus atq; nefas pœna luenda venit.
Diuitias colimus: nũmis cõponimus aras.
Exulat & virtus: exulat alma fides.
Auri sacra fames: rerum quoq; vana libido.
In pœnas meritas pectora nostra trahunt.
Oui.& in pro he.grego. Cœlica pulsa quidem terras astrea reliquir.
Ecclesi.xiiii. Et partem imperii nunc sibi quisq; rapit.
Io.xix.c.iter q̃ttuor de ma. Olim Roma potens: patres/ fideiq; sorores
&ob.c.nimis de priui. Quattuor elegit: cum quibus esset honor.

Sacratas solymas: vrbem a nomine dictam — Hierosolyma.
Fortis Alexandri: sedem etiam Antiochi. — Alexandria Antiochia
Quarta soror Cōstantis erat noua Roma: sed oēs — Constantinopolis.
Has premit imperio turba nefanda suo:
Gentiles iterum secte: pseudoq; prophetę
Exurgunt nostram contaminare fidem:
Nemo vetat: rigidis sunt pectora nostra tenebris — Causę desolationis fidei
Subruta: christicolę lumina cęca gerunt.
Hos merito lapsus ob crimina nostra seueros — Leuiti. xxvi.
Nunc patimur: christus denegat auxilium.
Maior in immani nunc est reuerentia thurco: — puer. xxviii.
Maiori cultu dogmata falsa colit:
Q̄ȝ nos christicolę legemq; fidemq; beatam:
Fœdera rupta cadunt: pax quoq; nulla malis.
Impietas: vsura placet: spoliūq; bonorum:
In ciuem ciuis: filius inq; patrem:
Quilibet alterius gliscit contingere terras:
Eiicit atq; alium / sede locoq; suo.
Christicolas proceres vexat concordia discors. — puer. xvii.
Priuata vtilitas vertit vbiq; fidem. — Hiere. xv.
Mirandū iccirco non est si perdimus vrbes
Innumeras: terras / regna vetusta simul.
Nil restat: thurcus martem mox ducet in oras
Nostras: nil thurcum classica nostra vetant.
Porta patet: via facta palam: Roma inclita Roma — Romanę vrbis principia
Vix tandem euades: sęua procella venit.
Condidit initio te rex: te consul adauxit.
Mox tetigit sūmos vertice Roma deos:
Cęsareis tandem sceptris subiecta: sed inde
Libera facta nimis: mox quoq; scęptra feres:

Hiere.xxxi Ad hebre.8

Nemo vetat: minuitq; fidem iam noxia culpa
Nostrorum scelerũ: conscia pęna subest:

Exhortatio

O proceres latii: tuq; o Germania fortis:
Vos rigidi Galli: Pannoniusq; ferox:

Cócordia p/ue res crescũt discordia maxime dilabũť Salustius

Et tu papa sacer: Christi defendite nomen:
Bellica victrici stringite tela manu.
Inter vos pietas: sit pax/constantia/firma
Sacra fides: nexu perpetuatus amor:
Vnus & assensus: concordia fida: manusq;
Iuncta sit: arripiat quilibet arma cito:
Possumus e nostris procul hinc expellere Thurcũ
Finibus: & christi sic stabilire fidem.
Spes quoq; adest nostris firmissima gẽtibus vna

Maximilia/aus impator sanctissimi romani imperii

Qꝛ sceptrũ imperii Maxmilianus habet:
Afflictis poterit solus succurrere rebus:
Et solymas propria nunc reparare manu:
Viribus Alcidem superat: pręcellit Achillem:
Cęsaris/hoc vno est principe: fama minor
Nil mihi Pompeius magnus: nil Silla: Camillus
Laudandi: mea laus Maxmilianus erit:
Cęsareo dignus princeps diademate: sedem
Ecclesię firmet: imperiiq; sacri.
Victrices aquilas: victritia signa per orbem
Constituet: Thurci dissipet atq; minas:
Mox solymas: signumq; crucis: tumulũq; sacratũ
Restituet: regi cęlica turba fauet.

Apostropha ad germanos

Sed vos Germanos proceres/gentesq; potentes
Admoneo: pręcibus inuigilate meis:
Quandoquidem latii dominos dormire videmus:
Ausonidum torpent membraq; lassa ducum:

Dormitant Siculi reges: gallusq; superbus:
Ecclesię dormit negligit atq; cohors.
Cuncta videmus eni/scimus quoq;/possumus atq;
Nec volumus: cunctos sponte perire iuuat.
Ergo per immanes ducatis classica gentes:
Addite Tarpeio corpora victa iugo:
En aderit vobis pręsenti numine christus: Apo.xvii.
Cœlesti franget impia castra manu:
Maxmilianus adest: quo maior tempore nullo Maximilianus rex Romanorum.
Rex fuit: a digno stemmate sceptra gerens:
Inuideat quicunq; velit: non iustior illo
Principe: non heros clarior vllus eo:
Cęsareum profert vultum: in ceruice nitescit
Maiestas: mores nobilitatis habet:
Fraudibus attentat nihil hic: nihil ille dolosum
Concipit: at plano tramite vita meat:
Hunc non insani fastus: sed candida virtus
Eleuat: hic solus fœdera pacis amat.
Hoc duce crescet honos terris: hoc principe sācto
Possumus in tuta pace manere diu.
Liuida corda cadent: quę nutu sępe superbo
Impediunt regem/consiliumq; bonum:
Exitus hos tandem tristes. tormenta manebunt
Et sua: qui cupiunt per scelus arma sequi.
Nullus in orbe viget princeps qui cęsare nostro
Sit melior. iussis seruiat ergo suis
Quilibet: & capitis mādata fidelia sacri
Perferat: & domino seruiat vsq; suo.
Hoc duce Sarmaticas gentes superabimus: atq;
Euxinum pelagus: bistoniosq; lares

De aſſentatoribus & paraſytis:
Subdolũ equũ quiſquis manibus palpare putabit:
Lambere vel diſcos: blanditq; potentibus. ille
Aſſentator vt eſt: ſequitur ſic atria regum: &
Nobiliũ menſas: agit & fatuũ paraſytum.

De aſſentatorib⁹.

Princeps qui libē ter audit verba mēdacii: oēs mi= ſtros habet impi= os. Sunt q̄ ſe pri= mos oim rerũ eē volunt: nec ſunt: hos conſector ſil quicq̄ dicunt lau do id rurſus ſi ne gant: laudo po= ſtremo imperaui egomet mihi oĩa aſſētari. is queſt⁹ nũc ē multo vbe= rius. hoc nomē ē aucupiũ.

Prouer. xxix
bea. tho. 2.2
q. 115. glo. xxv
diſt. c. vnum
Terē. in eunu.

Melior is etiam fatuis adiũgere claſſem
Per mare qua vehitur aulica turba procul:
Hęc etenim propriã cupiens cõſcendere puppim
Roſtratę dedimus vela cupita ratis.

Nobilium serui cupiunt sulcare seorsum: xlvi.dist.ecce
In turba nequeunt continuare dolos. quare
Doctus adulator solus cupit esse/potenti Hora⁹ in epis.
Cum domino: & solus noscere cuncta cupit.
His igitur fatuis lembū hunc cōstruximus amplū: Leuiti.xix.
Ne fraudis caperent impedimenta suę.
Assentatores pascit nunc curia regum: Eccs.vii.
Primus apud dominū quilibet esse cupit:
Alter enim tacitum virus/falsosqȝ susurros xliii.dis.c.vl.
Auribus infundit: illecebrasqȝ serit: puer.xxvi.
Alter ab excultis/sparsas/scit vellere plumas
Vestibus: & domino cōplacuisse suo:
Est alius mulcens sermonem mente dolosa i.thessa.ii.i
Prolatum: & fraudem miscet vbiqȝ suam. Ecclesi.xxviii
Dulcibus eloquiis/& vano murmure/stultus
Palpat herum: vt citius vera relata putet.
Delectat multos aliena viuere quadra: Iuuenalis
Diuitis vncta quibus nempe culina sapit. ff.de her.isti.
Efficiunt plures mendatia sordida dites: l.captatorias.
Quisquis adulator primus in arce sedet: 83.dis. nihil
Doctus & ad flatus ventorum obducere pallam: xi.q.iii.ne-mo perit
Scit quoqȝ se cunctis assimilare dolis. Ecclesi.xxi.
Iam datur insignis locus his: qui voce bilingui glo in.l.i.C.si
Per patulas aures spargere verba sciunt. q aliquē tes.p
Multi assentando pręconia clara merentur: Ad Romā.i.
Nam domini ingentes fallier vsqȝ volunt. ps.xl.
Nemo iam gratus: nisi qui proferre susurros Ecclesi.xii
Occultos didicit: & noua multa loqui. xlvi.dist.sunt nonnulli de his quę si.a.
Sed quia peccatum comitatur noxia pœna: ma.p.c. quęsi
Calcitrat hos tandem fraus sua/& vngula equi. uit & in glo.

De delatoribus & obloquutoribus
Hic animū leuitatis habet/qui credere verbis
Omnibus vsqꝫ solet: patulasqꝫ accomodat aures:
Nā nebulo mendax: balatro quoqꝫ/pfida fundūt
Verba: parant hominū lites plerūqꝫ molestas:

Facile credere

Nimia facilitas credēdi vitupera tur. Nō solū ille reus est q falsū de alio pfert. sꝫ etiā is q aurē cito criminibus prebet. Nullū añ veram iustāqꝫ pbationē iudicar aut dāna re debem⁹ Mala itaqꝫ audita nullū moueant: aut passi dicta absqꝫ certa pbatōeqꝫ sq̄ vnq̄ credat: sꝫ añ audita diligēter i quirat.

xi.q.iii.non solū.xxx. q.v nullū glo. pe. xvi.q.ii.c.i. lxxxvi.di.si quid

Vix ego presentes fatuos ad transtra vocassem
Si vicina ratis non petiisset eos:
Hoc genus indignū primā nūc occupat arcem
In mundo: quoniam credula verba canunt

Sed tamen eſt fatuus: facili qui concipit aure Ecclesi.xix
Quicquid multiloqui prodit ab ore viri.
Stultitię ſignū craſſo de pectore profert:
Auriculę cuius ad mala verba patent.
Stultus enī patulas verbis accomodat aures: Heſter.xvi
At ſapiens ſtulti ſubdola verba fugit. Prouer.xiiii.
Magnanimus non eſt alium qui verbere duro Ioſue.vi.
Percutit a tergo: nec monitum ante: ferit:
Hic etenim incautus / neſcit ſibi ferre ſalubrę ꝓuer.xxiii.
Prępſidium: in dorſo nam quia vulnus habet
Dulce magiſterium eſt verbis nunc prodere falſis
Et iuſtum inſidiis deprimere ore virum.
Hoc vitium quicunqꝫ cupit tractare: prophanus
Proditor: iniuſtus & maleſanus erit. Eccle.28.ifi.
Delatoris enim fugiat mendatia / quiſquis ii.theſſa.ii.
Viuere perpetua cum probitate volet.
Lingua nocens tacitis pręcordia caſta venenis ꝓuer.xviii.
Inficit: & tremuli conterit oſſa viri.
Hoc vitio abſentis / parti turbantur honores:
Hoc vitio ſiquidem crimina multa fluunt. Ecclesi.xiii
Heu ſuper alterius cauſam ſententia fertur Sapien.ii.
Sępius iniuſte: lex quoqꝫ falſa nocet. Ecclesi.xviii.
Accuſatus enim falſo: non ante citatus Prouer.xxix
Tutari cauſam quomodo rite poteſt? Heſter.iii.
Hoc Mardochęum vitio / olim perfidus Aman
Detulit: at tandem pręmia digna tulit.
Credulitas natum Saulis pulſauerat olim: miphiboſeth.
Nam delatoris crediderat vitio. Reg.xvi.
Magnus Alexander faciles non prebuit aures i.Mach.x.
Verbis: credulitas nam celerata nocet. Eſaię.xxviii.

De falsariis & fraudulentia.

Alchimia docet fallax: corruptio vini &:
Quas fraudes hominũ perfidus orbis agat.
Omnibus in rebus fraudis falsiq3/doliq3:
Cuncta scatent vitio: tuta nec vlla fides.

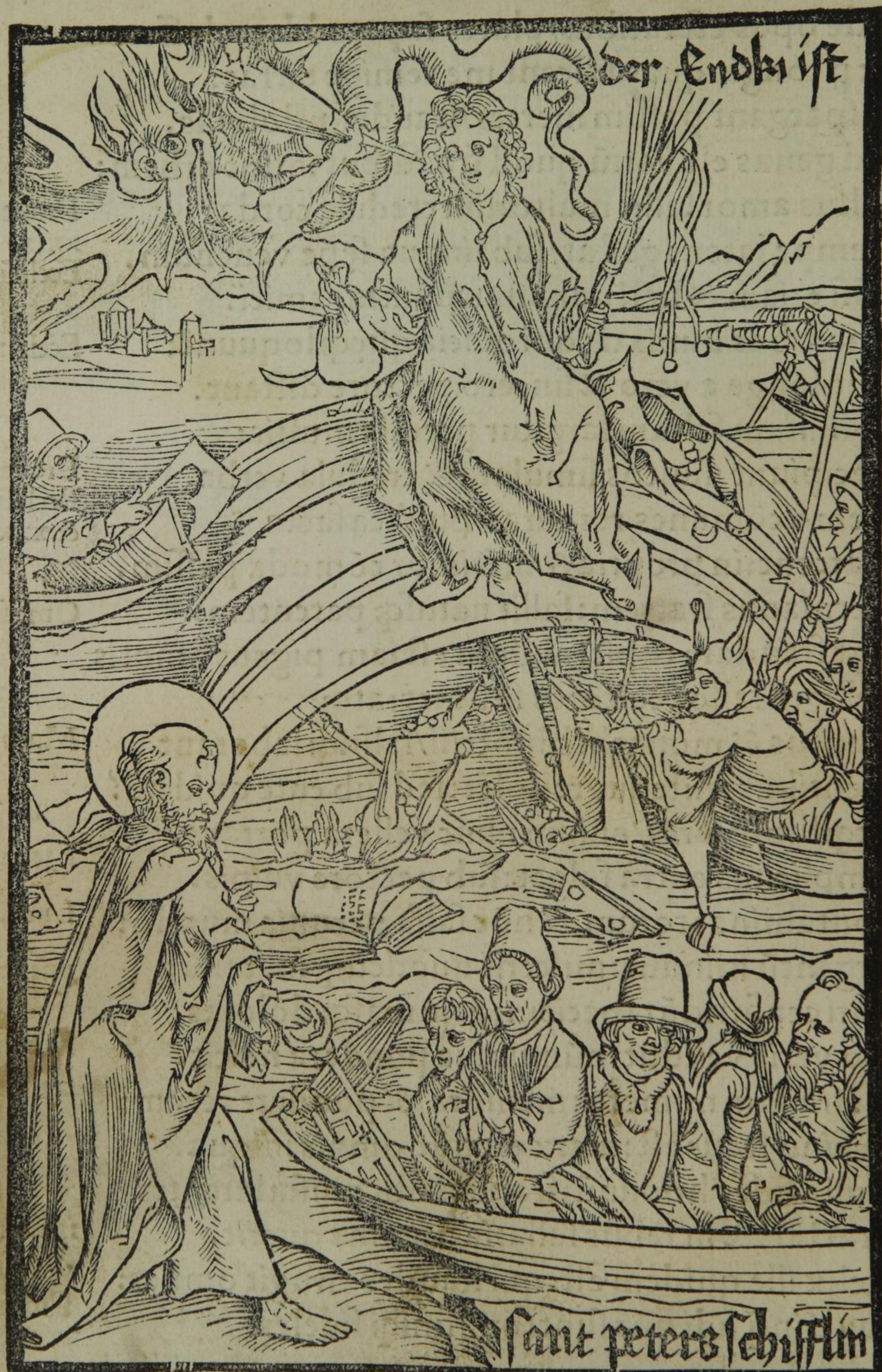
De falsa-
riis rerum oim

Valeant alchimiste quoniaʒ spẽs rerũ transmutari non pñt. Quisqs ergo credit posse fieri aliq̃ creaturã: aut in melius: aut in deteri9 immutari/aut transformari in aliam speciẽ vel in aliaʒ silr̃itudinẽ nisi ab ipso creatore qui oia fecit & ꝑ quẽ oia facta sunt: ꝓcul dubio infidel' est & pagano deterior.

Cõtra Alchimistas. vide tex. in. c. epi circa fi. xxvi q. v.

Iam nisi centenas tribuant in carmine voces
Castalie: totidem linguas: viresq3 potentes
Dictandi: nequeam falsos componere stultos.
Copia magna quidem est illorũ: magna caterua

Inde opus est ratibus/plures superaddere classes:
Vt p̱ longinquas sulcent me remige terras:
Et spargant passim merces/fraudesq; dolosas.
Sed genus est variũ quod fraudibus inficit orbem:
Falsus amor fallit multorum credula corda: Prouer.xi. & xxix.
Nempe latens gestat/sub lingua sępe venenum. Ecclesi.vi.
Falsi etiam & ficti nunc inueniuntur amici:
Fraudibus inmixtis qui dulcia quęq; loquunt: Eccle.xxxvii.
Quę longe a vero & sincero pectore distant.
Consilium falsum largitur pręmia multis:
Decipiunt multos simulata & credula verba. Prouer.xii
Nemo cõmunes res curat: publica facta Ecclesi.viii. &.xxxvii
Marcent: in propria & mẽtimur cõmoda passim.
Germanus fratrem: fallit natusq; parentem: Ouidius.
Aut fraudare cupit: nullum est iam pignus amoris
Relligio falsos cultores sustinet: atq;
Clericus & monachi hipocrisi/falsisq; laborant Math.vii.
Mentibus: exterius redolẽt: sed sub cute quid nõ?
Atq; lupi plures/ouium nunc vellera portant.
Simplicitas extra fulget: sub pectore vulpis. Ezech.xiii
Contaminat totum & nũc falsa pecunia mundũ: Luce.xiii
Argentũ minuũt: miscent quodcũq; metallũ: p̱uer.xviii
Auri ccnfundũt speciem: gemmasq; dolosas
Pro veris vendũt: nũmus sua pondera nescit. Hieremię.v. &.vii.
Est fraus in numero: mensura/& pondere rerum:
In vino fraus est: merx est nũc omnis iniqua. Ecclesi. xxvii
Nulla fides hominũ: fraudes sibi quisq; latentes Virgilius
Tractat: & in rebus fallatia nomina quęrit. iiii.ene.
Fœlix ille quidem est: qui fraudes effugit omnes:
Pauci inq̃ fidi nũc sunt: minimiq; fideles: Prouer.xx

der Endkrist
sant peters schifflin

De Antichristo.

Iam nauem celeri cursu pręmisimus altam: Deūtro. xiii.
Qua vehitur tacitis fraudibus acta cohors. xxvi.q.v.ifi.
Nauis adhuc plures circum subsellia currunt
Stulti: qui cupiunt soluere vela manu:
Qui sunt: & quales/q̄ plures forte requiris:
Quos coner meritis dilacerare notis?
Pace laquar: ne fors verborum turba malo℞
In teneram pergat tendere tela ratem:
Christicolas falsos refero: pseudoq; prophetas Math. xxiiii
Qui christi/falso pectore/sacra colunt. Marci.xiii.
Quiq; aliter sacras leges & dogmata versant
Q̄ textus planus edocet atq; sonat.
Clauigeri petri nauem/lacerosq; rudentes ix.dist.ego
Frangunt: remigium dilaniantq; sacrum. c.si ad sacros
Fluctuat ergo ratis tumidas agitata per vndas: xxiiii.q.iii heresis
Inuastoq; freto naufraga vela iacent. Actuū.xxvii
Interpres falsus: leges/& pseudo propheta Prouer. xxx. Marci.iiii
Diuinas violant: contaminantq; fidem. Math. viii.
Nec sese tantum falsis erroribus implent: Hiero.in plo/go biblię
Nec propriā in faciē dogmata spurca vomūt: 37.dist.relatū
Decipiunt alios: & legū semina spargūt Apo.xx.
Passim: sed tales noxia pœna manet.
Sunt nobis fidei lepido monimenta nitore i.corin.iii.
Pręstita: quę mentes saluificare queunt: ix.dist.quis nesciat
Planaq; sunt: verbis non interfusa dolosis:
Non fraudes: legum pagina sacra: tenet.
Multorū mentes trahit at nunc ambitiosi ii.Petri.iii
Consuetudo mali: nominis atq; labor: Hiere.xxiii Mich.iii.

xlvi.dis.si hz. Quos & doctrinę premit arrogantia partę
Obscurant hominũ pectora nuda malis.
Scripturas sacras aliter q̃ spiritus illas
xxiiii.q.iii heref.37.di relatũ &.c. vino. Depromit/recitant:gloria vexat eos.
Nonne satis fuerat te intellexisse sacratas
Leges:atq; alios sic superasse viros:
Concupis at cultus diuinos/more sinistro
Voluere:mutatur(te duce)nostra fides.
Spiritus ætherea quondam dimissus ab arce
Protulit ad nostros hęc documenta patres.
xxiiii.q.i.nõ afferamus Hi falsam trutinam manibus gestare videntur:
Dogmata qui falso sacra docere solent.
Hoc leue nunc faciunt:nũc illud pondere magno
Pensant:sic sacram voluimus vsq; fidem.
Ezech.ii. Qui sic defraudant fidei pia dogmata nostrę:
Nunc Antichristo pręuia castra locant.
Thesaurosq; parant:quibus insatiabilis error
Ad se prauorum pectora victa trahat.
i.Ioh.i. Conuolitant multi/Antichristi signa ferentes:
Qui temtent sacram contaminare fidem.
Qui falsas etiam secum dispargere leges
Per mundũ properent:falsidicosq; deos:
Hi neq; verberibus tracti/sęuis ve flagellis:
Sponte sua illius quisq; satelles erit.
Ecclesi.x. Abducet fatuos funesta pecunia multos:
Quos antichristi libera dona trahent.
Adq; ministeriũ plures mercabitur ille:
Tam fœdum nũmis:fraudibus atq; malis.
Apo.xiii. Sed non durabit longęuo tempore classis
Illa:sed in tumidis fluctibus acta ruet.

Corruet & cantus rhedarũ / & plaustra quiescẽt:
Et veri remanet lex / & honesta fides.
Nauiculam petri tempestas turpida iactat: Marci.iiii
Et quatit extructam dira procella ratem:
Iam titubat malus: titubant quoq; carbasa celsa:
Ne ruat / exitio puppis operta graui:
Scripturas sacras interq; pretamur iniquo
Dogmate: veridicam mergimus vsq; fidem: i.Iohan.i.
Ipse Antichristus / spaciosum misit in orbem Ecclesi.ii.
Cursores celeres: qui sibi castra locent. ii.Iohan.i.
Et falsos fidei cultus: & semina spargant
Prȩuia: per gentes / crhisticolasq; viros.
Id quod prȩsenti volumus sermone notare:
Nam tria sunt: fulta est in quibus alma fides:
Gratia pontificis quȩ sacro fundit̃ ore: Inno.in.c.q̃ aũt.de pę.& re.& in cle.fi. e.ti.
Que tamen ad nihilum / spreta / redacta iacet.
Copia librorũ: qui falso interprete marcent:
Atq; bono legis expositore carent. Eccs.xvi.
Sunt & doctrinȩ: quibus & nunc gloria nulla
Prȩstatur. tenebras discimus vsq; meras. Prouer.xvi
Copia librorum totum est iam sparsa per orbem.
Pauperis & libros bybliotheca tenet. xciii.di.legi⁹
Nemo tamen viri sinceras diligit artes.
Dogmata nemo colit nũc / nisi solus inops. prouer.xxiiii
Nobilibus pudor est doctos versare libellos. Eccs.ii.
Heu laceris Pallas mȩret vbiq; comis.
Gloria nulla dat̃ studiosis. prȩmia nll'a.
Incassum studii perdit̃ vsq; labor. Hiere.xiiii.
Tempus adest. venit tp̃s quo pseudo p̃phetȩ Eccs.vii.
Omnia subuertent. tp̃a praua patent. Ezech.vii.

Veritatem obticere.

Quiſq̃s amore/metu/pretio: atq; fauore/minis ve
Non loquitur verum: ſed bene facta ſilet:
Qui populo vt placeat: ſupplantat vera palato:
Hic Antichriſti/curſor/amicus erit.

Tacere veritatẽ.

Doctrina ſua nō ſcitur: vir q̃ autẽ vanus & excors ẽ patebit cõtẽptui labiũ veritatis firmũ erit in perpetuũ. Qui ꝑ timorẽ occultat veritatẽ ꝓuocat ĩ ſe irã dei. Melius ẽ enĩ ꝓ veritate ſuppliciũ pati q̃ bñficiũ habere ꝓ falſitate. Qui cõfitebit me corã hoĩbus. confitebor & ego eũ corã p̃re meo.

xxxviii. diſt. ſedulo. — Eſt animus multis ſincerus: menſq; parata
pſ.xxxv. — Vt poſſint leges chriſti verumq; fateri:
Prouer.xii. — Blanditiis tamen hi: verboq; aliquando minaci
Eccſ.xii. Math.x. — Terrentur: linquuntq; ſacri conamina veri.

Non recte sapiunt qui veri dogmata: amore xi.q.iii. quis
Abscōdūt: trepidātꝗ minas. terrena potestas meta.xl. dist. si papa
Est minor æthereis rebus/iussuꝗ deorum. xlvii.dis.sit re ctor.
Ingenii dotes tribuit cui rector olympi/ Actuū.x.
Infuditꝗ animū: cur docta mente vacillat? 24.q.iii transferunt.
Et trepidus veri metuit prędicere leges? Ecclesi.iiii.& xix.
Sed quia blanditię multorum pectora soluunt: xi.q.iii.nemo
Donaꝗ missa vetant verum quandoꝗ fateri: xxii.q.ii.ne
Propterea fatuus cōpresso sępe labello quis arbitre
In populū cessat transfundere dogmata veri: Virgilius de viro bono
Sed sapiens (qualem depinxit musa Maronis)
Impauidus fortisꝗ bonum/& prędicere verum
Audet: & humani generis trutinare furores.
Quamuis in Siculo crucientur corpora tauro: Iuuenalis de rhauro phala.
Cęruicemꝗ super pręceps dependeat ensis. Diouisius
Nam vere sapiens non vana pericula mortis
Horret: at in fixo stabiliuit limite vitam.
Non istum dominus: nō verba minantia terrent: Thobie.iiii
Sed christi leges infracto pectore promit. Prouer.xii
Vitabat populi cursus/& vana Iohannes Iohannes.
Murmura: secessus animi quęrebat honestos:
Hinc deus ad baptisma suū descendit in vndas xxv.q.ix.c.f.
Blandidulis verbis alium qui corrigit: vnde Prouer.ix.
Exemplū capiat vitę/normāꝗ salubrem:
Si te non audit: si vultu forte minaci Eccš.vii.
Aspicit: at tempus veniet quo soluere grates Eccle. xxxvii
Dignetur: laudesꝗ tibi & benefacta rependet.
Mundanas ꝑpter qui res/abscondere verum
Tentat: & æternis pręponit cōmoda rebus Ecclesi.xxi.
Corporea: hic tenebris morietur stultus in atris. Hiere.li.

Retractio a bono.

Qui vult esse veritatis
Cultor & beatitatis
Semper hic aduersitatis
Sentiet obstacula.

Retrahẽ a bono

Cauete a fermento phariseoꝝ. q veniunt ad vos ĩ pellibus ouinis: & intrinsecus sũt lupi rapaces. Ne eml'eris viros malos: nec desideres esse cũ eis: qa rapinas meditatur mens eoꝝ & fraudes labia eoꝝ loquunt̃ Noli ęmulari vt maligneris Quoniã q maligonant̃ exterminabuntur.

Math.xvi
Marci.viii
Prouer.24
Ad Roma.i.
Ps.xxxvi.

Est merus hic fatuus/stolido quoq; sanguine plen⁹
Impediens iustos a bonitate viros:
Est aliquis tentans mores cõponere rectos
Et vitam sacris fortificare bonis:

Tu tamē hūc retrahis manibus petulantibus: atq
Propositū tentas cōtaminare bonū:
In promptu ratio est: similes sibi poscit habere — puer.xiiii.
Et numero plures/stultus & improbulus. — Ecclesi.xiii.
Persequitur fatuus/dignos/iustosq bonosq:
Odit & egregios: deteriora placent. — Ecclesi.xx.
Est studiū fatui: multos vt contrahat ad se:
Ne solus fatui nomen inane gerat.
Consilium prębet falsum: manibus pedibusq
Allicit: & sanos impedit vsq viros:
Inde/bonus si vult/positis bene viuere mūdi
Illecebris: tacita & cui loca sola placent:
Cōtinuo exclamat stultus: damnat quoq iniquo — Sapien.v.
Iuditio iustum: cōmaculatq bonum: — Lucę.xii.
Esse (ait) ille putat sapiens sibi solus: amatq — i.thimo.iiii.
Viuere secessu: singula sola placent:
In christo & sanctis desperat: gaudia mundi
Temnit: & hypocrisis hunc malesana rapit.
Nos socios inter viuemus: & insuper alti
Speramus tandem pręmia habere poli.
Qui bonus esse cupit/christiq ad regna venire: — Math.v. ii.thimo.ii
Audiet a stultis talia multa viris.
Vir bonus & sapiens mundi vitare laborat — Eccs̄vi.&.vii
Illecebras: animę & noxia damna fugit.
Eheu vana nocet modo conuersatio mundi. — xxviii.q.i. sepe.
Quę ducit cunctos ad scelus atq nefas:
Ergo si probitas: si virtus: si bona vita: — Luce.xxi.
Non possunt in te forsan habere locum: — puer.xiiii.
At saltem iustos homines seducere noli: — Ecclesi.37 Hiere.xxix
Parce bono: verum qui/sine/transit iter. — Ad collo.iii

Omiſſio bonorum operum
Lampades accendunt oleo quicunqꝫ flagranti:
Quiqꝫ tenet rutilo flagrantes igne lucernas.
Dulcia perpetui capient ſolatia regni:
Ianua pandetur ſimul his pulſata repente.

Bonorū operum.

negligentia.
Quinqꝫ fatuę acceptis lampadibus nō ſūpſerūt oleū ſecū. Prudētes vero acceperūt oleū in vaſis ſuis cū lāpadibus Nouiſſime vero veniūt & relique dicētes/ dn̄e dn̄e api nobis & clauſa ē ianua. Amen dico vobis neſcio vos. diſcedite a me oēs q̄ opami iniq̄tatē. Ite maledicti i ignē &c.

Boecius
Math.xxv.
Luce.xiii.
Ps̄.vi.

Eheu pręcipiti mortalia corda profunda
Merſa: ſalutarem quęrite poſco viam.
In tenebris denſis mens eſt humana ſepulta
Nullus enim ſuperum tela tranſulca timet.

Vita malis hominū sordescit consita rebus:
Mergimus & tumido sautia corda mari. xii.q.i.omis etas
Quid prodesse tibi poterit/ꝙ feceris olim Ad hebre.xii
Sinceras operas/& bene facta quidem?
Quid tibi thuricremas prodest ꝙ struxeris aras: de cle.nō resi.
Frugum primitias obtulerisq́ deo? relarum
Quid prodest iuuenem primos micuisse ꝑ annos
In virtute sacra: & degenerasse senem? Luce.xii. de renū.c.i.
Quid iuuat & fidei sacrę documenta sequutū: de eta.& qua. intelleximus
Qui non continuat nec benefacta colit? Math.x.
Cum deus omnipotens extrema iudicet hora i.q.vii.sugge/
Mortales: cunctos & tuba magna vocet: stū.i.Reg.xii
Quilibet exactę cogetur reddere vitę Math.xxiiii
Facta: quibus capiet pręmia digna quidem. i.corin.xiiii
Qui cupit extinctas oleo accendisse lucernas:
Mens sua dum nutat: spiritus atq́ fugit:
Stultus erit/ speratq́ nimis: nec tristia verba xxvi.q.vi.si
Iuditii extremi cogitat atq́ timet. ꝑsbiter in glo.
Si subito moritur sapiens/subitoq́ labascit: Math.xxv.
Mors tamen illius non miseranda venit: Sapien.iii
Hic operas quoniam iustas pręmisit: ad illum
Quem penes æterno lumine vita manet.
Sed fatuus vecors. cui sunt pręcordia cęca: Ecclesi.xi.
Iuditii horrendam spectat adusq́ diem:
Illius æterno tumulent̄ membra sepulchro Deutro.viii
In cineres densos mens quoq́ praua ruet. Ad hebre.ii Seneca
Proh res mortales sequimur: fatumq́ futurū Ecclesi.vii.
Neglig imus: fatuos impia cura rapit. Math.xi
Non deus extrema venientes spernit in hora: de pe.dis.vii. nemo.
Intutum/incertum/sed fatuum atq́ nimis Ezech.xxxii

De prẹmio sapientię.
Possumus ad dextram palmę spectare coronam:
Ad lęuam mitrę cernimus auriculas.
Ecce sinistrorsum fatuorū maxima turba
Pergit: & exitia prẹmia iusta capit.

De via felicitatis.

Est via q̄ videtur hoi recta: & nouissima eiꝰ ducūt ad mortē. Spatōsa ē via quę ducit ad ꝑditionē. Angusta vero & arta q̄ ducit ad vitam & pauci inueniūt eā: Initium bonę vię facere iusticiā cū placuerit dn̄o vię hoīs inimicos quoqꝫ eiꝰ conuertet ad pacē. Meliꝰ ē parū cū iusticia q̄ ml'ti fructus cū iniquitate.

ꝓuer.xvi. O stulti (veniam petimusqꝫ damusqꝫ vicissim)
Math.vii. Parcite si vos nunc nostra thalia ferit:
Iob.xxvii. Iam cano iustitię quę prẹmia. quanta sophię
Thobię.4 Munera largiri constituiqꝫ decet.

Plures sunt: auido studio qui nomina quęrunt xl. dis. c. si.
Et titulos vanos: famigerumq; decus.
Hic etenim titulū doctoris gestit habere.
Ille magisterii nomen habere cupit:
Non vt christigenas doceat: nec dogmata sacrę vide glo. xliii. dis. in sum.
Spargat scripturę: fortificet ve fidem. xlvi. dist. hз li de ma. & obe.
Laudibus at trahitur / vanaq; cupidine famę. humilis
Ambulat exęsę sic quoq; rupis iter. viii. q. i. q̄lis
Cogitat haud rectas / animos quibus imbuat / artes
Quę nectar tribuant Ambrosięq; cibos.
Est apud æternū patrem / sapientia mundi Abdie. i.
Nulla. sed hāc stolidā stultitiāq; vocat. Corinth. i.
Plures se credūt ad dextrū pergere cliuū.
Adq; salutarem posse venire viam.
Quę per continuos traducit corda labores
Ad sedem ætheream pacificūq; locum. Iudith. viii
Sed tamen ob mentis cęcas fatuasq; tenebras Actuū. xiiii
Ad dextram nequeūt tendere rite manū.
Est via stricta nimis: ducens ad regna polorum. Lucę. xiii.
Ad stygios ducit latum iter interitus.
Amphytrioniadem magnis imitabere cœptis
Si fugis illecebras: visq; videre bonum. Diō de regno
Stultitiam quicūq; etenim comitat̄: habebit
Et vitii & sceleris pręmia iusta sui: Eccš. vii.
Et meritis sapiens non indotatus abibit.
Et capiet fausto pręmia clara sinu.
Sic plato posthabitis fatuis / documenta sophię Plato de quo Hiero. i plogo bibię
Lustrauit: famam & posteritatis habet.
Sed modo fœlicem nullū prudentia mūdi
Efficit: ætheream ni colat ille viam.

Neglectus infortunii.

Hic fatuus certe est/qui fortunam male faustam
Sentit: & in manibus fata sinistra suis:
Attamen in casu multū est improuidus isto:
Negligit &/nūq̄ quod reparare potest.

Periculū non vitare.

Qui amat piculū in illo pibit. Iusticia simplicis diriget viā ei9. & i impietate sua corruet impius: ppter peccata labioruȝ ruina pximat malo: effugiet auteȝ iust9 de angustia. via stulti recta in oculis ei9. Iter āt impiorꝫ decipiet eos in semita iusticię vita. Iter āt deuium ducit ad mortem.

in aūt. de non alie. aut p ec. col. ii. Prouer. xi. Sapien. iiii.

Rebus in humanis q̄ sit constantia nulla:
Nec sit certa fides: perstabilis ve gradus:
Hoc monstrat hominū casus & fata caduca.
Hoc te fortunę mobilitasq̄ docet.

Nam res externę fœlicem reddere nullū — Tullius
Poſſunt: cū fragili conditione ruant. — Seneca
Nulla manus tantis cū viribus: atq; labore — Horatius in
Format opus: quod non tempore & intereat. — arte.
Sed quia nunc cupio fatuū componere: cui ſors — ff.de dona cā.
Diſplicet inſtabilis: atq; ruina grauis: — mor.l.ſenatuſ
Attamen inuigilat ſitibūdo pectore rebus — C.de neg.geſ. l.iiii.
Fortunę: cautus nec fera fata cauet:
Hic non mirari debet ſi fluctibus altis: — Hiere.li.
Et laceris remis mergit̄ vncta ratis. — Ezech.xxvi
Si tibi principiis forte infortunia paruis — ff.com.o.l.ſi.vt
Contingūt: tamen hęc ſunt comitata malis.
Prudentū nobis veterū prouerbia dicūt:
Et ſunt hęc dygito rite notanda meo:
Qꝛ mala ſors creſcat: crinis quoq;/nocte dieq;:
Eſt fati incertus exitus: eſtq; grauis:
Adſit in exemplū rerū mutatio: quę ſit
Lapſibus aſſiduis: ſors peritura fluit.
Prouideat tamen hanc qui tutus viuere gliſcit: — puer.vii.
Irrepit tacito ſors metuenda pede.
Aequora qui tumidi ſulcat ſpumantia ponti: — Eccleſi.lxiii
Audet & infragili tangere naue fretum: — Prouer.xxiii &.xxx.
Eſt opus vt ventos habeat flatuſq; ſecundos: — Luce.viii
Ne puppis vaſtis fluctibus acta ruat.
Nam fatuus/remis rapidas ſulcare per vndas — Eccleſi.iii.
Qui neſcit: facile hic triſtia damna capit: — Eſaię.xxiii. Soph.ii.
Sed ſapiens/qui non ſemper confidit iniquis — Iob.iiii.
Sortibus: atq; animo fata futura cauet: — Sapien.xiiii.
Is poterit fœlix rabiem vitare furentis
Aequoris: & portū prendere naue bonum.

Detractio bonorum.

Detrahit insipiens iustis plerumqꝫ maligno
Ore: ligans nolam gutture murilegi.
Facta sua inde latere cupit: nec nomen habere
Hinc putat: at tactus clamat ab osse canis.

Obloq̇ bñ opantibus.

Nõ opus ẽ catti pendere in guttu re nola: Bella gerent mures protinus absqꝫ metu. Tange montes & fumigabunt. verbũ sapiẽs q̇dcũqꝫ audierit scius laudabit: & ad se adiiciat: audiuit luxuriosus & displicuit illi: & proiicit illud post dorsum suum

proner.i.
Eccs.vii.
Ecclesi.xxi.

Gaudia concipiunt: plausus linguaqꝫ manuqꝫ
Prudentes ędunt: constrepitantqꝫ pede:
Q̄ꝛ modo tot fatuos libro collegimus vno:
Q̄ꝛqꝫ qua driremem struximus arte nouam.

Non ad diffames culpas: conuitia: crimen:
Carbasa nostra volanr: per mare/perq; solum:
Nec cupimus calamo vitę proscindere famam:
Gaudeat at iustus: sed malus intereat.
Inde salutaris dedimus medicamina vitę:
Et dedimus morum dogmata culta quidem:
Qui leget hęc nostri purus documenta libelli:
Stultitie nebulam & retia stricta fugit:
Econtra plures fatuos mea pagina lędit:
Pingendo nostrę quos tetigere manus:
Nec tamen audacter mea scripta reuellere possunt
Nec temere hęc contra/verba proterua loqui.
Nec tamen addubito/quin sint qui verbere duro
Intendant nostros contaminare iocos:
Si sunt edocti: iuueni mihi parcere debent:
Cui pręceptoris vertere scripta placet. Pręceptorem appellat S.Brant
Hos si liuor edax trahit: & turbatio mentis.
Saltem operi parcant quod bona multa docet.
Lędere si quosdam nunc pagina nostra videtur.
Discedant taciti. murmura nulla iuuant.
Sentio quorundũ criticorũ sibila: sed me
Solantur gracili carmina facta pede.
Scribimus indocti doctiq; poemata passim: Horatius
Vtilis hęc saltem sit mea musa precor.
Nil fatuos curo: resonant nil cymbala asello
Dulcia: tum stolido non sapit illa seges.
Lectores igitur moneo: deponite frontis
Grande superciliũ: perlegite illud opus:
Cessent & vocis latratus: rancida verba
Cessent: & placeat quod modo finit opus.

De inmoderata mensę turpitudine

Obscęnos mensę ritus depingere fas est
Illius & fatuos cōnumerare modos:
Non pudor in verbis: non est reuerentia mensę:
Porcorum ritu gens modo viuit ibi:

Faceria mense

Nonne melius ē cōmedere & bibere & ostēdere aię suę bona de laborib9 suis. Fiat mēsa eo℞ corā ipsis in laqueū/& ī retributōnem & in scandalū. Comedūt panē īpietatis & vinū iniqtatis bibūt. Iustus cōmedit & replet aīam suā: venter aūt impio℞ insaturabilis.

puer.iiii.xiii
Ps̄.lxviii.
Eccle.xxix.
i.corin.x.
Eccs̄.ii.

Sperabā fatuis satis hunc supplesse libellum
Et finem satyris imposuisse meis.
Altera turba sed hanc fatuo℞ scandere nauem
Aduolat: vt mecum possit inire fretum.

Non sunt fallaces fatui: quos ardor habendi
Aut aliquis quęstus ad mea vela trahat:
Sunt tamen obscęni fatui / quos impius vsus
In tabula pascit absq; pudore bono:
Irreuerenter agunt / panesq; & fercula mensę:
More suũ bibũt: pocula lata vorant.
Castigo in primis solitos / contingere mensam
Illotis manibus: mentibus atq; malis:
Reddere nec grates solitos pro munere christo:
Votaq; pro tantis sacrificare bonis:
Sordida labra tenent fatui manante saliua:
In manibus crassis stercora spurca gerunt.
Ex naso stillant pluuię: nymbiq; madentes:
Ex oculis lyppis sordida gutta fluit.
Maxillę squallent: nigra rubigine dentes
Sordent: mundities corporis omnis adest.
Hic fabuli rex est: porcorum more solutus
Qui vorat & grũnit: qui bibit atq; vomit.
Et vocat ad sortem Cereris / donumq; lyęi
Consocios: quorũ pocula plena madent.
Ructant: exhaustũ donec spumare falernum
Possint: & vino sordida mensa fluit.
Inq; vicẽ bacchi madido certamine sese
Sollicitant: haustus continuantq; meri.
Polluit hic animã ritus: corpusq; lacessit:
Assidua est peius ębrietate nihil:
Inducit morbos varios: & corpora soluit:
Et frangit neruos: contaminatq; caput.
O mores turpes: quorsum reuerentia mensę
Peruenit? vbi nunc heu moderatus honor?

4.dis.deniq;
Esaię.xxviii.
xliiii.dis.c.i
ff.de ori.iu.l.i
Math.xv.
Actuũ.vi.
xliiii.dis. pre
uerentia
de con.dis.v
in omnibus
Plinius.li.
xiiii.circa.fi.
c.a crapula
de vi.& ho.cl
Hora. in epis.
Persius
de reli.& ve.
san.c.i.
xxxv.dis.lux
uriosa.
Ecclesi. xxxi.
Osee.iiii.
Luce.xxi.
Prouer.xii
&.xxii

Cūrius

Quo curius frugi? quo parſimonia priſca?
Migrauit victus quo decus atq̧ nitor?
Quorſum mundities menſę/cultuſq̧ decorus?
Heu ritus tabulę nunc moderatus abeſt.

Lucę.xiiii
Prouer.xxv

Eſt aliud vitium: tabulam quod more ſiniſtro
Turpat: ſinceros contaminatq̧ gradus
Sedibus in primis fatui ſubſellia ponunt:
Sordidulus iuuenis vult prior eſſe ſene.

Leui.xix.
Inſti.de iu.
na.glo.fi.&
Inſti.de bo.
poſſ.q̄s aūt
de off.cuſ.c.i.

Amplius haud primas ſedes conſcendit honeſtas:
Turpibus vſq̧ viris pocula prima damus:
Eſt perſonarū neq̧ enim diſcretio: nullus
Eſt pudor: & tabulas irreuerenter habent:

Irreuerentia' menſe

Cum manibus peccant: cū gutture: cūq̧ labellis:
Hic offam glutit: at ębreius ille vomit.
Hic dygito primus ſordenti fercula menſę
Attingit: naſo conſpuit atq̧ dapes:
Hic calicem ſiccat labris: vacuatq̧ lagenę
Oenopherum: rurſus quod bibit ipſe vomit:
Cantant: & latrant/magno clamore fatigant
Aera: thyrſigeri & ſacra nefanda dei:
Hos furor vſq̧ rapit: confundit pectora bacchus
In tabulis partes improbus omnis habet.
Nunc calices frangunt: nūc rumpit̄ vrceus albus:
Nunc vitrum e menſa/cantharus atq̧ cadūt:
Sępe manu rapimus: quod geſtat tertia menſa:
Guſtamus ſapidū: dulcia fercla ſimul.

Sardanapal⁹
Iuſti.li.i.

Sardanapalus.hʒ comites: quos fœda voluptas
Aſſidue reficit: immoderata placent.
Sed quia non opis eſt noſtrę: depingere cunctas
Illecebras menſę: ſtultitiaſq̧ graues:

 126

Viuendi ritus non est sapientibus vnus
Omnibus: ęqualis mos neq; cuncta regit.
Nempe aliter Graii viuunt: aliterq; latini.
Q̄ viuat ritu theutona terra suo.
Sauromatęq; alio celebrant cōuiuia more.
Atq; alio Thurcus: Aethiopusq; modo:
Sunt hominū mores varii: disparq; voluntas:
Sunt varii victus: vita nec vna viget:
Quilibet in mensa deuitet turpia verba:
Porcorū mores pellat ab ore procul.
Atq; agat æterno grates ex pectore patri:
Exoptetq; sacrum prosperitatis iter.
Nec diuinus enim nos conditor ipse creauit
Ad potum atq; cibū: corporeas ve gulas:
Nec sumus iccirco nati comedamus vt vsq;:
Assiduo aut fument corpora nostra cibo.
Sed potum atq; cibum pro vita sumimus: atq;
Corporis ad podium / sanguineosq; lares.
Spiritus est anima nostra: inde habitare neq̄bit
In sicco: sedem sanguinis illa tenet.
Sed modus est rebus: est & mensura decorq;:
Quem citra atq; vltra / vita / anima atq; fugit.
Iccirco crapula atq; gula / plures moriuntur:
Q̄ gladio / aut telis / ingenita ve nece.
Curia magnatū / mores quandoq; probatos /
Vrbanos / dignos / tradidit atq; bonos:
Curia nobiliū nunc est corrupta / maligna
Ebria / multibiba / garrula / fędiloqua:
Perdidit atq; vetus nomen / famamq; fidemq;:
Amplius in toto nec viget orbe decus.

de sepul. certificari
c. quia diuersitatē de cō pb.
Terētius
Persius
Quintilian⁹.
l. ii. ff. ad treb. quia poterat.
Prouer. xxx.
Ad collo. iii
Thobię. ii.
Esaię. li.
i. thess. ii. & v
arist. ii. de aīa
Eccs. v.
xxxii. q. ii.
moyses
Horatius
glo. Insti. p q̄s p. no. ac. i pri.
Ecclesi. 37.
Curialitas antiqua

De laruatis fatuis.

Risit Democritus stultas/& inania mundi
Gaudia: quod laruis pergeret omnis homo.
Cynicus econtra casus defleuit in omnes:
Et quia tot fatuis terra repleta foret.

De gaudio larue

Risus dolore miscebit̃ & extrema gaudii luctus occupat. Stultitia gaudiũ stulto. & vir prudens dirigit gressus suos. Perpetuorisu pulmonẽ agitare solebat Democrit⁹ sapiens fleuit cõtrarius alter. Facies q̃ ad siĩitudinẽ pulchritudinis celestis est figurata minime maculet̃

Prouer.xiiii. Viueret in nostro si iam Democritus euo
Iuuenalis
l.siqs C.de pe Rideret toto crimina nostra die:
Plinius li.vii Et crassus pariter rideret ludicra mundi:
Solinus
Crassus Quem risisse semel carmina prisca canunt.

Precipue nostra si tempestate / videret
Laruatos fatuos: stultiloquosque viros:
His fatuis nullū vitiū nūc turpe putatur
Ad scelus hos etenim vita petulca trahit.
Concita gallorū sancto vix membra furore
Vexantur: cybeles dū fera sacra colunt:
Cū furia tractant vix Menades orgia tanta:
Cū recolit lemures stulta caterua malos.
Induit hic laruam: turpes hic sumit amictus:
Ille linit faciem: contaminatque fuco:
Hic gerit in fatua conductos fronte capillos:
Hic dentes emptos: hunc tegit alba toga:
Parthorū ad morē cupit alter sumere vestem:
Hic habitus Geticos / Sarmaticosque petit.
Hic faciem turpat: quo vix deformior ille est
Tartara qui terret murmure cerbereo.
Musica cōportant fatui instrumenta: canuntque
Audiat vt fatuos queque puella suos.
Ante domū note domine vestigia figunt:
Consumūt totos / sicque boando dies:
Fausta puella quidem / fatuis tutatur ab illis
Que se laruati turpia queque petunt.
Seducit castos animos laruata caterua:
In facie demon quem gerit ore / patet.
Corda puellarū manibus discerpit aduncis:
Vnguibus horrendis: dilaceratque thorum.
Quicquid enim sceleris totus non perficit annus
Hoc laruatorū tempore conficit:
Sepe tuas: larua contecta subintrat in edes:
Que tibi gallinas vulpis iniqua voret.

De vi. & ho. cle. cū decorē.

Druyde. de quib9 lucan9.

Menades Persi9 sati. i. Lemures de quibus Oui.

Ecclesi. xxv

C. de epi. & cl l. mime in aūt. de san. epi. col. ix.

In qua nil curas laruatę crimina gentis:
Contaminas thalami fœdera sępe tui.
Quid refero mores: quid turpia verba: iocosq;
In quibus assidue stulta caterua furit?
Larua repręsentat nunc saturnalia festa:
Saturnalia Compitalitia Aut salios nudos: mãmuriũq; fabrum:
Mãmurius Faber Quodq; magis credo: tali sub tempore/ ditis
Emissos lemures: terrificasq; deos:
Lœtiferi quoniam pendẽt de frontibus hydri:
C. de pœ. l. si quis de cri. Abscondunt faciẽ: quam deus ipse dedit.
fal. ad audientiam Naturam turpant: tenebroso pecto cultu
Vera tegũt: vultus cõmaculantq; fuco.
de con. dist. v. fucare Se facit hic claudum: se cęcũ clamitat ille:
Larua tegit proceres: magnificosq; viros:
Id tamen est peius: trahimus ludibria laruę
Paschatis ad festos sacrificosq; dies:
Ducimus & choreas: Veneris certamina mollis
Pessima versamus: nil sacra festa vetant.
Passio quo christi meditatur tempore: laruam
de con. dis. v quadragesiã Accipimus: sceleris pabula quęq; placent.
Surgimus heu tarde cum christo: crimina mũdi
Vana: iubent solitam continuare viam.
Fraterno lemures hos nunc sermone precamur
Vt tandem sapiant destituantq; nefas.
Esse nefas quis nam dubitat? q; vertimus ora
Naturãq; simul? turbidus error abi.
Fama volat quendam occisum quẽ larua tegebat
Quem mox cũ larua dęmon ad ima tulit:
Iure quidem: nam cuius erat nũmisma & imago.
Effigiem & pignus abstulit ille suũ.

Viri prudentis descriptio.

Vir bonus & sapiens reprehendit turpia facta:
Dictaq; castigans impia: iusta docet.
Conscius ipse sibi: mala cuncta & inania vitat:
Et vitam querit diligit atq; bonam.

sapiētia.

In sūmis excelsis q; verticibus sup viā i mediis semitis/stās iuxta portas ciuitatis i ipis forib⁹ loqt sapia dicens. O viri ad vos clamito. & vox mea ad filios hoim. Intelligite puuli astuciā: & i sipiētes aiaduertite. Audite quoniā de rebus magnis locutura sū. Veritatē meditabit guttur meū & labia mea detestabunt impium

Prudentem cecinere virum documenta Maronis
Qualem vix hominē secula nostra tenent.
Socratis egregii maiestas/iudice phœbo
Dicitur emeritos promeruisse gradus.

Prouer. viii & .xxvii. Sapien. vi. Ecclesi. x.

Socrates Talis erat sophię diuinę Socrates alter:
Qualem Virgilii carmina docta canunt:
Ex se pendebat totus: perfectus ad vnguem
Constans: & dexter/prouidus atq; bonus.
Vir bonus & sapiens dotes in pectore multas
Sene.epis.cv. Continet: & clara nobilitate micat.
Tull.in pa. Iudex ipse sui: nec vani murmura vulgi
Curat: securus tempora grata terit.
Eccle[s]i.iii. Rebus ab externis neq; mercem aut crimina sumit
Est frugi semper: & moderata petit.
Sapien.vi. Pectus habet solidum: propellit inania vota.
Eccs.vi. Continet & stabili pectora recta gradu.
Prouer. x. Non prius a molli rapiuntur membra sopore
Ecclesi.xviii Omnia q̃ vitę sint reputata suę.
Vtile cũ sancto sapiens coniungit honesto:
Omni aliquid laudis & gerit ipse die.
Eccs.xii. Ecclesi.37 O vtinam nostro tam consona turba sophię
Tempore fulgeret: tam nitideq; scholę:
In quibus illustris virtutis semina/prudens
Funderet: æthereum concineretq; decus.
Eccs.i. Miranda non est: q tam numerosa caterua
Stultoꝝ: totidem seruat in orbe vices:
puer.iiii. Est ratio in promptu: quoniam sapientia pulsa
Exulat: & mundũ saucia facta fugit.
Eccs.x. Qui bonus & sapiens nostro nunc esse laborat
Esaię.v. Tempore: vesanus dicitur atq; rudis:
puer.xxix. Callidus & vafer qui nunc est atq; dolosus:
Hic titulum sophię: & nobilitatis habet.
Aristides. Iustus Aristides quid tempestate valeret
Curius Fabritius Nostra? quid Curius/Fabritiusq; bonus?

Quíd Cato díuínus: celebrís quíd turba Platonís? Prouer.ix. Sapien.v.
Prudentes rídent ſęcula noſtra víros.
Hís tituli candor datur & nunc gloría pręſens:
In quibus eſt fraudū ſtultitięq́ӡ vígor.
Aſcendít celebres ſtultorū turba cathedras:
Stultitia mentes quę víolare ſolet.
Sí modo prudentes aleret Germanía pugnax Germanie defectus
Et daret íngenuís pręmía dígna víris:
Non ſic deſerta fluerent pręconía fama:
Parta quídem: quę nūc Theutona terra p̄mít.
Sí gradus ínſignís ſophię cultoríbus eſſet:
Non veheret fatuos tot modo noſtra ratís.
Sed cenſor nūc nemo ſuí ſe explorat ad vnguē: Prouer.xiii
Nemo anímū muſís ímbuít íngenuís.
Stultígeras ígit̃ tunícas/fatuoſq́ӡ cucullos
Impoſuí multís: quos mea ſcrípta notant: Virgilius
Ergo prudenter ſtultus quí víuít: agítq́ӡ
Vírgilíí vt díuí pagína ſacra canít.
Protínus æthereas híc celſíor vſq́ӡ ſub auras Ecclesi.iii. Sapieu.vi.
Tranſuoluet. & nítídí lactea ſígna polí:
Carneq́ӡ mortalí poſíta/captare quíetem
Cœleſtem poterít. Ambroſíaq́ӡ fruí.
Ad ſophíam teneros ígítur ſuccíngíte lumbos:
Et date conſpícuę thura benígna deę.
Qua propter doctís optat Phílomuſus honores
Et pacem muſís poſcít adeſſe ſuís.
In prímíſq́ӡ ſuo Tícíoní/magna precat̃
Gaudía: conſtructa eſt quo duce noſtra ratís. Titio & theda.qui & Brant
Sít tíbí/mí pręſtans animí pręceptor/amíce
Theda/ſalus íngens: Brant venerande vale.

In cõmendatione philosophię.
In precio non est hodie doctrina bonorum:
Sed spuit ad doctas stultus vbiqꝫ togas.
Doctiloquos tentat vulgus detrudere sacco:
Sub pede stultorum philosophia iacet.

Bonorũ hoim ꝑsecutio.

Ne paueas repẽtino terrore & irruẽtes tibi potẽtias impioruꝫ: dñs enĩ erit in latere tuo: & custodiet pedẽ tuũ ne capiaris Quoniã nõ ĩ fineꝫ obliuio erit paupis: patiẽtia pauperũ nõ peribit. Conscidisti saccũ meũ & circũdedisti me lętitia.

Psalmo.xxix
Iohel.i.
Apoca.v.
Sapien.i.

Quisquis ad æthereas sacratę pallados arces
Tendit: in hac requiem vel cupit esse suam:
Hic manibus purus veniat linguaqꝫ pudicus:
Vt sophię foculis fumida thura ferat:

Philosophia sacris animos collustrat ocellis: Tullius p ar/chia po...
Ingenii dotes: prębet & eloquium.
Luctificas huius solamur dogmate mentes.
Hęc animi motus pellit & illecebras. Ecclesi.iiii.
Hęc bene viuendi pręstat documenta viasq3.
Hęc iter ætherei pandit ad astra poli.
Possumus ac mentis tristes auertere casus:
Possumus hac lapsus exuperare graues.
Hanc deus omnipotens cœlesti misit ab arce Puer.ii. Ecclesi.i.
Vt nobis cœli semina clara daret.
Illius in collo pendent redimicula sacra:
Per genus humanũ quę modo sparsa micant.
Membra tegit peplo: pallaq3 induta Minerua:
Sub pede purpureas spargit vbiq3 rosas:
Seruiat huic sapiens quisq3: nam nectare diuo Sapien.vi. &.ix.
Corda hominis potat: Ambrosiaq3 cibat:
Et libertatis veros concedit honores. Ecclesi. xxvii
Hac duce perpetuo libera corda manent:
Hęc scelus atq3 nefas pellit: moresq3 profanos. Prouer.viii &.xvi.
Explodit vitium: pręmia laudis habet.
Hanc ꝓpter sapiens nitidum conscendit olympũ:
Hęc aperit iustis regna serena poli.
Possumus hac sęuos facile extirpare tyrannos:
Fida comes vitę est/& benedicta quies:
Hac sine nõ priceps: nõ rex: sua sceptra gubernãt. Sapien.viii
Est fidei mater: iustitięq3 parens:
Palladis ad munus iuuenes properate senesq3 Puer.vii.
Ex gremio cuius fons scatet irriguus:
Curritę vos docti: vestram obseruate Mineruam: Prouer.iii.
In saccũ trudit dogmata vulgus iners.

Concertatio Virtutis cum Voluptate.

Aspice conflictum virtutis: atq; petulcę
Deinde voluptatis/gaudia vana vide:
S.Brant. Argumentū. Legimus Alciden somno cum forte iaceret
Vidisse ambiguas/difficilesq; vias.
Ambarumq; statum/finem/vitamq;/modūq;
Scrutans: virtutis cępit inire viam.

Epigrāma ad lectorem.

Virtutis quicunqꝫ colis sacra dogmata lector
  Aspice quos fecimus pollice & ęre modos.
Tu tamen in primis frontem depone seueram:
  Aut fuge: si nasum rhinocerotis habes.
Nos veniam scriptis dabimus petimusqꝫ vicissim Horatiꝰ i arte
  Si peccat numeris pagina nostra suis.
Frangitur hic puro dictamine blanda voluptas:
  Et spurcę Veneris marcida castra iacent.
Sed virtus niueo victritia tela triunpho
  Suspendit: cęlo seqꝫ suosqꝫ beat.
Hanc amat imberbis iuuenis: vitęqꝫ magistram
  Ducat: & ęterno munere formet opus.
Illecebras fugiat: quas spondet vana libido:
  Hęc animos frangit: pectora casta terit: tullius in off.
Fœdat & ingenii cultus: sensusqꝫ pudicos
  Destruit: & semper blanda venena vomit.
O iuuenes spectate probi: quid candida Virtus
  Possit? quid noceat luxuria Venus?

De duplici vitę humanę via.

Auerte pedem tuū a malo: Vias enī que a dextris sunt nouit dn̄s/peruersę vero sunt q̄ sunt a sinistris puer.iiii.

Volup-tatis via

Nec phibui cor meũ qui oĩ volu ptate frueretur & oblectaret ſe ĩ hiſ que p̄parauerãt. Quis ita deuorabit & deliciis af fluet vt ego? Venite ergo & fruamur bonis q̃ ſunt & vtamur creatura tanq̃ in iuuentute celeriter.

Obiectio voluptatis criminantis virtutem.

Eccš.ii. Sapientię.ii.

En ego ſincerę virtuti inimica voluptas
Adſum victrici lauro redimita: per orbem
Signa mei fulgent caſtris ſuffulta triunphi:
Semper Achemenios ſpirant mea tẽpora flores:
Et redolet violas collecti faſci a crinis.
In niueis ſoleo manicas geſtare lacertis:
Et veſtes tyrię fulgentia brachia velant.
Eſt facies laſciua nimis: ſtant lumina multo

Inuidiosa ioco: petulantes frontis ocellos
Ostendo: mallem frangunt qui sępe iuuentam:
Delitias offendo meas: & mella per orbem:
Vt capiant iuuenum teneras mea retia mentes:
In manibus Cytharam teneo: plectrumq; sonorũ
Turba sedet iuxta mollis: blandiq; choraules.
Ante meã statuã dulcissima carmina pangunt.
Pectine facundo mulier stat psaltria iuxta.
Nam soror ipsa dei: cui sacra solennia reddunt
Męnades insanę frontem crinemq; rotantes.
Qui mea prosequitur miles vexilla: labores
Nullos: & liber discrimina nulla subibit:
Cogitur haud sęuis caput obiectare procellis:
Non strepitus pugnę: nõ tristia classica Martis
Audiet: armisonus lituus nec pectora franget
Sed qui me comitem sequit: non tramite duro
Ambulat: at dulces hic experietur amores.
Qui mea spreuerunt quondã monumenta: periclis
Immersi grauibus: vitam clausere dolore.
En dea sum cuius spatioso noscitur orbe
Imperium: & nostro manant de pectore molles
Delitię: risus: & cantica plena iocorum:
Et sub me sanę longissima fata senectę
Vsq; vigent: albiq; dies: horęq; secundę:
Quondam Priamides quo Troia cessit achiuis: Paris
Signa tulit nostri manibus florentia regni.
Indulsitq; bonis: quoꝝ est mea magna potestas
Et mihi seruiuit cultu Cleopatra superbo: Cleopatra
Blanditiasq; meas canopea ad mœnia duxi.
Africa me noscit: me noscit corniger Hammon:

Numide
Mauritania.
Me numidę infrenes: colit & Maurisius atlas:
India delitias noſtras veneratur: & omnes
India
Educunt rutilo qui candida membra ſub ortu:
Eccleſi.xxxi
Me duce ſobrietas toto pulſatur ab orbe.
Sarmate
Parthi
Gethę
Hiſter.
Sycamber
Epicurei.
Sarmata non tutus: nō parthus / nō geta pugnax:
Non Hiſter: nō trax: ſemper criſpuſq; ſycamber
Noſtraq; per varias mittuntur ſpicula gentes.
Noſtra ſophi veteres coluerunt numina: quorum
Scripta manent poſitę me defendentia ſectę.
Nam ſine corporeo proſunt bona noſtra labore:
Et gula nobiſcum / feruens quoq; gloria menſę:
Non mea ſub galeis vita eſt: nō ſtramine duro
Corpora noſtra cubant: ſed prebet pluma qetem:
Iuuenalis in ſatyra oibus in terris
Me niſi delitię molles ſequerentur / & omnis
Luxuries: tanti non reges blanda ſubiſſent
Caſtra: quibus toto victrix dominabor in orbe.
Sardanapal9 de q̄ diodorus & Iuſtinus
Roma
Sardanapalus enim regalia facta relinquens:
Corporis illecebras coluit. florentibus annis
Bellica Roma quidem noſtro ſudauit amore.
Mollibus in plumis dantur ſua gaudia multis:
Hiere.vii.
Non frigus / diramq; famem iuuenilia captant
Pectora: ſed requies ſemper blandiſſima nobis.
Otia quandoquidem non perturbata fouemus:
Ergo vos iuuenes quorum ſunt mollia corda:
Atq; ſenes pariter quorum eſt annoſior ætas:
Porrigite huc aures: currit mortalibus ęuum:
Verba Sardanapali
Sapientię.ii.
Et currunt ſine fine dies: libate vel ęſcis
Mellifluis genio: poſt mortem nulla voluptas.

De via virtutis.

Deus creauit de terra hominez & secūdū imaginez suā fecit illum. & iterū cōuertit illū in ipaz. & secūdū se vestiuit illū vir tute: numerꝰ die rū & tps dedit illi & dedit illi ptātē oēm q̄ sunt super terram.

Responsio virtutis

carmine Elegiaco:

Carmine nugoso quid me malesana voluptas
Lędis: & imbelli pectore bella paras?
Quid fallax miseros/age perfida/decipis arte?
Illecebris mundus cur ruit vsq; tuis?
Quid sordes: luxusq; tuos: lancesq; voraces
Laudas? blanditiis gloria nulla tuis.
Aebrietas tibi fida comes: infamia pennis
Circū te volitat. & tua castra premit.
Es (fateor) pulchro semper laqueata capistro.
Sunt oculi molles. fronsq; petulca nimis.

Eccs.xvii.
Sapiē.vi.&.i
Baruth.iii

In capite inſignis fulgor: redimicula: vitę
  Sertaq; dependent. purpureuſq; color:
Te chlamydes tyrię velant: te balteus ornat:
  Et te Sidonio purpura tincta fuco.
Non galeas armata geris: ſed corpore nudo.
  Allicis imbelles in tua vota viros.
Te iuxta Veneris ſtant atq; Cupidinis arcus:
  Et pueri cęci dira ſagitta iacet.
Dextra tenet ſpeculū quo ſplēdet turba maloꝝ:
  Lęua tenet luxus: & genus omne mali:
Fronti nullus ineſt candor: ſed ſpurca libido:
  Non pudor in verbis/ingenuuſq; iocus.
Te duce per mundum gemini tractantur amores:
  Te duce langueſcunt fortia membra ducum.
Te duce nobilitas perit: & veneranda iuuentus
  Marceſcit votis dedita aduſq; tuis.
Te duce morborum patimur diſcrimina: mortes
  Ad ſtygioſq; cadunt corpora noſtra lacus:
Tu facis ingenium torpens. tu pectora caſta
  Inficis: & ſenſus non ſinis eſſe bonos:
In tę decreſcunt animi: ſoluuntur & artus:
  Corporis & ſemper eſca doloris eris.
Ex te lœthales morbi: genus omne malorum
  Et gula manauit: delitiūq; malum.
Tu facis imbelles iuuenes: petulanſq; ſenecta
  Te duce concreſcit: bęſtia ſpurca nimis:
Pellicis in fraudes multos/vitęq; tenebras:
  Nil caſtum impura conſpicuumq; doces.
In te non ratio: non purę ſemina mentis.
  Ingenium nullum. ſed mala lingua quidem.

Multorum claros egisset dextra triunphos:
Et multos caneret fama superba duces.
Si nō blanditias: si non tua vota subissent:
Et simul impositis nigra venena cadis
Mœnia dardanidum: vertisti & pergama Troię: Troia
Per te Parthorum regna superba iacent. Parthi.
Regna iacent Asię luxu consumpta voraci: Asia
Luxibus & squallent Attica regna tuis. Gręcia
Obruta sunt Danaū fortissima mœnia per te:
Atq; vrbes Sodomę morte rigante iacent. Sodoma.
Excidiū per te dirum est experta Corinthos: Corinthus.
Atq; Tarentinę sic periere domus. tarentum
Lapsa etiam per te sordent Nilotica regna: Egyptus
Assyrii per te sic cecidere duce. Assyria
Te Sybaris colles: te Rhodos: atq; Miletos Sybaris
Et varias gentes contaminasse palam est Rhodus
Tu Sordos: thracesq; truces: tu blanda Getasq; Milętus thratia
Corrumpis: diris inficis atq; malis. Gętę
Sors mea nunc melior: quoniā me vita pennis
Spectat: & æterno gloria parta gradu.
Degeneres animos pacienti extollo labore.
Cœli porta patet (me duce) apta viris:
Amphitroniades metuenda pericula vicit Hercules
Me duce: cęlestis incolit astra dei.
Me duce barbaricas gentes prostrauit in armis Iulius cęsar
Iulius: & fœlix sydera clara premit:
Magnus Alexander nostros comitatus honores: Alexander magnus
Ingenii pugnas / & fera bella tulit:
Sic Paulus consul regem qui Persea vicit
Me duce Romanis clara trophęa dedit. Paulus emilius

Cicero Virgilius
Me duce facundi fulgent Ciceronis honores:
Et Maro Romanę gloria magna togę:
Aristoteles. Plato
Doctus Aristoteles nr̄a hęc monumēta sequutus:
Et Plato: quo nusq̄ maior in orbe fuit.
Candida me coluit doctoꝝ turba sophorum:
Ingenium per nos eloquiumqꝫ valet.
Ad laudes genitos & dulcia munera diuum:
Fama trahit nostri nominis atqꝫ decus:
Aspice (quid multos repetam) stat nostra ꝑ orbem
Gloria/fama/salus/laus/honor/atqꝫ decus.
In te luxuries/fastus/cōmertia fœda:
Et putidum semper stillat ab ore malum.
Prouer.viii
In me diuitię: iustum/rectumqꝫ piumqꝫ:
In me consilium: gloria sola mea est.
Sapien.iiii.
Casta mihi domus est: stant celso colle penates:
Hos tamen ingenuus scandit vbiqꝫ labor.
Prouer.ix.
In virtute labor: sed & in sudore voluptas:
Atqꝫ quies: magnis semper amanda viris.
Siue velis famam ingenio sectarier almam:
Armisonę ve iuuat voluere signa deę:
Seu res ciuiles merito tractare fauore:
Hęc animo infracto (me duce) cuncta facis.
Quem labor & sudor torquet/virtutis amore:
Aetherei tandem scandet ad astra poli.
ꝑuer.viii.
Virtus sola regit terras: dominatur in alto.
Diuidit & nutu dona beata suo.
Plau.i amphi ꝑuer.vii.
O iuuenes dū fata sinunt: expellite vanas
Corporis illecebras: lœtiferumqꝫ nefas:
Imbuite ast animos virtutis dogmate vestros:
Vt sapiant rectam pectora vestra fidem:

 135

Latina nauis seu barca socialis.

Innumeros sclauos/fatuos sine fine furentes
Hactenus in nostra ducere classe iuuat:
Si quis forte locū potuit minus accomodatum
Nancisci: huc veniat cū sociisq; vehat.

Societas fatuorū.

Gaudiū ē miseris socios habere penaꝝ. Sed nō minus ardebūt: qui cū multis ardent Qui īter huiuscemodi letāť: & eē sub sentib⁹ delicias cōputant: filii sunt stultoꝝ & ignobiliū/ oppressi quasi fluctibus semitis suis: fratres sūt draconū & socii strutionū. Sic fuit/ē & erit. silis silēm sibi querit.

Currite sulcamus festinis æquora remis:
Et premit immensum carbasa nostra fretum.
En socialis adest classis: properate sodales:
Et fatui pariter nunc properate meri.

ii.q.i.multi
Eccle.13. & .7
Iob.xxx.
i Esdre.v.
Sapien.iiii.

Eccš.i.

Nam nostrę numerus sectę est immensus: & aures
Ad varias gentes tendit: & ad populos.
Nostra cohors equidē totū cōplectit̄ orbem
Pauci sunt quos non fœdera nostra premūt.

In omnē terrā exiuit sonꝰ eorum.

Ex Asia veniūt rutilo sub sole creati
Stulti: nobiscū qui cita vela trahunt.
Finibus e Lybię veniūt terraq; calenti
Mausirii imbelles/æthiopesq; nigri:
Migrant Hesperii: migrat quoq; Gallia tota.
Prorsus & a Bactris/sedula turba ruit.
Ad nauem veniūt gentes quas vltima Thyle
Finibus extremis quasq; Britannus habet.
Et veniunt Cymbri torui: flauiq; Sycambri.
Et venit ex latio turba procera quidem.
Arctophylax gentes rigido sub sydere natus
Transmittit: prębet subsidium rati:
Sauromate veniunt: pugnax quoq; turba Getarū.
Atq; Thraces veniunt: Argolicíq; viri:
Et veniunt omnes gentes/quas conspicit orbis
Quasq; fouent nitidi sydera clara poli.
Cū senibus iuuenes: fatua cū matre puella.
Intactus nullus hic gradus esse potest.
Ad classem celerem fatui properate sodales.
Currite: nauiculę/nam mora cuncta nocet.
Tempus adest sulcare fretū: & nūc pandere velū
Currite: iam pergit fluctibus acta ratis.
Maxima nunc regio superest penetranda: sodales
O fatui: pedibus currite quęso citis.
Narragonū ad patriam & ꝑmissas tendimus oras
Cogimur & stolidū sponte subire solum.

Nos tamen in tumido iactant discrimina ponto
Plurima: sollicitas & quatit vnda trabes:
Veliferi maris sęuo clamore ciemus
Fortunam: nil nos impia vota iuuant.
Per varios casus. per seua pericula ponti
Currimus: & vitę nō modus vllus adest:
Et patimur lapsus/tempestatesq; sonoras:
Et patimur medio naufraga fata mari.
Scyllęam rabiem siculis spectamus in vndis:
Atq; charybdęo gurgite transtra volant.
Per syrtes lybicas remo sulcamus inerti:
Spectamus tumidi tristia monstra maris:
Delphinos: phocas/syrenes/atq; videmus
Tritonas: inuisum prodigiiq; genus:
Torpemus cantu: quo nostras inficit aures
Syren: languēti nosq; sopore premit:
Et Cyclopem grandē siculo spectamus in antro
Dulychius princeps quem timuisse potest.
Quis locus est tutus: quo nunc considere stulti
Possunt: & certos ędificare lares?
Vsq; adeo tumidis prostrati mergimur vndis
Et portus tutus carbasa nostra fugit:
Ha merito: quoniam nullo sapientia cultu
Nos fouet: & stolida figimus arma manu.
Heu dea stultitię nobis nunc pocula Circe
Prębuit: & cantu pectora lassa ferit.
Eheu quid miseri prodest errare sodales:
Quęrite sed stabili littora tuta pede:
Ne rapiant fragiles Neptunia monstra carinas:
Sorbeat & nostras ęquoris vnda rates.

De hac mate ria. Virgili⁹ in.i.&.iii.eñ.

Scylla Charibdis Syrtes.

Syrenes. Triton.

Cyclops Vlysses

Circe.

Neptunia

Excusatio Jacobi locher. Philomusi.

Derisio boni opis

Ambulans recto itinere & timens deū: despicit ab eo qui infami graditur via. Querit derisor sapientiā & nō inuenit: doctrina prudentiū facilis. Qui deridetur: inuocabit deū & exaudiet eū: deridetur enī iusti simplicitas.

pūer.xiiii. &.xix. Iob.xii. ps.xxxvi.

Vertimus naues fatuas latinis
Versibus: plectro siquidem strepenti:
Cudimus normas modo perbenignas
Plaudite muse.

Sebaſtiano Brant gra-tes agit

Gratias docto dabitis magiſtro:
Atq; doctori titulos merenti
Candidos: noſtros legitis modos qui:
Plaudite muſę.
Ad ſalutares modo diſciplinas
Atq; ſincerę documenta vitę
Vertimus ſtultos numeris iocoſos
Plaudite muſę.
Non decus mundi: titulusq; clari
Nominis traxit/ volucrisq; fama
Ad ſalutares philomuſa cantus:
Plaudite muſę.
Non bonos: laudes: precium ve molle
Nec fames auri philomuſa traxit
Ad ſacri fontes nemoris beatos
Plaudite muſę.
Nil ſuperborum cupimus virorum
Stemma: nec claros capitis corymbos
Nec ſacrę lauri cupimus corollam
Plaudite muſę.
Qui leget noſtri titulum libelli:
Gratias nullas referat libello:
Eleuet ſed Brant rogo perdiſertum
Plaudite muſę.
Prębuit noſtris alimenta nymphis
Brant: & heroos tribuit beatos:
Eſtq; ſcriptorum venerandus auctor
plaudite muſę.
Gratię dulces: lepidęq; voces:
Et lepos blandus: lyricuſq; neruus

Ex ſinu illius fluitant ſcatentq;:
Plaudite muſę.
Sermo facundus: locuplexq; vena:
Structilis candor: calamus latinus:
Nil ſonat quod ſit latio indecorum:
Plaudite muſę.
Sed modo diuos ſuperos precamur
Prębeant nobis veniam benignam:
Pinximus q; ſic fatuos inertes
Plaudite muſę.
Me locus nauis: fateor: requirit:
Calceos nondum fatuos remoui:
Stultus & nondum poſui cucullū
Plaudite muſę.
Sunt quibus noſtrę placuere curę:
Sunt quibus noſtrę ſatyrę grauedo
Diſplicet: dextram veniam precamur
Plaudite muſę.
Noſtra ſic fari didicit iuuentus:
Peruigil ſudor neq; me diſertum
Fecit: haud magnos capio labores:
Plaudite muſę.
Scriberem formas potius pedeſtres:
Sponte ſed manant numeri canori:
Barbarum qui me faciunt poetam
Plaudite muſę.
Gratulor noſtrę ſiquidem iuuentę:
Gratulor docto pariter magiſtro:
Qui mihi ſuaues tribuit camœnas
Plaudite muſę.

Seculo nostro siquidem diserto
Gratulor: docte sileant Athene:
Et chorus vatum sileat latinus:
Plaudite muse.
Iam fouet passim celebres poetas
Theutonum sydus/gelidusq Rhenus.
Laudibus quorum monimenta fulgent
Plaudite muse.
Quid magis fingit latialis orbis
Ritibus cultis? colimus platona:
Atq sublime colimus Maronem:
Plaudite muse.
Ergo certatim teneris camoenis:
Nauis & picte rudibus figuris:
Et iuuentuti faueas precamur
Lector amice.

s.ii.

Nauis socialis mechanicorum.

139

Socialis nauis me chanicorum.

Stultorum trahitur collecta caterua virorum
Qui manibus quęrunt sępe alimenta suis.
Artificis quisquis signum prętendit: & affert
Quid sciat: & foueat qua ratione domum:
Adsunt mœchanici: quorum vela ampla leuata:
Cum celeri remo per freta vasta volant
Cur tamen hi fatui sint ad mea laxa vocati
Carbasa: iam causas cum ratione canam.
Cunctorum veluti status mutatur/in omni
Tempore: nec stabili conditione manent: Prouer.xi.
Artificum pariter sic fit mutatio semper:
Hos fatuos merito nostra carina vehit.
Hoc vitium primũ est: quod seruus quisque magister de elec.cum
Esse cupit: callet & tamen ipse nihil: in magistrum
Artifices multi fatuique sine arte vagantur lxi.dis.miserum
Stultitia merces diminuuntque sua. xlix.dis.sacer dos.
Alter in alterius damnũ sudore laborat:
Se tamen inprimis decipit exspolians:
Vendit opus magna forsan mercede paratum: Ezech.vii.
Incitat & vexat hunc quia liuor edax:
Attamen artificũ deformis abusio sectę
Paupertate graui corpora multa premit.
Hi res mox vendũt positas prę merce minuta:
Hi precio vendunt pro leuiore suas:
Alter in alterius damnum contemnere lucrum Leuit.xxv
Assolet: & vendit tunc male sarta palam.
Qui modico vendunt precio: res non bene sartas Ecclesi.xxvii.
Vendũt: artifices hęc mala culpa notat: s.iii

Omnes qui cupiunt emptores fallere blandis
Fraudibus: hi certe se quoq; decipiũt.
Mechanici culpas & stygmata nigra merent.
Turpantes operas / artificesq; manus:
Decrescũt omnes mercatus: nemo fidelis
Mercator: quiuis ditior esse cupit.
Rebus in humanis mutatio tanta lacessit
Multos: atq; inopes reddit vbiq; viros.
Non opus est multis facinus componere verbis
Artificũ: liuor pectora cũcta trahit.
Temporibus nostris q constans esse laborat
Hũc stultũ vulgus insipidũq; vocat.

De Nicolao Renner

acuphaho Argeñ. Sebastianus Brant:
Finis adest operis / nec te Nicolae videre
In nostra potui / Renner amice rate.
Comedit mul tas acus simul Qui tamen innumeros fatuos facis: & tua multi
Ora vident / acubus quę tibi plena scatent.
Quas cõmedis rursũq; voras / vomis / imbibis atq;:
Prestigio hoc stultos fallis vbiq; tuos.
Saluator Iu dorũ pascha lium. Tu deus interdũ scandis super ęthera. rursum
Decidis: & bibula cũ grege pascha tenes.
Simea mater adest buccas dedit illa / genasq;
Et linguas multas: ingeniumq; citum.
Addubito iccirco si te Gallos: vel Iberos:
Inter Germanos / Italicosue locem.
Hic posui artifices inter / variiq; negoci
Te turbam: nunq̃ solus enim potes esse.
Argeñ. plures inueniet socios Narragonũ in patriã tecum proficiscar: in vna
Naue: dabit socios vrbs tua stultiuagos.

De singularitate quorũdã

nouorꝝ fatuorꝝ Additio Sebastiani Brant.

Te nostram accępi vertisse Iacobe carinam:
Atqꝫ illam latium nunc sapere eloquiũ: Ps̃.lxxix
Gaudeo: Lolhardos quos prętermisimus olim
Beguinasqꝫ iuuat his nec abesse suas.

Caueudũ ẽ a begninis. de frig. fraterni/tatis .p⁹ prin. glo. in cle. i. de reli. do.

Eſt operę precium non ignorare Beguttas
Bęgardoſq; ſuos: hippocritũq; genus.
Quos nimis arta prius cõplexa eſt cymba: liburnũ
Nunc propriũ: & laxis tranſtra parabo foris.
Currite lolhardi/beguinę/ſiue beguttę/
Currite bęgardi: ſpiritus ire iubet.

in cle. ad no/ſtrũ de here.

Vos hominẽ ex toto pręſenti in carne putatis
Perfectũ: & ſummũ tangere poſſe gradũ
Vſq; adeo/vt nunq̃ deinceps mortale patrare
Crimen: & vt nequeat proficere vlterius.
Perfectos igitur tantos quoq;/claſſis abacta
Expectet comites: ſtultiuagoſq; viros.
Currite nauis eat: fatuoſq; ſequamur euntes:
Ne ſine beguinis tanta caterua ruat.
Cernitis vt ſtulti totũ mare & æquora cõplent
Nec modus aut numerus nauibus atq; viris.
Sępe oculos hominũ morientũ clauditis: ante
Q̃ mortis tẽpus vel necis hora venit.
Claudite pręſentis peritură lumina turbę:
Atq; operi noſtro ponite quęſo modũ.
Sit ſatis hunc feciſſe prius vobis vel honorẽ
Q̃ non vulgari vos rate cõpoſui.
Ne populus ſi veſtra notet mala crimina: forſan
Non prauos modo/ſed pellat ab orbe bonos

cle. i. de re. do

Nec vos de populo vultis/neq; plębe videri:
Nec cleri in ſortẽ vos deus ipſe vocat:
Iccirco dignã vobis ſedẽ ipſe nequiui
Theutonica in noſtra ponere naue prius.

dic cle. ad no/ſtrum.

Cũ tamen in patria Germana/& theutonico vrbe.
Pullulet & vigeat veſtra ea ſęcta nimis.

Collígere attẽpto turbam dũtaxat íniquam: Proteſtatio nihil dicere voleñ ꝯ̃ bonos aut ap̱ꝓbatos
Eſte procul fratres/quos bona víta tenet.
Qui normam vítęq́ʒ modũ/ſanccitaq́ʒ patrum
Seruatís: non vos lędere pergo bonos.
Sed turbam indoctam: quę cũ nil díſcere poſſit:
Nec voluit: longam quęrit babere togam. ii.theſſa.iii.
Ne ſi vulgus erit: cogatur ferre laborem
Artificum: & manibus quęrere forte cibum.
Inde eſt ꝙ quęrunt tranquillam habuiſſe quietẽ: vt dicere poſ/ſint id Eccl 51 de cele.miſſa. cũ marthe.
Atq́ʒ vacare graui poſſe labore tamen.
Non is eſt animus/non mens/ſint vt Madalenę
Verum vt bufonem lęna ſuum inueniut:
Ocia ſęctantur/torporem & deſidiamq́ʒ: c.niſi cũ pridẽ de renũ.
Hinc hoſti antiquo nequitię arma parant
Proinde ſibi reputant credũt quoq́ʒ cuncta licere dic cle.ad no/ſtrum.
Humano neq́ʒ ſub viuere & eſſe iugo.
Libertas (aiunt) vbi ſpiritus eſſe probatur:
Spirirus at ſpirat: liberiora licent. ii.corin.iii.
Inde putant nulli capiti ſe ſubdere poſſe: xciii.di.nulla
Acephali cupiunt viuere & eſſe palam.
In grege conueniunt: viuunt ſine rege locuſtę: Prouer.xxx.
Puniat vt nemo corrigat atq́ʒ nephas.
Quin etiam interdum laico ſua crimina fratres glo.xxv.diſ. vnũ.glo.de ordi.paſtor. glo.de fur.c.
Confitentur: agunt alterutrumq́ʒ vices.
Oſcula mortali dicunt damnanda reatu: dic.cle. ad no ſtrum.
Offitium carnis ſed veniale ferunt.
Hinc paſſim fratres per cõpita cuncta: ſorores
Quęrunt/ſolantur/concrepitantq́ʒ fores. glo.in cle.i. de reli.do. & c.diffinimꝰ xviii.q.ii.& c.pnitioſam.
Signaq́ʒ dant dygitis pulſantibus: atq́ʒ recepto
Reſponſo: admittit ianua quęq́ʒ ſuum.

Tum procul abiectis mãtellis/atq; cucullis
Lolhardi in turpi veste/breuiq; patent.
Grandibus exutis sotularibus atq; cothurnis:
Beguinę incędunt: calceolosq; mouent.
Tunc opera incipiunt cõmunia: tunc labiorum
Actuũ.x. ps.cxxxix Hos operit labor: & facta sororia agunt.
Si qua casta soror velit/atq; pudica videri:
Et quę fraternos abnuit accubitus:
Carpitur: & normę violatrix dicitur: extra
Sit numerum: & careat funditus alloquio:
Illi cõmunes neq; enim venię ve/preces ve
Subueniunt: vrnam hęc fregit/& vrceolum.
Quin etiam arguitur maiori crimine: pęnam
Quo ferat/& subeat fratris ad arbitrium.
de.i.de vi. & ho.cle. Hunc ego peruersum lolhardum seu goliardum
Dicam: qui ventri viuit & vmbilico.
Protestatio. Prouer.xi. Nequitiam illorum carpũt mea carmina: sanctos
Atq; bonos fratres carpere nemo volet.
Quos vel apostolicę sedis mandata probarunt:
Vel quos cõmendat vita laborq; bonus.
Ast quidã bullas producũt sępe/quibus sint
Absq; opere: humanis delitiisq; vacent:
Et quibus impune possint quęcũq; patrare
Non bona: & a nullo vindice habere metum:
C.de epis. & cle. deo amabiles. Seq; pares faciunt monachis: Vesteq; sacratis
Virginibus: quibus est regula grata deo:
Canonicos habitus/nomen/vestemq; pudicam
Ezech.xiii Vsurpant: sed enim sub cute vulpis inest.
Sic habitus simulant multi sanctosq; bonosq;:
Math.vii. Intus qui rapida tygre/lupoq; scatent.

Nomine diuoꝝ subiere cubilia multi — Ouidius
Casta: sed incęsto mox rediere gradu.
Quis rogo summe pater/valet explicare: nefanda — Iuuenalis in satyra vltra Sauromatas.
Crimina: quę fiunt sub specie vsqꝫ bona?
Liberius poterit nemoqꝫ licentius: vsqꝫ
Fallere credentes q̄ genus hippocritū. — Esaię.ix.
Introitu Curios simulāt: sed Clodius exit:
Sub christi spetie/demon inique lates.
Ve tibi ve maledicta cohors: quę nomen inane — Math.xxiii.
Relligionis habes: quod tua facta negant. — i.thimo.iiii.
Nempe opera effingis sathanę: ꝗbus esse probaris — Prouer.xx
Filiolus sathanę: luciferiqꝫ puer. — Iohan.viii
Quisquis enī est genitus sūmo a genitore/deoqꝫ: — Iohā.ii.iii.
Hic mandata dei seruat/& efficiet: — &.v.
Qui vero e terra genitus: terraqꝫ sepultus: — Ad colo.iii
Semper erit quęuis terrea sola placent. — Lucę.vi.
Quem semel arripuit fatuorum claua: cucullus: — Iohan.iii.
Mitraqꝫ: vix veterem deiicit ille togam: — ii.Petri.iii.
Hinc p̄corę/xhortor/moneo/rogo/flagito cūctos — Apostropha ad Philomusum.
Pręuideant: linquunt qua statione ratem.
Nostri etenim portum quęrunt lyntresqꝫ faseli:
Cędo libens: meritum docte Iacobe feres.
Qui mea vertisti vulgaria plaustra/reuidi
Illa ego: perlegi: sat placet atqꝫ labor.
Nota magis fuerat nobis inuentio nostra: — Quare Sebā. Brant. cōcordantias huic operi apposuerit.
Quo queqꝫ excerpsi dicta decora loco:
Iccirco ascripsi loca concordantia: lector
Noscere quo valeat: singula queqꝫ cito.
Qui tamen & veniam dabit impressoribus oro: — Parcendum impressorib⁹
His quia festinum nil satis esse potest.

Nempe manu propria ſemel atqꝫ iterũ illa reuidi:
Signaui/inuerſa multa ſubinde manu:
Sed tamen illorum pręceps labor: atra reliquit
Plurima/quę nollem: quę mihi diſpliceant.
Quę ſi forte videt lector bonus atqꝫ peritus:
Dat veniam: erratum nec putet eſſe tuum.
Criticus at ſi quis/cui ſueta calumnia cordi:
Perleget: in ſannas incidit ille: ſcio.
Sufficiet ſed enim doctis feciſſe laborem
Ecclesi.viii Complacitum: ſtultis nil ſatis eſſe poteſt.
Nec mihi principio mens ſubfuit/atqꝫ voluntas
Scribere: vel ſtultis cõplacuiſſe viris.
Ecclesi.37. Nec tibi propoſitum fuit: vt ſatis eſſe putares
Prudenti: & fatuo tam bona ſcripta viro.
Iccirco ſtultis linguam linquamus inanem:
Prouer .xviii In cuius manibus vitaqꝫ morſqꝫ ſedet.
Eccs̄.x. Singula qui carpunt/cupiunt doctiqꝫ videri:
ps̄.lxxix. Nec quicq̄ norunt/ſed ſua ſola placent:
Ille ferus/multos agros depaſtus: at olim
Decidet: & nidũ perdet aueſqꝫ ſimul.
Ecclesi.xx. Hos operis noſtri fatui mihi ſiſtere finem
Sapien.ix. Omnia qui carpunt: cum nihil efficiant.
Iohan.xv
Ad gala.i. Nil ſatis egregium/dignum/pręſtanſqꝫ bonumqꝫ
xlvii.di.ꝗ ad Quod cunctis poſſit (crede) placere viris.
Conclusio. operis Viciſti precibus (fateor) ſuauiſſime frater
Me: tua quo videam/carmina peruideam:
Quod potui effeci: gaudet tuus ille magiſter
Diſcipuli ingenium tam valuiſſe ſui.
Perge bonis cęptis: rogat id tuus atqꝫ Ioannes
Olpigena: fauſto fine/diuqꝫ Vale.

143

Epistola Jacobi locher.

Philomusi ad humanissimum fautorem suum. D. Iohannem Bergmanū de olpe. Archidiaconū Grandisuallis: huius operis promotorem.

Et si non dubito amice iucundissime: plures nasutos Criticos: nebulonesq; pphanatos/ nrīs lucubratiunculis iamiam de extincta fauilla suscitatos esse: tamen iuuentus nostra/ qua suauioribus ac politioris doctrinę musulis semper adhesimus: facile importunos occursus latrantium superabit: Si nobis pręceptoris nostri facundissima manus affuerit nullas barbarici gregis cōtumelias formidabimus. Quis enim mediocriter doctus: adolescentis/ & nati & contendentis ad virtutē: litterariam istanc audatiam improbabit? Etas iuuenilis Tibullū suum illaudatum nō reliquit: cuius ipse quidem iucundissima elegiacę scriptionis monimenta posteritati sacrauit. quid enim maius? quid pręstatius? quid ve laudabili⁹/ iuuenis sub rigido sydere natus? glandibus enutritus: in pagis Suęuie ablactatus/ attētare potuit: q̄ sacras castalis vndas lambere: cortinam phœbados tripodasq;/ ore parū diserto contingere? Sed me phœb⁹ amat: sunt huic mea carmia curę. Barbaricasq; meo pellit de pectore voces. Dat citharā: lyricosq; sacro cū pectine neruos: Et pharetras: q̄ me tutum nunc vndiq; reddunt. Sed quia nemo vnq̄ ad vmbilicum tam perfecte suas deduxit paginas: aut adeo demorsos sapuit vngues: q̄ Brant.

nō ſuorum operum titulis hiantes fauces: linguāq;
Timonianam prouocaret. Aſinii pollionis notam/
M. Ciceronis laudabilis ac incredibilis eloquentia
effugere nō potuit: Marōis argutiſſima muſa: ſtyg
matias ac ſibila ſenſit. Sed qui ī cineres mortuorū
impios latratus vomunt: cū laruis luctari cenſent.
Carere debet etiam vitiis omnibus: qui in aliū pa=
ratus eſt dicere: inquit Cicero. Parcāt itaq; ꝑ deos
īmortales oro/tenellę audatię litterarii greges: &
mediocritatem ingenioli mei ęqua lance penſitent
rhinocerotiſq; nares: latratus efflantes/ferreo peſ=
ſulo obſtringant: Et ſi barbaricę telluris ſterilitas
me ad litterarum ſtudia vix concitarit: tamen quia
mortales omnes/natura quadam ad ſciēdi cogni=
tionē accendimur. propterea exploſis ab ingenio
teterrimis ignorantię tenebris: animum Heliconis
rore perunctū/ad ſcribendum appuli. Vtinam dii
immortales primitiis noſtris auras ſalubres: ven=
toſq; tranquillū ſpirantes: benigne tribuerent. Vt
ſemina mentis noſtrę/ſplendidiſſimo virtutum glo
bo fulcita: doctrina (quā profitemur) coaleſcerent:
& ęditis litterarum monimentis ſpetioſiſſime efflo
reſcerent. Tu tamen inprimis: Iohannes Bergma=
ne: dignus mihi videris: qui humanitate (quę po=
tiſſimum mortales oblectat) & ſingulari munificen
tia: qua in omnes tibi pares vteris: litterarum ſtu=
dia adeo extollis: vt ab inferis litteras ſqualore lu=
rido obſitas: in Germaniā reuocare videaris. q̄d
enim magis in te mirari ſolemus? q̄ alacritatem iſtā
tuam: qua ſtudioſos homines ad ſcribendū prouo

cas. Tuis enim fęcundissimis sumptib⁹ egregios libros emūcto charactere/ac graphice exaratos ī lucem profers. Quod enim laudis & glorię ceteri scribendo consequunt: hoc tu bonas promouendo litteras assequeris. Igitur has litterulas nostras/in testimonium indelebilis amicitię: ī fine libri inprimi iussimus: vt optimus qsq; tuā in me humanitatem mansuetudinem/familiaritatē/liquido cognosceret: Vale ex Castello Franco Germanię: Anno Millesimo quadringētesimo nonagesimo septio.

Ad eundem Iohannem. B. de Olpe.

Me rogo cōmendes nostro iucunde Iohannes
Thędigene: hunc saluum me rogitante iube.
Si quid forte agitem quęrat meus ille magister?
Dicito me saluum viuere/& esse suum.
Proinde sibi incolumem vitam/famāq; precabor
Perpetuam. valeat Brant meus ille diu.

Ad numeros suos ut.
Iohannem Bergmanum festine adeant.

Ite rudes numeri: millenas ferte salutes
  Bergmano: ad nitidos & properate lares:
Vos etenim fido trepidantes corde tuetur:
  Accipietq; pio munera nostra sinu.
Exarmatus enim pharetris comitatur Apollo
  Vos modo: cum fidibus auricomaq; lyra:
Ludit & arguta modulos testudine dulces:
  Blandidulos saltat concinit atq; choros:
Hoc duce fœlices numeri procędite: vulgus
  Indoctum vobis nec nocumenta dabit.
Impia nil rabies fatuorum: nulla nocebunt
  Murmura: fortunam dexter Apollo feret.
Seu vos fumificas ætnę penetrare cauernas
  Contingit: syluas lestrygonumq; truces:
Seu vos per lybicas sors inuida voluat harenas:
  Siue per angusti saxa sonora freti.
Siue molorchęum nemus: aut per caspia regna
  Contingit: scythicas aut penetrare niues
Siue charybdęos scopulos contingit adire
  Immanes Thurcos: siue videre Getas:
Carmina vos sacro vibratus lumine phœbus:
  Iam pharetra cinctus concomitatur iter.
Mirantes oculos radiis illuminet: atq;
  In vobis tenebras non sinet esse truces
Hoc duce: magnatum cęlsas conscenditis arces.
  Principis & vobis ianua magna patet.

145

Abiiciet clypeum miles dum carmina voluit: Quanta vis carmis
Atq3 minas ponent marria tela truces.
Gorgonis aspectus numeris mulcetur amœnis
Aegidis atq3 angues suauia dicta stupent.
Indocti docticq3 simul dictata reuoluent:
Atq3 genis lepidis oscula blanda dabunt.
Ire procul: nec vos pudeat sic esse tenellos:
Scribuntur teneri simplicitate ioci.
Qui canit Aeaciden fortem: q̨ ve Hectora sęuū:
Qui ve canit lybicos argolicosq3 duces:
Scipiadas geminos vel qui: duo fulmina belli:
Et Curios sanctos: Fabritiosq3 canit:
In cute festiua numeros deducat: & apte
Nectat ad heroos verba soluta pedes:
In vobis fulgent tyriis non illita succis
Munera: sed splendet simplicitatis honos:
Ite rudes numeri millenas ferte salutes
Bergmano: ad nitidos & properate lares.
Dicite: vos primū Titioni ostendat amico:
Vosq3 idem videat peruideatq3 velim.
Illius in laribus/doctoq3 sub hospite: noctem
Linquite: & in lucē pergite liberius.
Vos hilari excipiet fronte ille. dabitq3 benignam
Et solitā musis perplacidamq3 domum.
Ille patrocinio iuris defendere multos
Vt solet: accipiet vos ita pręsidio.
Vestram aget ille libens causam: & tutabit̃ omnē:
Quin propriam dicet remq3 agere inde suam. Finis stulti fere nauis

NIHIL SINE CAVSA.

Olpe.

De fatuis sagittariis

Si non vultis indignari
Et poetam criminari
Boni sagittarii
Io. Io.
Ludos fingam pharetrales
Atq; pugnas sociales
Festiuo dictamine
Io. Io.
Signum ego collocabo
Atq; metam designabo
Prope littus equoris.
Io. Io.
Ad istam communitatem
Letam & sodalitatem
Empta sunt nunc munera
Io. Io.
Quisquis telo ferit signum
Is habebit numus dignum
Laudes quoq; meritas
Io. Io.
Certus ordo sagittarum
Ictus atq; pharetratum
Signabuntur numero
Io. Io.
Primum gradum is habebit
Primam sortem & tenebit
Quem preponit numerus
Io. Io.

Ille ſuem grũnientem
Ideſt ſtultum mugientem
Sciſſis portet manicis
Io. Io.
Qui non bene preparatus
Telis: neq; pharetratus
Stultus iactat aleam.
Io. Io.
Illud tamen eſt cachynno
Subſannãdum & lapillo
Atro numerabile.
Io. Io.
Semper excuſationes
Q2 habent & rationes
Stulti ſagittarii.
Io. Io.
Hinc chorda non eſt recta
Huic tela non directa.
Arcus aut eſt debilis
Io. Io.
Caute perdit hic locatum
Signum: atq; figuratum
Oculis inditium.
Io. Io.
Mille fingit rationes
Et ſic excuſationes
Stultus ſagittarius.
Io. Io.

Sed quid velim his notare

Rythmis. & ſignificare
Auch'rem accipies.
Io. Io.
Stultos taxo nunc prophanos
Quorũ labor eſt inanis
Et ſpretus ab omnibus
Io. Io.
Plures volunt ſagittare
Atq; telum iaculari
Nulla prouidentia
Io. Io.
Dignos plauſus hic meretur
Laudes veras conſequetur
Nomen & laudabile
Io. Io.
Ad amuſſim qui ſuſpendit
Signum: atq; cõprehendit
Quod vult iacularier
Io. Io.
Pauci tamen veritatis
Signum & dexteritatis
Telis ſuis feriunt.
Io. Io.
Signum ad quod ſapientes
Iaculantur & prudentes
Eſt in alto poſitum
Io. Io.
Hic ſit bene p̄paratus
Sit & bene pharetratus
Qui vult iſtud tangere

147

Sit futuri meditator
Sit presentis moderator
Sit actor preteriti.
Io. Io.
Ratione sit vibratus
Illibata: sit formatus
Oculis & lynceis.
Io. Io.
Qui Sophie perforare
Signum vult & iaculari
Prope sapientiam.
Io. Io.
Raro bene sagittare
Scimus: telum & vibrare
Lyppi nam sunt oculi
Io. Io.
Pauci habent herculeas
Nunc sagittas & pharetras
Cuncta quibus tetigit.
Io. Io.
Stultus ergo iaculator
Et ignarus sagittator
Porcum fouet sordidum
Io. Io.

Egloga thomę beccadelli Cimbri adolescē tuli primarii & impuberis domino Thomę Wolfo sancti thomę argentinensis ecclię canonico dignissimo/ac amicissimo suo dicata. Philorhenus & melophilax

Phi. Marcia roma fuit bello crepitantibus armis
Predita: quę populos frenabat sola supbos
Roma potens olim: europamq; asiamq; subegit
Barbaricasq; alias gentes atq; extera regna
Omnia mutant̄ vertuntur & omnia passim
Hunc galli decies quos vicit roma iugumq;
Imposuit collo. domuitq; leuissima corda
Ascendere alpes comitantibus vndiq; turmis
Gallorum fremitu cessit pulcherrima Roma
Talia quandoquidē voluunt sua pensa sorores
En ab eo hos nunq̄ visurus agellos
Me. Quo properas nostrę decus o philorhene camenę
Fistula cui resonat nostris notissima terris
Dic quo festinas. quę tanta negocia nunc te
Versant: ne mollem possis spirare quietem
Melophilax nobis multos numeramus amicos
Sed satis esse putem si de tot milibus vnum
Inuenias: secreta tui cui credere possis
Consilii: & quicquid sub pectore conditur imo
Te fidum ex tanto numero nouisse sodalem
Melophilax lętor multis rationibus vnum
Me. Hęc sunt nota satis sed quod nunc instat agamus
Quodq; peto peragas: nisi sim tibi forte molestus
Phi. An quicq̄ vero possim reticere sodali
Quicquid nunc agitem: paucis (aduerte) docebo

148

Fama malis gaudens (vt scis) per rura vagatur
Gallorumq; refert iterum properare superba
Agmina: qui italicas veniant populariet oras
Trans alpes remeare meo sniã cordi est
Italicis poteris lętus ne recedere terris Me
Florida rura vides & pinguia messibus arua
Nunc citiso saturę distendunt vbera vaccę
An poteris patrios dimittere amice penates
Cum fuerim solitus nostram tibi pandere mentem Phi.
Qui mihi sint patrii nescis o stulte penates
Italicis non est (credas mihi) patria terris
Pulchra mihi patria est gelida celebrata sub arcto
Romanis infensa viris quibus aspera bella
Intulit: hanc vicit marius sed fraude doloq;
Scire libet sub quo tegitur tua patria celo Me.
Illa ducis sequitur gaudens vexilla Philippi Phi.
Hunc amat hũcq; fouet solito hũc venerat̃ amore
Huius diuitię toto celebrantur in orbe
Hanc vrbem extollunt fęlici nomine Cimbri
Flandrenses quos nunc mutato nomine dicũt
Illic formosas poteris reperire puellas
Illa quidem merito fœlix prouincia dici
A quocunq; potest: & fortunata vocari
Que regitur dulci diuine stirpis alumno
Vt decet hanc iuuenis belloq; & pace tuetur
Fortunate puer tu nunc eris alter ab illo
Quo iactare potes genitum te sepe parente
Fortunate puer manet ingens gloria nomen
Nempe tuum quem non tribuet tibi funus honorẽ
Sed sũmę virtutis apex quo scandis in astra.

O vtinā p̄stent tibi numina magna fauorem
O decus egregium diuini facta parentis
Iam sequeris gaudesq́ʒ seq̃ dominantibus armis
Fortunitate parens eq̃dem cui gaudia natus
Tanta parat merito fęlix meritoq́ʒ beatus
Ante obitū poterit sup̄maq́ʒ funera diei
Preterea venerat̄ amat sceptroq́ʒ potenti
Maximiliane tuo regitur Germania belli
Princeps nobilium germen quoq́ʒ sola viroꝝ
Melophilax. Ergo beatus eris iuueni q̃ stirpe deoꝝ
Progenito parebis & hunc venerabere diuū
Nō eq̃dem inuideo/letor magis inclita cum sit:
Nempe tibi patria & felice principe tuta
Aduertas mulcebo tuas puto forsitan aures:
Si philorhene tibi referam quod fertur vbiq́ʒ
Maximilianus adest /placet acclamatus ab omni
Italia referens aq̃las dominantibus armis
Nunc aquila veniente timent nec credere galli
Italię se posse putant iterūq́ʒ venire
Hęc si vera forent: si Maxmilianus adesset
Tunc timor omnis abest & erūt mihi numina p̄sto
Ast incerta volat fallax quoq́ʒ fata ꝑ orbem
Sępius: atq́ʒ replet falsis clamoribus aures
Verba satis dedimus: si vera est fama manebo
Hunc ego pastorem mihi quē dedit altus appollo
Cōueniā cōmitē musarum & semper amicum
Fertilis huic patria est rerū argentina redundans
Hunc mihi non rapiet terra / inclementia mortis
Iamq́ʒ vale: & tibi sint fęlicia numina semper.

De corrupto ordine viuẽdi pereũtibus. Inuentio noua. Sebastiani Brant.

Q̃d inordinatõ cã fuerit destructionis omniũ rerum

Stultoꝝ ingentes culpauimus hactenus ausus
Et studia / & mores / interitusq; graues:
Qui cymbas / lintres / parcas / stlatasq; / liburna
Mersere / & gaulos / prosumiasq; / mari.
Corbita non illos / horia / aut myaparo / phaselus
Tutari / aut celox: nec potuere rates.
Causa vlis periculi. Q; si sedulius causas fortasse pericli
Scrutemur: laqueos interitusq; sui:
Perspicimus cunctos sine lege atq; ordine / remos
Traxisse: & velis non posuisse modum
Atq; ideo ĩ Scyllã / Syrtes / breuia / atq; charybdim
Vortice detrusos: naufragiũq; pati.
E quibus / in summa / repetendo ab origine stultos
Inuenio cunctos hoc periisse modo:
Oseę.vi.&.8. Q; pretergressi legemq; modumq; / viamq;
Quam deus & rerum dictitat ordo decens.
[illegible]ere.xxxi [illegible].xxxviii Oĩa quę in cęlo / aut terris / vel in ęquore viuunt:
Ordine seruant: stantq; vigentq; suo
Quem si destituant: si viuere in ordine cessent:
Continuo intereũt / in nihilumq; ruunt.
Judicum.v ordinatõe etiã Ordine infirmo starent elementa / perirent:
Ordinẽ habent certũ / tempus / & horã / suũ
pseuerãt dies ps.118. Ordo est nascendi: & vitę certissimus ordo:
Eccs.iii. Estq; suũ mortis tempus / & ordo placens:
i.ad corin.14 &.xv. Ordinis hęc virtus: vt certa lege modoq;
Cuncta gubernentur: subpeditata deo.

Atq; vt quisq; minor/maiorem obseruet: & illi
Pareat: atq; libens iussa petita ferat.

Ad Romã.x. de cẽs.oĩs aĩa

Ordo angelice Jerarchie

Hunc primũ instituit rerũ pater atq; creator
Ordine dũ posuit queq; creata bono.
Principio per eũ dũ condere cuncta parabat
Spiritibus supis ordo modosq; datur.
Ipsi etiam inter se certa statione/chorisq;
Cęlicolę starent: maior is: ille minor.
Mox sed in angelica sensit deus ipse ruinã
Natura: ęqualis dum cupit esse deo.
Sic bonus ille prius dęmon: mox ordine rupto
Dum caput abiecit: trusus ad ima ruit.

Ad hebre.ii de pe.dis.ii.c. principiũ
Iob.iiii &.xv de pe.dist.ii hinc etiam de sũ.tri.c.i. Math.xxv. ii.Petri.ii.

Ordo humani generis.

At reparare volens lapsum deus optimus illũ
Condidit humanũ/cõstituitq; genus:
Inq; voluptatis paradysum deputat illud:
Ordine dum certo viueret/atq; modo:
Vt caput agnoscens summũ: pręcepta sequendo
Illius: ipse feris rex foret atq; caput
Omnia subiiciens hois quoq; sub pede: saltem
Se quoq; subiectũ nosceret esse deo.
Indoluit sed enim desertor transfuga demon:
Inq; suũ inuidit posse hoiem ire locũ:
Protinus vt caderet ꝓthoplastus ab ordine iusso
Suadet: vt excuteret frena iugũq; docet.
Sic heu prime parens: vix sex tua regna ꝑ horas
Integra seruabas: pulsus ab inde cito.

Eccle.xvii. Gen.ii. de pe.dis.ii. primus homo
ii.mach.i[illegible]
i.corint[illegible]
ps.vii[illegible] Ad he[illegible]
gene.iii. de pe.dist.ii princeps ii.corin.xi de pe.di.ii.& xl.di. quelibʒ &.c.adam

l.dis.in capite
Gen̄.iii.
i.corin.xiiii.

Quocq; die primū factus: rebusq; creatis
Prefectus: regis nomen habere sinis.
Vtq; tuo panem queras sudore: labori
Subderis assiduo: perpetuoq; iugo.
Causa fuit: recto quia cedis ab ordine: nec vis
Subditus esse deo: spernis habere caput.

de pe.dis.ii.
rursus
Luce.x.
Ezech.xviii

Sic factū: vt Sathanan celum retinere nequiuit:
Nec paradysus Adan: mox sed vterq; ruit.

Ordo regni uniuersalis.

Inno.i.c.licet
ex suscepto de
fo.9.do.alexā
in.c.i.x.dis.
&.xcvi.dist.
cū ad ver.

Cunq; deus vidit celū/terrasq;/relicto
Ordine pollutas: deseruisse modum:
Ierarcham celi: terre & cecidisse monarcham:
Seruasse & neutrū/tradita in arce/locum:
Regna sibi soli deliberat orbis habenda:
Regaliq; sua velle tenere manu:
Nec deinde Adamo: nec cuiq̄ postea/mūdi
Regia cōmisit sceptra/vel imperium.
Ceu belli dux: signa videns sub milite forti
Perdita: mox reparat: seruat & illa manu

Vsurpatio regnorum

...iii.
...ciuitas
...& eius
...u vsurpa
... de hoc Au
gustin⁹ li.xv.
de ciui.dei.
Gen̄.vi.
Ioseph⁹ li.i.
c.v.
Gen̄.vii.

At noua regna Cayn/cū posteritate maligna
Vsurpare sibi cogitat/atq; suis.
De quibus ipse deus testatus: penitet inquit
Me fecisse hoīem: perdere eūq; placet.
Dum violant capitis legem: & seruare recusant
Ordinem eū/statuit quē deus/atq; modū:
Continuo cunctos hoīes/Neptunnus in vndis
Mersit: & absorbens corpora cuncta rapit.

Gentibus innumeris de milibus: vnus in archa
Octo animas Noe seruat ab interitu. i.Petri.iii.
Hunc deus vt vidit seruantem ex ordine iussa: Ad hebre.xi.
Tutatur: natos incolumesq; facit. Geñ.viii.
Sed mox infęlix Chamus / pudibūda reuelat Geñ.ix.
Dum patris: infregit iura paterna nimis
Ordinem & egressus / meruit maledicier: isq;
A patre in exilium migrat ab inde pcul.
Quo ducę cęlipetę turrim struxere gigantes: geñ.x. &.xi
Seq; putant fluuiis subtrahere atq; deo
Quos dein linguarū confusio facta: pbabat: Iosephꝰ.li.i. c.v.
Ordine corrupto non placuisse deo

Assyriorū monarchia

Hinc & in Assyriis / Belo duce / prima tiranni Iustinus li.i Augꝰ.li.xvii c.ii.
Atq; monarchię sunt data principia:
Vsurpata tamen: neq; enim sumpsit sua Belus Vsurpare di cit q apponi manū rei noi subiectę suę ptāti glo.pe. q.i.mult
Sceptra sibi / aut Ninus: cōstituente deo.
Quo moriente: fuit terre corruptus iniquę
Ordo: modū & legem liquit homo / atq; deū.
Idola sculpebat: varia quoq; imagine mūdus
Errabat: placuit nec modus ille deo.
Sic quoq; mille / tricentenos: ter quiq; per annos Au c.vi. abelo inchoet.
Hoc regnū / excreuit: sceptraq; lata tulit.
Subq; iugū illius misit deus omnia regna
Quę sine lege / datū deseruere modum
Sed luxū sequit: dumq; ordine Sardanapalus Tull.v.tusc Augꝰ.li.ii. xx.
Neglecto viuit: desiit imperium.
Id quoq; / ceu fuerat primū: sic solis ab ortu
Proximius: finem regna leonis habent.

anie.vii Huius enī euulsę sunt alę. qn̄ reliquit
Et domini abiecit iussa/iugumqꝫ dei:
isti.li.i. Trāstulit arbaces occiso Sardanapalo
rosius li.i. Impium in Męḋos/atqꝫ orientis opes:
anię.v.

Medorum monarchia.

Sic vrsi incępit regnū/sceptrum/atqꝫ potestas
Quę bis centū annis: sex deciesqꝫ stetit.
Curcius li.ii. Terrarū interea/verum regnū/& ditio oīs
Regnū vero In manibus steterat solius vsqꝫ dei
vniuersale Qui patribus/moysiqꝫ suo: sanctisqꝫ ꝓphetis:
Deutro.xvi Iudicibusqꝫ/suas iussit habere vices.
Ioseph⁹ li.iii. Non reges: sed tutores: iurisqꝫ ministros:
.iiii. Atqꝫ sacerdotes hos iubet esse suos.
Iudicū.ii.
ōs.98.
xvii. di.c. por
o.

Iudeorum regnum.

Reg.viii. Qui licet israheli regē populo vnxerit: & Saul
oseph⁹.li.vi. Legerit: at modici rex fuit ille soli.
iiii. Vniuersalem neqꝫ eni hunc iubet esse monarcham:
Sola palęstinę his prędia parua dedit.
lip.ix O quotiens reges illos quoqꝫ mutat: acerbis
li.8 Dum leges spernūt/afficit atqꝫ plagis.
i.xi Pretereo bisquinqꝫ tribus: quę caspia nūc gens
Claustra colens: fregit nuꝑ & illa fores.
o Ordo his viuendi bene dū peruertit: atqꝫ
Dum mandata sui deseruere dei:
Reg.12. Regali primū se subduxere coronę:
saię.xiii. Durius & grauius mox subiere iugū.
oseph⁹. li. x. Qui tracti in mędos/vbi seruitute modesta: &
xi. Perpetua: pecoris more modoqꝫ iacent.

Vixq; quadringentis/octoginta simul annis:
Hoc regnū Iudę/quattuor atq;/stetit.

Iosephº li.x. c.x. de noningētis.xiiii.d annis.

Regnum persarum

Sicq; sub hoc vrso regnū Babilonis adauctū:
Persarūq; sua lege modoq; fuit.

Babilonior Hiere.xxvii

Ordo triplex oris sic creuit: & ordine terno
Hoc steterant dentes carniphagę vsq; ferę.

Danie.vii.

Sed Dariū insignis vis/atq; potentia postq̄
Extulit: & fecit non sua regna sequi:
Victus/& occisus: vitamq;/& persica regna:
Ordinis euersor finit: & imperii.

Darius. Iosephº li.x c.viii. Iusti.li.xi.

Ante hunc & Xerxes/dū militat ordine nullo:
Fusus ab exigua/dísperiitq; manu.
Quiq; adiit graios fremebundi more leonis:
Instar mox leporis fugerat attoniti:
Et bis mille rates submersit in ęquore: gentes
Ordine dū caruit p didit innumeras.

Xerxes Herodo li.vi Iuuenalis i satyra oībus in terris Iustinus li.

Alexandri monarchia.

Mox sed Alexander victor/sic persica sceptra
Ttranstulit in grecos: Macedonūq; lares.
Et pardi erexit/duo bis diademata/in vno
Corpore: eiq; alas/bis dedit esse duas:
Red nimis excędens legem. dūq; ordine viuit
Contempto: mortis pocula dira bibit.

i.mach Dani Iose c.vi

Fertq; monarchiam dūtaxat quiq; p annos:
In duo dena sed hęc postea regna cadunt.
Sic tria regna q̄dem hęc/fraterna morte sacrata
Principiū & finem tūc habuere suum.

Iusti.li xii. Ioseph.li.xi c.i. Augº.li.xv c.v.

Cayn Geñ.ii. Nēpe Cayn primū fraterno sanguine/regnū
Incępit: quod post migrat ad Assyrios.
Sardanapal⁹ Iusti⁹.li.i. Vltimus Assyrius per funera/Sardanapalus:
Imperio Mędo principia atra dedit.
Cyrus Herodot⁹ li.i. Primus apud persas Cyrus: ꝓpriaq̨ parentans
Cęde: dat horrendi principia Imperii.
Darius Iusti.li.x.i fi. Curcius li.iii Maximus & Darius/persarū grandia regna
Transtulit in gręcos morte sua indecori:
Cognatis eteni a ꝓpriis/notisq̨/& amicis
Cęsus: Alexandro tradidit imperium.
Alexander magnus curcius li.vl. Grecus Alexander ꝓpria num morte veneni
Cognata occubuit: interiitq̨ manu?
Romulus de quo lucanus. Fraterno primi maduere sanguine muri:
Sic vrbs Roma suū/cęde habet/auspiciū.
Iulius Cęsar Suetonius Deinde Monarchia qui Cęsar vendicat: an non
Cęde sua: tanti culminis auctor erat?
Vltimus rex romanus Infatis (superi auertant quod longius) atq̨ est:
(Principio vt finis par sit vbiq̨ suo)
Qꝫ romanoꝝ rex vltimus/ipe suorū
Funereas tandem ꝑluet insidias.

Romanum imperium

At medio/varia fortuna/tempore Roma
Extulerat sese/principiūq̨ capit:
Regibus in primis: dein: consule: Cęsare demū
Oui.i.fas. Ordine & in sūmo creuit ad vsq̨ deos.
Fundamenta locans regno/sceptrisq̨ futuris:
Atq̨ monarchię principia ampla suę.
l.ii.ff.de orig. iur. Mox Romę regū diadema: decemq̨ viratus
Imperium extinctum est: spretus vt ordo fuit

